

**UCHWAŁA NR IV/12/18
RADY MIASTA BYDGOSZCZY**

z dnia 28 listopada 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349, 1432) i art. 14 ust.1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1398) uchwała się, co następuje:

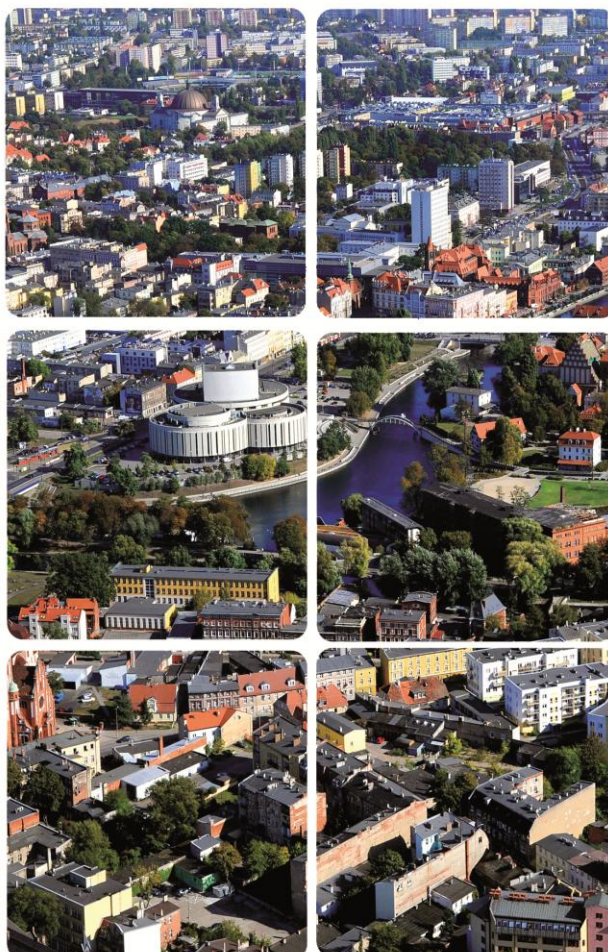
§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+ stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr LXII/1372/18 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Monika Matowska

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA BYDGOSZCZY 2023+

Program Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+ powstał przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Spis treści

WSTĘP	3
1. METODOLOGIA PRAC	4
2. POWIĄZANIA GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	5
3. UPROSZCZONA DIAGNOZA GMINY Z WNIOSKAMI	12
4. OBSZAR ZDEGRADOWANY	19
5. OBSZAR REWITALIZACJI	26
6. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	31
A. POŁOŻENIE, ZAGOSPODAROWANIE TERENU I DOMINUJĄCE FUNKCJE.....	31
B. SFERA SPOŁECZNA.....	40
C. SFERA GOSPODARCZA.....	56
D. SFERA ŚRODOWISKOWA.....	60
E. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA.....	62
F. SFERA TECHNICZNA.....	66
7. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	75
MATRYCA	80
8. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	105
9. WSKAŹNIKI DLA CELÓW REWITALIZACJI	107
10. LISTA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ/ PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH	110
11. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY PRZEDSIĘWZIĘCIAMI, PROJEKTAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ DZIAŁANIAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY	195
12. MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	202
ZAŁOŻENIA PROGRAMU KOMUNIKACJI	205
13. HARMONOGRAM I SZCUNKOWE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO GŁÓWNYCH I UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW / PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	207
14. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI	265
15. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI GPR	269
16. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZENIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU GPR	269
17. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	271
18. NIEZBĘDNE ZMIANY W UCHWAŁACH RADY MIASTA BYDGOSZCZY	271

Wstęp

„Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”

Ustawa o rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+ (GPR) przygotowaliśmy w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji, określającą zasady sporządzania gminnych programów rewitalizacji oraz narzędzia wspomagające prowadzenie działań w tym zakresie.

Dokument powstał we współpracy pracowników samorządowych, zewnętrznych ekspertów i lokalnej społeczności. Wspólnie została wypracowana diagnoza służąca wyznaczeniu w mieście obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji obejmuje podobszary:

- Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary
- Stary Fordon
- Zimne Wody-Czersko Polskie

Następnie przystąpiliśmy do prac nad samym dokumentem. Pogłęбилиśmy diagnozę problemów w obszarze rewitalizacji, z udziałem mieszkańców określiliśmy cele i kierunki zmian. Wybraliśmy przedsięwzięcia Miasta, ale też przeprowadziliśmy nabór projektów wśród podmiotów spoza struktur miejskich. Podmioty te zyskały dostęp do funduszy unijnych, a program rewitalizacji różnorodność i synergię.

Dziękujemy Wszystkim za jego współtworzenie

Zespół ds. rewitalizacji, Miasto Bydgoszcz

1. Metodologia prac

Dokumenty, na których bazuje GPR:

1. **Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji** (Dz.U. 2015 r. poz.1777 z późn. zm.) zwana dalej Ustawą – określa reguły sporządzania gminnych programów rewitalizacji oraz narzędzia wspomagające prowadzenie działań rewitalizacyjnych
2. **Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020**, zatwierdzone przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju w dniu 3 lipca 2015 r. – przybliżają zasady sporządzania programów rewitalizacji oraz korzystania ze środków unijnych dedykowanych rewitalizacji
3. **Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO)**, przyjęte przez Zarząd Województwa w dniu 27 stycznia 2016 r. – warunkują udzielenie wsparcia lub preferencji w ramach RPO

Zgodnie z zapisami Ustawy - przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia procesu rewitalizacji stanowią zadania własne gminy.

GPR Bydgoszczy został skonstruowany jako dokument o charakterze strategicznym, który określa kierunki i działania na rzecz ożywienia zaniedbanych dzielnic miasta i powiązany jest z wieloma innymi programami rozwoju Bydgoszczy. Obejmuje identyfikację problemów na obszarach szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych, wskazuje sposób ich rozwiązania i monitorowania efektów.

W pierwszym etapie prac została wypracowana *Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla miasta Bydgoszczy*, zawierająca szczegółowy opis procesu wyznaczania obszaru, w tym m.in. analizę danych dotyczących zjawisk kryzysowych w sferach: społecznej, gospodarczej i środowiskowej, w podziale na jednostki strukturalne. Wyznaczenie obszaru kryzysowego nastąpiło w oparciu o metodę wskaźnikową, zgodnie z *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO*. Wszystkie zastosowane wskaźniki są mierzalne, pochodzą ze źródeł powszechnie uważanych za wiarygodne, cechują się możliwością systematycznego pozyskiwania danych. Źródłem informacji są m.in. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, Powiatowy Urząd Pracy, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, Wydziały Urzędu Miasta Bydgoszczy: Spraw Obywatelskich, Edukacji i Sportu, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Mienia i Geodezji.

Dla każdej jednostki strukturalnej została obliczona wartość wskaźnika, a następnie wyliczona została średnia dla jednostek strukturalnych. W ten sposób uzyskano średnie wartości dla miasta. Z uwagi na ilość jednostek i ich zróżnicowanie uznano, że ta metoda umożliwi właściwe zobrazowanie niekorzystnego zjawiska i wskazanie jednostek w największym kryzysie.

Na podstawie *Diagnozy*, po konsultacjach społecznych, Rada Miasta Bydgoszczy podjęta w listopadzie 2016 r. uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W drugim etapie prac przystąpiono do tworzenia pełnego dokumentu, angażując ekspertów oraz interesariuszy rewitalizacji, poprzez spotkania informacyjne, spacer studyjne i warsztaty przyszłościowe. Potrzeby rozwojowe znalazły swoje odzwierciedlenie w celach rewitalizacji. Do każdego celu zostały przyporządkowane kierunki działań. Z nich wynikają przedsięwzięcia i projekty – jednostek Miasta oraz podmiotów spoza struktur miejskich.

Następnie program został poddany szerokim konsultacjom społecznym i opiniowaniu przez podmioty wskazane w Ustawie, po czym przedłożony do uchwalenia Radzie Miasta Bydgoszczy.

2. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)</p>	<p>Cele strategiczne GPR są zbieżne zarówno z celem głównym SOR, jak i z jednym z trzech celów szczegółowych tego dokumentu: „Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony”. Wskazane w SOR czynniki negatywnie wpływające na perspektywy rozwoju kraju są objęte interwencją w GPR. Do nich należy zaliczyć m.in.: starzenie się społeczeństwa, zbyt mało efektywne wykorzystywanie dostępnych zasobów pracy i ich niedopasowanie do potrzeb rynku, czy rozwarstwienie dochodowe społeczeństwa, z dużym marginesem ubóstwa.</p> <p>GPR ma na celu redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawę dostępu do usług, w tym świadczonych w odpowiedzi na sytuację demograficzną.</p>
<p>Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia (NPR)</p>	<p>Głównym celem NPR jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. GPR jest zgodny z powyższym celem: to program ukierunkowany na poprawę sytuacji w ww. wymiarach, realizowany w obszarach miasta zidentyfikowanych jako zdegradowane, dla których uzdrowienia i rozwoju przewidziano kompleksowe działania.</p>
<p>Krajowa Polityka Miejska 2023</p>	<p>Cele polityki miejskiej wynikają z pilnej potrzeby odpowiedzi na wyzwanie, którym jest degradacja społeczna, środowiskowa, gospodarcza i funkcjonalno-przestrzenna wielu dzielnic polskich miast. Zapisy dokumentu podkreślają, że rewitalizacja stanowi ważną część myślenia o rozwoju miasta, przez co powinna stać się kluczowym programem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do jego obszarów problemowych. Równocześnie jest ona procesem długotrwałym, kosztownym oraz wymagającym zachowania ciągłości i konsekwencji. Rewitalizacja wymaga także trafnego zidentyfikowania i uruchomienia lokalnych potencjałów. GPR realizuje te założenia.</p>
<p>Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</p>	<p>Celem opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne definiują, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość. GPR został opracowany wg metodologii Wytycznych.</p>

<p>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</p>	<p>Wytyczne służą zapewnieniu niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w Celu Tematycznym (CT) 9: Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wyznaczają warunki i procedury wdrażania wsparcia w celu zapewnienia jednolitych standardów usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia CT 9. GPR został opracowany zgodnie z Wytycznymi.</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+</p>	<p>O spójności dokumentów mówi nadrzędny przekaz Strategii, który stanowi, że województwo kujawsko-pomorskie powinno być regionem stwarzającym szanse rozwojowe mieszkańcom, dającym poczucie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i socjalnego. Korelacje celów zawartych w obu dokumentach występują głównie w dwóch obszarach Strategii (cele strategiczne oraz kierunki działań):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gospodarka i miejsca pracy - kierunek działań: wzrost zatrudnienia - Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi - wszystkie kierunki działań
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów. GPR jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na działaniach zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie, poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.</p>
<p>Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy GPR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim. GPR został opracowany w oparciu o Zasady regionalne, wykazuje zgodność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.</p>

<p>Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT BTOF)</p>	<p>Na podstawie Strategii ZIT udzielane jest wsparcie w ramach RPO podmiotom z obszaru ZIT BTOF. Zapisy Strategii określają zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów środowiskowych, społeczno-gospodarczych i edukacyjnych. Korelacja obu dokumentów występuje w następujących obszarach (cele strategiczne):</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektywność transportowa i energetyczna oraz zintegrowane strategie niskoemisyjne, - wykorzystanie walorów środowiska naturalnego i kultury dla kształtowania wysokiej jakości życia, - rozwój społeczno-gospodarczy, - nowoczesne i efektywne kształcenie dzieci i młodzieży <p>oraz w działaniach przyporządkowanych celom strategicznym Strategii ZIT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektywność energetyczna i strategie niskoemisyjne, - wykorzystanie dziedzictwa kultury dla rozwoju społecznego, - „zielona infrastruktura” – wzmacnianie potencjału środowiska przyrodniczego dla kształtowania wysokiej jakości życia mieszkańców, - stworzenie warunków do powrotu na rynek pracy, - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, - rewitalizacja, - efektywny system kształcenia.
<p>Lokalna Strategia Rozwoju – Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność, Bydgoska Lokalna Grupa działania „Dwie Rzeki”</p>	<p>Stowarzyszenie Bydgoska Lokalna Grupa Działania „Dwie Rzeki” jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców. Misją stowarzyszenia jest wzmacnianie oraz pobudzanie potencjału lokalnej społeczności miasta dla pełniejszego zaspokojenia potrzeb, a także aspiracji mieszkańców. W celu realizacji tej misji, stowarzyszenie „Dwie Rzeki” skupia swoje działania w obszarach miasta najbardziej wymagających wsparcia i interwencji w sferze społecznej: Błonie, Bocianowo, Fordon I, Fordon II, Okole, Śródmieście, Wilczak. Obszar pokrywa się w większości z wyłonionym dla GPR. Kierunki działań służących rozwiązywaniu istniejących problemów społecznych w GPR są zbieżne z dokumentem strategicznym Stowarzyszenia, tj. Lokalną Strategią Rozwoju (LSR), która stanowi podstawę realizacji inicjatyw oddolnych. Korelacje te są uwidocznione zarówno w celu ogólnym: „Wsparcie, do 31.12.2023 r., mieszkańców Bydgoszczy, objętych LSR, w zakresie włączenia społecznego”, jak również w trzech celach szczegółowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie, do 31.12.2023 r., aktywności społeczności Bydgoszczy objętej LSR z wykorzystaniem form aktywnej integracji o charakterze środowiskowym, w tym aktywizacja społeczno-zatrudnieniowa i aktywizacja zgodna z GPR, - podniesienie, do 31.12.2023 r., poziomu aktywności społecznej i obywatelskiej społeczności Bydgoszczy objętej LSR,

	<p>- podniesienie, do 31.12.2023 r., poziomu aktywności społeczno-gospodarczej społeczności Bydgoszczy objętej LSR, w tym wsparcie w zakresie rozwoju gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej. Spójność GPR z LSR została określona już na etapie planowania obydwóch dokumentów.</p>
<p>Strategia Rozwoju Bydgoszczy do 2030 roku</p>	<p>GPR jest jednym z narzędzi realizujących „Strategię Rozwoju Bydgoszczy do 2030 roku”, zaś sama rewitalizacja jest częścią wizji rozwoju miasta. Cele zawarte w GPR skorelowane są z zapisami Strategii na poziomie Wyzwań rozwojowych, Celów operacyjnych, ale też na poziomie programów sektorowych.</p> <p>Powiązania celów występują w następujących obszarach Strategii:</p> <p>Cel II.5. Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczości bydgoszczan,</p> <p>Cel III.7. Ład przestrzenny i poprawa jakości przestrzeni publicznej,</p> <p>Cel III.8. Zrewitalizowane tereny zdegradowane,</p> <p>Cel IV.7. Stworzenie warunków sprzyjających włączeniu społecznemu,</p> <p>Cel IV.8. Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i świadomości obywatelskiej oraz wysoka aktywność społeczna mieszkańców.</p> <p>Cele i kierunki działań GPR są również skorelowane z zapisami Strategii na poziomie programów sektorowych i przypisanych im przedsięwzięć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja programów rewitalizacji – kompleksowa rewitalizacja na wybranych (zdegradowanych) obszarach bydgoskiego obszaru funkcjonalnego, - rewitalizacja terenów śródmiejskich wzmacniająca funkcje centrotwórcze, kulturalne, turystyczno-rekreacyjne itp. oraz wprowadzająca atrakcyjne rozwiązania architektoniczne, - rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni osiedli mieszkaniowych, - rewitalizacja terenów służących rozwojowi funkcji gospodarczych i przekształcanie terenów przemysłowych, - aktywizacja Bydgoskiego Węzła Wodnego poprzez poprawę warunków żeglugowych oraz budowę infrastruktury, w tym: rewitalizacja przestrzeni publicznych Starego Miasta oraz rewaloryzacja Parku nad Starym Kanałem Bydgoskim, - rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz umożliwianie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, - pomoc społeczna, opieka socjalna, aktywizacja społeczna oraz pomoc rodzinom, - realizacja programów prewencyjno-profilaktycznych służących ograniczaniu przestępczości, nauce właściwych zachowań wobec zagrożeń i przeciwdziałaniu patologiom.

<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bydgoszczy</p>	<p>Priorytetowym celem rozwoju miasta - ujętym również w Studium - jest poprawa warunków życia jego mieszkańców. Celami GPR znajdującymi odzwierciedlenie w Studium są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa sytuacji mieszkaniowej poprzez otwarcie nowych terenów oraz stopniowe przekształcanie istniejącej substancji – w tym poprzez jej rehabilitację i rewitalizację, - podniesienie wskaźnika wyposażenia w usługi, - poprawa sytuacji na rynku pracy poprzez wspieranie nowych inwestycji w zakresie przemysłu, usług i budownictwa, - rozwój różnych form wypoczynku poprzez rozbudowę systemu ścieżek rowerowych, rewitalizację i rozwój Bydgoskiego Węzła Wodnego, utrzymanie istniejących i wprowadzenie nowych przestrzeni zielonych, podnoszących walory zdrowotne i estetyczne miasta.
<p>Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020</p>	<p>Strategia określa cele i działania dla stworzenia jak najlepszych warunków rozwoju młodych ludzi. Kładzie duży nacisk na jakość, atrakcyjność kształcenia i silnie wiąże edukację z regionalnym rynkiem pracy. Cele zawarte w GPR skorelowane są z zapisami Strategii Rozwoju Edukacji na poziomie Problemów kluczowych, Celów operacyjnych oraz Celów cząstkowych. Celem operacyjnym 1. jest „Dostosowanie edukacji wszystkich szczebli do potrzeb gospodarki i rynku pracy”. Korelacja z GPR dotyczy 3 celów cząstkowych:</p> <p>Cel 1.3. Skuteczny system doradztwa zawodowego,</p> <p>Cel 1.4. Efektywna współpraca szkół z przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu,</p> <p>Cel 1.5. Uczenie się przez całe życie.</p>
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bydgoszczy na lata 2016-2023</p>	<p>Strategia identyfikuje kluczowe w mieście problemy społeczne oraz określa kierunki działań podejmowane w celu ich pokonania lub zniwelowania. Cele główne GPR są powiązane z czterema Celami głównymi Strategii:</p> <p>Cel 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,</p> <p>Cel 2. Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych,</p> <p>Cel 4. Podejmowanie działań wspierających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością,</p> <p>Cel 5. Pobudzanie aktywności społecznej seniorów i organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia.</p> <p>Działania przewidziane w GPR dotyczą poprawy infrastruktury społecznej, zapobiegania wykluczeniu społecznemu, wzmocnienia roli organizacji pozarządowych.</p>
<p>Program przeciwdziałania bezrobociu, promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy do 2020 roku</p>	<p>Korelacja dokumentu z GPR jest widoczna na poziomie Działań:</p> <p>Działanie I. Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy lub zagrożonych zwolnieniem z pracy,</p> <p>Działanie II. Wspieranie zatrudnienia i aktywizacji zawodowej poprzez stosowanie usług i instrumentów rynku pracy na rzecz</p>

	osób bezrobotnych (poniżej 30 i powyżej 50 r. życia), Działanie IV. Działania na rzecz integracji społecznej, przeciw wykluczeniu społecznemu, Działanie VI. Działania wspomagające rozwój przedsiębiorczości.
Strategia Rozwoju Kultury Miasta na lata 2017-2026	GPR jest zbieżny z następującymi celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii: Cel strategiczny: Wyraziste oblicze kulturowe Bydgoszczy budujące poczucie tożsamości mieszkańców, Cel operacyjny 1.1: Identyfikacja bydgoszczan z kulturą miasta, Cel operacyjny 1.3: Estetyczna przestrzeń publiczna, Cel operacyjny 1.4: Zrewitalizowane i otoczone ochroną dziedzictwo kulturowe, Cel operacyjny 1.5: Kreatywne i skonsolidowane wokół celów bydgoskie środowisko kulturotwórcze, Cel strategiczny: Aktywne i świadome uczestnictwo mieszkańców Bydgoszczy w kulturze, Cel operacyjny 2.1: Szeroki dostęp do kultury – kulturalny styl życia, Cel strategiczny: Miasto kreatywne kulturowo, Cel operacyjny 3.1: Bogactwo i różnorodność oferty kulturalnej, Cel operacyjny 3.2: Dogodne warunki infrastrukturalne i organizacyjne do funkcjonowania kultury, Cel strategiczny: Miasto kreatywne kulturowo, Cel operacyjny 3.5: Przemysły kreatywne – partnerstwo kultury, biznesu i gospodarki opartej na nowych technologiach.
Plan działań na rzecz zrównoważonej energii – plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2014-2020+ (PGN)	Plan ukierunkowuje wizję rozwoju Bydgoszczy na gospodarkę niskoemisyjną, realizowaną poprzez działania inwestycyjne i nieinwestycyjne. GPR, realizując Cel 3 – środowiskowy, nawiązuje do Celu strategicznego PGN: Transformacja Bydgoszczy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawę efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawę jakości powietrza. Projekty planowane w ramach GPR mają silny związek z redukcją niskiej emisji i poprawą przyrodniczych warunków egzystencji mieszkańców, dotyczą m.in. termomodernizacji, wymiany źródeł ogrzewania na ekologiczne, mikroinstalacji OZE, terenów zielonych i rekreacyjnych oraz edukacji ekologicznej.
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Bydgoszczy na lata 2017-2021	GPR jest zbieżny z następującymi celami Programu: 1. tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach 2. poprawa stanu technicznego lokali i budynków tworzących mieszkaniowy zasób miasta 3. realizacja zadań miasta w zakresie zapewnienia lokali socjalnych i zamiennych, a także pomieszczeń tymczasowych; 4. poprawa jakości życia najemców zamieszkujących w mieszkaniowym zasobie miasta

<p>Program opieki nad zabytkami Miasta Bydgoszczy 2017-2020</p>	<p>GPR jest zbieżny z następującymi celami Programu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej 2. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania 3. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami 4. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego
<p>Program współpracy Miasta Bydgoszczy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2018</p>	<p>GPR jest zbieżny z następującymi celami Programu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wspieranie aktywności społecznej oraz tworzenie warunków do powstawania nowych inicjatyw obywatelskich 2. promocja wolontariatu oraz postaw obywatelskich 3. przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu 4. podnoszenie zdolności organizacji pozarządowych do realizacji zadań publicznych 5. zwiększenie świadomości w zakresie specyfiki działania organizacji pozarządowych i form współpracy z nimi 6. wspieranie i promocja działalności podmiotów ekonomii społecznej 7. rozwijanie kultury współpracy poprzez budowanie zaufania między Miastem a organizacjami pozarządowymi oraz wzmacnianie efektywności dialogu międzysektorowego 8. zwiększanie zakresu partnerskiej współpracy pomiędzy Miastem i organizacjami pozarządowymi na rzecz pozyskiwania zewnętrznych zasobów i wpływów <p>Korelacja dokumentu z GPR jest widoczna na poziomie priorytetowych zadań publicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działań na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego i integracji europejskiej 2. Współpraca na rzecz rozwoju organizacji pozarządowych i wolontariatu 3. Wspieranie działań wspomagających rozwój wspólnot i społeczności lokalnych 4. Rozwój i wyrównywanie szans społecznych mieszkańców Bydgoszczy 5. Działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i środowiska 6. Wspieranie inicjatyw na rzecz kultury i dziedzictwa narodowego 7. Wspieranie działań w zakresie edukacji i wychowania 8. Działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka 9. Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. 10. Profilaktyka i promocja zdrowia 11. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych 12. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej 13. Wspieranie działalności na rzecz turystyki i krajoznawstwa 14. Współdziałanie na rzecz bezpieczeństwa publicznego 15. Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym 16. Udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego 17. Działalność na rzecz integracji cudzoziemców

3. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami

Położenie geograficzne i podział administracyjny

Bydgoszcz jest miastem o dogodnym położeniu geograficznym, leżącym na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych drogowych, kolejowych i wodnych. Zlokalizowana jest w dolinie rzeki Brdy i wzdłuż Kanału Bydgoskiego, od wschodu graniczy z Wisłą. Otaczają ją duże kompleksy leśne: Puszcza Bydgoska od południa i Bory Tucholskie od północy.

Bydgoszcz jest jednym z największych miast w Polsce. Pod względem liczby mieszkańców zajmuje ósme miejsce w kraju, pod względem powierzchni dziesiąte.

Jest miastem na prawach powiatu, siedzibą wojewody oraz największym miastem województwa kujawsko-pomorskiego. Wraz z powiatem bydgoskim i otaczającymi gminami tworzy aglomerację zamieszkałą przez około 600 tys. osób. Jest jednym z dwóch miast centralnych i siedzibą Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. W mieście zlokalizowany jest garnizon wojskowy oraz siedziby instytucji NATO. Jest również siedzibą władz sądowniczych, w tym Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, finansowych (m.in. Bank Pocztowy) oraz kościelnych (Diecezja Bydgoska).

Gospodarka, rynek pracy

Bydgoszcz jest dużym ośrodkiem przemysłu, handlu i logistyki. Wg danych GUS za 2016 r., w strukturze produkcji dominującą rolę odgrywa przemysł (69,7%), a następnie budownictwo (7,8%) oraz transport i gospodarka magazynowa (4%). Prężnie rozwijającą się sferą gospodarki jest branża IT, usługi dla biznesu oraz przetwórstwo tworzyw sztucznych. Znaczna część nowych firm swoją działalność lokuje na terenie Bydgoskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego (283 ha, 100 firm i 3500 zatrudnionych), na którym działa Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna. Od 2013 r. liczba osób pracujących stopniowo rośnie, by w 2015 r. osiągnąć poziom 120,2 tys. osób. Wg danych GUS, w strukturze zatrudnienia bydgoskich przedsiębiorstw (podmioty gospodarki narodowej z liczbą pracujących pow. 9 osób) dominuje przemysł, którego udział wyniósł w 2015 r. 50,8%. Druga pozycja należy do firm z sekcji PKD „Handel”, która zatrudniała 13,9% pracowników.

W 2016 r. w Bydgoszczy funkcjonowało 42,9 tys. podmiotów gospodarczych, które stanowiły 22,2% wszystkich podmiotów województwa. Dominujący w Bydgoszczy sektor prywatny generuje 97% wszystkich podmiotów. Wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców mierzony liczbą podmiotów na 1000 osób wyniósł w 2016 r. 121,3 (BDL GUS). W stosunku do 2011 r. wskaźnik ten wzrósł o około 2%.

Pod względem formy prawnej dominują zakłady osób fizycznych, które w 2016 r. stanowiły łącznie 67,1% ogółu podmiotów. Pozytywnym zjawiskiem jest zwiększenie liczby spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, których liczba wzrosła z 549 podmiotów w 2011 r. do 632 podmiotów w roku 2016.

Dobra sytuacja gospodarcza miasta przekłada się na niski wskaźnik stopy bezrobocia, która na koniec 2016 r. wynosiła 4,8% (przy średniej dla kraju 8,3%).

Transport, sfera infrastrukturalna

Bydgoszcz jest znaczącym w kraju węzłem drogowym (drogi krajowe: nr 5, nr 10, nr 25 i nr 80), kolejowym (linie nr 18, 131 i 201, których część należy do sieci korytarzy międzynarodowych AGTC) i żeglugi śródlądowej (międzynarodowe drogi E-40 i E-70). Na terenie miasta jest zlokalizowany jedyny w regionie Międzynarodowy Port Lotniczy, który w 2016 r. obsłużył 337,6 tys. pasażerów.

Na koniec 2016 r. długość dróg publicznych wynosiła 709,7 km, z czego 512,2 km (72,5%) to drogi gminne. Ponad 73% z nich to drogi o nawierzchni utwardzonej i ich współczynnik z roku na rok się zwiększa. Rośnie również długość ścieżek rowerowych w mieście - w 2016 r. osiągnęła 83,5 km.

Komunikację zbiorową w Bydgoszczy, obejmującą cały jej obszar, tworzy sieć linii autobusowych i tramwajowych. Długość czynnych tras tramwajowych na koniec 2016 r. wynosiła 39,6 km (w styczniu 2016 r. została oddana do użytku nowa trasa tramwajowa do dzielnicy Fordon, o długości 10 km), a autobusowych 261,6 km. Sieć komunikacyjna obejmowała 10 linii tramwajowych i 35 linii autobusowych. W 2016 r. przewieziono prawie 103 mln osób, z czego autobusami 74,4 mln osób (tj. 72,3%), a tramwajami 28,5 mln osób (tj. 27,7%). W porównaniu z 2012 r. odnotowano wzrost liczby pasażerów o 6,9 mln osób, tj. o 3% oraz wzrost wskaźnika liczby przewozów przypadających na 1 mieszkańca z 277 w 2012 r. do 291 w 2016 r. (*źródło: Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy*). Wdrożenie „Inteligentnych Systemów Transportowych” (ITS) w 2015 r. znacznie usprawniło płynność ruchu.

Zdolność przepustowa głównych ujęć wodociągowych w pełni pokrywa potrzeby wszystkich odbiorców w obszarze miasta oraz zainteresowanych gmin ościennych. Ogólna długość sieci wodociągowych na koniec 2016 r. wynosiła 1.038,5 km, podczas gdy w 2012 r. była o 24,2 km krótsza (*źródło: Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.*).

System kanalizacji obejmuje niemal cały obszar miasta. Wyjątkiem są fragmenty terenów peryferyjnych (osiedla: Smukała i Opławiec). Wszystkie ścieki bytowe systemem kanalizacji trafiają do oczyszczalni. Łączna długość sieci kanalizacyjnych na koniec 2016 r. wynosiła 1.120,2 km – w ciągu 5 lat zwiększyła się o 35 km (*MWiK Sp. z o.o.*).

Bydgoski centralny system ciepłowniczy obejmuje swoim zasięgiem całe miasto. System ten oparty jest na produkcji ciepła w układzie skojarzonym i jego dystrybucji przez sieć Komunalnego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Oprócz tego wydzielony jest mały, tzw. „wyspowy” system ciepłowniczy dla osiedla Osowa Góra. Aktualne potrzeby ciepłe miasta mieszczą się w zbilansowanych mocach źródeł ciepła. W latach 2012-2016 zapotrzebowanie na ciepło (zakup ciepła przez KPEC) stopniowo zmniejszało się. Na koniec 2016 r. sieć ciepła osiągnęła długość 393,8 km (*KPEC Sp. z o.o.*).

Gazyfikacja Bydgoszczy oparta jest na gazie wysokometanowym. Łączna długość sieci gazowej na koniec 2016 r. wynosiła 644,57 km i z roku na rok rośnie. Natomiast na przestrzeni lat 2012-2016 zużycie gazu w gospodarstwach domowych (mimo wahań) prawie się nie zmieniło (*Bank Danych Lokalnych GUS*).

Energia elektryczna zużywana w Bydgoszczy pochodzi z Krajowego Systemu Energetycznego oraz źródeł miejscowych. Potrzeby energetyczne odbiorców z obszaru miasta są pokrywane w całości. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Bydgoszczy sukcesywnie maleje – w latach 2012-2016 o 7,5% (*BDL GUS*).

Ochrona środowiska

Bydgoszcz posiada wystarczające zasoby wodne dla zaopatrzenia odbiorców w mieście oraz system gospodarki ściekowej gwarantujący odprowadzanie i oczyszczanie ścieków. Jakość wody pitnej i na potrzeby gospodarcze spełnia wymagania norm sanitarnych. Funkcjonujące w mieście dwie oczyszczalnie ścieków (całkowite oczyszczanie ścieków komunalno-przemysłowych) wraz z sukcesywnie modernizowaną siecią wodociągowo-kanalizacyjną lokują Bydgoszcz w czołówce miast w Polsce - w 2016 r. wszystkie ścieki, przyjęte przez oczyszczalnie, zostały oczyszczone w ilości 23,4 mln m³, w tym ok. 11,5 mln m³ z gospodarstw domowych (*MWiK Sp. z o.o.*).

Bydgoszcz realizuje programy (np. KAWKA) skutecznie ograniczające zanieczyszczanie powietrza, tzw. niską emisję. Jakość powietrza w mieście nadal jest problemem, który został opisany w dalszej części diagnozy. W zakresie oczyszczania miasta z odpadów komunalnych oraz ich utylizacji, Bydgoszcz należy do krajowej czołówki dzięki działającemu od 2015 r. Zakładowi Termicznego

Przekształcania Odpadów Komunalnych. Bydgoska spalarnia utylizuje odpady także z innych gmin obszaru funkcjonalnego.

Kultura i nauka

Bydgoszcz to również znaczący ośrodek kulturalny i naukowy o randze ponadregionalnej. Działają tu m.in.: Opera Nova, Filharmonia Pomorska, Teatr Polski, Muzeum Okręgowe, Pałac Młodzieży oraz wiele in. muzeów, kin, galerii sztuki, bibliotek publicznych, klubów i domów kultury. Wiodące instytucje kultury są organizatorami wielu festiwali i konkursów o skali krajowej i międzynarodowej. W Bydgoszczy odbywa się również corocznie Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Camerimage”. Ważnym w mieście animatorem szeroko rozumianej kultury jest Miejskie Centrum Kultury, od kilku lat dysponujące nowoczesnym, wielofunkcyjnym obiektem.

W zlokalizowanych na terenie miasta jedenastu wyższych uczelniach, w roku 2016/2017 studiowało 31,6 tys. osób. Do najważniejszych uczelni należy zaliczyć: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Collegium Medicum UMK oraz Wyższą Szkołę Gospodarki. W okresie kilku ostatnich lat liczba studentów stopniowo malała, co jest wynikiem niekorzystnych tendencji demograficznych.

Sport i rekreacja

Unikatowym atutem miasta jest Bydgoski Węzeł Wodny wraz ze zrewitalizowaną w centrum Wyspą Młyńską. W sferze wypoczynku i rekreacji ważnym miejscem dla bydgoszczan jest Leśny Park Kultury i Wypoczynku „Myślęcinek”, największy tego typu obszar w kraju, o pow. 830 ha, w skład którego wchodzi m.in. Ogród Zoologiczny z „Akwarium Terrarium”. Dzięki dogodnym warunkom naturalnym i treningowym, Bydgoszcz uchodzi za stolicę polskiego wioślarstwa. Ponadto odbywają się tu międzynarodowe imprezy sportowe, w oparciu o bazę nowoczesnych obiektów m.in. stadiony „Zawiszy” i „Polonii” oraz hale sportowe „Łuczniczka” i „Artego Arena”. Bydgoszcz coraz częściej jest również gospodarzem licznych imprez masowych (biegi uliczne, zawody triathlonowe i wyścigi rzeczne). Odwiedzający Bydgoszcz turyści oraz uczestnicy licznych konferencji i sympozjów korzystają z dobrze rozwijającego się zaplecza hotelarskiego.

Charakterystyka głównych problemów

Demografia, bezrobocie

Zachodzące w Bydgoszczy procesy społeczno-gospodarcze są silnie uzależnione od sytuacji demograficznej. Niestety, liczba ludności sukcesywnie spada (w ostatnich pięciu latach – spadek o 7,3 tys. osób (*Bank Danych Lokalnych GUS*)). Czynnikiem kształtującym kierunki zmian ludnościowych w Bydgoszczy był zarówno ujemny przyrost naturalny, który wyniósł w 2016 r. -461 osób w stosunku do -577 osób w 2012 r., jak i ujemne saldo migracji stałych - wielkości tego wskaźnika mieściły się w przedziale od -1,1 tys. osób do -0,8 tys. osób.

Niekorzystne zmiany zachodzą również w strukturze wiekowej bydgoskiego społeczeństwa, ukazując wyraźny proces starzenia się mieszkańców. W 2016 r. (*BDL GUS*) w stosunku do 2012 r. nastąpił:

- nieznaczny spadek udziału (z 15,7% do 15,6%) grupy osób w wieku przedprodukcyjnym,
- spadek udziału (z 63,5% do 60,4%) grupy osób w wieku produkcyjnym,
- wzrost udziału (z 20,8% do 24,0%) grupy osób w wieku poprodukcyjnym.

Skutkiem tych niekorzystnych zmian jest nadwyżka liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym. Jednocześnie, sukcesywnie wzrastał wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) - z 57,6 w 2012 r. do 65,7 w roku 2016.

Efektom utrzymywania się niekorzystnych tendencji demograficznych będzie dalszy wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego, a co za tym idzie konieczność zwiększenia usług opiekuńczych i działań podtrzymujących samodzielność osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Poza tym, prognozowany spadek liczebności osób w wieku przedprodukcyjnym wymagać będzie dostosowywania placówek szkolno-wychowawczych oraz szkół wyższych do zmieniających się potrzeb.

Mimo że od 2014 r. wskaźnik stopy bezrobocia w Bydgoszczy maleje, problem braku pracy dotyka wielu mieszkańców, niezależnie od wieku, płci czy wykształcenia. Przykładowo, najmłodszy bezrobotni (do 24 lat) stanowili w 2016 r. 7,3% bezrobotnych. Następną grupą wiekową (25-34 lat) charakteryzuje się największą liczebnością w grupie bezrobotnych (26,7% w 2016 r.). Bezrobotni w przedziale 35-44 lat stanowią grupę, której udział powoli rośnie (do 24,2% w 2016 r.). Kolejną grupą są bezrobotni w wieku 45-54 lat (18,8% w 2016 r.), ale ich udział maleje. W najgorszej sytuacji znajdują się jednak osoby będące w wieku przedemerytalnym tzn. >54 roku życia, których udział wzrósł z 15,9 w 2012 r. do 22,9% w 2016 r. (*BDL GUS*).

Struktura wykształcenia bezrobotnych nie ulegała znaczącym zmianom. Udział dwóch największych liczebnie grup (osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym), osiągnął w 2016 r. odpowiednio 28% i 24,6% ogółu bezrobotnych. W złej sytuacji znajdowali się absolwenci szkół wyższych. W 2016 r. niemal co 5. osoba bezrobotna (tj. 18,2%) legitymowała się dyplomem wyższej uczelni.

W latach 2012-2016 zmalała liczba bezrobotnych kobiet – z 7,2 do 4,4 tys. osób tj. o 38,9% (*Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy*).

Bezpieczeństwo

W okresie ostatnich lat nastąpił spadek liczby przestępstw w większości kategorii, jednak brak poczucia bezpieczeństwa jest odczuwalny w wielu rejonach miasta. W 2016 r. w Bydgoszczy stwierdzono prawie 7 tys. przestępstw (w postępowaniach zakończonych). W latach 2012-2016 ich liczba spadła o 47%. Wśród ogółu przestępstw dominują te o charakterze kryminalnym (73,5%),

wśród nich najczęstsze są kradzieże, rozboje, pobicia (*GUS; Komenda Miejska Policji w Bydgoszczy*).

Z roku na rok zwiększa się liczba uczestników ruchu drogowego, co ma bezpośredni wpływ na liczbę kolizji drogowych, które również determinują poczucie bezpieczeństwa bydgoszczan. Liczba kolizji drogowych w 2016 r. wyniosła 5.520, podczas gdy w roku 2012 była o 809 niższa. Natomiast sukcesywnie maleje liczba wypadków drogowych (o 31,8%) (*BDL GUS; Komenda Miejska Policji w Bydgoszczy*).

Ochrona środowiska

W sferze ochrony środowiska czynnikiem wpływającym na obniżenie jakości życia mieszkańców Bydgoszczy jest głównie tzw. niska emisja, ale też przekroczenia norm hałasu oraz czystości wód powierzchniowych.

Mieszkalnictwo jest największym źródłem zużycia energii oraz emisji gazów. Udział emisji z mieszkalnictwa w roku 2016 wyniósł 34,4%.

Ponieważ miasto posiada dobrze rozwiniętą sieć ciepłowniczą, udział ciepła sieciowego w całkowitej emisji ma największe znaczenie. Udział ten jest porównywalny z wielkością emisji ze zużycia energii elektrycznej i węgla (udział w emisji CO₂ każdego z tych trzech źródeł oscyluje w granicy 20-35%). Udział gazu ziemnego w całkowitej emisji był na poziomie około 12%. Prowadzona termomodernizacja wraz z wymianą źródeł ciepła, przyczyniają się do ograniczenia zużycia węgla oraz zmniejszają emisję gazów, niemniej problem jest wciąż znaczny.

Działalność przemysłowa na terenie miasta odpowiada za około 15% emisji gazów cieplarnianych. Dominującym źródłem emisji jest tu zużycie energii elektrycznej, która odpowiada za około 85% emisji w tym sektorze. Obecnie grupa ta nie wykazuje tendencji do redukcji emisji, utrzymuje się ona na podobnym poziomie od 2013 r.

W transporcie sukcesywnie wzrasta liczba samochodów oraz intensywność ich użytkowania. Jednakże na skutek modernizacji i budowy nowych dróg, funkcjonującego systemu ITS, wymiany pojazdów na nowocześniejsze, zanotowano niewielki spadek emisji w tym sektorze w porównaniu do lat poprzednich.

Jak wykazały przeprowadzone badania (m.in. przy budowie mapy akustycznej miasta), głównym źródłem ponadnormatywnego poziomu dźwięku w mieście jest hałas komunikacyjny. Hałas powyżej 55 dB, generowany przez komunikację samochodową, obejmuje 36% powierzchni Bydgoszczy. Pomiarów wykonano w tzw. punktach referencyjnych, tj. miejscach szczególnie narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego. Punkty pomiarowe zlokalizowane były na obszarach, gdzie szlaki komunikacyjne przebiegają w niewielkiej odległości od zabudowy mieszkaniowej lub biegną ulicami otoczonymi zabudową typu „kanionowego”, przy ulicach o znacznym natężeniu ruchu pojazdów. Do takich ulic należą m.in. Nakielska, Jagiellońska i Grunwaldzka, gdzie stwierdzono przekroczenia norm o 3-7 decybeli.

Przestrzeń

Na pozytywne postrzeganie przestrzeni miejskiej przez mieszkańców zasadniczy wpływ ma jakość substancji mieszkaniowej, jak również dostępność terenów zieleni urządzonej, stan jakości chodników i ulic oraz bliska lokalizacja obiektów handlowych i budynków użyteczności publicznej. Zdegradowana w dużym stopniu substancja mieszkaniowa jest cechą zwłaszcza tych rejonów Bydgoszczy, które charakteryzują się ścisłą zabudową – są to Śródmieście, Bocianowo, Okole, Stare Miasto, Wilczak i Szvederowo. To głównie w budynkach zlokalizowanych w tych dzielnicach użytkowane są tradycyjne piece na paliwa stałe, będące emitentem zanieczyszczeń powietrza. Niekiedy stan techniczny tych kamienic ogranicza lub wręcz uniemożliwia ich użytkowanie. Ponieważ wśród nich wiele jest takich, które są wpisane do gminnej ewidencji zabytków,

wymagają one znacznych nakładów finansowych na remonty. Przestrzeń tych rejonów miasta dodatkowo zaburzą kamienice opuszczone, nierzadko kwalifikujące się do rozbiórki. Do najczęstszych przyczyn występowania pustostanów (oprócz czynników technicznych) należy zaliczyć niskie walory użytkowe obiektów, przeszkody administracyjno-prawne oraz czynniki rynkowe i społeczne.

O ładzie przestrzennym miasta w dużym stopniu decydują planistyczno-projektowe dokumenty miejskie („Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta”, uchwalone 21 lipca 2009 r.). Równie ważne są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W Bydgoszczy uchwalanych jest co roku kilka nowych m.p.z.p., dzięki czemu na koniec 2016 r. ponad 35% powierzchni miasta było objęte obowiązującymi planami - ogółem 140 planów (*Urząd Miasta Bydgoszczy*).

Wnioski:

1. Wobec utrzymującego się trendu malejącej liczby mieszkańców Bydgoszczy (wyludniają się zwłaszcza śródmiejskie części miasta), powinny być podejmowane działania na rzecz poprawy stanu technicznego i jakości budynków mieszkalnych oraz dalszego rozwoju oferty mieszkaniowej, odpowiadającej zróżnicowanym potrzebom. Stałaby się ona przeciwwagą dla atrakcyjnej oferty terenów zabudowy mieszkaniowej w gminach ościennych. Potrzebne jest też dalsze wzmacnianie tych funkcji i dziedzin, które mają wpływ na decyzje o pozostaniu mieszkańców w granicach administracyjnych miasta: atrakcyjne miejsca pracy, edukacja, kultura, pełny dostęp do usług, dostępność komunikacyjna, zdrowe warunki egzystencji, przyjazna przestrzeń i społeczeństwo.
2. Stały wzrost liczby mieszkańców w starszym wieku wymaga dostosowania i rozwoju infrastruktury miejskiej oraz rozszerzenia pakietu usług podtrzymujących ich aktywność, jak również usług opiekuńczych. Dzięki temu możliwe będzie świadczenie szerokiego wachlarza usług w zakresie wspomagania samodzielności i aktywności społecznej, ochrony zdrowia oraz środowiskowej pomocy społecznej. Podejmowane działania powinny być również ukierunkowane na przedłużanie aktywności zawodowej seniorów. Jest to szczególnie ważne w aspekcie spadku liczebności grupy osób w wieku produkcyjnym.
3. Pozytywne trendy w obszarze zatrudnienia w ostatnich latach spowodowały, że ogólnie w skali miasta problem bezrobocia został zniwelowany. Utrwalił się natomiast problem długotrwałego bezrobocia, odnoszący się do grupy osób najbardziej oddalonych od rynku pracy. Są to osoby najbardziej zagubione na rynku pracy, dotknięte – najczęściej wraz ze swoim najbliższym otoczeniem – innymi, pokrewnymi problemami społecznymi, takimi jak: ubóstwo, brak wykształcenia, patologie i uzależnienia, izolacja społeczna, problemy natury psychologicznej. Należy więc podjąć kompleksowe działania skierowane zarówno do tej grupy bezrobotnych, jak i do ich najbliższego otoczenia.
4. Aktywność gospodarcza jest podstawą rozwoju miasta i dobrobytu jego mieszkańców. Dalsze, różnego rodzaju formy wsparcia dla dominującego w gospodarce miasta sektora prywatnego, powinny być jednym z głównych działań władz samorządowych, środowisk gospodarczych oraz organizacji pozarządowych. Konieczne jest stałe dostosowywanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy, rozwijanie postaw przedsiębiorczości, a także aktywizacja mieszkańców.

5. Utrzymanie spadku, zarówno liczby przestępstw o charakterze kryminalnym, jak i liczby zdarzeń drogowych (zwłaszcza kolizje), wymaga dalszych nakładów finansowych i troski Miasta m.in. o tworzenie bezpiecznych warunków ruchu w mieście (zrównoważony system transportowy, inteligentne systemy zarządzania ruchem), monitoring wizyjny, wspólne patrole Policji i Straży Miejskiej, wpływające na wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, zwłaszcza tam, gdzie zjawiska agresji i wandalizmu występują najczęściej. Bardzo duże znaczenie mają działania niwelujące przyczyny i źródła zagrożenia przestępczością: wszelkie programy wsparcia dla osób zagrożonych patologiami i profilaktyczne.
6. Redukcja emisji gazów cieplarnianych oraz tzw. niskiej emisji jest jednym z ważniejszych wyzwań. Tempo i zakres prowadzonych dotychczas działań powinny zostać zwiększone, zwłaszcza w obszarze inwestycji w transport niskoemisyjny, termomodernizacji oraz inwestycji związanych z wymianą szkodliwych źródeł ciepła, szczególnie w mieszkalnictwie. Ze względu na dużą skalę działalności przemysłowej w mieście, jak i inne zjawiska zagrażające środowisku, nieodzowne jest podejmowanie działań w zakresie ochrony przyrody i zdrowia mieszkańców: rozwój terenów zielonych i rekreacyjnych, ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych, zmniejszenie hałasu, ochrona gatunkowa i edukacja ekologiczna.
7. Coraz bardziej zdegradowana substancja starszych budynków mieszkalnych, jak również rosnąca liczba pustostanów oraz budynków przeznaczonych do wyburzenia rodzi konieczność podjęcia wzmożonych działań interwencyjnych. Niektóre z odnowionych obiektów mogłyby stać się siedzibami organizacji pozarządowych, lokalnymi centrami aktywizacji społeczno-kulturalnej czy miejscami spotkań i spędzania wolnego czasu mieszkańców.

4. Obszar zdegradowany

Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji jest podział miasta na jednostki struktury przestrzeni miejskiej (jednostki strukturalne).

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba mieszkańców*	Udział mieszkańców w ogólnej liczbie mieszkańców miasta [%]	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni w ogólnej powierzchni miasta [%]
1	Bartodzieje	21627	6,57	202,68	1,15
2	Bielawy - Skrzetusko	10099	3,07	168,73	0,96
3	Błonie	13770	4,18	128,35	0,73
4	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	29802	9,05	405,14	2,30
5	Brdyujście	1257	0,38	383,43	2,18
6	Bydgoszcz Wschód-Siernieczek	2456	0,75	571,98	3,25
7	Czyżkówko	8083	2,46	359,77	2,04
8	Flisy	918	0,28	143,95	0,82
9	Glinki-Rupienica	5786	1,76	219,70	1,25
10	Górzyskowo - Biedaszkowo - Lotnisko	8549	2,60	607,18	3,45
11	Jachcice - Rynkowo	3714	1,13	898,14	5,10
12	Kapuściska	22105	6,71	341,43	1,94
13	Leśne - Las Gdański - Myślęcinek - Zawisza	12894	3,92	2554,59	14,52
14	Łęgnowo (Łęgnowo I)	1873	0,57	2256,78	12,83
15	Łęgnowo Wieś (Łęgnowo II - Wypaleniska)	894	0,27	1272,53	7,23
16	Miedzyń-Prądy	11744	3,57	608,98	3,46
17	Fordon I	31018	9,42	981,11	5,58
18	Okole	10388	3,16	191,22	1,09
19	Osowa Góra	13307	4,04	481,35	2,74
20	Piaski	2375	0,72	251,44	1,43
21	Smukała-Optawiec-Janowo	1891	0,57	842,16	4,79
22	Stary Fordon	2079	0,63	157,30	0,89
23	Szwederowo - Bielice	29330	8,91	282,93	1,61
24	Fordon II	32212	9,78	1147,92	6,52
25	Fordon III	464	0,14	784,06	4,46
26	Wilczak-Jary	9682	2,94	181,35	1,03
27	Wyżyny	27246	8,28	209,38	1,19
28	Wzgórze Wolności - Babia Wieś	12072	3,67	218,19	1,24
29	Zimne Wody- Czersko Polskie	1569	0,48	741,95	4,22
	Suma	329 204,00		17 593,73	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Bydgoszczy. Stan na 31.XII.2015 r.

*mieszkańcy zameldowani na pobyt stały

Obszar zdegradowany to obszar, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej,
- b. środowiskowej,
- c. przestrzenno-funkcjonalnej,
- d. technicznej.

W odniesieniu do tych sfer zostały wybrane następujące wskaźniki analizy stanu kryzysowego:

1. stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
2. udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
3. wynik średni sprawdzianu szóstoklasisty (w placówkach działających na tym obszarze)
4. wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
5. udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych, względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru

Dla jednostek Flisy, Glinki – Rupienica, Łęgnowo, Łęgnowo Wieś, Piaski (na terenie tych jednostek nie ma szkoły podstawowej):

1. stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
2. udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
3. liczba przestępstw młodocianych (popętnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców
4. wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
5. udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych, względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru

Wskaźniki te zostały uznane za charakterystyczne symptomy występujących na zdegradowanych obszarach problemów, których rozwiązywanie ma największy wpływ na realizację celów rewitalizacji.

I tak:

1. Wskaźnik nr 1 obrazuje istnienie poważnych problemów w obszarze rynku pracy. Są to: brak kwalifikacji zawodowych w dziedzinach, w których jest zapotrzebowanie na pracowników, niska podaż miejsc pracy blisko miejsca zamieszkania, słaba mobilność – często wynikająca z konieczności osobistej opieki nad dziećmi lub osobami starszymi, niskie

umiejętności społeczne, utrudniające poszukiwanie pracy (często wynikające z uwarunkowań środowiskowych).

Uznano, że działaniami sprzyjającymi zwalczaniu tych niekorzystnych zjawisk będą w szczególności: programy dotyczące usług opiekuńczych (rozumianych zarówno jako szkolenia celem zdobycia potrzebnych kwalifikacji, jak i tworzenie miejsc pracy do ich świadczenia), aktywizacji zawodowej niezależnie od wieku, promowanie postaw społecznych afirmujących aktywność zawodową, pomoc sąsiedzką, wolontariat itp.

2. Wskaźnik nr 2 obrazuje grupę problemów, która najmocniej, bezpośrednio jest powiązana z ubóstwem materialnym. Bardzo często wiąże się z problematyką opisaną w pkt. 1. Występowanie dużej liczby gospodarstw domowych trwale uzależnionych od środków pomocy społecznej uzasadnia podjęcie działań skoncentrowanych na charakterystycznych dla tego środowiska zagrożeniach, jak: zaniedbanie funkcji rodzinno-społecznych, niewłaściwa opieka nad dziećmi, brak dbałości o zdrowie, uzależnienia od alkoholu, środków psychoaktywnych i in., bezdomność, przemoc.

Uznano, że działaniami sprzyjającymi zwalczaniu tych niekorzystnych zjawisk będą w szczególności: aktywizacja społeczna, zawodowa i obywatelska, przedsięwzięcia skierowane do osób szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne tzn. rodzin dysfunkcyjnych, dzieci z uboższych środowisk, bezdomnych, seniorów i niepełnosprawnych.

3. Wskaźnik nr 3 obrazuje nie tylko skuteczność placówki edukacyjnej w kształceniu dzieci na poziomie podstawowym, ale także warunki stwarzane uczniom mieszkającym w danej dzielnicy. Niskie wyniki nauczania ujawniają często słaby aspekt nauczania praktycznego, niedostateczne wyposażenie szkół i placówek oświatowych, niewystarczające wsparcie szkół w zakresie doradztwa metodycznego i rozwiązywania problemów edukacyjno-wychowawczych, małe poczucie współodpowiedzialności osób i instytucji uczestniczących w procesie kształcenia i wychowania oraz spadek bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Uznano, że działaniami sprzyjającymi rozwiązaniu lub zmniejszeniu tych problemów będzie poprawa oferty kształcenia formalnego oraz pozaformalnego, działania włączające, integrujące dzieci i młodzież, zmierzające również do odbudowania więzi rodzinnych, sąsiedzkich i społecznych. Dużą rolę mają tu do odegrania szeroko rozumiane działania ze sfery kultury, jako atrakcyjny nośnik pozytywnych postaw.

W rezultacie ww. działań ma nastąpić też wzmocnienie umiejętności pracy w grupie, zdobywania wiedzy z różnych źródeł, uwrażliwienie na potrzeby drugiego człowieka.

Wszystkie ww. czynniki przekładają się na sposób radzenia sobie dzieci i młodzieży z problemami życia codziennego i wskazują alternatywne modele funkcjonowania w społeczeństwie, a co za tym idzie - mogą wpływać na obniżenie poziomu przestępczości wśród nieletnich.

4. Wskaźnik nr 4 obrazuje niski stopień przedsiębiorczości w obszarze zdegradowanym, ale także atrakcyjność terenu pod kątem lokowania tam biznesu. Stąd, działania rewitalizacyjne w tym zakresie to nie tylko wsparcie finansowe dla nowych przedsiębiorstw, ale także zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej terenu (przy wykorzystaniu lokalnych atutów), dostępności usług oraz przedsięwzięcia zmierzające do poprawy rynku zbytu, poprawy jakości życia na danym terenie, rozwoju postaw przedsiębiorczych – w tym u dzieci i młodzieży.

5. Wskaźnik nr 5 obrazuje degradację otoczenia użytkowników obszaru zdegradowanego i warunki przyrodniczej egzystencji. Zdiagnozowany problem złego stanu środowiska - niskiej emisji, której istotną przyczyną jest korzystanie przez mieszkańców ze źródeł energii na paliwa stałe, informuje m.in. o ubóstwie energetycznym gospodarstw domowych. W ten sposób tworzy się powiązanie problemów ze sfery społecznej i środowiskowej. Przystarzały i nieekologiczny system ogrzewania wiąże się ściśle z problemem przestarzałej i zdegradowanej infrastruktury. Występuje tam, gdzie widoczne jest zdegradowanie budynków wielorodzinnych i ich otoczenia, niedostatek terenów zieleni i rekreacji. Stąd działania skierowane na poprawę sytuacji powinny być znacznie szersze niż tylko wymiana systemów ogrzewania. Powinny też obejmować kompleksowe remonty budynków, łączone z termomodernizacją oraz projekty wkraczające we wspólną przestrzeń wypoczynku i rekreacji. Dzięki temu poprawią się warunki bytowe, przyrodnicze, estetyka przestrzeni i integracja społeczna.

Za **obszar zdegradowany** uznano te jednostki strukturalne, w których co najmniej 3 z 5 wybranych wskaźników przyjęły wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy.

Ponadto, przynajmniej jeden ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej dla gminy jest wskaźnikiem spoza sfery społecznej np. ze sfery gospodarczej lub środowiskowej.

Lp.	Jednostka strukturalna miasta	Analizowane wskaźniki, w których występują niekorzystne odchylenia w stosunku do wartości średniej dla gminy						
		Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Wynik średni sprawdzianu szóstoklasisty (w placówkach działających na tym obszarze)	Liczba przestępstw młodościowych (popelnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych, względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	Łączna liczba wskaźników gorszych od średniej dla miasta
1	Bartodzieje	15,3	0,02	3,32	72,00	Nie dotyczy	1,6	0
2	Bielawy - Skrzetusko	17,2	0,02	5,41	69,00	Nie dotyczy	3,6	0
3	Błonie	9	0,03	4,34	73,00	Nie dotyczy	1,2	1
4	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	21,1	0,04	12,92	55,50	Nie dotyczy	40,2	4
5	Brdujście	16,4	0,06	13,68	70,00	Nie dotyczy	60,4	3
6	Bydgoszcz Wschód-Siernieczek	36,5	0,05	16,20	56,00	Nie dotyczy	28,5	3
7	Czyżkówko	13,4	0,02	4,28	69,00	Nie dotyczy	33,6	2
8	Flisy	20,5	0,02	2,18	Nie dotyczy	0,00	64,5	1
9	Glinki-Rupienica	18,2	0,02	1,85	Nie dotyczy	0,35	18,4	0
10	Górzyskowo - Biedaszkowo - Lotnisko	15,2	0,02	6,22	73,00	Nie dotyczy	11,1	0
11	Jachcice – Rynkowo	14,8	0,02	7,22	68,00	Nie dotyczy	42,2	2

12	Kapuściska	9,4	0,02	3,69	62,00	Nie dotyczy	1,6	2
13	Leśne - Las Gdański - Myślęcinek - Zawisza	13	0,02	3,75	69,00	Nie dotyczy	2,8	1
14	Łęgnowo (Łęgnowo I)	11,8	0,06	11,96	Nie dotyczy	1,07	15,1	3
15	Łęgnowo Wieś (Łęgnowo II - Wypaleniska)	17,2	0,06	7,72	Nie dotyczy	0,00	61,3	3
16	Miedzyń-Prądy	17,8	0,02	3,30	63,00	Nie dotyczy	49,9	2
17	Fordon I	12	0,02	2,56	60,00	Nie dotyczy	2,7	2
18	Okole	10	0,03	10,85	58,00	Nie dotyczy	43,7	4
19	Osowa Góra	14,8	0,02	3,57	75,00	Nie dotyczy	27,6	0
20	Piaski	13	0,02	4,17	Nie dotyczy	0,84	65,7	2
21	Smukała-Opławiec-Janowo	12,4	0,03	4,92	65,00	Nie dotyczy	61,9	3
22	Stary Fordon	13,6	0,08	14,81	57,50	Nie dotyczy	52,2	5
23	Szwederowo - Bielice	11,7	0,02	5,68	62,00	Nie dotyczy	11,7	2
24	Fordon II	9	0,01	1,96	73,00	Nie dotyczy	3,7	1
25	Fordon III	8,7	0,03	3,66	74,00	Nie dotyczy	54,9	2
26	Wilczak-Jary	12,7	0,04	8,32	64,00	Nie dotyczy	38,5	5
27	Wyżyny	11,6	0,02	1,46	69,00	Nie dotyczy	1,4	1
28	Wzgórze Wolności - Babia Wieś	13,2	0,03	5,49	65,00	Nie dotyczy	11,5	2
29	Zimne Wody-Czersko Polskie	19,3	0,05	12,94	56,00	Nie dotyczy	55,4	4
Średnia dla miasta		14,8	0,03	6,5	65,75	1,80	29,9	

Oznaczenie:

Jednostki, w których 5 z 5 analizowanych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla gminy
Jednostki, w których 4 z 5 analizowanych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla gminy
Jednostki, w których 3 z 5 analizowanych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla gminy
Jednostki, w których 3 z 5 analizowanych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla gminy, jednak żaden z nich nie dotyczy wskaźnika spoza sfery społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Bydgoszczy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy, Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy, Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej oraz „Raportu z inwentaryzacji pieców, kotłowni i kominków na paliwa stałe na terenie Bydgoszczy”. Stan na 31.XII.2015 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, jako obszar zdegradowany wskazano 9 jednostek strukturalnych:

- 1) Stary Fordon
- 2) Wilczak-Jary
- 3) Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto
- 4) Okole
- 5) Zimne Wody-Czersko Polskie
- 6) Brdyujście
- 7) Łęgnowo
- 8) Łęgnowo Wieś
- 9) Smukała-Optawiec-Janowo

Zestawienie jednostek strukturalnych wskazanych jako obszar zdegradowany - powierzchnia i ludność

L.p.	Jednostka strukturalna	Liczba mieszkańców *	Udział mieszkańców w ogólnej liczbie mieszkańców [%] miasta*	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni jednostki strukturalnej w ogólnej powierzchni miasta [%]
1	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	29 802,00	9,05	405,14	2,3
2	Okole	10 388,00	3,16	191,22	1,09
3	Wilczak-Jary	9 682,00	2,94	181,35	1,03
4	Stary Fordon	2 079,00	0,63	157,3	0,89
5	Smukała - Optawiec - Janowo	1 891,00	0,57	842,16	4,79
6	Brdyujście	1 257,00	0,38	383,43	2,18
7	Łęgnowo	1 873,00	0,57	2 256,78	12,83
8	Łęgnowo Wieś	894	0,27	1 272,53	7,23
9	Zimne Wody- Czersko Polskie	1 569,00	0,48	741,95	4,22
SUMA		59 435,00	18,05	6 431,86	36,56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz Miejskiej Pracowni Urbanistycznej. Stan na 31.XII.2015 r.

*mieszkańcy zameldowani na pobyt stały

Wskazane obszary zdegradowane, ze względu na ich położenie oraz wzajemne oddziaływanie, połączono w następujące podobszary:

1. Podobszary Bocianowo - Śródmieście - Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary
2. Podobszary Stary Fordon
3. Podobszary Smukała - Optawiec - Janowo
4. Podobszary Zimne Wody-Czersko Polskie, Brdyujście, Łęgnowo, Łęgnowo Wieś

Obszar zdegradowany

5. Obszar rewitalizacji

Obszar cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na jego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Łączna powierzchnia obszaru zdegradowanego przekroczyła dopuszczalny w Ustawie o rewitalizacji limit 20% powierzchni miasta, którą może stanowić obszar rewitalizacji. Nie było więc możliwości zakwalifikowania całego obszaru zdegradowanego jako obszaru rewitalizacji.

Do obszaru rewitalizacji zaliczono te jednostki strukturalne, gdzie liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla gminy była największa.

W pierwszej kolejności wybrano jednostki, w przypadku których wartości 5 wskaźników stanu kryzysowego były gorsze od średniej dla gminy. Są to: Stary Fordon oraz Wilczak-Jary.

W drugiej kolejności wybrano jednostki strukturalne, w których wartości 4 wskaźników były gorsze od średniej dla miasta: Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole oraz Zimne Wody-Czersko Polskie.

Trzecią grupę stanowiły jednostki strukturalne, gdzie wartości 3 wskaźników były gorsze od średniej dla gminy, tj. Brdujście, Łęgnowo, Łęgnowo Wieś oraz Smukała – Opatowiec - Janowo. Jednostki te uznano za obszar zdegradowany, ale nie zakwalifikowano do rewitalizacji. Ich charakter funkcjonalny jest zbliżony (przeważająca funkcja przemysłowo-usługowa nad mieszkaniową). Ponadto każdą z tych jednostek zamieszkuje populacja poniżej 1% mieszkańców miasta.

W związku z powyższym, Uchwałą Nr XXXVII/734/16 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 30 listopada 2016 r. został wyznaczony obszar rewitalizacji, obejmujący:

1. Podobszar: Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole oraz Wilczak-Jary
2. Podobszar: Stary Fordon
3. Podobszar: Zimne Wody-Czersko Polskie

Zestawienie jednostek strukturalnych wskazanych jako obszar rewitalizacji - powierzchnia i ludność

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba mieszkańców*	Udział mieszkańców w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni jednostki strukturalnej w ogólnej powierzchni miasta [%]
1	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	29 802	9,05	405,14	2,3
2	Okole	10 388	3,16	191,22	1,09
3	Wilczak-Jary	9 682	2,94	181,35	1,03
4	Stary Fordon	2 079	0,63	157,3	0,89
5	Zimne Wody- Czersko Polskie	1 569	0,48	741,95	4,22
SUMA		53 520	16,26	1 676,96	9,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz Miejskiej Pracowni Urbanistycznej. Stan na 31.XII.2015 r.

*mieszkańcy zameldowani na pobyt stały

Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji – główne wskaźniki stanu kryzysowego

Główne wskaźniki stanu kryzysowego w wyznaczonym obszarze rewitalizacji w stosunku do średniej wartości dla gminy

Główne wskaźniki stanu kryzysowego w obszarze rewitalizacji							
Strefa		Sfera gospodarcza	Sfera społeczna			Sfera środowiskowa	Łączna liczba wskaźników gorszych od średniej dla gminy
Cecha szczegółowa strefy		Klimat aktywności gospodarczej	Problemy rynku pracy	Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym	Przyrodnicze warunki lokalnej egzystencji	
Lp.	Jednostka strukturalna miasta	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Wynik średni sprawdzianu szóstoklasisty (w placówkach działających na tym obszarze)	Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych, względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	
4	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	21,1	0,04	12,92	55,5	40,2	4
18	Okole	10	0,03	10,85	58	43,7	4
22	Stary Fordon	13,6	0,08	14,81	57,5	52,2	5
26	Wilczak-Jary	12,7	0,04	8,32	64,00	38,5	5
29	Zimne Wody- Czersko Polskie	19,3	0,05	12,94	56,00	55,4	4
Średnia dla miasta		14,8	0,03	6,5	65,75	29,9	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Bydgoszczy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy, Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy, Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej oraz „Raportu z inwentaryzacji pieców, kotłowni i kominków na paliwa stałe na terenie Bydgoszczy”. Stan na 31.XII.2015 r.

Charakterystyka ogólna podobszarów rewitalizacji

Nazwa podobszaru	Charakterystyka podobszaru
<p>Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary</p>	<p>Obszar w całości pokrywa się z podobszarem zdegradowanym. Został utworzony z połączenia 3 jednostek strukturalnych, położonych w centrum miasta. Obejmuje Śródmieście ze Starym Miastem oraz obszary dawnych, historycznych przedmieść: Bocianowo, Okole, Wilczak-Jary. W tak wyznaczonym obszarze, Śródmieście ma charakter centrotwórczy, a wraz z pozostałymi jednostkami tworzy powiązaną strukturę. Podobszar ten ma decydujące znaczenie dla rozwoju głównych funkcji miasta i jego rangi. Jego atutem są zabytki, lokalizacja wielu różnorodnych, kluczowych instytucji kultury, jednostek administracji, uczelni i placówek oświatowych. To miejsce koncentracji znaczących zakładów pracy, firm usługowych, w tym obsługi biznesu i turystyki. Buduje swój charakter i potencjał w oparciu o nadrzeczne położenie (rzeka Brda, Kanał Bydgoski, zrewitalizowana Wyspa Młyńska). Koncentruje się tu wiele negatywnych zjawisk społecznych, charakterystycznych dla centrów dużych miast, powiązanych z dekapitalizacją i degradacją zasobów mieszkaniowych oraz innymi niedoborami w infrastrukturze miejskiej.</p> <p>Miejsce działań rewitalizacyjnych w latach 2007-2015.</p>
<p>Stary Fordon</p>	<p>Obszar w całości pokrywa się z podobszarem zdegradowanym „Stary Fordon”. Teren dawnego, samodzielnego w przeszłości miasta, który z uwagi na nadwiślańskie położenie, krajobraz, charakterystyczny dla małego miasta klimat, a przy tym degradację zarówno społeczną, jak i funkcjonalno-przestrzenną, zasługuje na odnowę. Uznanie go za obszar rewitalizacji wzmocni podejmowane przez lokalną społeczność aktywne działania zmierzające do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania tej części miasta i wydobycia jego potencjału kulturowego oraz gospodarczego. Obszar od lat był wskazywany jako wymagający pilnych interwencji i działań naprawczych. Wieloletnie zaniedbanie i niedoinwestowanie, słabe skomunikowanie z resztą miasta, nawarstwiający się problemy społeczne doprowadziły do marginalizacji tego miejsca.</p>
<p>Zimne Wody-Czersko Polskie</p>	<p>Obszar wydzielony z większego podobszaru zdegradowanego: „Zimne Wody-Czersko Polskie, Brdyujście, Łęgnowo, Łęgnowo Wieś”. Teren w przeważającej części o funkcjach przemysłowych, niewykorzystanym potencjale rekreacyjnym, zaniedbany w sferze społecznej. O wskazaniu tego obszaru do rewitalizacji zdecydowały głównie problemy dotyczące osiedla socjalnego przy ul. Smoleńskiej.</p>

6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

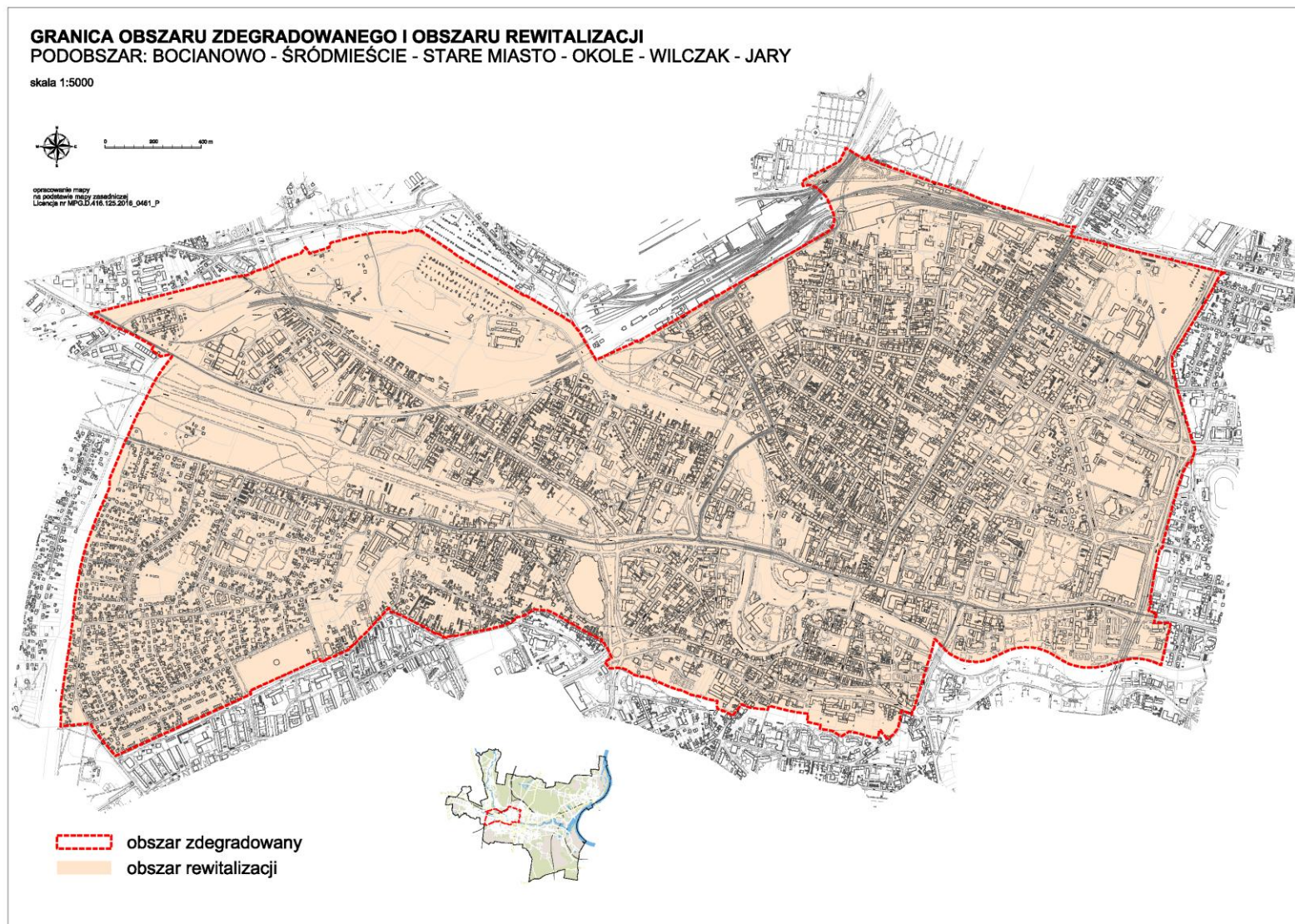
Przystępując do szczegółowej diagnozy, jako podstawę dalszej analizy przyjęto 5 sfer problemowych (opisanych w Rozdz. 4), dla których mierzalną próbą były wskaźniki służące wyznaczeniu obszarów zdegradowanego i rewitalizacji. Trzy z nich dotyczą sfery społecznej, po jednym sfery gospodarczej i środowiskowej.

W sformułowaniu problemów i wniosków bardzo pomocne okazały się informacje jakościowe, przekazywane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji od początku diagnozowania stanu kryzysowego (delimitacja obszaru), a zwłaszcza w czasie konsultacji w kwietniu 2017 r. Według mieszkańców występują tu liczne problemy społeczne, w szczególności dot. pracy, ubóstwa, skuteczności kształcenia dzieci oraz poczucia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Problemy infrastrukturalne i przestrzenno-funkcjonalne dotyczyły braku odpowiednich warunków mieszkaniowych i przestrzeni publicznych. Wnioski z konsultacji potwierdziły wcześniej zdiagnozowane potrzeby. Zostały wykorzystane i bliżej opisane w dalszej części GPR.

A. Położenie, zagospodarowanie terenu i dominujące funkcje

Podobszar I: Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary

W podobszarze, którego „głównym architektem” jest rzeka, dominującą funkcję pełni „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”.

Trzonem jest jednostka urbanistyczna **Śródmieście**, której układ i wizerunek są konsekwencją wielu procesów społecznych, gospodarczych oraz politycznych. W strukturze obszaru wyróżnić można dwie charakterystyczne strefy związane z historią i rozwojem tego obszaru:

- strefę staromiejską obejmującą obszar miasta lokacyjnego (Stare Miasto) wraz z Wyspą Młyńską i tzw. Wenecją Bydgoską malowniczo położoną w zakolu rzeki Brdy i tzw. Brdy Młyńskiej
- strefę XIX-wiecznego Śródmieścia (Nowe Miasto) podzielonego ulicą Gdańską na część wschodnią i zachodnią. Zachodnia część Śródmieścia to tzw. dzielnica kolejowa, której centrum stanowi Plac Piastowski. Część wschodnia ma charakter „dzielnic willowej” (zabudowa i rozplanowanie dzielnicy zgodnie z założeniami koncepcji miast-ogrodów Ebenezero Howarda, z dużym udziałem zieleni parkowej)

Śródmieście jest obszarem koncentracji usług o znaczeniu lokalnym i regionalnym w zakresie administracji samorządowej i rządowej oraz finansowej i gospodarczej, ale również szkolnictwa wyższego (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Collegium Medicum UMK, Wyższa Szkoła Gospodarki), kultury, zdrowia i sportu.

Teren charakteryzuje się zwartą, pierzejową zabudową mieszkaniowo-usługową, ze znacznym udziałem budynków wartościowych historycznie. Niemal 70% zabudowy obszaru pochodzi sprzed 1945 r. Jest to też jednostka o największej liczbie zabytków w mieście: kościoły, kamienice, zabytkowe wille. Zieleń parkowa i tereny rekreacji znajdują się głównie we wschodniej części Śródmieścia i w rejonie Starego Miasta. W Śródmieściu skupia się życie kulturalno-rozrywkowe mieszkańców Bydgoszczy, kreowane przez takie instytucje jak: Opera Nova, Muzeum Okręgowe, Galeria Miejska bwa, Miejskie Centrum Kultury, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, a w rejonie tzw. „dzielnicy muzycznej” Filharmonia Pomorska i Teatr Polski.

Stare Miasto wyróżnia malownicze położenie nad Brdą i jej zakolem, tworzące wraz z bulwarami oraz historycznymi budynkami niepowtarzalny krajobraz.

Główną osią jednostki jest ul. Gdańska, przy której są usytuowane liczne instytucje, jednostki handlowo-usługowe i oświatowe. Zabudowa tej oraz przecinających ją ulic ma charakter w większości eklektyczny, bądź secesyjny. W strukturze analizowanej jednostki znajdują się obszary, które w poprzedniej perspektywie UE (2007-2013) były objęte działaniami rewitalizacyjnymi (ul. Dworcowa, Wyspa Młyńska, część nabrzeży Brdy).

Północną część podobszaru I zajmuje jednostka urbanistyczna **Bocianowo**. Historycznie i funkcjonalnie jest ona ściśle powiązana ze Śródmieściem. Podobnie jak Śródmieście, Bocianowo podzielić można na dwie części:

- zachodnią (na zachód od ulicy Gdańskiej) – obszar historycznego Bocianowa ze zwartą zabudową kwartałową i koncentracją funkcji mieszkaniowej oraz handlowo-usługowej

- wschodnią (na wschód od ulicy Gdańskiej) – obszar mieszkalnictwa z bardziej rozproszoną zabudową, usług i handlu oraz szkolnictwa wyższego (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego)

Historycznie, rozwój Bocianowa związany był z lokalizacją dworca kolejowego w drugiej poł. XIX w. na północ od miasta lokacyjnego i z rozwojem tzw. „dzielnicy kolejowej”. Rozplanowanie dzielnicy opierało się tu na koncepcji prostopadłej siatki ulic z równomiernym podziałem parceli i dominacją wielorodzinnych kamienic czynszowych, w których mieszkali głównie pracownicy kolei i robotnicy. Pod koniec XIX w. w dzielnicy tej zlokalizowano kompleks charakterystycznych budynków w konstrukcji szkieletowej, przeznaczonych dla żołnierzy bydgoskiego garnizonu, tzw. „Londynek”. Obecnie rejon ten jest obszarem o dużych problemach społecznych, znacznej degradacji zabudowy i jej otoczenia.

W XX w. w zachodniej części Bocianowa powstało kilka ważnych dla miasta zakładów przemysłowych: Fabryka Chleba Szwedzkiego (późniejsza „Jutrzenka”) oraz Fabryka Obuwia Weynerowskiego (późniejsza „Kobra”), a w latach 50-tych Zakłady Urządzeń Okrętowych „Famor”. Aktualnie jednostka ta spełnia głównie funkcję mieszkaniową, handlowo-usługową. Bocianowo to także tereny składowe, magazynowe, kolejowe oraz przemysłowe. W strukturze obszaru wyróżnić można wartościową zabudowę historyczną, którą tworzą kamienice m.in. przy ulicach: Gdańskiej, Mickiewicza, 20 stycznia 1920 roku, Zamoyskiego, Paderewskiego. Budynki mieszkalne o znacznej degradacji skoncentrowane są głównie w zachodniej części Bocianowa, która dodatkowo cechuje się niewielkim udziałem zieleni urządzonej oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Północno-zachodnią część podobszaru I zajmuje **Okole**. Położone jest nad Kanałem Bydgoskim, w rozwidleniu Brdy i tzw. Starego Kanału Bydgoskiego. Najważniejszymi osiami jednostki są: ul. Grunwaldzka, linia kolejowa dzieląca cały obszar na dwie części oraz wspomniany Stary Kanał Bydgoski. Historia i rozwój Okola są ściśle związane z wybudowanym w 1774 r. Kanałem Bydgoskim oraz działającymi na tym terenie fabrykami m.in. Garbarnią Buchholza, fabryką sygnałów kolejowych C. Fiebrandta (później BZE Belma) oraz Polską Spółką Akcyjną „Persil”.

Obecnie jednostka ta pełni głównie funkcję mieszkaniową oraz częściowo przemysłową. Charakteryzuje się dużym udziałem budynków wybudowanych przed 1945 r., w znacznej części zdegradowanych. Duża liczba pustostanów (przy ul. Grunwaldzkiej, ul. Królowej Jadwigi) wpływa również na brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców tych rejonów. Tereny przemysłowe znajdują się w zachodniej części obszaru, natomiast część wschodnią zajmuje zwarta zabudowa mieszkaniowa z XIX i początku XX w. Na terenie Okola zlokalizowanych jest kilka ważnych firm i zakładów m.in. Atos Origin, Unilever oraz instytucji (Kujawsko-Pomorski Urząd Skarbowy). W ostatnich latach powstała tu również nowa przestrzeń dla biznesu tj. Biznes Park przy ul. Kraszewskiego. We wschodniej części Okola nad rzeką Brdą od kilkunastu lat swoją działalność prowadzi Wyższa Szkoła Gospodarki. Jej sportowo-rekreacyjne tereny dostępne są również dla mieszkańców.

Kanał Bydgoski (tzw. Stary Kanał Bydgoski) pełni wiele ważnych społecznie funkcji. Jest miejscem codziennej rekreacji i integracji mieszkańców (alejki, plac zabaw dla dzieci, ścieżki rowerowe, korty tenisowe oraz stanowiska dla wędkarzy). Na tym terenie znajdują się trzy zabytkowe, odrestaurowane śluzy miejskie – śluza IV, V i VI oraz największa w Bydgoszczy liczba drzew „pomników przyrody”.

Na Okolu zlokalizowane są również usługi kulturalne i rozrywkowe: Multikino, Muzeum Kanału Bydgoskiego, Akademicka Przestrzeń Kulturalna z Muzeum Fotografii. Obydwa muzea funkcjonują w obiektach, które uniemożliwiają pełną ekspozycję i promocję posiadanych zbiorów. Znajduje się też tutaj najstarsza bydgoska nekropolia – Cmentarz Starofarny.

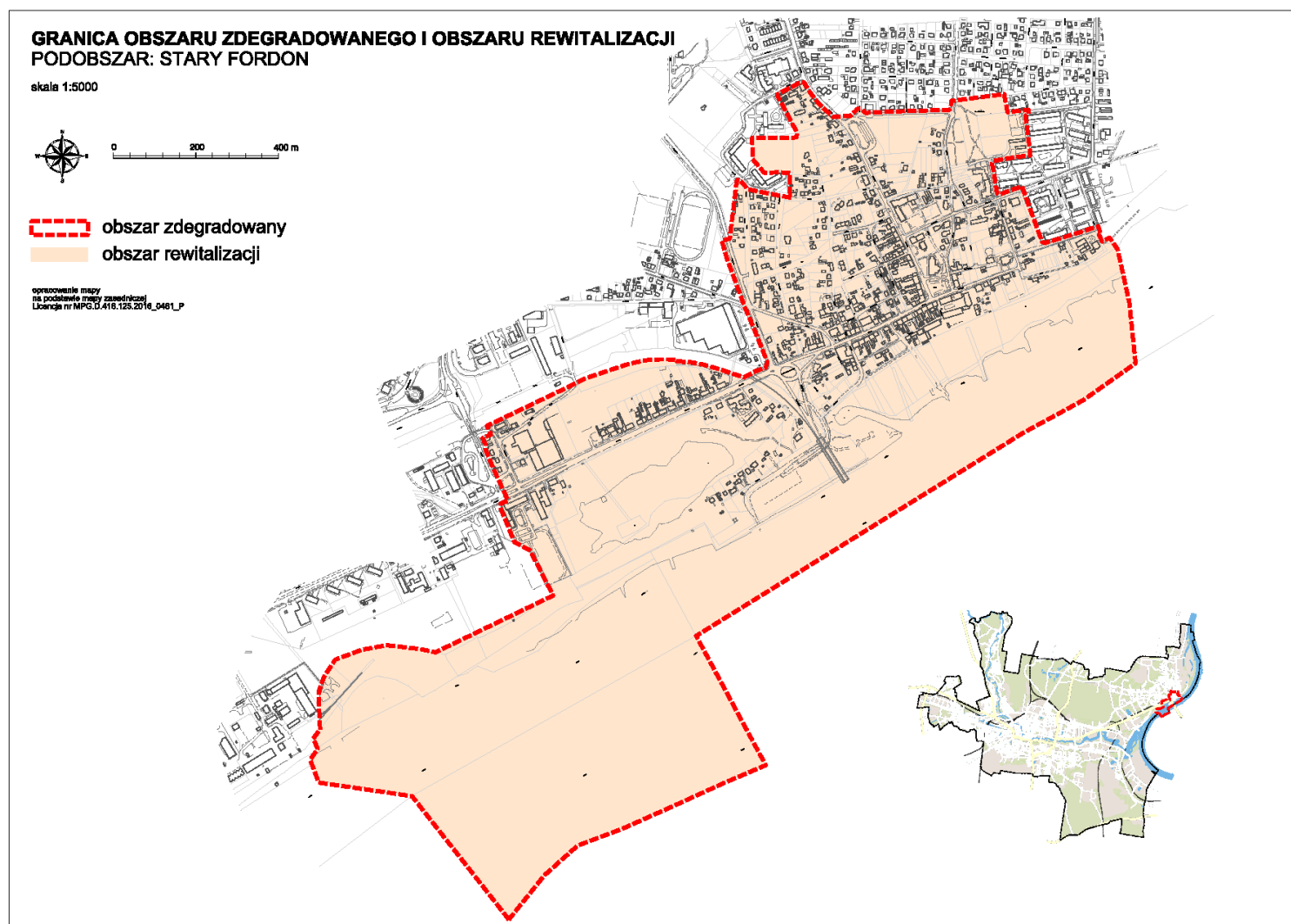
Wilczak położony jest nad Starym Kanałem Bydgoskim i sąsiaduje bezpośrednio z Okolem i Starym Miastem. Dawniej Wilczak był terenem rzemieślniczo-przemysłowym, gdzie lokalizowano wiele zakładów rzemieślniczych i fabryk. Obecnie Wilczak jest osiedlem o charakterze mieszkaniowo-przemysłowym. Rozciąga się wzdłuż tzw. Starego Kanału Bydgoskiego na dolnym tarasie (głównie tereny parkowe oraz kamienice przy ul. Nakielskiej), a jego południowa część położona jest na górnym tarasie (zwarta zabudowa z XIX i początku XX w. oraz zabudowa jednorodzinna). We wschodniej części jednostki znajduje się Centrum Handlowe „Rondo”. Funkcjonują tu także placówki oświatowe m.in. licea ogólnokształcące, szkoły średnie, zawodowe i policealne oraz gimnazjum niepubliczne.

Substancja mieszkaniowa Wilczaka jest w znacznym stopniu zdegradowana, wymaga remontów i modernizacji. W wielu budynkach użytkowane są tradycyjne piece na paliwa stałe, z czym wiąże się występujące w nasilonym stopniu zjawisko niskiej emisji.

Historycznie z Wilczakiem związana jest jednostka urbanistyczna **Jary**. Pod względem położenia geograficznego Jary należą do tej samej jednostki strukturalnej co południowa część Wilczaka (górnny taras). Jary są osiedlem o charakterze mieszkaniowym, w większości tworzonym przez domy jednorodzinne. W centralnej części osiedla znajdują się opuszczone wyrobiska (stawy) po działającej wcześniej cegielni. Jeden ze stawów został poddany rekultywacji, a jego otoczenie przekształcono na tereny parkowe (Park Księżycowy).

Na terenie osiedla funkcjonuje kilka placówek oświatowych oraz ośrodki zdrowia. W 2014 r. przy Zespole Szkół Mechanicznych nr 2 powstało Centrum Demonstracyjne Odnawialnych Źródeł Energii - pierwszy w Bydgoszczy budynek pasywny.

Podobszar II: Stary Fordon

Stary Fordon jest jednostką strukturalną zlokalizowaną nad Wisłą, na wschodnim skraju Bydgoszczy. Do 1973 r. Fordon był samodzielnym miastem. Cechą charakterystyczną tej jednostki jest zachowana historyczna zabudowa dawnego miasteczka, w znacznej części zdegradowana. Odnosi się to zarówno do budynków, jak i infrastruktury drogowej (duży odsetek ulic o nawierzchni nieutwardzonej). Dzięki dawnej koegzystencji trzech nacji i kultur (Polacy, Niemcy i Żydzi), w obecnym wizerunku jednostki można wyodrębnić charakterystyczne dla nich obiekty sakralne (dwa kościoły, synagoga żydowska, dwa cmentarze) oraz obiekty użyteczności publicznej (np. dawna szkoła żydowska). Centrum Starego Fordonu stanowi rynek z pierzeją zabudową oraz specyficzna architektura zakładu karnego. W przeszłości Stary Fordon miał charakter rzemieślniczo-przemysłowy (ceglarnia, tartak, papiernia, fabryka cukiernicza, żwirowania, rzeźnia).

Ważnym elementem w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej Starego Fordonu jest rzeka Wisła wraz z cennymi przyrodniczo nabrzeżami i terenami nadrzecznymi (obszar Natura 2000 - Dolina Dolnej Wisły, tereny łąkowe i ostoje wielu chronionych gatunków ptaków). Jest to szczególnie odcinek rzeki, gdzie charakterystycznym zakolem zmienia ona swój bieg na południkowy w kierunku Bałtyku. Obecnie tereny te są dostępne w niewielkim zakresie dla mieszkańców. Istotne jest zatem ich zagospodarowanie, bowiem stanowią one duży potencjał rekreacyjny nie tylko dla lokalnej społeczności.

W strukturze zabudowy Starego Fordonu występuje znaczny udział budynków wybudowanych przed 1945 r. oraz stosunkowo niewielki procent zieleni urządzonej. Jednostka jest słabo skomunikowana z resztą miasta, natomiast cechuje się wysokim kapitałem społecznym.

Podobszar III Zimne Wody-Czersko Polskie

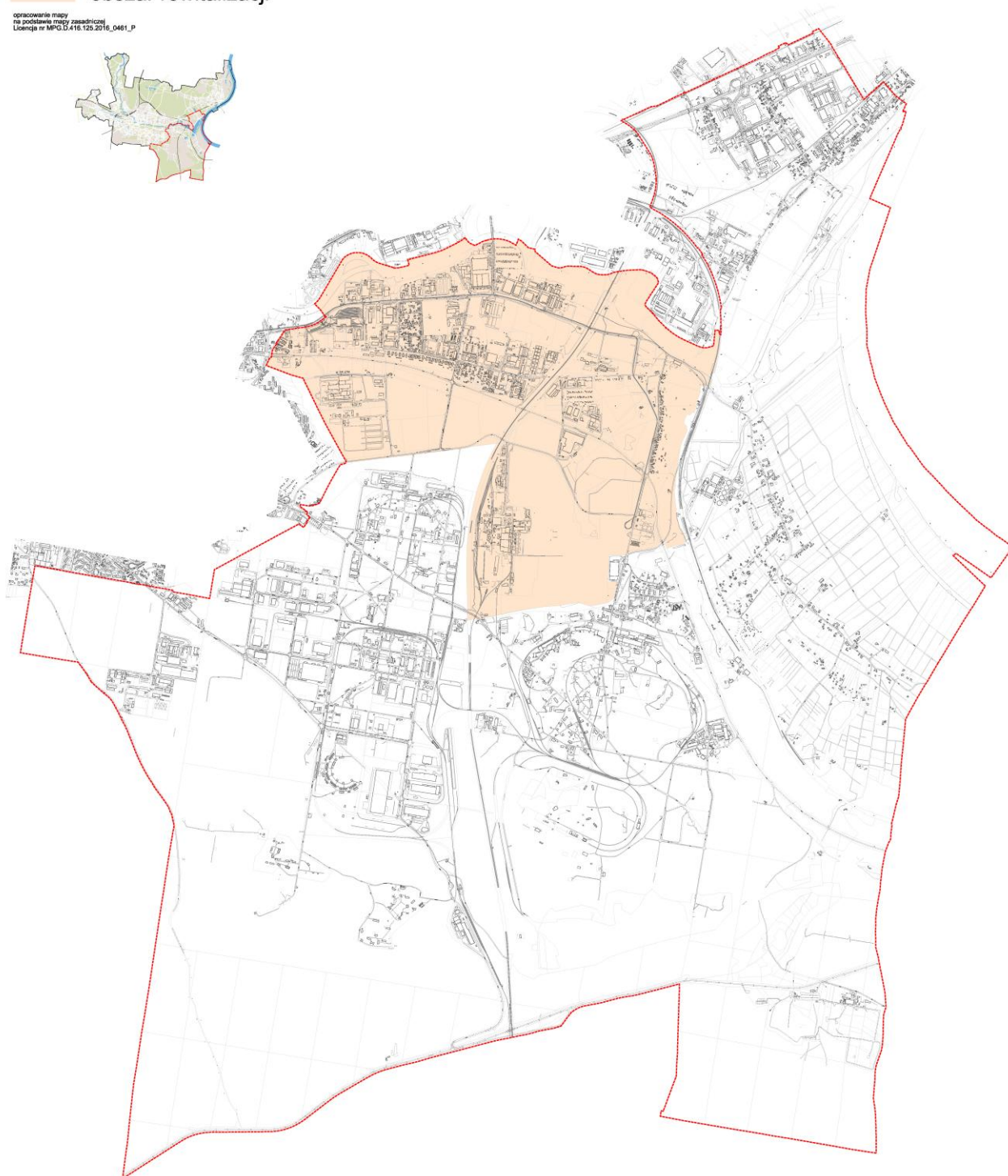
GRANICA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI PODOBSZAR: ZIMNE WODY- CZERSKO POLSKIE - BRDYUJŚCIE - ŁĘGNOWO - ŁĘGNOWO WIEŚ

skala 1:5000

- obszar zdegradowany
- obszar rewitalizacji

opracowanie mapy
na podstawie mapy zasadniczej
Licencja nr MPD.0.416.125.2016_0461_P

Zimne Wody-Czersko Polskie to obszar należący do najstąbiej zaludnionych dzielnic Bydgoszczy. Potencjałem rozwojowym tego obszaru jest ujściowy odcinek rzeki Brdy z cennymi strefami przyrodniczymi i ekosystemami. Jednostka **Zimne Wody** cechuje się bardziej intensywnym sposobem zagospodarowania. W jej strukturze wyróżnić można obszary zabudowy przemysłowej i magazynowej (dominująca forma zagospodarowania terenu), tereny mieszkaniowe (głównie zabudowa jednorodzinna) oraz tereny działkowe. Natomiast w jednostce **Czersko Polskie** zlokalizowane są m.in. Elektrociepłownia Bydgoszcz (EC II) oraz Bydgoskie Fabryki Mebli. Większość obszaru Czerska Polskiego to niezabudowane tereny dawnych pól irygacyjnych, obecnie przeznaczonych pod zainwestowanie.

B. Sfera społeczna

1. Problemy rynku pracy

W 2015 r. sytuacja na rynku pracy Bydgoszczy uległa poprawie w stosunku do roku 2014 – liczba osób bezrobotnych spadła o 27% (3.311 osób). Spadek ten nastąpił wśród wszystkich grup wiekowych i zawodowych, a także wśród osób niepełnosprawnych. Skutkiem tego zmniejszyła się stopa bezrobocia dla Bydgoszczy i wyniosła w 2015 roku 5,4% (przy średniej dla kraju 9,8%). W stosunku do 2014 r. nastąpił spadek o 2 pkt. proc.

Długotrwale bezrobotni w trzech podobszarach rewitalizacji

Korzystny trend spadku stopy bezrobocia w Bydgoszczy został też odnotowany w trzech podobszarach rewitalizacji, gdzie liczba osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy zmalała.

W grudniu 2015 r., w granicach trzech podobszarów rewitalizacji mieszkały 1.303 osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Łącznie stanowili oni 28,5% wszystkich bezrobotnych tej grupy w Bydgoszczy, co potwierdza wagę tego problemu na terenie diagnozowanych obszarów. Ponad połowa tych osób (709) zamieszkiwała jednostkę „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”. Liczba długotrwale bezrobotnych w pozostałych jednostkach nie przekraczała 594 osób.

Podobszar I

„Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”

- 709 osób bezrobotnych pozostających bez pracy >12 miesięcy (tj. 54,4% bezrobotnych tej grupy w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji)

W tym obszarze ogniskuje się problem osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Co 26 mieszkańców w wieku produkcyjnym tego obszaru był bez pracy. Najwięcej osób bezrobotnych zamieszkiwało obszar wzdłuż ulic: Pomorskiej, Gdańskiej, Sienkiewicza, Śniadeckich, Dworcowej oraz Bocianowo.

„Okole”

- 194 osoby bezrobotne pozostające bez pracy >12 miesięcy (tj. 14,9% bezrobotnych tej grupy w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji)

Problem ten dotyczył co 33 mieszkańca tego obszaru. Najwięcej bezrobotnych tej grupy zamieszkuje wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.

„Wilczak-Jary”

- 240 osób bezrobotnych pozostających bez pracy >12 miesięcy (tj. 18,4% bezrobotnych tej grupy w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji)

W takiej sytuacji znajdował się co 25 mieszkańców osiedla. Jest to więc problem, którego skala jest bardzo zbliżona do sytuacji na obszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”. Najwięcej osób bezrobotnych mieszka w okolicy ul. Nakielskiej.

Podobszar II

„Stary Fordon”

- 105 osób bezrobotnych pozostających bez pracy >12 miesięcy (tj. 8,1% bezrobotnych tej grupy w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji)

Problem ten dotyczy aż co 13 mieszkańca Starego Fordonu, co świadczy o największym nasileniu tego problemu spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji.

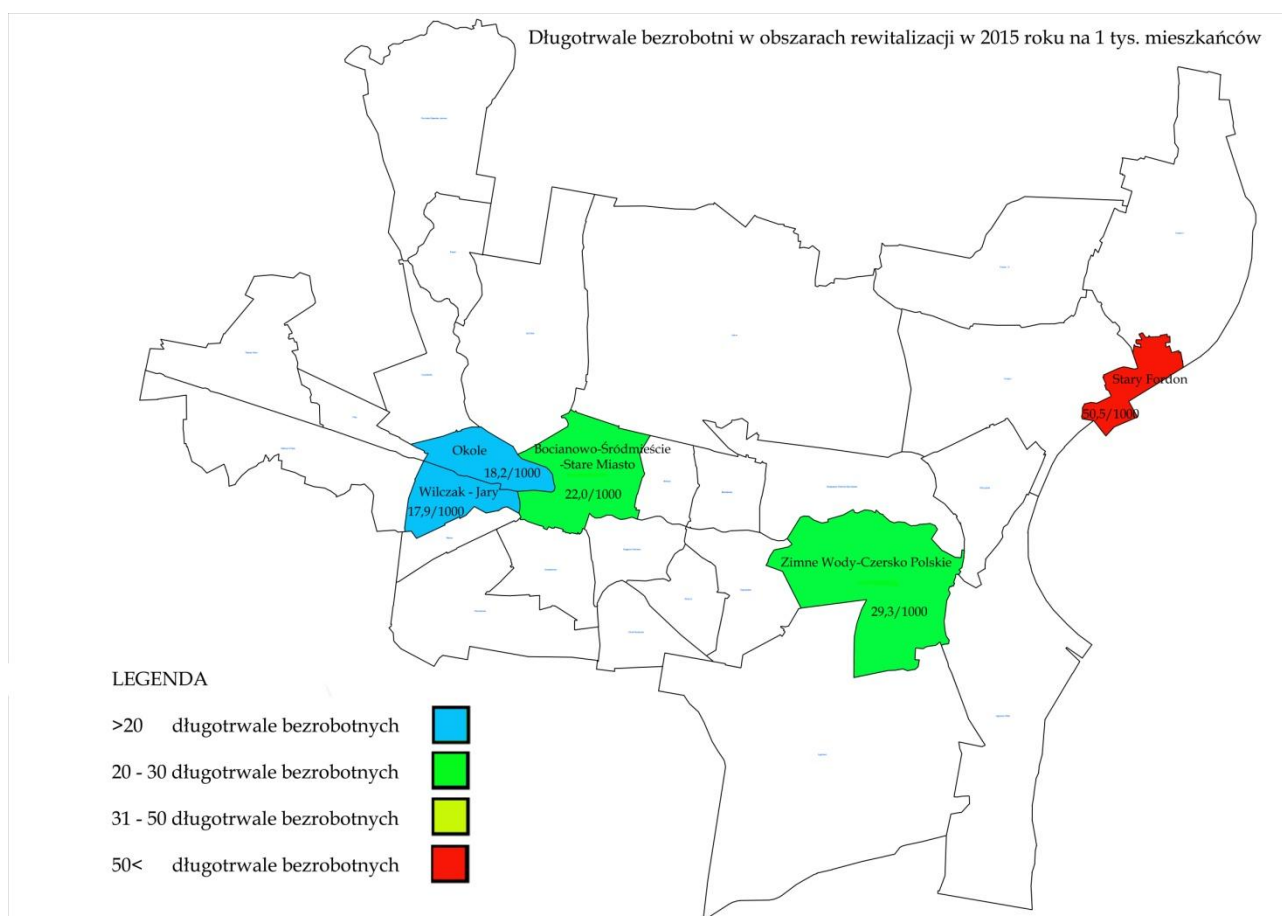
Najwięcej osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy mieszka przy ul. Fordońskiej.

Podobszar III

„Zimne Wody-Czersko Polskie”

- 55 osób bezrobotnych pozostających bez pracy >12 miesięcy (tj. 4,2% bezrobotnych tej grupy w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji)

Problem ten dotknął co **19** mieszkańca osiedla. Oznacza to wysokie natężenie tego zjawiska. Przyczyną jest m.in. lokalizacja tutaj budynków socjalnych przy ul. Smoleńskiej. Bezrobotni zamieszkują głównie w rejonie dwóch ulic: Smoleńskiej i Toruńskiej.

Przyczyny bezrobocia

Spośród zarejestrowanych bezrobotnych aż 33,3% stanowiły osoby bez pracy > 12 miesięcy. Niemal 55% z nich to bezrobotni z ustalonym III profilem pomocy - najbardziej oddaleni od rynku pracy. Przy ogólnym spadku stopy bezrobocia w Bydgoszczy, odsetek tych bezrobotnych rośnie. Do najczęstszych przyczyn bezrobocia w tej grupie należą:

- brak lub nieodpowiednie kwalifikacje zawodowe,
- niska mobilność i niska motywacja do podjęcia zatrudnienia,
- wiek (55,9% bezrobotnych to osoby mające powyżej 45 lat),
- wykształcenie (68,2% bezrobotnych to osoby z wykształceniem podstawowym i średnim ogólnokształcącym),

- brak zainteresowania podjęciem pracy (zarejestrowani tylko ze względu na ubezpieczenie zdrowotne)
- trudności z powrotem na rynek pracy po urodzeniu dziecka.

Wśród osób najbardziej oddalonych od rynku pracy znaczny udział stanowią osoby, które na stałe opiekują się chorym bliskim oraz osoby uchylające się do płacenia alimentów.

2. Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) jest jednostką organizującą podstawową pomoc społeczną dla mieszkańców Bydgoszczy. Udzielaniem pomocy finansowej w formie pracy socjalnej oraz usługowej (dożywianie, zasiłki stałe, okresowe) zajmują się pracownicy socjalni sześciu Rejonowych Ośrodków Pomocy Społecznej. W obszarze rewitalizacji funkcjonują 2 ROPS-y: Fordon i Śródmieście.

Zły stan zdrowia, niepełnosprawność, trudna sytuacja na rynku pracy i związane z nią bezrobocie, jak również przemoc w rodzinie oraz uzależnienie od alkoholu to główne powody problemów osób zwracających się o pomoc do MOPS w Bydgoszczy.

Wyniki badań z 2010 i 2012 r. pokazują, że problem bezdomności narasta¹. Ponadto, w roku 2010 naliczono w Bydgoszczy 436 bezdomnych, a w 2012 r. było ich już 886². Największą koncentrację przebywania osób bezdomnych obserwuje się w dzielnicach Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto oraz Stary Fordon (bezpośrednia bliskość schroniska dla bezdomnych mężczyzn). W prezentowanych poniżej zestawieniach powodów przyznania pomocy społecznej w poszczególnych podobszarach, bezdomność ma istotny udział i wagę. To przejaw już najgłębszego, skrajnego stanu degradacji społeczno-bytowej w porównaniu z innymi powodami korzystania ze świadczeń, więc potrzeba skierowania tu szczególnego wsparcia jest jak najbardziej uzasadniona.

Na podstawie informacji przekazanych przez Straż Miejską oraz mieszkańców podczas konsultacji społecznych GPR, wnioskuje się, że problem bezdomności wymaga szerszej interwencji, ponieważ przekłada się na inne niekorzystne zjawiska: spadek bezpieczeństwa, zawłaszczanie przestrzeni publicznej (skwery, bramy, ulice, schody, pustostany w parterach) przez osoby, których wygląd i zachowanie narusza przyjęte normy społeczne. W swojej publikacji ROPS w Toruniu wskazuje dobre praktyki w walce z bezdomnością, jak inicjatywy artystyczne, rozwój wolontariatu.³

---

¹ Za: **Uchwała nr XXVII/487/16 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 23 marca 2016 r.** w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy za rok 2015 wraz z wykazem potrzeb na rok 2016

² Za: M. Wawrzyński, D. Bareya, B. Kunach, *Bezdomność po bydgosku*. Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. 2016, s.5

³ Za: *Pomoc dla osób bezdomnych*. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu

Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto

Wśród powodów przyznania pomocy w obszarze najczęściej występuje bezrobocie i niepełnosprawność. W 2015 r. świadczenia te trafiły do niemal połowy wszystkich osób w tym obszarze, którym przyznano jakąkolwiek pomoc. Do innych powodów przyznania świadczeń należy także zaliczyć ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz długotrwałą lub ciężką chorobę. Ostatni z wymienionych powodów przyznania świadczeń potwierdza, że znaczny odsetek potrzebujących wsparcia mieszkańców tego obszaru stanowią ludzie starsi, niesprawni, w złej kondycji. Interwencję w tym zakresie należy planować w szerszym kontekście: działań wspierających jak najdłuższą samodzielność osób starszych w środowisku lokalnym, ale także aktywizację zawodowo-społeczną seniorów i ich opiekunów.

Powód przyznania pomocy rodzinom i osobom w rodzinie	2013		2014		2015		2015/2013	
	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	zmiana l. rodzin (%)	zmiana l. osób (%)
Ubóstwo	222	600	198	574	153	435	68,9%	72,5%
Bezrobocie	450	1144	372	994	282	707	62,7%	61,8%
Niepełnosprawność	461	793	428	740	377	642	81,8%	81,0%
Długotrwała lub ciężka choroba	92	163	113	161	105	144	114,1%	88,3%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	168	591	153	552	154	530	91,7%	89,7%
Alkoholizm	30	53	32	49	23	35	76,7%	66,0%
Narkomania	1	1	4	8	1	1	100,0%	100,0%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	26	12	36	20	65	250,0%	250,0%
Bezdomność	44	47	34	34	29	30	66%	64%
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	7	13	17	13	16	216,7%	228,6%
Przemoc w rodzinie	25	60	37	101	45	118	180,0%	196,7%
Ogółem:	1507	3485	1396	3266	1202	2723	79,8%	78,1%

Źródło: Dane własne MOPS w Bydgoszczy

Okole

Dominującymi powodami przyznania pomocy na Okolu są ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie. W 2015 r. świadczenia z wymienionych trzech tytułów trafiły do niemal 80% wszystkich osób w tym obszarze, którym przyznano jakąkolwiek pomoc z MOPS-u (36,2% z powodu ubóstwa). Do innych powodów przyznania świadczeń należy także zaliczyć bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz długotrwałą lub ciężką chorobę. Podobnie, jak to miało miejsce w obszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”, takie rozłożenie rodzajów

przyznanych świadczeń może świadczyć o znacznym odsetku osób w podeszłym wieku i po części dotkniętych wykluczeniem społecznym.

Wilczak-Jary

Wśród powodów przyznania pomocy w obszarze „Wilczak-Jary” najczęstszym było ubóstwo. W 2015 r. świadczenia z tego tytułu trafiły do ponad 40% wszystkich osób w tym obszarze, którym przyznano jakąkolwiek pomoc z MOPS-u. Do innych powodów przyznania świadczeń należy także zaliczyć bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Jest to więc kolejne potwierdzenie, że znaczny odsetek mieszkańców obszaru rewitalizacji stanowią ludzie starsi, chorzy oraz dotknięci wykluczeniem społecznym. Co więcej, w latach 2013-2015 odsetek osób objętych świadczeniami w związku z niepełnosprawnością, długotrwałą i ciężką chorobą oraz bezradnością wzrastał.

Podobszar „Stary Fordon”

Głównym powodem przyznania pomocy w Starym Fordonie było ubóstwo. Stanowiły ponad 40% wszystkich świadczeń, które trafiły do mieszkańców tego obszaru w ramach pomocy z MOPS-u w 2015 r. Innymi częstymi powodami przyznania świadczeń są: bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Podobszar „Zimne Wody-Czersko Polskie”

Wśród powodów przyznania pomocy w podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie” najczęstszym jest ubóstwo. W 2015 r. świadczenia z tego tytułu trafiły do prawie 35% wszystkich osób w tym obszarze, którym przyznano jakąkolwiek pomoc z MOPS-u. Tylko nieco mniej świadczeń było wydanych z powodu bezrobocia. Do innych powodów przyznania świadczeń należy także zaliczyć niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Takie rozłożenie świadczeń – podobnie, jak w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary” – wskazuje na duży odsetek osób starszych, dotkniętych długotrwałą chorobą oraz wykluczeniem społecznym.

Podsumowanie

Na terenie całego obszaru rewitalizacji, wśród powodów przyznania pomocy przez MOPS, najczęstszym są ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność. Spośród ogólnej liczby przyznanych w 2015 r. świadczeń (6.246 osób), aż 28% wynikało z konieczności przyznania ich właśnie z powodu ubóstwa (1.763), 26,4% z powodu bezrobocia (1.501) oraz 22,5% z powodu orzeczonej niepełnosprawności (1.285). Na czwartym miejscu znalazła się bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych: 17,7% ogółu świadczeń (1.005).

Mimo że świadczenia z powodu przemocy w rodzinie oraz potrzeby ochrony macierzyństwa nie należą do dominujących w obszarze rewitalizacji, skala tego problemu niepokojąco rośnie.

Poniższe zestawienie pokazuje powody przyznawania pomocy przez MOPS w obszarze rewitalizacji.

Powód przyznania pomocy rodzinom i osobom w rodzinie	2013		2014		2015		2015/2013	
	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	zmiana l. rodzin (%)	zmiana l. osób (%)
Ubóstwo	1.050	2.377	988	2.035	794	1.763	75,6%	74,2%
Bezrobocie	944	2265	898	1.980	613	1.501	64,9%	66,3%
Niepełnosprawność	805	1458	810	1.412	740	1.285	91,9%	88,1%
Długotrwała lub ciężka choroba	149	275	204	287	164	250	110,1%	90,9%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	314	1.090	281	1.008	279	1.005	88,9%	92,2%
Alkoholizm	67	106	77	111	50	83	74,6%	78,3%
Narkomania	3	3	5	9	3	3	100,0%	100,0%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	80	20	64	32	113	110,3%	141,3%
Bezdomność	51	54	44	55	47	50	92%	93%
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	19	20	24	30	22	28	115,8%	140,0%
Przemoc w rodzinie	37	87	59	156	62	165	167,6%	189,7%
Ogółem:	3.468	7.815	3.410	7.147	2.806	6.246	80,9%	79,9%

Źródło: Dane własne MOPS w Bydgoszczy

Porównując ze sobą trzy podobszary rewitalizacji, można zaobserwować jedynie nieznaczne różnice pod względem powodów przyznania świadczeń społecznych. W każdym z nich dominowały: ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność. Większe różnice można dostrzec, gdy porówna się przyczyny wydawania świadczeń w rozbiciu na pięć obszarów rewitalizacji. Okazuje się, że aż w czterech z nich najczęstszym powodem przyznania pomocy jest ubóstwo. Wyjątkiem jest obszar „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”, w którym główną przyczyną jest bezrobocie, a ubóstwo znalazło się na trzecim miejscu.

Z problemów materialnych wynika zjawisko tzw. ubóstwa energetycznego, które ściśle powiązane jest ze sferą środowiskową. Ubóstwo energetyczne ma⁴ negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców, na zadłużenie gospodarstw domowych o niskich dochodach, a w skrajnych przypadkach do odłączenia od sieci energetycznej, na degradację budynków oraz zwiększenie emisji CO² (niski standard energetyczny budynku powoduje wzrost zużycia energii na ogrzewanie).

⁴ Za: I. Figaszewska, Ubóstwo energetyczne – co to jest?, „Biuletyn URE” 2009, nr 5, s. 7.

3. Bezpieczeństwo i przestępczość

Bezpieczeństwo

Wśród wskazywanych przez mieszkańców problemów często występuje przestępczość i brak poczucia bezpieczeństwa. Dane w przedmiotowym zakresie zostały pozyskane z Bydgoskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego i z Miejskiej Komendy Policji.

Liczba interwencji Bydgoskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w latach 2013-2015

Obszar	2013	2014	2015	2015/2013
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	2.147	1.967	1.892	88,1%
Okole	674	610	686	101,8%
Wilczak-Jary	436	432	435	99,8%
Razem podobszar	3.257	3.009	3.013	92,5%
Stary Fordon	603	685	737	122,2%
Zimne Wody-Czersko Polskie	442	463	503	113,8%
Ogółem 3 podobszary:	4.302	4.157	4.253	98,9%

Źródło: Bydgoskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Bydgoszczy

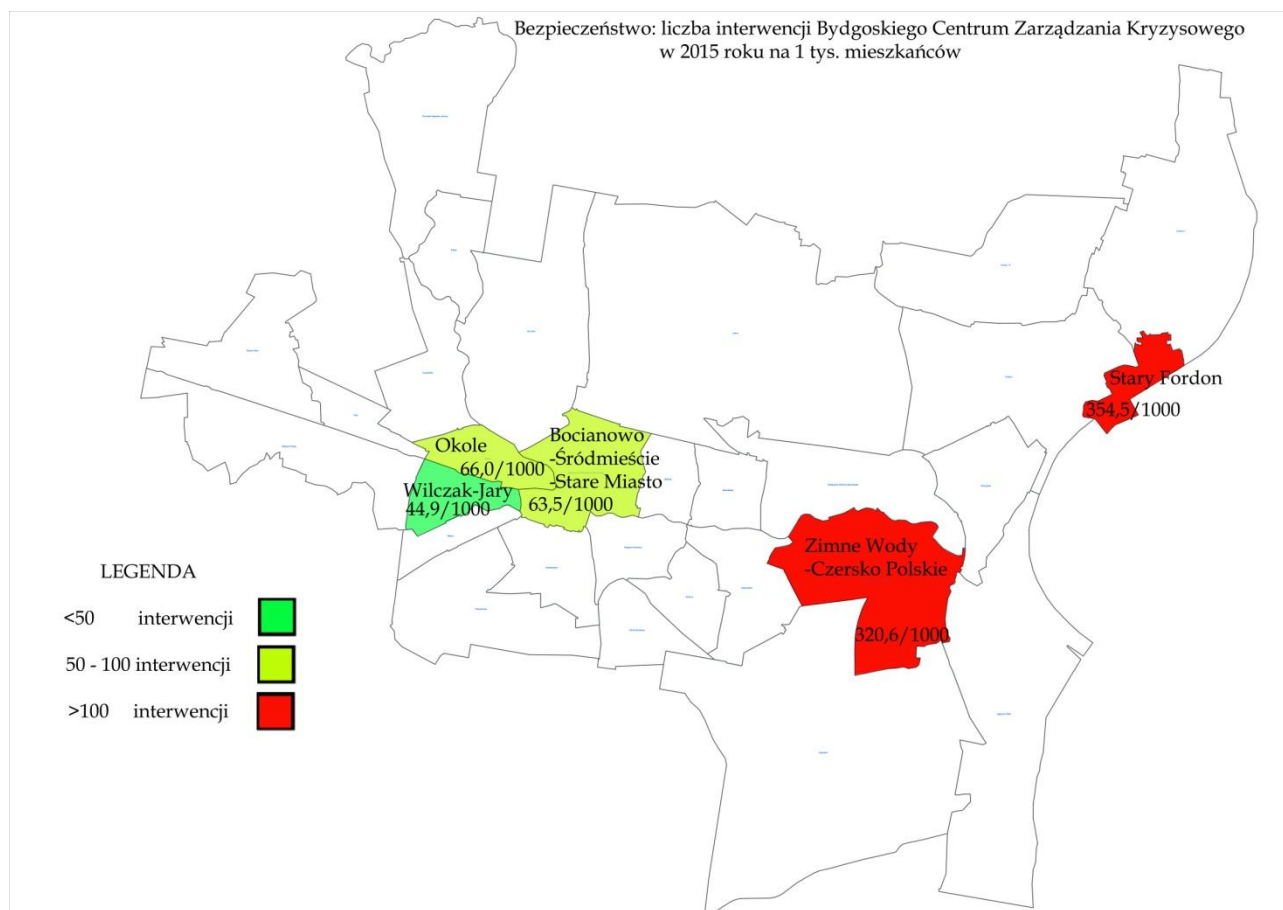
W analizowanym okresie nastąpił nieznaczny spadek ogólnej liczby interwencji w trzech podobszarach rewitalizacji - o 1,1 pkt. proc. Niepokojący wzrost interwencji zanotowano w podobszarach „Stary Fordon” oraz „Zimne Wody-Czersko Polskie”. Liczba interwencji Bydgoskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego była bardzo zróżnicowana. Dla porównania, zdarzenia te zostały przeliczone na 1.000 mieszkańców każdego podobszaru osobno.

Wybrane interwencje Bydgoskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców w 2015 r.:

Interwencje	Bocianowo - Śródmieście -Stare Miasto	Okole	Wilczak-Jary	Razem podobszar	Podobszar Stary Fordon	Podobszar Zimne Wody -Czersko Polskie
	Liczba interwencji na 1.000 osób					
OGÓŁEM	63,5	66,0	44,9	60,4	354,5	320,6
Drogowe	24,9	26,6	19,6	24,2	141,4	127,5
Awarie wodociągowe i kanalizacyjne	1,7	1,8	1,2	1,7	5,8	8,3
Zagrożenia pożarowe i pogorzeliska	3,8	3,5	0,2	3,0	4,3	12,1

Źródło: Bydgoskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Bydgoszczy

Analizując wszystkie interwencje BCZK zdecydowanie najmniej korzystną sytuację obserwuje się na terenie dwóch podobszarów: „Stary Fordon” (354,5 zdarzeń na 1.000 osób) oraz „Zimne Wody-Czersko Polskie” (320,6 zdarzeń na 1.000 osób). Podobnie przedstawia się sytuacja pod względem zdarzeń drogowych, których najwięcej wystąpiło w podobszarze „Stary Fordon (141,4 zdarzenia na 1.000 osób) i „Zimne Wody-Czersko Polskie” (127,5 zdarzeń na 1.000 osób). Również awarie wodociągowo-kanalizacyjne, jak i zagrożenia pożarowe i pogorzeliska najczęściej występują w ww. podobszarach, co obrazuje poniższa mapa.

Przestępczość

W Bydgoszczy z roku na rok maleje liczba przestępstw zarejestrowanych przez Policję. Ze wszystkich przestępstw najwięcej było kradzieży i kradzieży z włamaniem. Podobnie przedstawia się sytuacja w obszarze rewitalizacji. Niepokojące jest to, że obszar rewitalizacji generuje coraz większy udział przestępstw w mieście: w 2013 r. – 27,9%, w 2014 – 28,8%, a w 2015 r. aż 31,6%.

W obszarze rewitalizacji liczba przestępstw była bardzo zróżnicowana. W celu właściwego porównania, wybrane do niniejszej analizy rodzaje przestępstw zostały przeliczone na 1.000 mieszkańców każdej z pięciu jednostek.

Przestępstwa zarejestrowane przez Policję w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców w 2015 r.

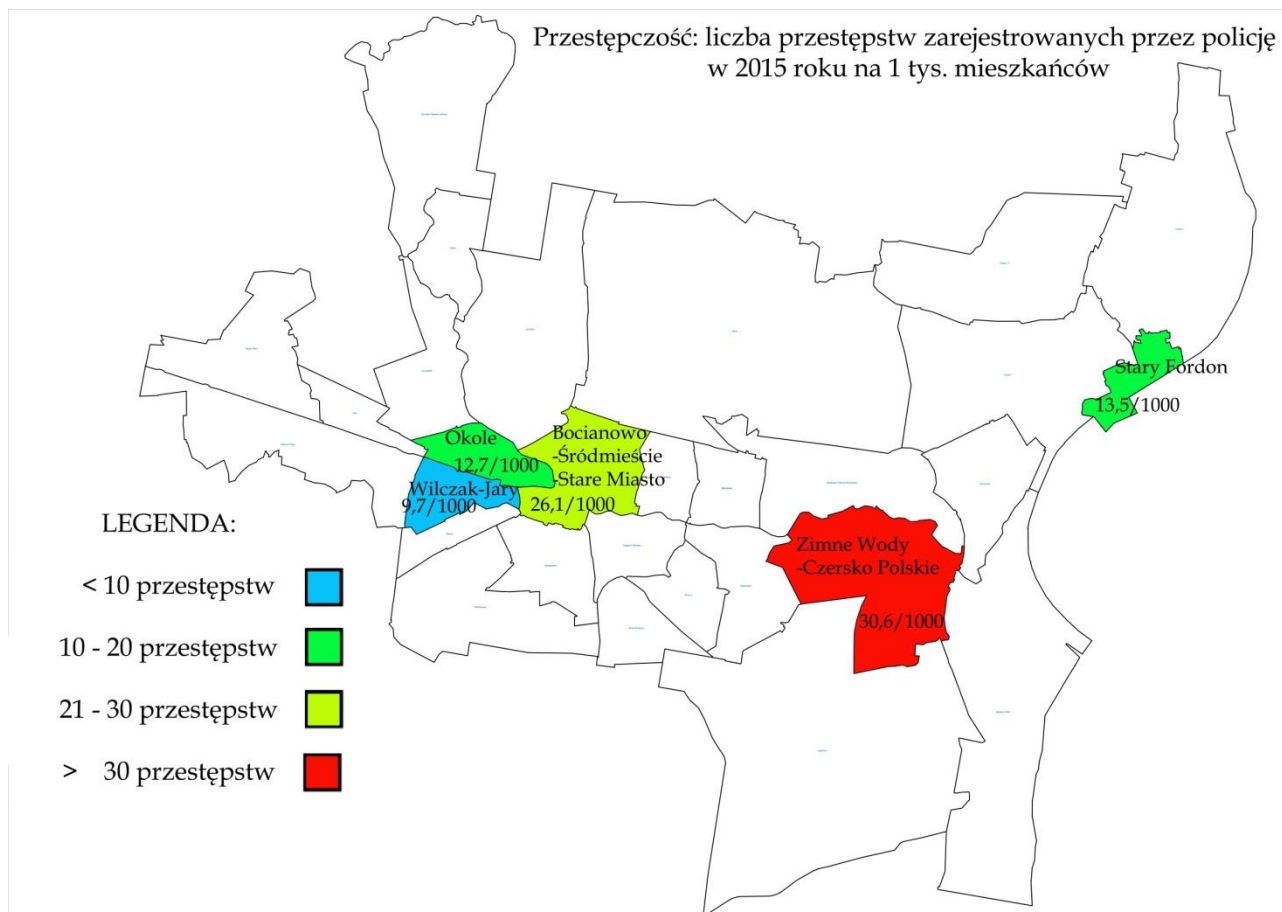

Obszar rewitalizacji zdarzenia	Bocianowo- Śródmieście- Stare Miasto	Okole	Wilczak - Jary	Razem podobszar	Stary Fordon	Zimne Wody -Czersko Polskie
	Liczba interwencji na 1.000 osób					
OGÓŁEM	26,1	12,7	9,7	20,1	13,5	30,6
Kradzieże – art. 278	11,6	5,3	5,1	9,0	5,3	16,6
Kradzieże z włamaniem – art. 279	3,9	3,2	1,9	3,3	2,9	6,4
Niszczenie mienia – art. 288	4,6	2,1	1,1	3,4	1,9	2,5
Uszkodzenie ciała – art. 157	3,0	0,5	0,9	2,1	1,0	2,5
Zgwałcenia – art. 197	0,1	0,2	-	0,1	-	-

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bydgoszczy

Najmniej korzystną sytuację zaobserwowano na terenie podobszaru „Zimne Wody-Czersko Polskie” (30,6 zdarzeń na 1.000 osób) oraz w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary” (20,1 zdarzeń).

Podsumowując można stwierdzić, że najgorsza sytuacja pod względem bezpieczeństwa mieszkańców występuje na podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie”. Natomiast w podziale na pięć jednostek, wysoka przestępczość ma miejsce na terenie „Bocianowa-Śródmieścia-Starego Miasta”.

4. Edukacja

Szkoła przygotowuje dzieci i młodzież do samodzielnego, aktywnego funkcjonowania w społeczeństwie. Stałe podnoszenie jakości i różnorodności nauczania jest ważne w kontekście kształtowania postaw prospołecznych, obywatelskich i przedsiębiorczych. Jednym z mierników jakości nauczania są wyniki sprawdzianu po szóstej klasie szkoły podstawowej. Analizę wyników egzaminu państwowego (tzw. testu szóstoklasisty) wykonano w oparciu o dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku, przekazane przez Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Bydgoszczy.

W całym obszarze rewitalizacji funkcjonowało łącznie 9 szkół podstawowych, z czego 7 w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście, Okole, Wilczak-Jary” oraz po 1 szkole w podobszarze „Stary Fordon” i „Zimne Wody-Czersko Polskie”. W związku z rejonizacją uczniów, wyniki nauczania szerzej obrazują sytuację dzieci i rodzin.

Szkoły znajdujące się w podobszarach rewitalizacji:

I Podobszar: Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary:

- SP nr 2, ul. Hetmańska 34 (Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto)
- SP nr 10, ul. Śląska 7 (Okole)
- SP nr 13, ul. Słoneczna 26 (Wilczak-Jary)
- SP nr 37, ul. Gdańska 122 (Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto)
- SP nr 45, ul. Staroszkolna 12 (Okole)
- SP nr 47, ul. Czartoryskiego 18 (Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto)
- SP nr 58, ul. Gdańska 53a (Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto)

II Podobszar: Stary Fordon:

- SP nr 4, ul. Wyzwolenia 4

III Podobszar: Zimne Wody-Czersko Polskie:

- SP nr 22, ul. Hutnicza 89

Po przeanalizowaniu wyników egzaminów stwierdzono, że praktycznie wszystkie (z jednym wyjątkiem) badane szkoły uzyskały w analizowanym okresie gorsze wyniki punktowe od średniej krajowej dla miast liczących powyżej 100 tys. mieszkańców.

Najlepsze wyniki uzyskiwali szóstoklasiści SP nr 13 z obszaru „Wilczak-Jary”. Co więcej, jako jedyni w tej grupie w 2013 r. uzyskali wyniki lepsze w porównaniu ze średnią dla całego kraju. Natomiast w kolejnych latach 2014 i 2015 wyniki w tej szkole już spadły poniżej średniej krajowej.

Nieco niższe wyniki od średniej krajowej zostały odnotowane w dwóch szkołach: SP nr 4 w Starym Fordonie (wyniki uzyskiwane w tej placówce ulegały poprawie w okresie 2014-2015) oraz SP nr 45 na Okolu.

Najgorsze wyniki testu szóstoklasisty uzyskiwali niezmiennie uczniowie dwóch szkół: SP nr 22 („Zimne Wody-Czersko Polskie”) oraz SP nr 37 („Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”). Średnio wyniki te były niższe od średniej dla kraju o około 25-30%. Niestety wyniki testu szóstoklasisty uzyskiwane w pozostałych szkołach podstawowych badanego obszaru również mocno odbiegały od średniego poziomu obliczonego dla polskich miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Istotny wpływ na jakość życia mieszkańców poszczególnych rejonów miasta ma nasycenie danego obszaru placówkami o charakterze edukacyjno-oświatowym. Mogą to być zarówno szkoły różnych szczebli kształcenia, jak i inne placówki oświatowe. Ich poziom nauczania, aktywność i dogodność lokalizacji mają duże znaczenie, zwłaszcza w obszarze rewitalizacji.

Pod tym względem najkorzystniejszą sytuację zaobserwowano w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”. Należy jednak zaznaczyć, że mieszka tutaj zdecydowanie największa liczba osób.

W podobszarze tym zlokalizowano:

1. Przedszkola: 3
2. Samodzielne szkoły podstawowe: 4
3. Samodzielne gimnazja: 3
4. Zespoły szkół (SP i gimnazjum): 6
5. Zespoły szkół ponadgimnazjalnych: 11
6. Inne placówki oświatowe: 7, w tym Pałac Młodzieży, Młodzieżowe Domy Kultury, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, bursa przyszkolna

W podobszarze „Stary Fordon” funkcjonują:

1. Przedszkola: 2
2. Samodzielne szkoły podstawowe: 1
3. Zespoły szkół (SP i gimnazjum): 1

W podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie” zlokalizowana jest tylko jedna szkoła podstawowa oraz jeden zespół szkół ponadgimnazjalnych (Zespół Szkół Spożywczych).

Istotną rolę w procesie edukacji dzieci i młodzieży odgrywają również placówki, dla których nie jest to zadanie „ustawowe”. Przykładem są jednostki miejskie: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Bydgoski Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych BORPA, Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych czy

organizacje pozarządowe. Podejmowane przez te jednostki działania i akcje często skierowane do dzieci i młodzieży z rodzin wykluczonych i dotkniętych patologią mają aspekt wyrównawczy w zakresie edukacji (szkolenia, poradnictwo) i oferują wiele zajęć usamodzielniających i rekreacyjno-sportowych.

5.Kultura

Uczestnictwo w kulturze jest jednym z najważniejszych czynników rozwoju społecznego. Doświadczenie, zwłaszcza miast przemysłowych, jakim jest Bydgoszcz, wskazuje, że najbardziej efektywną metodą rewitalizacji społecznej jest rewitalizacja poprzez kulturę. Bardzo ważne jest umożliwienie jak najszerzego do niej dostępu - poprzez dużą różnorodność form i tematów, wyjście w przestrzeń publiczną, dostępność ekonomiczną. Skuteczność procesów rewitalizacyjnych zapewnią m.in. działania z obszaru animacji kultury oraz tzw. sztuki wspólnotowej. Ważnym efektem przedsięwzięć kulturalnych jest integracja, większa aktywizacja i zaangażowanie społeczne lokalnych mieszkańców.

Istotną grupę odbiorców stanowią dzieci i młodzież, a szczególnie te, które pochodzą ze środowisk o niskim poziomie uczestnictwa w przedsięwzięciach kulturalnych. Celem podejmowanych działań powinna być integracja, rozbudzenie ciekawości, budowanie tożsamości, radzenie sobie z emocjami, kształtowanie poczucia własnej wartości - odkrywanie własnych talentów. Będzie to miało przełożenie na sposób radzenia sobie z problemami, zaangażowanie w życie lokalnej społeczności i rozwój aspiracji życiowych. Wpłynie również na wyniki w nauce i wybór przyszłej drogi życiowej, będzie wsparciem w wyjściu z tzw. zamkniętego kręgu ubóstwa.

O funkcji i potencjale kulturowym podobszarów rewitalizacji również liczba obiektów dziedzictwa kulturowego.

Jednostka strukturalna miasta	Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego na danym obszarze
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	204
Okole	11
Stary Fordon	6
Wilczak-Jary	1
Zimne Wody- Czersko Polskie	0
Średnia dla Miasta	8,79

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Bydgoszczy, Miejskiego Konserwatora Zabytków. Stan na 31.XII.2015 r.

Skupienie zabytkowej substancji jest zdecydowanie największe w jednostce Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto – tu więc są największe potrzeby w zakresie utrzymania historycznego dziedzictwa oraz dalszego wykorzystania potencjału kulturalnego dzielnicy, zarówno dla jej mieszkańców, jak i dla wzmocnienia funkcji obszaru w skali miasta i regionu.

Wszystkie 4 instytucje kultury, dla których organizatorem jest Miasto Bydgoszcz, mają swoje siedziby w pierwszym podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”. Obszar ten pełni funkcje centralne, miastotwórcze – stąd koncentracja instytucji, co nie jest jednoznaczne z tym, że potrzeby w tym zakresie są zaspokojone. Instytucje borykają się z ograniczeniami infrastrukturalnymi (niedostateczny stan lub wielkość obiektów), hamującymi rozwój ich działalności.

Są to:

1. Galeria Miejska bwa
2. Miejskie Centrum Kultury
3. Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego
4. Teatr Polski im. Hieronima Konieczki

Kolejne 4 instytucje kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Woj. Kujawsko-Pomorskiego, także są umiejscowione w obszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”:

1. Opera Nova
2. Filharmonia Pomorska im. Ignacego Paderewskiego
3. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury
4. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr Witolda Beźy (WiMBP)

Nasylenie przestrzenne filii WiMBP oraz Młodzieżowych Domów Kultury jest następujące:

1. Podobszar I: 4, w tym 3 w strefie „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto” i 1 w obszarze „Okole”
2. Podobszar II: 1

Największą instytucją, której działalność jest skierowana głównie do młodszej części społeczności lokalnej jest Pałac Młodzieży. Jego działania nie skupiają się tylko w siedzibie przy ul. Jagiellońskiej, ale często wychodzą w przestrzeń miasta (np. Bydgoskie Impresje Muzyczne). Budynek Pałacu Młodzieży powstał w latach 70. w tzw. czynie społecznym i obecnie jest w złym stanie technicznym, wymaga gruntownego remontu. Spośród funkcjonujących w Bydgoszczy Młodzieżowych Domów Kultury (5 placówek) tylko MDK nr 4 przy ul. Dworcowej jest zlokalizowany w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”.

Tylko jedna z placówek (filia WiMBP) ma swoją siedzibę w II podobszarze, natomiast na terenie „Zimnych Wód-Czerska Polskiego” (III podobszar) nie ma ani jednej placówki szeroko rozumianej kultury.

Charakterystyka działań edukacyjno-społecznych wybranych instytucji kultury

Instytucją kultury, która ze swoją ofertą najszerzej „wychodzi w miasto” jest Miejskie Centrum Kultury przy ul. Marcinkowskiego.

Lata	2013	2014	2015
Liczba imprez kulturalnych	1.488	1.871	1.830
Liczba wystaw	30	32	44
Liczba premier	13	22	64
Liczba uczestników	259.473	273.800	286.000

Źródło: MCK- Działalność merytoryczna Miejskiego Centrum Kultury w latach 2013-2015

MCK realizuje swoją strategię rozwoju w oparciu o partycypację społeczną oraz kreatywne partnerstwa. W katalogu działań posiada projekty artystyczne, animacyjne i edukacyjne, prowadzone zarówno w swojej siedzibie, jak i w przestrzeni miejskiej. Dwa z pięciu zasadniczych obszarów tematycznych MCK to „rewitalizacja” i „współpraca”. Pierwszy realizowany jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi, których cele statutowe obejmują pomoc dzieciom i młodzieży ze środowisk wykluczonych, drugi wiąże się ze współpracą z organizacjami pozarządowymi, konsultacjami środowiskowymi, współpracą ze środowiskami artystycznymi. Inicjatywy MCK skierowane były na edukację kulturalną rodzin z dziećmi, poprzez szereg warsztatów i poranków, edukację dzieci, młodzieży, studentów i dorosłych. Taki model działań kulturalnych daje bardzo dobre efekty społeczne i powinien być nadal rozwijany.

Działalność Teatru Polskiego im. Hieronima Konieczki również nie zamyka się w sferze przygotowania spektakli teatralnych. Teatr realizował szereg nowatorskich projektów edukacyjnych, międzynarodowych projektów rezydencyjnych i badawczych, wspólnie z podmiotami publicznymi, jak i organizacjami pozarządowymi. Wśród najciekawszych projektów edukacyjnych znalazły się warsztaty międzykulturowej edukacji teatralnej oraz cykl warsztatów teatralnych dla dzieci i młodzieży „Rozpakuj teatr 2”. O rosnącej ofercie przedsięwzięć niezwiązanych z przygotowaniem repertuaru spektakli teatralnych, świadczy liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Teatr Polski.

I tak:

- 2013 rok: 51 wydarzeń,
- 2014 rok: 81 wydarzeń,
- 2015 rok: 280 wydarzeń.

Niestety, infrastruktura Teatru Polskiego wymaga remontu i unowocześnienia. Niepodjęcie działań inwestycyjnych w budynku grozi poważnym ograniczeniem działalności.

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego, poza swoimi statutowymi działaniami, proponuje coraz bardziej urozmaiconą ofertę edukacyjną. W ramach tej działalności, w 2015 roku Muzeum przygotowało 339 zajęć muzealnych (lekcje, warsztaty), oprowadziło 768 grup i było organizatorem 35 wydarzeń kulturalnych. Warto również podkreślić, że co roku Muzeum przygotowuje wystawy zgromadzonych muzealiów poza swoją siedzibą na Wyspie Młyńskiej. Główny budynek MOB wymaga remontu i rozbudowy.

Galeria Miejska bwa również prowadziła działania na rzecz poszerzania grona odbiorców kultury, zmierzające do szerszego zrozumienia i bardziej świadomego odbioru sztuki przez mieszkańców. Przykładem jest *Akademia Sztuki*, która m.in. prowadziła różnorodną działalność warsztatową skierowaną do rodzin oraz do młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Instytucja ta realizowała też szereg prezentacji i akcji w przestrzeni publicznej.

W życiu kulturalnym miasta aktywnie uczestniczy Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, która realizuje swój program upowszechniania czytelnictwa nie tylko poprzez stałą działalność, ale również przez organizowanie spotkań autorskich, wystaw, lekcji bibliotecznych, konkursów i imprez skierowanych do najmłodszych czytelników. W 2015 r. w siedzibie głównej oraz filiach zorganizowano 1931 przedsięwzięć kulturalnych (o 150 więcej niż w 2014 r.), w których uczestniczyło 37.211 osób (o 5,5 tys. więcej niż w 2014 r.). Najliczniejszą grupę stanowiły zajęcia edukacyjne (493), lekcje biblioteczne (274) oraz zajęcia plastyczne (309). W Bibliotece regularnie organizowane są spotkania autorskie, koncerty, prelekcje, wystawy.

Historycznym dziedzictwem Bydgoszczy (skoncentrowanym zwłaszcza na obszarze rewitalizacji), wartością, która powinna być wykorzystana w budowaniu poczucia tożsamości, identyfikacji i integracji mieszkańców są ulegające zapomnieniu tradycje przemysłu i rzemiosła, w tym silnie związane z nadrzecznym położeniem miasta. Utworzony został już szlak dziedzictwa przemysłowego, który wymaga dalszego ożywiania oraz promocji. Wszelkie działania dotyczące tej idei będą realizowały cele rewitalizacji.

6. Opieka nad dziećmi do 3 lat

Zapewnienie zorganizowanej opieki nad małym dzieckiem to ważny czynnik rozwoju społecznego i edukacyjnego dzieci od najmłodszych lat, ale także wsparcie aktywizacji zawodowej rodziców, zwłaszcza kobiet.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się trzy żłobki, prowadzone przez Zespół Żłobków Miejskich w Bydgoszczy. Wszystkie 3 obiekty są zlokalizowane w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”.

Żłobek integracyjny przy ul. Stawowej 1 znajduje się w obszarze „Wilczak-Jary”, natomiast Żłobek nr 1 przy Placu Poznańskim 9 oraz Żłobek nr 5 przy ul. Asnyka 7 znajdują się w obszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”.

W podobszarach „Stary Fordon” oraz „Zimne Wody-Czersko Polskie” nie ma żłobków.

W analizowanym okresie nie zmieniła się liczba miejsc w danej placówce, ale zmieniła się liczba dzieci do nich uczęszczających – zwiększoną rotację obrazuje poniższe zestawienie.

Liczba dzieci uczęszczających do żłobków w latach 2013 – 2015:

Numer żłobka	2013	2014	2015
Nr 1	153	254	225
Nr 5	87	123	114
Żłobek integracyjny	173	194	188

Źródło: Zespół Żłobków Miejskich w Bydgoszczy

Zapotrzebowanie na miejsca w żłobkach jest bardzo duże. Listy oczekujących na miejsca liczą po kilkadziesiąt osób.

7. Sport i rekreacja

W podobszarach rewitalizacji w 2015 r. funkcjonowało ogółem 7 boisk przyszkolnych (boiska wielofunkcyjne, boiska sportowe), 6 boisk tzw. „Orlików” oraz 16 klubów sportowych

i uczniowskich klubów sportowych:

Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto: 2 boiska przyszkolne, 3 „Orliki”, 5 klubów sportowych oraz 3 uczniowskie kluby sportowe,

Okole: 2 boiska przyszkolne, 2 orliki oraz 3 kluby sportowe,

Wilczak-Jary: 2 boiska przyszkolne, 2 kluby sportowe oraz 1 uczniowski klub sportowy

Na terenie Starego Fordonu funkcjonują 2 kluby sportowe oraz jedno boisko przyszkolne, natomiast w podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie” zlokalizowany jest jeden „Orlik”.

8. Kapitał społeczny

Analizując poziom zaangażowania społecznego celowo zrezygnowano ze wskaźnika liczby zarejestrowanych NGO w danej jednostce, ponieważ nie obrazuje ona faktycznej aktywności organizacji. Natomiast aktywność obywatelską charakteryzują m.in. dane dot. frekwencji wyborczej:

Cecha szczegółowa sfery	Aktywność obywatelska
	Frekwencja wyborcza (%)
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	30,31
Okole	33,25
Stary Fordon	40,44
Wilczak-Jary	30,66
Zimne Wody- Czersko Polskie	26,26
Średnia dla miasta	42,56

Źródło: Frekwencja wyborcza (%) – wybory do Sejmu i Senatu 2015. <http://parlament2015.pkw.gov.pl/Frekwencja/046101/2>

Zestawienie wyników pokazuje, że udział mieszkańców w wyborach był we wszystkich jednostkach strukturalnych obszaru rewitalizacji niższy od średniej dla gminy.

Wzmocnienie kapitału społecznego w obszarze rewitalizacji jest niezbędne dla zniwelowania niekorzystnych zjawisk wskazanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji poprzez:

- tworzenie przestrzeni dla wzmocnienia kapitału społecznego - działania edukacyjne, kulturalne, pomoc instytucjonalna i techniczna,
- tworzenie sieci społecznego zaangażowania – np. działania filantropijne, działania zmierzające do kontroli przejrzystości zachowań podejmowanych przez władze różnego stopnia itp.,
- wzmocnienie wolontariatu,
- wzmocnienie potencjału ekonomii społecznej,
- tworzenie możliwości integracji ze społeczeństwem i wyjścia ze sfery wykluczenia społecznego,
- wskazanie możliwości wyjścia z tzw. zamkniętego kręgu ubóstwa.

C. Sfera gospodarcza

Nowoczesna gospodarka jest jednym z głównych czynników wpływających na poziom i tempo rozwoju Bydgoszczy. Prężnie rozwijająca się gospodarka miasta buduje materialną podstawę życia mieszkańców, dlatego zwłaszcza w obszarze rewitalizacji istotne są działania na rzecz tworzenia dogodnych warunków dla lokalnego biznesu i wzrostu liczby miejsc pracy.

1. Działalność gospodarcza

W grudniu 2015 r. w Bydgoszczy działało niemal 42,9 tys. podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Podmioty funkcjonujące w trzech podobszarach rewitalizacji stanowiły 22,5% wszystkich podmiotów w mieście. 7 na 10 podmiotów działało na terenie jednostki „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”, zamieszkiwanej przez 29,8 tys. osób (połowa ludności obszaru rewitalizacji).

Poniżej została opisana sytuacja w sferze aktywności gospodarczej mieszkańców podobszarów rewitalizacji, wg formy prawnej z bazy REGON (BDL, Urząd Statystyczny).

Podobszar I

1. „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”

2013 rok: 6.923 podmioty (69,9% wszystkich podmiotów w obszarze rewitalizacji)

2014 rok: 6.734 podmioty (70,9%)

2015 rok: 6.941 podmiotów (71,9%)

Jednostka ta skupiała niemal 3/4 podmiotów REGON obszaru rewitalizacji. W 2015 r., w jej strukturze znaczącą rolę odgrywały osoby fizyczne - prawie 2/3 wszystkich podmiotów. Dużą grupę stanowiły spółki prawa handlowego i cywilnego, których łącznie jest 2.441 (35,2% podmiotów). Co druga z nich była spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, natomiast 1.020 funkcjonowało w formie spółek cywilnych. Na tym obszarze działało też: 76 spółek komandytowych, 59 jawnych i 39 akcyjnych. Ponadto funkcjonowały tu 43 spółdzielnie i 1 przedsiębiorstwo państwowe.

W 2015r. w rejestrze REGON zarejestrowano 448 podmiotów osób fizycznych przy 521 wykreśleniach (spadek o 73 podmioty).

Najwięcej podmiotów gospodarczych było zlokalizowanych przy następujących ulicach: Gdańskiej (836), Dworcowej (682), Śniadeckich (285), Pomorskiej (284) i Kościuszki (272). W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą rozkład ten jest podobny: Gdańska (537), Dworcowa (399), Pomorska (222), Śniadeckich (180) i Długa (152).

2. „Okole”

2013 rok: 1 127 podmiotów (11,4% wszystkich podmiotów w obszarze rewitalizacji)

2014 rok: 1 016 podmiotów (10,7%)

2015 rok: 962 podmioty (10%)

Jednostka ta skupiała 1/10 podmiotów REGON obszaru. W 2015 r., w jej strukturze największą rolę odgrywały osoby fizyczne, stanowiące ponad 3/4 wszystkich podmiotów. Dużą grupę stanowiły spółki prawa handlowego i cywilnego, których łącznie było 200 (20,8 % podmiotów). Ponad połowę stanowiły spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, natomiast 76 funkcjonowała w formie spółek cywilnych. Na tym obszarze istniały też 4 spółki akcyjne i 4 spółdzielnie.

W 2015 r. zarejestrowano 89 podmiotów osób fizycznych przy 112 wykreśleniach (ubyło 23). Najwięcej podmiotów gospodarczych miało swe siedziby przy następujących ulicach: Grunwaldzkiej (273), Śląskiej (90), Garbary (70), Czarna Droga (68) i Jackowskiego (63). Dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą rozkład ten jest zbliżony: Grunwaldzka (240), Śląska (68), Czarna Droga (59), Jackowskiego (49) i Łokietka (48).

3. „Wilczak-Jary”

2013 rok: 987 podmiotów (9,97% wszystkich podmiotów w obszarze rewitalizacji)

2014 rok: 911 podmiotów (9,6%)

2015 rok: 888 podmiotów (9,19%)

Jednostka ta skupiała 1/11 podmiotów REGON obszaru. W 2015 r. w jej strukturze znaczącą rolę odgrywały osoby fizyczne, stanowiące 4/5 wszystkich podmiotów. Kolejną grupę stanowiły spółki prawa handlowego i cywilnego, których łącznie było 175 (19,7% podmiotów). Ponad połowa z nich (96) to spółki cywilne, natomiast 68 funkcjonowało jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Na tym obszarze działały także 3 spółdzielnie.

W 2015r. w rejestrze REGON zarejestrowano 73 podmiotów osób fizycznych przy 82 wykreśleniach (ubyło 9 podmiotów).

Najwięcej podmiotów gospodarczych miało swoje siedziby przy następujących ulicach: Nakielskiej (213), Dolina (60), Nasykowej (55), Czerwonego Krzyża (50) i Chłodnej (41). W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą rozkład ten jest bardzo podobny: Nakielska (162), Dolina (46), Czerwonego Krzyża (41), Chłodna i Nasykowa (po 36 podmiotów).

Podobszar II

1. „Stary Fordon”

2013 rok: 271 podmiotów (2,74% wszystkich podmiotów w obszarze rewitalizacji)

2014 rok: 244 podmioty (2,57%)

2015 rok: 258 podmiotów (2,67%)

Jednostka ta skupiała zaledwie 1/37 podmiotów REGON obszaru. W roku 2015, w jej strukturze dominującą rolę odgrywały osoby fizyczne, stanowiące ponad 85 % wszystkich podmiotów. Kolejną grupę stanowiły spółki prawa handlowego i cywilnego, których łącznie było 36 (14% podmiotów): 19 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i 17 spółek cywilnych. Na podobszarze funkcjonowały też: 1 przedsiębiorstwo państwowe i 1 spółdzielnia.

W 2015 r. zarejestrowano 23 osoby fizyczne przy 13 wykreśleniach.

Najwięcej podmiotów gospodarczych miało swe siedziby przy następujących ulicach: Fordońskiej (49), Bydgoskiej (37), Piastowej (35), Wyzwolenia (19) i Rynek (17). Dla podmiotów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą rozkład ten jest zbliżony: Fordońska (44), Piastowa (33), Bydgoska (30), Wyzwolenia (18) i Rynek (13).

Podobszar III

1. „Zimne Wody-Czersko Polskie”

2013 rok: 591 podmiotów (5,97% wszystkich podmiotów w obszarach rewitalizacji)

2014 rok: 589 podmiotów (6,20%)

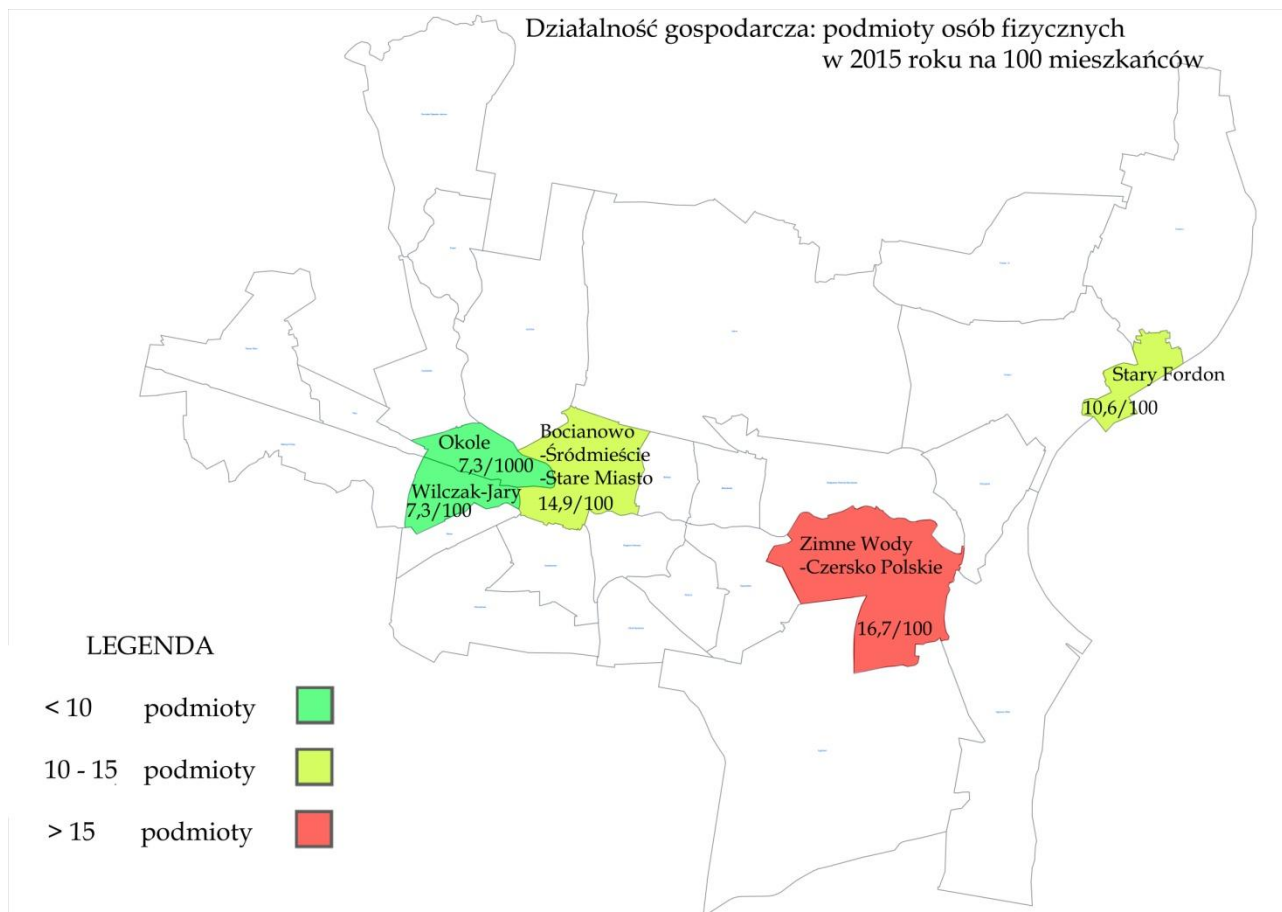
2015 rok: 609 podmiotów (6,31%)

Jednostka ta skupiała 1/16 podmiotów REGON obszaru. W 2015 r., w jej strukturze znaczącą rolę odgrywały osoby fizyczne (262) i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (209) – razem stanowiły ponad ¾ wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Ponadto działało 86 spółek cywilnych, 22 jawnych, 13 akcyjnych i 10 komandytowych. Funkcjonowało tu także 7 spółdzielni. Podana powyżej struktura podmiotów gospodarczych jest odmienna w stosunku do pozostałych podobszarów. Tak duża liczba spółek wynika z produkcyjno-usługowego charakteru tej jednostki.

W 2015r. w rejestrze REGON zarejestrowano 12 podmiotów osób fizycznych przy 28 wykreśleniach (ubyło 16 podmiotów). Pozytywne zmiany zaszły w odniesieniu do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością: wykreślono 4, zarejestrowano 17.

Najwięcej podmiotów gospodarczych było zlokalizowanych przy następujących ulicach: Toruńskiej (167), Smoleńskiej (162), Kieleckiej (51), Nowotoruńskiej (44) i Równej (30). W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą rozkład ten jest podobny: Toruńska (53), Smoleńska (52), Kielecka (27), Nowotoruńska (19) i Hutnicza (17).

Miarodajnym sposobem oceny poziomu przedsiębiorczości mieszkańców jest liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób. W tym ujęciu najwyższą aktywność wykazują mieszkańcy podobszaru „Zimne Wody-Czersko Polskie”, gdzie wskaźnik wynosi w 2015r. 16,7. Nieco niższą aktywnością odznaczają się mieszkańcy podobszaru „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”, gdzie wynosi on 11,9, z czego dla obszaru „Bocianowo, Śródmieście, Stare Miasto”: 14,9; dla obszaru „Okole”: 7,3; dla obszaru „Wilczak-Jary”: 7,3. Najniższy wskaźnik przedsiębiorczości odnotowano w podobszarze „Stary Fordon”, gdzie wyniósł zaledwie 10,6.

Charakterystyka stanu przedsiębiorczości w trzech podobszarach rewitalizacji

Podobszar I - „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary” z racji pełnionych funkcji i centralnego usytuowania w mieście jest terenem, gdzie aktywność gospodarcza przejawia się w najszerzej postaci. Oprócz prawie 6 tys. podmiotów osób fizycznych, działa tu 1.418 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (co stanowi ponad 86% na rewitalizowanym obszarze). Podobna sytuacja dotyczy spółek cywilnych, jest ich 1.020, co stanowi ponad 92% tych spółek na całym obszarze rewitalizacji. Podobszar ten skupia także 50 spośród 58 spółdzielni.

Podobszar II - „Stary Fordon” jest terenem o wyraźnie niższym poziomie przedsiębiorczości. Na każde 100 osób przypada 10,6 podmiotów osób fizycznych. Podmioty te stanowią ponad 85% wszystkich podmiotów gospodarczych. Funkcjonuje tam zaledwie 19 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i tylko 17 spółek cywilnych. Są to najniższe liczby spośród wszystkich analizowanych podobszarów.

Podobszar III - „Zimne Wody-Czersko Polskie” można określić jako strefa produkcyjno-usługowa, pełniąc też funkcje magazynowo - składowe. Z tego względu struktura podmiotów REGON funkcjonujących na tym terenie jest wyraźnie inna niż w pozostałych podobszarach. Ponad 1/3 podmiotów (34,3%) stanowią spółki z

ograniczoną odpowiedzialnością. Dla porównania, najbardziej aktywna gospodarczo jednostka Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto ma ich tylko 17,8%. Innym przykładem jest stosunkowo wysoki udział spółek cywilnych (14,1%). Natomiast podmioty osób fizycznych stanowią tu tylko 43% (w innych podobszarach stanowią one gros wszystkich podmiotów, od 64 do 85%). Na 100 osób przypada 16,7 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

D. Sfera środowiskowa

1. Powietrze, hałas, woda

Powietrze atmosferyczne

Na obszarze występuje znacząca presja na stan środowiska wynikająca głównie z tzw. „niskiej emisji”. W znacznej mierze problem wiąże się z budynkami posiadającymi indywidualne instalacje grzewcze na paliwa stałe, których emitory zanieczyszczeń (kominy i inne źródła emisji) znajdują się na niskiej wysokości 10-40 m. Zanieczyszczenia wprowadzane do powietrza na tej wysokości kumulują się w miejscu powstania, w najbliższym otoczeniu (zazwyczaj są to miejsca zwartej zabudowy mieszkalnej). W mniejszym stopniu niska emisja wiąże się z komunikacją samochodową.

Najwięcej budynków ogrzewanych często przestarzałymi piecami lub kotłami na paliwa stałe występuje w I podobszarze - „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”. Na terenie tego obszaru Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi stały monitoring powietrza atmosferycznego w dwóch automatycznych stacjach pomiarowych, zlokalizowanych przy ul. Warszawskiej oraz przy Placu Poznańskim oraz za pomocą próbników w 16 punktach pomiarowych zainstalowanych w rejonie Śródmieścia.

W analizowanym okresie trzech lat zarejestrowano przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie ponadnormatywnego stężenia 24-godz. pyłu zwieszono PM10.

Hałas

Pomiary hałasu wykonywane są w obszarze miasta przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (stały punkt pomiarowy przy Placu Poznańskim). Zostały one przeprowadzone również w ramach opracowanej „Mapy akustycznej Bydgoszczy”. Wyniki pokazują, że dominującym źródłem ponadnormatywnego poziomu dźwięku w mieście jest hałas komunikacyjny (samochodowy), wyrażony wskaźnikiem LDWN.

Przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu (źródło: *mapa akustyczna miasta Bydgoszczy – stan na 2015 rok*):

- 1,9 % mieszkańców miasta narażonych jest na ponadnormatywny hałas drogowy (przekroczenie wskaźnika LDWN),
- 26,93 % powierzchni miasta i 56,87 % całkowitej liczby mieszkańców ekspozowanych jest na hałas drogowy wyrażony wskaźnikiem LDWN >55 dB.

Pomiary hałasu wykonano w miejscach szczególnie narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego. Punkty pomiarowe zlokalizowane były na obszarach, gdzie szlaki komunikacyjne przebiegają w niewielkiej odległości od zabudowy mieszkaniowej lub biegną ulicami otoczonymi zabudową typu „kanionowego”, przy ulicach o znacznym natężeniu ruchu pojazdów. Badania prowadzono w tzw. punktach

referencyjnych. Poniżej zostały uwidocznione odnotowane przekroczenia norm hałasu w punktach zlokalizowanych w przy ulicach obszaru rewitalizacji:

- Nakielska 56 o 6,5 dB (Wilczak-Jary)
- Jagiellońska 60 o 3,3 dB (Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto)
- Wyzwolenia 31 o 0,8 dB (Stary Fordon)

W stałym punkcie pomiarowym przy Placu Poznańskim („Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”) wartości długookresowego średniego poziomu dźwięku nie zostały przekroczone z uwagi na podwyższenie dopuszczalnych norm hałasu o 5 dB dla pory dziennej i 10 dB dla pory nocy.

Woda

Bydgoszcz posiada wystarczające zasoby wodne dla zaopatrzenia odbiorców w mieście oraz system gospodarki ściekowej gwarantujący odprowadzanie i oczyszczanie ścieków. Potrzeby mieszkańców każdego z trzech podobszarów rewitalizacji w tym zakresie są zaspokojone.

Cieki wodne

Bydgoszcz leży nad rzeką Brdą w jej ujściowym odcinku do rzeki Wisły. Obie rzeki wraz z Kanałem Bydgoskim tworzą Bydgoski Węzeł Wodny, który zlokalizowany jest na styku dwóch międzynarodowych tras żeglugi śródlądowej: E70 i E40. Obecnie gospodarczy charakter szlaków wodnych przebiegających przez miasto stracił na znaczeniu. Działalność funkcjonującego w rejonie Brdyujścia portu rzeczno-skupia się na przeładunku drewna oraz przede wszystkim kruszywa budowlanego, wydobywanego z Wisły i przewożonego barkami do portu.

Przepływające przez Bydgoszcz rzeka Brda i Kanał Bydgoski są ciekami uregulowanymi, posiadającym trwałe nabrzeża w znacznej części miejskiego biegu. Mimo to, tereny miasta przez które płyną, zakwalifikowano jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Ponieważ każdy z trzech podobszarów rewitalizacji położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie Brdy lub Kanału Bydgoskiego, są one obszarami zagrożenia powodziowego. Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego ustalono, że prawdopodobieństwo wystąpienia powyższych zdarzeń na terenie podobszarów rewitalizacji jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$) oraz wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$). Scenariusz zniszczenia lub uszkodzenia (patrz: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>) przewiduje, iż mogą one wystąpić na bardzo ograniczonym przestrzennie terenie. Jedynym wyjątkiem jest wschodnia granica Obszaru Rewitalizacji „Stary Fordon”, gdzie scenariusz przewiduje wystąpienie ewentualnego zniszczenia ze strony rzeki Wisły.

Działając w myśl zapisów ustawy Prawo Wodne (Dział IV, Rozdział 1: Zarządzanie ryzykiem powodziowym) tut. Miasto Bydgoszcz prowadzi działania zapobiegawcze ograniczające ryzyko powodziowe. Najważniejsze z nich to: konserwowanie wału przeciwpowodziowego w Fordonie oraz prace konserwacyjne w rowie opaskowym na terenie Łęgnowa. Stosuje również przepisy o konieczności uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

Potencjał rozwojowy związany z położeniem nadrzecznym Bydgoszczy jest ogromny, ale wymaga kosztownych, długofalowych działań. Tereny nadrzeczne występują w każdym podobszarze – w większości stanowią przestrzeń zdegradowaną, ciągle słabo wykorzystaną. Przywrócenie dawnych funkcji i wprowadzenie tam nowych jest niezbędne dla kompleksowej rewitalizacji obszaru⁵. Należy podkreślić, że z procesów konsultacji społecznych oraz z dotychczasowych działań prowadzonych przez Miasto z wykorzystaniem atutów nadrzecznego położenia wynika bardzo wysoka atrakcyjność tych terenów i duże oczekiwanie dotyczące dalszego udostępniania rzeki mieszkańcom. Silne postulaty zagospodarowania przestrzeni nadrzecznej uzasadniają potrzebę i efektywność projektów związanych z odnową i prospołecznym wykorzystaniem tych części miasta.

E. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Zagospodarowanie przestrzenne, funkcjonalność i jakość przestrzeni miasta to kolejny element wpływający na atrakcyjność zamieszkania. Decydują o niej takie czynniki jak: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, dostęp do podstawowych usług, rozwiązania urbanistyczne dostosowane do funkcji obszaru, połączenia komunikacyjne oraz jakość terenów publicznych.

1. Planowanie przestrzenne

Kształtowanie przestrzeni miejskiej to proces etapowy. Pierwszy z nich – planistyczny – wiąże się z funkcjonowaniem „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bydgoszczy”. Równie ważny jest etap urbanistyczny, łączony z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (m.p.z.p.). Im większy jest odsetek powierzchni m.p.z.p. obowiązujących w granicach obszaru rewitalizacji, tym bardziej precyzyjnie i sprawnie można dany obszar kształtować.

Obszar Bydgoszczy objęty m.p.z.p. sukcesywnie się zwiększa:

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Łączna powierzchnia uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ha	5 900	5 900	6 094
udział w powierzchni miasta w %	33,53%	33,53%	34,63%

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna w Bydgoszczy

⁵ Por.: Strategia Rozwoju Bydgoszczy do 2030 roku – uchwała nr XLVIII/1045/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 27 listopada 2013 r.

Kierunki działań służących rewitalizacji przestrzeni publicznych Starego Miasta w Bydgoszczy - uchwała nr XXI/396/12 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 25 stycznia 2012r: http://bip.um.bydgoszcz.pl/binary/396_tcm30-116305.pdf

Tereny wypoczynku i rekreacji w mieście Bydgoszczy – diagnoza stanu istniejącego i kierunki rozwoju - uchwała nr XXXV/731/12 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 28 listopada 2012r: http://bip.um.bydgoszcz.pl/binary/731_tcm30-133333.pdf

Kierunki Rewitalizacji funkcjonalno-przestrzennej Starego Fordonu w Bydgoszcz - uchwała nr XLVIII/1047/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 27 listopada 2013r: http://bip.um.bydgoszcz.pl/binary/1047_tcm30-157421.pdf

Podobnie, korzystny trend można zaobserwować na terenie dwóch z trzech podobszarów:

	podobszar	pow. (ha)	powierzchnia m.p.z.p. obowiązujących w granicach podobszarów rewitalizacji (ha)					
			stan na 31.12.2013	%	stan na 31.12.2014	%	stan na 31.12.2015	%
1	Śródmieście-Stare Miasto-Bocianowo, Okole, Wilczak-Jary	777,7	230,7	29,7%	231,2	29,7%	267,9	34,4%
2	Stary Fordon	157,3	56,1	35,7%	56,1	35,7%	56,1	35,7%
3	Zimne Wody-Czersko Polskie	742,0	121,5	16,4%	323,3	43,6%	323,3	43,6%

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna w Bydgoszczy

Odsetek powierzchni objętych m.p.z.p. obowiązujących w granicach podobszarów rewitalizacji na koniec 2015 r. jest wyższy w podobszarze „Stary Fordon” oraz „Zimne Wody-Czersko Polskie” od średniej dla całego miasta. Natomiast w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto” odsetek ten jest niemal taki sam jak dla Bydgoszczy.

W okresie analizowanych 3 lat najszybszy wzrost powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego odnotowano w jednostce „Zimne Wody-Czersko Polskie”. Jest to efekt uchwalenia m.p.z.p. na terenie dawnych pól irygacyjnych, które obecnie – po rekultywacji – przeznaczone zostały pod zainwestowanie handlowo-przemysłowe. Tereny te nie są więc objęte funkcją mieszkaniową. Tereny zamieszkałe tego obszaru, czyli strefa między ulicami: Toruńską i Nowotoruńską (Zimne Wody) w ogóle nie posiadają m.p.z.p. Korzystniejsza sytuacja w tym zakresie jest w podobszarze „Stary Fordon”. W analizowanym okresie nie został przyjęty nowy m.p.z.p. dla tego terenu, ale niemal cały obszar zabudowy mieszkaniowej Starego Fordonu jest objęty powierzchnią planów. Natomiast w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto” w okresie analizowanych lat wzrósł odsetek powierzchni m.p.z.p. o 4,6 pkt. proc. W opracowaniu jest obecnie kolejnych siedem m.p.z.p., co jest o tyle ważne, że ten obszar jest mocno zurbanizowany i zaludniony.

2. Decyzje administracyjne - pozwolenia na budowę

Określone w m.p.z.p. regulacje dotyczące warunków i sposobów użytkowania i zagospodarowania terenów są podstawą do wydawania inwestorowi decyzji administracyjnych. Liczba wydawanych przez Miasto decyzji o pozwoleniu na budowę

może świadczyć o istniejących zasobach nieruchomości gruntowych, przygotowanych pod inwestycje kubaturowe (mieszkaniowe lub inne), ale też o atrakcyjności lokalizacyjnej samej jednostki urbanistycznej.

Poniższa tabela ilustruje liczbę decyzji o pozwoleniu na budowę w obszarze rewitalizacji.

Lp.	Obszar rewitalizacji	Liczba pozwoleń na budowę: ogółem lata 2013-2015	2013	2014	2015
1.	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary	291	36	34	221
2.	Stary Fordon	13	3	1	9
3.	Zimne Wody-Czersko Polskie	33	20	2	11

Źródło: Wydział Administracji Budowlanej UMB

Wzrost wydanych decyzji w 2015 r. na terenie jednostki „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto” wynika z faktu, że od tego roku w statystyce podawane są wszystkie decyzje o pozwoleniu na budowę, czyli również te dotyczące przebudowy, nadbudowy itp.

Z analizy porównawczej powyższych danych wynika, że na obszarze wysoko zurbanizowanym jakim jest „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”, liczba decyzji o pozwoleniu na budowę znacznie przewyższa analogiczną liczbę decyzji wydanych na terenie pozostałych dwóch podobszarów rewitalizacji. Sytuacja ta może ulec zmianie, szczególnie w podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie”, bowiem zlokalizowane na tym terenie zrehabilitowane dawne pola irygacyjne zostały przygotowane i przeznaczone pod inwestycje usługowo-przemysłowe.

3. Komunikacja publiczna

Mimo szybkiego rozwoju transportu indywidualnego, to dobrze funkcjonująca sieć komunikacji zbiorowej ma silny wpływ na jakość życia mieszkańców, zwłaszcza dzielnic peryferyjnych. System komunikacji zbiorowej w Bydgoszczy tworzy sieć autobusowa i tramwajowa.

Na koniec 2015 r., długość czynnych tras tramwajowych wynosiła 30,8 km, a autobusowych, 240,2 km. Sieć komunikacyjna obejmowała 8 linii tramwajowych i 38 (w tym 5 nocnych) linii autobusowych. W 2015 r. została uruchomiona nowo wybudowana linia tramwajowa do Fordonu o długości ok. 10 kilometrów, która całkowicie została oddana do użytku w styczniu 2016 r.

W celu usprawnienia funkcjonowania transportu publicznego, w omawianym okresie, realizowano zadania związane głównie z rozbudową układu tramwajowego, mającego korzystny wpływ na zmniejszenie zanieczyszczeń w zakresie tzw. niskiej emisji. Dodatkowym czynnikiem zmniejszającym emisję spalin do atmosfery jest sukcesywna wymiana starego taboru autobusów na nowe. W 2015 r. wprowadzono do ruchu 31 nowoczesnych pojazdów.

Liczbę i rodzaj linii komunikacji zbiorowej w latach 2013, 2014 i 2015 w 3 podobszarach rewitalizacji obrazują poniższe zestawienia.

Bocianowo, Śródmieście, Stare Miasto, Okole, Wilczak, Jary			
Rok	Liczba linii	Liczba wozów w szczycie	Liczba wozów po szczycie
2013	28 (w tym 6 tramwajowych)	185	135
2014	29 (w tym 7 tramwajowych)	183	129
2015	29 (w tym 7 tramwajowych)	186	138

Źródło: Zarząd Dróg i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy

Stary Fordon			
Rok	Liczba linii	Liczba wozów w szczycie	Liczba wozów po szczycie
2013	2	10	8
2014	2	9	8
2015	2	10	8

Źródło: Zarząd Dróg i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy

Zimne Wody-Czersko Polskie			
Rok	Liczba linii	Liczba wozów w szczycie	Liczba wozów po szczycie
2013	3 (w tym 1 tramwajowa)	12	6
2014	3 (w tym 1 tramwajowa)	13	7
2015	3 (w tym 1 tramwajowa)	14	8

Źródło: Zarząd Dróg i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy

Jak wynika z analizy porównawczej informacji zawartych w tabelach z danymi dotyczącymi komunikacji zbiorowej dla całego miasta, najlepiej skomunikowanym podobszarem rewitalizacji jest „Bocianowo, Śródmieście, Stare Miasto, Okole, Wilczak, Jary”. Spośród wszystkich linii tramwajowych i autobusowych funkcjonujących i prowadzonych przez MZK, aż 87,5% oraz 76,3% przebiega przez ten obszar, łącząc go z innymi rejonami miasta. Obszar ten od 2014 r. dodatkowo obsługiwany jest przez nową linię tramwajową. Ta część miasta jest dobrze nasycona siecią linii tramwajowych i autobusowych.

Podobszar „Stary Fordon”, który zamieszkuje nieco ponad 2 tys. osób, skomunikowany jest z pozostałymi rejonami miasta zaledwie dwoma liniami autobusowymi MZK. Ta jednostka jest słabiej skomunikowana z resztą Bydgoszczy.

Podobszar „Zimne Wody-Czersko Polskie” jest obsługiwany przez 1 linię tramwajową oraz dwie linie autobusowe, ale zważywszy, że „Zimne Wody-Czersko Polskie” jest jednostką o charakterze przemysłowo-usługowym, uznaje się, że jej skomunikowanie jest na poziomie spełniającym oczekiwania lokalnej społeczności.

4. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej - parki, skwery, tereny i obiekty rekreacyjne

Najwięcej terenów zielonych jest w podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”, jednak współczynnik powierzchni zieleni na mieszkańca jest tu niski: 11,58 m²/osobę). W 2015 r. w tym podobszarze było 17 parków i skwerów. Po jednym parku i skwerze jest w podobszarze „Stary Fordon”, zamieszkiwanym przez nieco ponad 2 tys. osób. Na terenie podobszaru „Zimne Wody-Czersko Polskie”, zamieszkiwanym przez ok. 1,6 tys. osób, nie ma ani jednego parku lub skweru. Natomiast tereny urządzonej zieleni miejskiej na tym obszarze mają kategorię zieleni przyulicznej.

W analizowanym okresie w obszarze rewitalizacji powstał 1 plac zabaw (podobszar „Stary Fordon”) oraz 3 siłownie fitness (podobszar „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”). W podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie” takie obiekty nie powstały.

Podobszar	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary			Stary Fordon			Zimne Wody-Czersko Polskie		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Parki	6	6	6	1	1	1	-	-	-
Skwery	11	11	11	1	1	1	-	-	-
Siłownie fitness	1	4	4	1	1	1	-	-	-
Place zabaw	11	11	11	1	1	2	2	2	2
Powierzchnia urzędzonej zieleni miejskiej	57,75 ha	57,75 ha	57,81 ha	16,45 ha	16,45 ha	19,36 ha	17,8 ha	17,8 ha	17,8 ha

Źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UMB

Zwiększenie terenów zieleni i rekreacji oraz poprawa zagospodarowania i lepsze wykorzystanie istniejących obszarów biologicznie czynnych, zwłaszcza w pasie nadrzecznym, to jedna z najczęściej zgłaszanych przez mieszkańców potrzeb w trakcie diagnozy obszaru. Działania skierowane na odnowę i rozwój terenów zieleni oraz pozostałych przestrzeni publicznych umożliwią wprowadzenie w tę przestrzeń miasta aktywności społecznych i gospodarczych. Należy podkreślić, że z procesów konsultacji społecznych oraz z dotychczasowych działań prowadzonych przez Miasto z wykorzystaniem terenów zieleni (podobnie jak nadrzecznych), wynika bardzo wysoka atrakcyjność tych terenów i duże oczekiwanie dotyczące dalszego ich udostępniania mieszkańcom. Silne postulaty tworzenia przestrzeni zieleni i rekreacji uzasadniają potrzebę i efektywność tego typu projektów.

F. Sfera techniczna

Infrastruktura mieszkaniowa jest podstawowym elementem zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców. Ma ona znaczący wpływ na jakość ich życia. Istniejące zasoby mieszkaniowe nie gwarantują samodzielnego mieszkania każdej rodzinie, a ponadto często nie odpowiadają standardom, potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców. Problemem w skali miasta, a nasilonym w obszarze rewitalizacji, jest dekapitalizacja dużej części budynków komunalnych.

1. Komunalna substancja mieszkaniowa (ADM)

„Bocianowo - Śródmieście - Stare Miasto”

Na tym terenie znajduje się 179 budynków gminnych zarządzanych przez Administrację Domów Miejskich Sp. z o.o. (ADM), wśród których stan techniczny 42 budynków jest zły (ponad 51% zużycia technicznego), przy ulicach: 3 Maja, Bocianowo, Grodzkiej,

Kaszubskiej, Kościuszki, Lipowej, Ogrodowej, Paderewskiego, Pomorskiej, Rycerskiej, Sienkiewicza, Sowińskiego, Uroczej, Zduny i Żółkiewskiego; stan 115 budynków jest dostateczny (od 35% do 50% zużycia technicznego) i tylko 22 budynki posiadają zadowalający stan (od 16% do 30% zużycia). Spośród budynków o złym stanie technicznym:

- 5 budynków zostało wykwaterowanych - przy ul.: 3 Maja, Lipowej, Reja i Uroczej
- 4 budynki zakwalifikowano do rozbiórki - przy ul.: Bocianowo i Pomorskiej, Rycerskiej, Żółkiewskiego

Problemem jest znacząca liczba pustostanów - na koniec 2015 r. wynosiła 685 mieszkań.

„Okole”

Na terenie Okola znajduje się 110 budynków gminnych zarządzanych przez ADM, wśród których stan techniczny 19 budynków jest zły (ponad 51% zużycia technicznego), przy ulicach: Chełmińskiej, Czarnej Drodze, Grunwaldzkiej, Jasnej, Młyńskiej, Nadrzecznej i Śląskiej; stan 84 budynków jest dostateczny (od 35% do 50% zużycia technicznego) i tylko 5 budynków posiada zadowalający stan techniczny (31% zużycia).

Spośród budynków o złym stanie technicznym:

- 13 budynków zostało wykwaterowanych - przy ul.: Cieszkowskiego, Czarnej Drodze, Grunwaldzkiej, Jasnej i Nadrzecznej
- 7 budynków zakwalifikowano do rozbiórki - przy ul.: Chełmińskiej, Czarnej Drodze, Grunwaldzkiej, Jasnej, Łokietka i Nadrzecznej

Problemem jest znacząca liczba pustostanów - na koniec 2015 r. wynosiła 176 mieszkań.

„Wilczak – Jary”

Na terenie jednostki „Wilczak-Jary” znajdują się 54 budynki gminne zarządzane przez ADM, wśród których stan techniczny 3 budynków jest zły (ponad 76% zużycia technicznego), przy ulicach: Lubelskiej i Nakielskiej; stan 31 budynków jest dostateczny (od 35% do 50% zużycia technicznego), 19 budynków posiada zadowalający stan techniczny (od 16% do 30% zużycia technicznego) i tylko 1 budynek posiada dobry stan techniczny (do 15% zużycia).

Spośród budynków o dostatecznym stanie technicznym:

- 3 budynki zostały wykwaterowane - przy ul.: Dolinie i Nakielskiej,
- 1 budynek zakwalifikowano do rozbiórki - przy ul. Chłodnej/Nakielskiej

Problemem jest znacząca liczba pustostanów - na koniec 2015 r. wynosiła 58 mieszkań.

„Stary Fordon”

Na terenie Starego Fordonu znajduje się 27 budynków gminnych zarządzanych przez ADM, wśród których stan techniczny 19 budynków jest zły (ponad 51% zużycia technicznego), przy ulicach: Bydgoskiej, Fordońskiej, Kapeluszników, Korzeniowskiego, Nad Wisłą, Piekary, Transportowej i Wyzwolenia; stan 7 budynków jest dostateczny (od 35% do 50% zużycia technicznego) i tylko 1 budynek posiada zadowalający stan techniczny (31% zużycia). Spośród budynków o złym stanie technicznym:

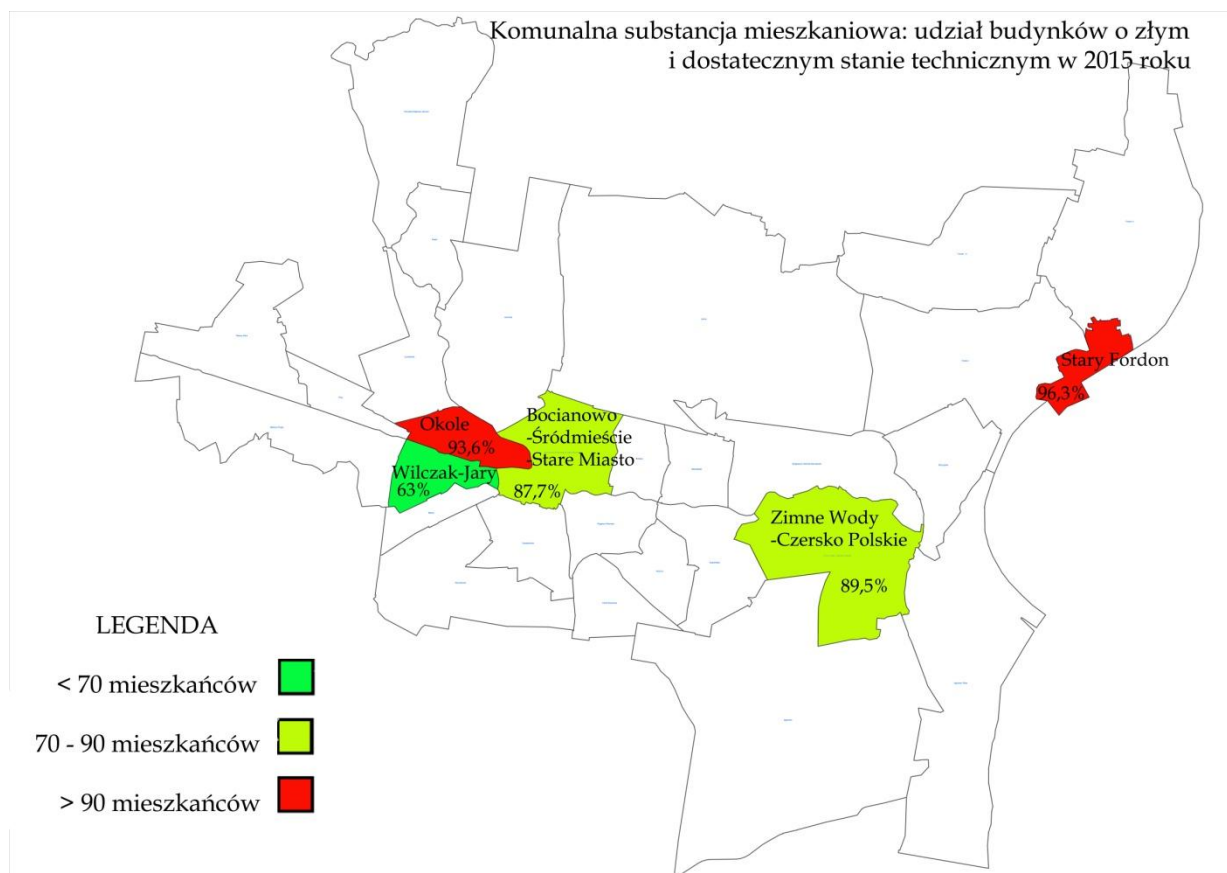
- 4 budynki zakwalifikowano do wykwaterowania - przy ul.: Fordońskiej i Nad Wisłą.

Problemem jest znacząca liczba pustostanów - na koniec 2015 r. wynosiła 43 mieszkania.

„Zimne Wody - Czersko Polskie”

Na terenie jednostki „Zimne Wody-Czersko Polskie” znajduje się 38 budynków gminnych zarządzanych przez ADM, wśród których stan techniczny 34 budynków jest

dostateczny (40% zużycia technicznego), w tym 29 budynków zakwalifikowanych jest do remontu przy ul.: Hutniczej, Mokrej, Planu 6-letniego i Smoleńskiej.
Liczba pustostanów na koniec 2015 r. wynosiła 7 mieszkań.

Pustostany, to zjawisko dotyczące mieszkań komunalnych, którego skala niepokojąco rośnie z roku na rok. Obrazuje je poniższe zestawienie.

Liczba pustostanów (mieszkań) w latach 2013-2015

Lp.	Obszar rewitalizacji	2013	2014	2015
1.	Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary, w tym: Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto: Okole: Wilczak-Jary:	543 381 114 48	665 478 137 50	919 685 176 58
2.	Stary Fordon	28	28	43
3.	Zimne Wody-Czersko Polskie	13	14	7

Źródło: Administracja Domów Miejskich „ADM” Sp. z o.o. w Bydgoszczy

Najczęstszą przyczyną powstawania pustostanów są warunki techniczne mieszkań, w tym zwłaszcza zły stan techniczny całych budynków. Do innych przyczyn należy zaliczyć niskie walory użytkowe, czy problemy administracyjno-prawne.

Jednostka	% budynków przed 1945 do wszystkich budynków w jednostce strukturalnej
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	66,8%
Okole	63,6%
Stary Fordon	45,2%
Wilczak-Jary	36,7%
Zimne Wody- Czersko Polskie	13,3%
Średnia dla Miasta	19,6%

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Bydgoszczy, Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Bydgoszczy, Miejskiego Konserwatora Zabytków. Stan na 31.XII.2015 r.

Stan techniczny budynków w obszarze rewitalizacji obrazuje udział budynków przed 1945 r. do wszystkich budynków w jednostce strukturalnej. We wszystkich podobszarach, poza terenem Zimne Wody - Czersko Polskie, jest on dużo wyższy od średniej dla gminy, a w I podobszarze bardzo wysoki, co uzasadnia potrzebę dużych nakładów remontowych.

Integralną częścią zabytkowej struktury mieszkaniowej miasta są podwórza, które również znajdują się w bardzo złym stanie technicznym, a których wyremontowanie pozwoli m.in. na realizację projektów na rzecz lokalnej społeczności.

2. Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. co roku dokonuje nowych przyłączy budynków do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Działania te podejmowane są na terenie całego miasta, w tym również w obszarze rewitalizacji. Każdy z podobszarów posiada dobrze rozwiniętą sieć wod-kan, która jest sukcesywnie rozwijana m.in. o nowe podłączenia budynków. W analizowanym okresie lat 2013-2015 dokonano ogółem 97 nowych przyłączy wodociągowych oraz 119 przyłączy kanalizacji sanitarnej w budynkach.

Liczba nowych podłączeń budynków:

Obszar	2013 r.	2013	2014	2014	2015	2015	Razem: 2013-2015	
	Przyłącza wodociągowe szt.	Przyłącza kan. sanit. szt.	Przyłącza wodociągowe	Przyłącza kan. sanit.	Przyłącza wodociągowe	Przyłącza kan. sanit.	Przyłącza wodociągowe	Przyłącza kan. sanit.
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	21	10	6	8	5	4	32	22
Okole	7	5	5	5	1	4	13	14
Wilczak -Jary	6	6	7	14	2	6	15	26
Stary Fordon	9	15	11	9	3	5	23	29
Zimne Wody-Czersko Polskie	6	13	5	10	3	5	14	28
Ogółem obszar	49	49	34	46	14	24	97	119

Źródło: Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Bydgoszczy

Przyłącza do sieci wod-kan były związane głównie z realizacją nowego budownictwa mieszkaniowego, a także z rozwojem sieci kanalizacyjnej, dzięki czemu starsze budynki otrzymały dostęp do sieci. Opisana powyżej sytuacja miała miejsce na następujących ulicach (4 lub więcej przyłączy wod-kan. w okresie analizowanych 3 lat):

- a) Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto: ul. Mostowa (5)
- b) Okole: ul. Grunwaldzka (14)
- c) Wilczak-Jary: ul. Madalińskiego (5), ul. Nakielska (4)
- d) Stary Fordon: ul. Nad Wisłą (12), ul. Góralska (5), ul. Bydgoska (4), ul. Cechowa (4), ul. Fordońska (4), ul. Wyzwolenia (4)
- e) Zimne Wody-Czersko Polskie: ul. Mokra (8), ul. Nowotoruńska (6)

Najwięcej budynków uzyskało nowe podłączenia do sieci wod-kan w Starym Fordonie, chociaż część budynków uzyskała jedynie nowe podłączenia do kanalizacji sanitarnej. Podobna sytuacja wystąpiła w podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie”, gdzie podłączenia do kanalizacji sanitarnej uzyskały budynki na ul. Mokrej i Nowotoruńskiej. Z kolei na Okolu nowe budownictwo mieszkaniowe było realizowane na ul. Grunwaldzkiej, gdzie wykonano 14 podłączeń do sieci wod-kan. Należy również podkreślić, że w jednosce „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”, która posiada największą liczbę ulic i jest zamieszkiwana przez największą liczbą osób, nowych podłączeń do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej było relatywnie najmniej. Oprócz pojedynczych przyłączy na poszczególnych ulicach, tylko na jednej z nich (ul.

Mostowa) dokonano kilku, co związane było z oddaniem do użytku kompleksu obiektów przy Starym Rynku.

3. Infrastruktura ciepłownicza (KPEC)

W okresie analizowanych trzech lat do sieci ciepłowniczej KPEC podłączono wiele budynków mieszkalnych na terenie całego miasta. Część budynków włączonych do sieci była zlokalizowana w podobszarach rewitalizacji.

Podobszar I

„Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”

2013 rok: 215 budynków

2014 rok: 219 budynków

2015 rok: 226 budynków

Spośród 150 ulic przebiegających na tym terenie, jedynie przy 59 ulicach stoją budynki mieszkalne mające podłączenie do sieci grzewczej KPEC, co stanowi 39,3%. Na przestrzeni analizowanych 3 lat sieć grzewcza pojawiła się tylko w przypadku dwóch ulic: Kwiatowej i Cieszkowskiego. W 2014 r. i w 2015 r. stojące przy nich budynki mieszkalne uzyskały po jednym podłączeniu.

Ponadto dostęp do sieci centralnego ogrzewania uzyskały budynki przy następujących ulicach, posiadających wcześniej sieć grzewczą: Dworcowa (1 budynek), Jagiellońska (3), Kościuszki (2), Poznańska (1), Rejtana (1), Sobieskiego (1) i Stary Port (1). W analizowanym okresie 1 budynek mieszkalny utracił dostęp do sieci grzewczej, przy ul. Krasieńskiego.

Najwięcej budynków posiadających dostęp do centralnego ogrzewania znajduje się przy następujących ul.: Gdańskiej (21 budynków), Dworcowej (19), Paderewskiego (11) i 20 Stycznia (10).

„Okole”

2013 rok: 45 budynków

2014 rok: 45 budynków

2015 rok: 49 budynków

Spośród 25 ulic przebiegających na tym obszarze, jedynie przy 8 ulicach stoją budynki mieszkalne mające podłączenie do sieci grzewczej KPEC, co stanowi 32%. Na przestrzeni analizowanych 3 lat sieć grzewcza nie pojawiła się na żadnej ulicy, która wcześniej nie posiadała do niej dostępu.

Natomiast dostęp do sieci centralnego ogrzewania uzyskały budynki przy następujących ulicach: Graniczna (2 budynki), Jasna (2), Łokietka(1). W analizowanym okresie 1 budynek mieszkalny utracił dostęp do sieci grzewczej, przy ulicy Granicznej.

Najwięcej budynków posiadających dostęp do centralnego ogrzewania jest przy ul. Grunwaldzkiej (14), Jasnej (9), Śląskiej (7) i Jackowskiego (6).

„Wilczak-Jary”

2013 rok: 44 budynków

2014 rok: 45 budynków

2015 rok: 46 budynków

Spośród 52 ulic przebiegających na tym obszarze, jedynie przy 12 ulicach stoją budynki mieszkalne mające podłączenie do sieci grzewczej KPEC, co stanowi 23,1%. Na przestrzeni analizowanych 3 lat sieć grzewcza nie pojawiła się na żadnej ulicy, która wcześniej nie posiadała do niej dostępu.

Natomiast dostęp do sieci centralnego ogrzewania uzyskały budynki przy ul. Nakielskiej (2 budynki).

Najwięcej budynków posiadających dostęp do centralnego ogrzewania jest przy ul. Chłodnej (10 budynków), Nakielskiej (9) oraz Dolina (6).

Podobszar II

„Stary Fordon”

2013 rok: 3 budynki

2014 rok: 3 budynki

2015 rok: 3 budynki

Spośród 38 ulic przebiegających na tym obszarze, jedynie przy 2 ulicach stoją budynki mieszkalne mające podłączenie do sieci grzewczej KPEC, co stanowi 5,3%. Na przestrzeni analizowanych 3 lat nie dokonano podłączenia do ww. sieci ani jednego budynku mieszkalnego.

Do sieci grzewczej podłączone są 2 budynki przy ul. Piastowej oraz 1 budynek przy ul. Pielęgniarskiej.

Podobszar III

„Zimne Wody-Czersko Polskie”

2013 rok: 3 budynki

2014 rok: 3 budynki

2015 rok: 3 budynki

Spośród 25 ulic przebiegających na tym obszarze, jedynie przy jednej ulicy stoją budynki mieszkalne mające podłączenie do sieci grzewczej KPEC, co stanowi 4%. Na przestrzeni analizowanych 3 lat nie dokonano podłączenia do ww. sieci ani jednego budynku mieszkalnego.

Do sieci grzewczej podłączone są 3 budynki przy ul. Toruńskiej.

4. Infrastruktura techniczna: gaz ziemny

W analizowanym okresie lat 2013-2015, na terenie trzech podobszarów rewitalizacji wybudowano łącznie 64 przyłącza gazu ziemnego:

a) w podobszarze „Bocianowo- Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”: 35, w tym:

Bocianowo- Śródmieście-Stare Miasto: 15

Okole: 6

Wilczak-Jary: 14

b) w podobszarze „Stary Fordon”: 18

c) w podobszarze „Zimne Wody-Czersko Polskie”: 11

O ile liczba wybudowanych przyłączy może być skorelowana z działaniami inwestycyjnymi w zakresie budownictwa, o tyle liczba zdjętych gazomierzy wskazuje na trudne sytuacje bytowe gospodarstw domowych, których skutkiem są decyzje dystrybutora o zdjęciu gazomierzy. W latach 2013-2015 na obszarze rewitalizacji zdjęto łącznie 2.042 gazomierze.

Skalę zjawiska można przedstawić odnosząc liczbę zdjętych gazomierzy do liczby mieszkańców, i tak:

- 1 zdjęty gazomierz przypada na 21,8 mieszkańca jednostki „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto”,
- 1 zdjęty gazomierz przypada na 33,1 mieszkańca jednostki Okole,
- 1 zdjęty gazomierz przypada na 43,9 mieszkańca jednostki Wilczak-Jary
- 1 zdjęty gazomierz przypada na 372,1 mieszkańca jednostki Stary Fordon
- 1 zdjęty gazomierz przypada na 68,4 mieszkańca jednostki Zimne Wody-Czersko Polskie

Jak widać, najczęściej i najwięcej odłążeń gazomierzy na mieszkańca występowało na terenie „Bocianowa-Śródmieścia-Starego Miasta”.

Rekomendacje działań:

1. Należy minimalizować skalę ubóstwa i jego dziedziczenia. Problem ubóstwa należy traktować jako problem węzłowy, spleciony z innymi problemami m.in. bezrobociem, poziomem edukacji, bezpieczeństwem, degradacją przestrzeni.
2. Należy zwiększać szanse edukacyjne dzieci i młodzieży z obszarów rewitalizacji – poprzez zajęcia dodatkowe, indywidualizację nauczania, rozszerzoną, pozaszkolną ofertę edukacyjną – kulturalną, rekreacyjną, rozwój działalności świetlic, doradztwo edukacyjno-zawodowe, wsparcie psychologiczne, rodzinne.
3. Należy zapobiegać długotrwałemu bezrobociu. Oprócz tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju gospodarczego, tworzyć programy aktywizacji np. w sferze usług opiekuńczych, senioralnych, promocji zatrudnienia kobiet, aktywizacji zawodowej osób 50+, wspieranego zatrudnienia, kształcenia ustawicznego, spółdzielczości socjalnej, edukacji i promocji postaw przedsiębiorczych wśród osób młodych.
4. Należy wspierać i wzmacniać integrację mieszkańców, poczucie tożsamości lokalnej, pobudzać energię do współdziałania – poprzez tworzenie przyjaznych mieszkańcom przestrzeni publicznych, miejsc spotkań, poprzez programy animacji podwórkowej, banki usług sąsiedzkich, rozwój szeroko dostępnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej. Wspólna, dobrze zagospodarowana, estetyczna i otwarta dla wszystkich przestrzeń stanowi bazę prowadzenia i rozwoju inicjatyw społecznych. Stąd potrzeba lepszego wykorzystania i udostępniania mieszkańcom terenów zielonych, placów miejskich, nabrzeży, co było głównym postulatem mieszkańców podczas konsultacji społecznych GPR. W związku z tym, że w obszarze rewitalizacji brakuje bazy dla organizacji pozarządowych, należy też wspierać tworzenie infrastruktury-inkubatorów trzeciego sektora.
5. Należy w większym stopniu wykorzystać atuty i tradycje lokalne, w tym nadrzeczne położenie obszaru rewitalizacji, dla rozwoju gospodarczego, kreowania nowych usług i budowania charakteru obszaru. Ożywienia i promocji wymagają zanikające tradycje przemysłu i rzemiosła, w oparciu o które należy budować poczucie tożsamości i integracji społecznej.

6. Należy podjąć działania interwencyjne wobec złego stanu technicznego, postępującej degradacji substancji budynków mieszkalnych, rosnącej liczby pustostanów oraz budynków przeznaczonych do wyburzenia. Niektóre z odnowionych obiektów mogłyby stać się siedzibami organizacji pozarządowych, lokalnymi centrami aktywizacji społeczno-kulturalnej.
7. Należy podjąć działania eliminujące problemy ekologiczne, dotyczące zwłaszcza poziomu emisji CO₂ oraz pyłów pochodzących z niskiej emisji. Powinny one dotyczyć termomodernizacji budynków, programów wymiany źródeł ogrzewania na ekologiczne i akcji edukacyjnych w tym zakresie. Ze względu na dużą skalę działalności przemysłowej w mieście i inne zjawiska zagrażające środowisku, wymagane są różnorodne działania w zakresie ochrony przyrody i zdrowia mieszkańców – rozwój terenów zielonych, rekreacyjnych.
8. Działania infrastrukturalne powinny być realizowane głównie w podobszarze śródmiejskim i w Starym Fordonie. Inwestycje na rzecz zwiększenia dostępności komunikacyjnej powinny dotyczyć zwłaszcza Starego Fordonu, natomiast w podobszarze Zimne Wody – Czersko Polskie należy przede wszystkim skupić się na programach społecznych.

7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W roku 2023, obszar po rewitalizacji jest miejscem, w którym nastąpiła społeczna odnowa, atrakcyjnym do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Jest tu bardziej funkcjonalnie, estetyczna i zdrowsza przestrzeń publiczna wypełniona jest działaniami społecznymi. Zdegradowane wcześniej rejon miasta nie kojarzą się już z obszarami ubóstwa, wykluczenia, braku poczucia bezpieczeństwa i perspektyw rozwoju, lecz z aktywnością, coraz lepszą edukacją i żywą kulturą dostępną dla każdego.

Poniżej przedstawiono koncepcję prowadzenia rewitalizacji (zilustrowaną za pomocą matrycy logicznej i wyrażoną w celach, kierunkach i przedsięwzięciach rewitalizacji, zamieszczonych w dalszej części GPR).

W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano problemy dotyczące:

1. klimatu aktywności gospodarczej
2. rynku pracy
3. samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych
4. skuteczności kształcenia dzieci na poziomie podstawowym
5. przyrodniczych warunków lokalnej egzystencji

Poprzez działania na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej oraz ich otoczenia (wyznaczony kierunek 1.1) oraz działania zapobiegające zwiększaniu ich liczby (1.2), problem bezrobocia zostaje zniwelowany.

Działania dot. aktywizacji społeczno-zawodowej osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia (1.3), a także programy przeciwdziałające zwiększeniu tej grupy przyczyniły się do usamodzielnienia się osób i rodzin uzależnionych wcześniej od opieki instytucjonalnej. Wdrażane przez instytucje publiczne i prywatne programy edukacyjne w szkołach podstawowych, wspierające rozwój kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych, a także programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji przyczyniły się do osiągnięcia przez tę grupę lepszych wyników w nauce i lepszego życiowego startu.

Działania wzmocniono programami włączenia społecznego poprzez kulturę, sport i rekreację, profilaktykę zdrowotną, „adopcję” przestrzeni na rzecz interesariuszy rewitalizacji oraz programami wsparcia, integracji oraz aktywizacji seniorów.

Połączenie efektów ww. działań przyczyniło się do odnowy społecznej obszaru rewitalizacji.

Bardzo istotne przekształcenia przestrzenno-funkcjonalne i społeczne są efektem realizacji kluczowych, dużych projektów Miasta związanych z kulturą i przestrzenią publiczną. Przedsięwzięcia te wpisały się w kierunek szerokiego udostępniania kultury poprzez działania w otwartej przestrzeni publicznej, nakreślony w Diagnostyce obszaru rewitalizacji (pkt. 5 Kultura), dokumentach strategicznych Miasta i statutach instytucji kultury. Przygotowanie nowych miejsc i terenów organizacji bezpłatnych, różnorodnych wydarzeń kulturalnych

zapewnia osiągnięcie celu powszechności kultury, dotarcia z nią do jak największej grupy mieszkańców, w szczególności osób uboższych. Miejsca te znajdują się w centralnych strefach życia i ruchu w obszarze rewitalizacji, w ścisłym otoczeniu instytucji, biznesu i gęstej zabudowy mieszkaniowej. Projekty rewitalizacyjne zapewniają tym terenom dostosowanie do oczekiwanej od nich funkcjonalności. Cechują się dostępnością komunikacyjną i techniczną (w tym dla osób z niepełnosprawnościami), czytelnymi strefami różnych aktywności, nowoczesnymi udogodnieniami dla organizacji różnorodnych wydarzeń (możliwość instalacji scenicznych, podłączeń), ale także nowo wykreowanymi stałymi punktami popularyzacji wydarzeń kulturalnych (np. ekspozycja plenerowa).

Miasto podejmuje szereg działań społecznych w przestrzeni miejskiej, służących wzmocnieniu kapitału społecznego oraz włączeniu środowisk wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (*projekt S53*). Są to m.in. koncerty, festyny i imprezy sąsiedzkie, spektakle teatralne, zawody sportowe, pokazy filmów, plenerowe zajęcia sportowe i artystyczne, festiwale oraz wystawy. Poprzez instytucje (np. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki edukacyjne zlokalizowane w obszarze rewitalizacji, nowo powstałe Bydgoskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu - *projekty 20, S61*, Miejskie Centrum Kultury, Teatry) integruje społecznie i rozwija uczestnictwo w kulturze osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Instytucje te stanowią ważne ogniwo angażowania uczestników organizowanych wydarzeń. Na podstawie dostarczonych przez ww. instytucje danych (pomoc społeczna, szkoły, centrum NGO) oszacowano, że wydarzenia integracyjne w przestrzeni i infrastrukturze kultury obejmują co najmniej 5000 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym⁶.

1. *Zintegrowany projekt działań społecznych w przestrzeni miejskiej (nr S53)* - program działań integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych realizowany na miejskich terenach objętych rewitalizacją (plac, nabrzeża, tereny rekreacyjne, podwórka), finansowany ze środków budżetu miasta Bydgoszczy. Obejmuje działania nieodpłatne, szeroko dostępne, mające na celu integrację mieszkańców i aktywizację kulturalno-społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Są to m.in.: imprezy i spotkania organizowane cyklicznie - o utrwalonej tradycji w mieście, związane z lokalnymi świętami, pikniki i warsztaty, koncerty, wydarzenia związane z rzeką, historią miasta, szlakiem tradycji przemysłowej, pokazy, formy uliczne, animacje kulturalne. Projekt obejmie co najmniej 1000 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, do których zaadresowano działania aktywizujące. Projekt będzie jednocześnie przedsięwzięciem ogólnodostępnym, skierowanym do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji – zasięg: 49 tys. osób.
2. *Projekt pn. Modernizacja i przebudowa infrastruktury Teatru Polskiego (nr 9)* - dotyczy interwencji na rzecz ratowania zdegradowanej infrastruktury TPB, w celu poprawy jej funkcjonalności, rozszerzenia działalności i zwiększenia dostępności oferty kulturalno-edukacyjnej, w szczególności dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Remont jest niezbędny dla utrzymania i wzmocnienia funkcji kulturalnej instytucji oraz podjęcia przez nią atrakcyjnych dla szerokiego grona odbiorców, dostępnych

---

⁶ Źródło: wywiady przeprowadzone z pedagogami szkolnymi w placówkach z obszaru rewitalizacji - Wydział Edukacji i Sportu UMB; dzieci z obszaru rewitalizacji korzystające z dofinansowanych/refundowanych posiłków - Wydział Edukacji i Sportu UMB; długotrwale bezrobotni - Powiatowy Urząd Pracy; wyroki eksmisyjne z mieszkań - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego.

ekonomicznie działań społeczno-kulturalno-edukacyjnych. Realizacja projektu pozwoli na organizowanie m.in. cyklicznych warsztatów, zajęć interaktywnych, słuchowisk, działań popularyzatorskich związanych z teatrem, spotkań dla dzieci i młodzieży (także osób z niepełnosprawnością), z zapewnieniem bezpieczeństwa i odpowiednich warunków.

Projekt obejmie co najmniej 500 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, do których zaadresowano działania aktywizujące. Projekt będzie jednocześnie przedsięwzięciem ogólnodostępnym, skierowanym do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji – zasięg: 33 tys. osób.

3. *Projekt pn. Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Rynku (nr 18)* - dotyczy odnowienia i zagospodarowania centralnego placu publicznego. Projekt obejmuje m.in. wymianę nawierzchni, zniwelowanie barier architektonicznych, wycofanie ruchu samochodowego, zaznaczenie historycznych miejsc, ujednoczenie estetyczne. W najbliższym otoczeniu placu funkcjonuje m.in. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy, Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego, Teatr Kameralny, Muzeum Mydła i Historii Brudu, Ratusz, Centrum wsparcia NGO. Realizacja projektu wpłynie na lepsze zarządzanie wielofunkcyjnością tego miejsca (połączenie funkcji komunikacyjnej, rekreacyjnej, kulturalnej, informacyjnej), a poprawa warunków techniczno-infrastrukturalnych zwiększy bezpieczeństwo. Dzięki realizacji projektu, Stary Rynek staje się w pełni dostępnym miejscem organizacji i popularyzacji wydarzeń kulturalnych, przestrzenią „wyjścia” dla działań publicznych i niepublicznych instytucji kultury oraz innych organizatorów życia społecznego.

Projekt obejmie co najmniej 1000 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, do których zaadresowano działania aktywizujące. Projekt będzie jednocześnie przedsięwzięciem ogólnodostępnym, skierowanym do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji – zasięg: 49 tys. osób.

4. *Projekt pn. Rewitalizacja Placu Kościeleckich (nr 47)* - dotyczy odnowy i udostępnienia dla działań społecznych skweru w centrum miasta, w strefie instytucji kultury i obiektów usługowych (m.in. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury, rewitalizowany Teatr Kameralny oraz dawna Miejska Hala Targowa, kościół, nowy 5-kondygnacyjny obiekt usługowo-biurowy, siedziby stowarzyszeń np. na rzecz osób niedosłyszących). Projekt obejmuje m.in. konieczne rozbiórki zdegradowanej infrastruktury, nową zielen, przebudowę ciągów komunikacji pieszej, małą architekturę, modernizację instalacji i oświetlenia, wiaty, monitoring. Celem projektu jest stworzenie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej w miejscu intensywnego rozwoju różnych usług, w szczególności na potrzeby rozszerzenia działalności przyległych instytucji o szeroko dostępne integracyjne, kulturalne, popularyzatorskie działania plenerowe, np. targi i jarmarki, spektakle uliczne, gry, koncerty, miejsca informacji o organizowanych wydarzeniach.

Projekt obejmie co najmniej 300 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, do których zaadresowano działania aktywizujące. Projekt będzie jednocześnie przedsięwzięciem ogólnodostępnym, skierowanym do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji – zasięg: 29 tys. osób.

5. *Projekt pn. Rewitalizacja bulwarów Brdy (nr 48)* – dotyczy odnowy bulwarów Brdy, w ramach konsekwentnie realizowanego i bardzo oczekiwanego przez mieszkańców programu przywracania rzeki mieszkańcom. Obejmuje umocnienia brzegowe,

wyznaczenie miejsc dla cumowania małych jednostek, ścieżki piesze, rowerowe, nowe oświetlenie terenu, rewaloryzację zieleni małą architekturą. Celem projektu jest stworzenie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, miejsca spotkań. Silne postulaty mieszkańców i powodzenie dotychczasowych działań prowadzonych w oparciu o tereny nadrzeczne świadczą o dużej atrakcyjności, potrzebie oraz efektywności społecznej projektu.

Projekt obejmie co najmniej 100 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, do których zaadresowano działania aktywizujące. Projekt będzie jednocześnie przedsięwzięciem ogólnodostępnym, skierowanym do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji – zasięg: 29 tys. osób.

6. *Projekt pn. Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Fordonu – etap I (nr 49) – dotyczy odnowy i udostępnienia strefy nadbrzeżnej Wisły, stworzenia nowych miejsc wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Projekt obejmuje przebudowę i rozbudowę ulicy Promenada wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz zagospodarowanie rekreacyjne tego obszaru: utworzenie terenów sportowych, parku rowerowego i przyrodniczego, polany rekreacyjnej. Projekt jest zintegrowany z lokalnymi przedsięwzięciami: „Przywrócić Wisłę – fordońska łódź drewniana”, „Warsztaty integracyjne dla dzieci i ich rodziców z terenu Starego Fordonu”, „Zajęcia pozaformalne – kształcenie dzieci z zakresu nauk przyrodniczo-geograficznych”, czy „Zajęcia sportowo-integracyjne dla dzieci”.*

Silne postulaty mieszkańców i powodzenie dotychczasowych działań prowadzonych w oparciu o tereny nadrzeczne świadczą o dużej atrakcyjności, potrzebie oraz efektywności społecznej projektu.

Projekt obejmie co najmniej 100 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, do których zaadresowano działania aktywizujące. Projekt będzie jednocześnie przedsięwzięciem ogólnodostępnym, skierowanym do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji – zasięg: 2 tys. osób.

Obszar rewitalizacji stał się także miejscem atrakcyjnym do lokowania nowych przedsiębiorstw, a także nastąpił wzrost poziomu przedsiębiorczości samych interesariuszy rewitalizacji. Zostało to osiągnięte poprzez programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne (2.1) oraz programy wsparcia działalności gospodarczej (2.2), w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze oraz programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług.

Efektem podejmowanych działań rewitalizacyjnych jest też osiągnięta korzystna zmiana w sferze środowiskowo-przestrzennej. Programy wymiany źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne, połączone z remontami budynków mieszkalnych obejmującymi termomodernizację, pomogły ograniczyć problem niskiej emisji (3.1). Ich uzupełnieniem są programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju (3.2).

Przeprowadzone kompleksowe i zintegrowane działania przyczyniły się do osiągnięcia celu rewitalizacji: przywrócenia, wzmocnienia lub wprowadzenia nowych, pozytywnych funkcji w przestrzeni obszaru kryzysowego.

Podobszar I „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary” wzmocnił funkcje centrotwórcze: ekonomiczne, naukowe, kulturalne i turystyczne.

Podobszar II „Stary Fordon” oprócz istniejącej funkcji mieszkaniowej, pełni nowe: rekreacyjną, turystyczną, kulturotwórczą.

Na terenie podobszaru III „Zimne Wody-Czersko Polskie” wzmocniono funkcję społeczną, przy jednoczesnym zachowaniu funkcji gospodarczych i przemysłowych.

Poprawie uległy wskaźniki stanu kryzysowego, na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji.

Poniższa matryca logiczna obrazuje koncepcję przeprowadzenia rewitalizacji: poprzez stopniowo rozszerzaną diagnozę problemów do sposobu ich zniwelowania za pomocą różnorodnych, powiązanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych.

Matryca

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
Społeczna	Problemy rynku pracy	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	1. Brak lub nieodpowiednie kwalifikacje zawodowe. 2. Brak miejsc pracy w miejscu zamieszkania. 3. Niska mobilność i niska motywacja do podjęcia zatrudnienia. 4. Osoby niezainteresowane podjęciem pracy, bezrobotni, którzy na stałe opiekują się chorym bliskim lub uchylający się do płacenia alimentów 5. Trudności z powrotem na rynek pracy po urodzeniu dziecka. GPR Diagnoza szczegółowa: Bezrobocie: problem w czterech z pięciu jednostek	Należy zapobiegać długotrwałemu bezrobociu. Oprócz tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju gospodarczego, tworzyć programy aktywizacji np. w sferze usług opiekuńczych, senioralnych, promocji zatrudnienia kobiet, aktywizacji zawodowej osób 50+, wspieranego zatrudnienia, kształcenia ustawicznego, spółdzielczości socjalnej, edukacji i promocji postaw przedsiębiorczych wśród osób młodych	1. Pogłębienie spójności społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	1.1 Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia	1.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej oraz ich otoczenia		S1. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Bydgoszczy i powiecie bydg. (III) S2. Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim (III)
							1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej	1. BOSKA WENECA I - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - Centrum Rozwoju Małego Dziecka	S3. Mama wraca do pracy - wsparcie aktywizacji zawodowej osób pełniących funkcje opiekuńcze S4. Program edukacji rodzinnej i poradnictwa psychopedagog. S5. Społecznie odpowiedzialni - Śródmiejska Świetlica Środowiskowa S6. Bydgoskie Żłobki Plus S7. Centrum Rozwoju Małego Dziecka z kompleksowym programem wsparcia opiekunów

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekt (nr z tabeli)		
								Inwestycyjne	Społeczne	
Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ubóstwo. 2. Bezrobocie. 3. Niepełnosprawność, zły stan zdrowia. 4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. 5. Uzależnienie od środków psychoaktywnych. 6. Potrzeba ochrony macierzyństwa. 7. Bezdomność. 8. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. 9. Przemoc w rodzinie. <p>GPR Diagnoza szczegółowa Ubóstwo: problem we wszystkich pięciu jednostkach Niskie poczucie bezpieczeństwa: w czterech</p>	Należy minimalizować skalę ubóstwa i jego dziedziczenia. Problem ubóstwa należy traktować jako problem węzłowy, spleciony z innymi problemami m.in. bezrobociem, poziomem edukacji, bezpieczeństwem, degradacją przestrzeni				1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia	2. Przebudowa zdegradowanych lokali zasobu komunalnego Bydgoszczy w celu ich adaptacji na mieszkania wspomagane	S8. Witalni S9. Kompleksowe wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przebywających w Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn S10. Kompleksowe wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym - podopiecznych MOPS w Bydgoszczy S11. Klucz do lepszego życia ŚRÓDMIESCIE S12. Klucz do lepszego życia STARY FORDON S13. ZaDOMowieni
								1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	2. Przebudowa zdegradowanych lokali zasobu komunalnego Bydgoszczy w celu ich adaptacji na mieszkania wspomagane	S9. Kompleksowe wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przebywających w Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn S10. Kompleksowe

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
									wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym - podopiecznych MOPS w Bydgoszczy S11. Klucz do lepszego życia ŚRÓDMIESCIE S12. Klucz do lepszego życia STARY FORDON S13.ZaDOMowieni
	Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podst. / Aktywność edukacyjna młodzieży w wieku 13-18 lat	Wynik średni sprawdzianu szóstoklasisty (w placówkach działających na tym obszarze)	Wskaźnik wyniku sprawdzianu szóstoklasisty świadczy nie tylko o poziomie kształcenia, ale również o warunkach stwarzanych uczniom zamieszkałym w danej jednostce strukturalnej miasta: 1. Słaby aspekt praktyczny nauczania. 2. Niewystarczające wsparcie szkół w zakresie doradztwa metodycznego i rozwiązywania problemów. 3. Małe poczucie współodpowiedzial	Należy zwiększać szanse edukacyjne dzieci i młodzieży z obszarów rewitalizacji – poprzez zajęcia dodatkowe, indywidualizację nauczania, rozszerzoną, pozaszkolną ofertę edukacyjną – kulturalną, rekreacyjną, rozwój działalności świetlic, doradztwo edukacyjno-zawodowe i wsparcie psychologiczne, rodzinne		1.2 Podniesienie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej ukierunkowanej na zwiększenie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk defaworyzowanych	1.2.1 Programy edukacyjne w szkołach podstawowych wspierające rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych	S14. Po co? Dlaczego? Jak? - kształtowanie kompetencji poznawczych uczniów S15. KLUB ORION 1 - integracja, organizowanie społeczności lokalnej i animacje społeczne w zakresie edukacji, doradztwa zawodowego, coachingu równieśniczego na terenie osiedla Śródmieścia	
							1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji		S16. URBEX "Młodzi w poszukiwaniu miasta" - aktywizacja społeczno-kulturowa dzieci ze szkół podst. S17. Żyj aktywnie w realu - cykl spotkań i zajęć dla dzieci i młodzieży w formie

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Investycyjne	Społeczne
			<p>ności osób i instytucji uczestniczących w procesie kształcenia i wychowania.</p> <p>4. Spadek poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.</p> <p>5. Niewystarczające do potrzeb wyposażenie szkół i placówek oświatowych.</p> <p>GPR Diagnoza szczegółowa Niski poziom edukacji: problem szczególnie nasilony w czterech jednostkach</p>					<p>3. Reaktywacja świetlicy opiekuńczo – wychowawczej „Marzenia”</p> <p>4. Stworzenie ośrodka inicjatyw społecznych, jako ogólnodostępnej bazy do wspólnego działania dla dobra społeczności lokalnej (młodzież, społecznicy, grupy sąsiedzkie) - rozbudowa historycznego budynku przy ul. Terasy 2 (kawiarenka społeczna wraz ze świetlicą - salą konferencyjną)</p> <p>5. Poszerzenie oferty kulturalnej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy poprzez dostosowanie lokalu przy ul. Gdańskiej 5 i obiektu przy ul. Mennica 6 na potrzeby muzealne</p> <p>6. Centrum Edukacji i Wiedzy o Mózgu – Młody Zdolny Mózg</p> <p>8. Adaptacja zabytkowej synagogi w</p>	<p>klubu młodzieżowego przy wykorzystaniu elementów metody harcerskiej</p> <p>S18. Działalność świetlicy op.– wych. „Marzenia”</p> <p>S19. Lokalny Integrator Społeczny z centrum wolontariatu i mentoringu rówieśniczego</p> <p>S20. Dawna apteka „Pod łabędziem” w Bydgoszczy jako miejsce rewitalizacji społecznej i wspierania grup zagrożonych wykluczeniem społ.</p> <p>S21. Centrum Edukacji Muzealnej - przestrzeń aktywizacji społecznej i uzyskania nowych kompetencji społ.</p> <p>S22. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zajęcia z improwizacji artystycznej dla dzieci</p> <p>S23. Zajęcia edukacyjne, w tym przyrodniczo – matematyczne dla dzieci i młodzieży</p>

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
							<p>Starym Fordonie na potrzeby centrum kultury i aktywności społecznej</p> <p>9. Modernizacja i przebudowa infrastruktury Teatru Polskiego</p> <p>10. Rewitalizacja nieruchomości dawnego Teatru Kameralnego przy ul. Grodzkiej w Bydgoszczy</p> <p>11. Park Kultury. Rewitalizacja Młynów Rothera na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy – etap 1</p> <p>12. Modernizacja przestrzenno-funkcjonalna ośrodka sztuki współczesnej "Mózg"</p> <p>14. Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanałem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap I</p> <p>15. POMORZANIN REAKTYWACJA -</p>	<p>S27. Zajęcia edukacyjne dla młodzieży. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10</p> <p>S28. Rozwój usług społecznych Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10</p> <p>S29. Rozwój postaw społeczno-obywatelskich. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10</p> <p>S30. Kultura od podstaw</p> <p>S31. Aktywizacja społeczności lokalnej południowego Śródmieścia - podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej mieszkańców oraz ich formalnych i nieformalnych przedstawicielstw (wspólnoty mieszkaniowe, grupy sąsiedzkie, małe</p>	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
							ochrona cennej przestrzeni publicznej i nadanie jej funkcji kulturotwórczych, miastotwórczych, edukacyjnych i społecznych	stowarzyszenia etc.) S32. Promocja lokalnego dziedzictwa Starego Fordonu S33. Włączenie społeczne poprzez muzykę S34. PROGRAM EDUKACYJNO - WARSZTATOWY S35. REWITALIZACJA SPOŁECZNA S36. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji - spektakl i warsztaty S37. Aktywizacja społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – warsztaty teatralne, cykl słuchowisk S39. Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanałem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap II S40. Muzeum Fotografii - żywe dziedzictwo Bydgoszczy	
							20. Adaptacja pomieszczeń przy ul. Gdańskiej 5 w Bydgoszczy na potrzeby Bydgoskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu	S53. Zintegrowany	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
									<p>projekt działań społecznych w przestrzeni miejskiej</p> <p>S61. Młodzi, zdolni, kompetentni</p> <p>Wolontariusze</p> <p>S68. Kompleksowe działanie społeczne związane z projektem inwestycyjno-rewitalizacyjnym dotyczącym budynku przy ul. Dworcowej 19</p> <p>S72. Przywrócić Wisłę - fordońska tódź drewniana</p> <p>S73. Zajęcia sportowo - integracyjne dla dzieci</p> <p>S74. Warsztaty integracyjne dla dzieci i ich rodziców z terenu Starego Fordonu</p> <p>S75. Zajęcia pozaformalne - kształcenie dzieci z zakresu nauk przyrodniczo – geograficznych</p> <p>S76. Nauki przyrodnicze dla miasta i regionu</p> <p>S77. KLUB ORION 3 - animacje społeczne w zakresie edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju na terenie</p>

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
									osiedla Śródmieście
	j.w.		GPR Diagnoza szczegółowa: Duży deficyt i niewystarczający stan infrastruktury kultury	Należy zadbać o szeroki dostęp do działań kulturalnych, rozwijać animację kultury oraz sztukę wspólnotową. Trzeba wspierać i wzmacniać integrację mieszkańców, poczucie tożsamości lokalnej, pobudzać energię do współdziałania – m.in. poprzez tworzenie przyjaznych mieszkańcom przestrzeni publicznych, miejsc spotkań, poprzez programy animacji podwórkowej, banki usług sąsiedzkich, rozwój szeroko dostępnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej		1.3 Rozwój oferty na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	7. Adaptacja pustostanu przy ul. Staroszkolnej 10 na potrzeby utworzenia Centrum Edukacyjno-Społecznego 8. Adaptacja zabytkowej synagogi w Starym Fordonie na potrzeby centrum kultury i aktywności społecznej 9. Modernizacja i przebudowa infrastruktury Teatru Polskiego 10. Rewitalizacja	S22. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zajęcia z improwizacji artystycznej dla dzieci S24. CO MNIE KRĘCI? - aktywizacja społeczno-kulturalna młodzieży z obszaru objętego rewitalizacją S25. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych – film S26. Rzemieślnicze dziedzictwo Bydgoszczy S27. Zajęcia edukacyjne dla młodzieży. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10 S28. Rozwój usług społecznych Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10 S29. Rozwój postaw

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekt (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
							<p>nieruchomości dawnego Teatru Kameralnego przy ul. Grodzkiej w Bydgoszczy</p> <p>11. Park Kultury. Rewitalizacja Młynów Rothera na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy – etap 1</p> <p>12. Modernizacja przestrzenno-funkcjonalna ośrodka sztuki współczesnej "Mózg"</p> <p>13. Remont konserwatorski i rozbudowa budynku Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy</p> <p>14. Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanałem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap I</p> <p>15. POMORZANIN REAKTYWACJA - ochrona cennej przestrzeni publicznej i</p>	<p>społeczno-obywatelskich. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10</p> <p>S30. Kultura od podstaw</p> <p>S31. Aktywizacja społeczności lokalnej południowego Śródmieścia - podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej mieszkańców oraz ich formalnych i nieformalnych przedstawicielstw (wspólnoty mieszkaniowe, grupy sąsiedzkie, małe stowarzyszenia etc.)</p> <p>S32. Promocja lokalnego dziedzictwa Starego Fordonu</p> <p>S33. Włączenie społeczne poprzez muzykę</p> <p>S34. PROGRAM EDUKACYJNO - WARSZTATOWY</p> <p>S35. REWITALIZACJA SPOŁECZNA</p> <p>S36. Działania aktywizujące z zakresu</p>	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
							nadanie jej funkcji kulturotwórczych, miastotwórczych, edukacyjnych i społecznych 16 Rozwój infrastruktury Muzeum Fotografii wraz z utworzeniem Izby Pamięci Osiedla Okole	<p>pozasystemowych form edukacyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji - spektakl i warsztaty</p> <p>S37. Aktywizacja społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – warsztaty teatralne, cykl sluchowisk</p> <p>S38. IMPRESARIAT DOSTĘPNY - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych</p> <p>S39. Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanałem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap II</p> <p>S40. Muzeum Fotografii - żywe dziedzictwo Bydgoszczy</p> <p>S41. KINO STUDYJNE+ - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych</p> <p>S42. Międzypokoleniowa integracja</p>	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
									<p>mieszkańców Śródmieścia</p> <p>S43. PRZEBOJOWE KINO - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych</p> <p>S48. Z Podwórka na podwórko „Potworaki z naszej paki”</p> <p>S.49. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych – historia</p> <p>S.50. Jestem stąd! – integracja i budowanie więzi społecznych oraz wzrost aktywności społecznej i kulturowej</p> <p>S51. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zewnętrzna przestrzeń integracyjna: galeria sztuki i kino</p> <p>S56. KINO 60+ - aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów z obszaru rewitalizacji</p> <p>S68. Kompleksowe działania społeczne związane z projektem inwestycyjno-rewitalizacyjnym</p>

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekt (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
									dotyczącym budynku przy ul. Dworcowej 19
							1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację		S44. Wychowanie przez sport - organizacja zajęć sztuk walki dla dzieci z obszarów objętych Gminnym Programem Rewitalizacji S45. KLUB ORION 2 - animacje społeczne w zakresie propagowania bezpieczeństwa mieszkańców, postępowania w sytuacjach zagrożenia, praktycznych działań w przypadku niebezpieczeństw – samoobrona (oraz prewencji na terenie osiedla Śródmieście S46. Akcja Rehabilitacja! Aktywizacja przez sport i rekreację S70. Nasze podwórko 1 S71. Nasze podwórko 2 S73. Zajęcia sportowo - integracyjne dla dzieci
							1.3.3 Programy profilaktyki zdrowotnej		S47. Akademickie Centrum Medyczne - rozwój

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Investycyjne	Społeczne
									kompleksowych usług prozdrowotnych w zakresie edukacji, profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji skierowanych do osób z barierami rozwojowymi i zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich otoczenia
							1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	3. Reaktywacja świetlicy opiekuńczo – wychowawczej „Marzenia” 7. Adaptacja pustostanu przy ul. Staroszkolnej 10 na potrzeby utworzenia Centrum Edukacyjno-Społecznego	S48. Z PODWÓRKA NA PODWÓRKO "POTWORAKI Z NASZEJ PAKI" S49. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych – historia S50. JESTEM STĄD! - integracja i budowanie więzi społecznych oraz wzrost aktywności społecznej i kulturowej S51. Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zewnętrzna przestrzeń integracyjna: galeria sztuki i kino S52. Na bydgoskim szlaku TeH2O S53. Zintegrowany projekt działań
								17. Nasza najpiękniejsza ulica. Rewitalizacja kulturowa i społeczna ulicy Augusta Cieszkowskiego	
								18. Rewitalizacja społeczno-	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
							gospodarcza Starego Rynku	społecznych w przestrzeni miejskiej	S70. Nasze podwórko 1
							29. Wymiana systemów ogrzewania w budynkach - likwidacja źródeł ciepła opartych na spalaniu paliw stałych wraz z modernizacją oświetlenia, a także adaptacja budynku po hydroforni wraz z rewitalizacją jego otoczenia na cele społeczno-kulturalne	S71. Nasze podwórko 2	S53. Zintegrowany projekt działań społecznych w przestrzeni miejskiej
							33. Rewitalizacja społeczno - gospodarcza Starego Fordonu – gminne budynki mieszkalne	S70. Nasze podwórko 1	S71. Nasze podwórko 2
							34. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/Sienkiewicza - stworzenie Centrum Usług dla osób wykluczonych społecznie	S72. Przywrócić Wisłę - fordońska łódź drewniana	S73. Zajęcia sportowo - integracyjne dla dzieci
							35. Stworzenie centrum integracyjno-kulturalnego dla dzieci i młodzieży "Gdańska 67" - rewitalizacja traktu handlowego ul. Gdańska	S74. Warsztaty integracyjne dla dzieci i ich rodziców z terenu Starego Fordonu	S75. Zajęcia pozaformalne - kształcenie dzieci z zakresu nauk przyrodniczo – geograficznych
								S76. Nauki przyrodnicze dla miasta i regionu	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
								36. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/Sienkiewicza - ul. Sienkiewicza 26, organizacja społecznego punktu napraw sąsiedzkich, rewitalizacja podwórka 37. Termomodernizacja ściany wielorodzinnego budynku wraz z wykonaniem wielkoformatowego muralu w budynku wspólnoty przy ul. Śląskiej 24 wraz z wymianą poszycia dachowego oraz zagospodarowanie podwórka na cele społeczne 40. Remont elewacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego wraz z oficyną przy ul. Nakielskiej 15 wraz z zagospodarowaniem podwórka na cele społeczne 41. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Teatru Polskiego i Parku Kochanowskiego -	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
								<p>stworzenie ogródka społecznego przeznaczonego dla osób starszych mogących realizować swoje pasje związane z pielęgnacją roślin i kwiatów</p> <p>42. Rewitalizacja zdegradowanych okolic ul. Gdańskiej - stworzenie podwórka otwartego z placem zabaw i piaskownicą dla dzieci</p> <p>43. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - punkt wsparcia zatrudnienia - budynek Dworcowa 79</p> <p>44. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Sienkiewicza/Chrobrego - stworzenie podwórka otwartego dla miłośników gry w szachy i warcaby</p> <p>45. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - przywrócenie użyteczności społecznej nieruchomości przy ul.</p>	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
								Unii Lubelskiej 5 poprzez stworzenie integracyjnego podwórka otwartego dla miłośników gry w szachy i warcaby i remontu elewacji 46. Rewaloryzacja Parku Ludowego im. Wincentego Witosa w Bydgoszczy - I etap 47. Rewitalizacja Placu Kościeleckich 48. Rewitalizacja bulwarów Brdy 49. Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Fordonu – etap I 50. Rewitalizacja Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy - szersze udostępnienie przestrzeni na rzecz lokalnej społeczności i przedsiębiorczości	
							1.3.5 Programy wsparcia, integracji oraz aktywizacji seniorów	19. Klub Seniora +	S54. Czas seniora S55. TEATR GDAŃSKA 10 - aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów z obszaru objętego rewitalizacją S56. KINO 60+ - aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów z

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Investycyjne	Społeczne
									obszaru rewitalizacji
Gospodarcza	Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik liczby zarejestr. podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	1. Spadek liczby podmiotów sektora kreatywnego. 2. Niska aktywność ekonomiczna mieszkańców. 3. Niewystarczające kwalifikacje pracowników. 4. Niski poziom postaw przedsiębiorczych. 5. Niewystarczający udział Podmiotów Ekonomii Społecznej w gospodarce lokalnej. 6. Niski poziom współpracy organizacji pozarządowych, w tym podmiotów ekonomii społecznej z przedsiębiorcami. 7. Duże uzależnienie tempa rozwoju sektora gospodarczego od dostępności funduszy unijnych (w szczególności dot. MŚP)	Należy rozwijać lokalny biznes (wykorzystując przy tym potencjały i atuty obszaru), postawy przedsiębiorcze, pobudzać wzrost miejsc pracy	2. Wzmocnienie inicjatywy gospodarczej	2.1 Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców	2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży		S57. EduAkcja w technikach S58. Akcja – kwalifikacja S59. Młody - zdolny - kreatywny!
							2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	20. Adaptacja pomieszczeń przy ul. Gdańskiej 5 w Bydgoszczy na potrzeby Bydgoskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu 21. BOSKA WENECJA II - zintegrowany projekt rewitalizacyjny Bydgoska Przestrzeń Integracji i Animacji Społecznej 22. Stworzenie Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości - Dworcowa 19 Etap I	S60. Bydgoski Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej S61. Młodzi, zdolni, kompetentni Wolontariusze S62. Centrum Efektywności Lokalnej CEL: REWITALIZACJA - stworzenie podmiotów działających na rzecz rewitalizacji w celu aktywizacji osób z grup defaworyzowanych na obszarze rewitalizacji i stworzenia społeczności partycypacyjnej S63. Kreatywne Przestrzenie Kultury - zintegrowany program wspierania przemysłów kreatywnych jako narzędzia wspierania integracji społecznej i

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
			GPR Diagnoza szczegółowa Niska przedsiębiorczość mieszkańców: problem szczególnie nasilony w trzech jednostkach						<p>aktywizacji przedsiębiorczej</p> <p>S64. gdanska10.pl edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych oraz komunikacja, integracja, budowanie więzi społecznych i promocja projektów społecznych na obszarze rewitalizacji</p> <p>S65. KINO NA JĘZYKACH - edukacja dorosłych w zakresie kompetencji językowych</p> <p>S66. Ekonomia społeczna szansą rozwoju Śródmieścia! Utworzenie spółdzielni socjalnej KAMIENICA</p> <p>S67. Powołanie Bydgoskiej Przestrzeni Integracji i Animacji Społecznej</p> <p>S68. Kompleksowe działania społeczne związane z projektem inwestycyjno-rewitalizacyjnym dotyczącym budynku przy ul. Dworcowej 19</p>
						2.2 Uruchomienie nowych działalności	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w	23. BOSKA WENECJA III - zintegrowany projekt rewitalizacyjny	S53. Zintegrowany projekt działań społecznych w

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekt (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
						gospodarczych, wykorzystujących i wzmacniających atuty obszaru	oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	<p>Lokalne Centrum Przemysłów Kreatywnych, Integracji Międzypokoleniowej, Usług i Przedsiębiorczości Społecznej</p> <p>24. Remont budynku przy ul. A. Naruszewicza 11 na potrzeby działalności Centrum Integracji OKOLICA 3.0</p> <p>25. BOSKA WENECJA IV - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - interaktywna przestrzeń bydgoskiego dziedzictwa przemysłowo-kulturowego na szlaku TeH2O wraz z centrum społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>26. Rozwój Centrum Usług Społecznych - rozbudowa budynku przy ul. Garbary 2</p> <p>27. Remont budynku przy ul. Dworcowej 65A na potrzeby utworzenia Centrum Przemysłów Kreatywnych</p>	<p>przestrzeni miejskiej</p> <p>S69. Rozwój Programu Integracji Społecznej OKOLICA - działania na rzecz integracji społeczności lokalnej o charakterze tożsamościowym, społecznym, kulturalnym i przedsiębiorczym</p>

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Investycyjne	Spoleczne
Środowiskowa	Przyrodnicze warunki lokalnej egzystencji	Udział gospodarstw domowych używających tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji gazów spalinowych , względem ogółu gospodarstw domowych danego obszaru	1. Nadmierne stężenia zanieczyszczeń powietrza spowodowanego m.in. emisją szkodliwych substancji (m.in. pyłu zawieszonego PM10) GPR Diagnoza szczegółowa: Zbadane wysokie zanieczyszczenie powietrza: w trzech (bez „Starego Fordonu” i „Zimnych Wód-Czerska Polskiego”), Zły stan techniczny budynków, niedostatecznie wykorzystana przestrzeń zieleni i rekreacji	Należy podjąć działania eliminujące problemy ekologiczne, dotyczące zwłaszcza poziomu emisji CO ₂ oraz pyłów pochodzących z niskiej emisji (spalanie w paleniskach indywidualnych na paliwa stałe). Powinny one dotyczyć termomodernizacji budynków, programów wymiany źródeł ogrzewania na ekologiczne w budynkach mieszkalnych i akcji edukacyjnych w tym zakresie. Ze względu na dużą skalę działalności przemysłowej w mieście i inne zjawiska zagrażające środowisku, wymagane są różnorodne działania w zakresie ochrony przyrody i zdrowia mieszkańców – rozwój terenów zielonych, rekreacyjnych, racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych, zmniejszenie hałasu, ochrona gatunków. Należy podjąć działania interwencyjne wobec złego stanu technicznego, postępującej degradacji substancji budynków mieszkalnych, rosnącej	3. Polepszenie stanu środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem jakości powietrza	3.1 Poprawa jakości powietrza	3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne	28. Rewitalizacja Miejskiej Hali Targowej	
								3.1.2 Programy termomodernizacji	29. Wymiana systemów ogrzewania w budynkach - likwidacja źródeł ciepła opartych na spalaniu paliw stałych wraz z modernizacją oświetlenia, a także adaptacja budynku po hydroforni wraz z rewitalizacją jego

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
				<p>liczby pustostanów oraz budynków przeznaczonych do wyburzenia. Niektóre z odnowionych obiektów mogłyby stać się siedzibami organizacji pozarządowych, lokalnymi centrami aktywizacji społeczno-kulturalnej.</p> <p>Należy w większym stopniu wykorzystać atuty i tradycje lokalne, w tym nadrzeczne położenie obszaru rewitalizacji, dla rozwoju gospodarczego, kreowania nowych usług i budowania charakteru obszaru</p>				<p>otoczenia na cele społeczno-kulturalne</p> <p>30. Budowa mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach publicznych w Bydgoszczy</p> <p>32. Termomodernizacja Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy</p> <p>33. Rewitalizacja społeczno - gospodarcza Starego Fordonu – gminne budynki mieszkalne:</p> <p>34. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/Sienkiewicza - stworzenie Centrum Usług dla osób wykluczonych społecznie</p> <p>35. Stworzenie centrum integracyjno-kulturalnego dla dzieci i młodzieży "Gdańska 67" - rewitalizacja traktu handlowego ul. Gdańska</p> <p>36. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/Sienkiewicza - ul. Sienkiewicza</p> <p>26, organizacja</p>	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekt (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
								społecznego punktu napraw sąsiedzkich, rewitalizacja podwórka 37.Termomodernizacja ściany wielorodzinnego budynku wraz z wykonaniem wielkoformatowego muralu w budynku wspólnoty przy ul. Śląskiej 24 wraz z wymianą poszycia dachowego oraz zagospodarowanie podwórka na cele społeczne 38.Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie miasta Bydgoszczy tj. SP nr 2, Zespół Szkół nr 15, Zespół Szkół nr 23 39.Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie miasta Bydgoszczy tj.: Szkoła Podstawowa nr 37, Zespół Szkół nr 6, Szkoła Podstawowa nr 32, Szkoła Podstawowa nr 64 40. Remont elewacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekty (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
								<p>wraz z oficyną przy ul. Nakielskiej 15 wraz z zagospodarowaniem podwórka na cele społeczne</p> <p>41. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Teatru Polskiego i Parku Kochanowskiego - stworzenie ogródka społecznego przeznaczony dla osób starszych mogących realizować swoje pasje związane z pielęgnacją roślin i kwiatów</p> <p>42. Rewitalizacja zdegradowanych okolic ul. Gdańskiej - stworzenie podwórka otwartego z placem zabaw i piaskownicą dla dzieci</p> <p>43. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - punkt wsparcia zatrudnienia - budynek Dworcowa 79</p> <p>44. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Sienkiewicza/Chrobrego - stworzenie podwórka otwartego</p>	

Sfera	Cecha szczegółowa sfery	Wskaźnik – delimitacja OR	Problem / przyczyna	Wnioski/rekomendacje	Cel	Kierunek	Przedsięwzięcie	Projekt (nr z tabeli)	
								Inwestycyjne	Społeczne
								dla miłośników gry w szachy i warcaby 45. Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - przywrócenie użyteczności społecznej nieruchomości przy ul. Unii Lubelskiej 5 poprzez stworzenie integracyjnego podwórka otwartego dla miłośników gry w szachy i warcaby i remontu elewacji	
						3.2 Rozwój oferty edukacji ekologicznej	3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju	50. Rewitalizacja Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy - szersze udostępnienie przestrzeni na rzecz lokalnej społeczności i przedsiębiorczości	S76. Nauki przyrodnicze dla miasta i regionu S77. KLUB ORION 3 - animacje społeczne w zakresie edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju na terenie osiedla Śródmieście

8. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych

W odpowiedzi na zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji problemy wyznaczono następujące cele rewitalizacji:

Cele odnoszą się do sfery społecznej, gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej. Zostały im przyporządkowane kierunki działań:

CEL 1. Pogłębienie spójności społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych

Kierunki:

- 1.1. Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia
- 1.2. Podniesienie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej, ukierunkowanej na zwiększenie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk defaworyzowanych
- 1.3. Rozwój oferty na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Przedsięwzięcia:

- 1.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej oraz ich otoczenia
- 1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej
- 1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia
- 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
- 1.2.1 Programy edukacyjne w szkołach podstawowych wspierające rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych

- 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji
- 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę
- 1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację
- 1.3.3 Programy profilaktyki zdrowotnej
- 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji
- 1.3.5 Programy wsparcia, integracji oraz aktywizacji seniorów

CEL 2. Wzmocnienie inicjatywy gospodarczej

Kierunki:

- 2.1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców
- 2.2. Uruchomienie nowych działalności gospodarczych, wykorzystujących i wzmacniających atuty obszaru

Przedsięwzięcia:

- 2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży
- 2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze
- 2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług

CEL 3. Polepszenie stanu środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem jakości powietrza

Kierunki:

- 3.1. Poprawa jakości powietrza
- 3.2. Rozwój oferty edukacji ekologicznej

Przedsięwzięcia:

- 3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne
- 3.1.2 Programy termomodernizacji
- 3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju

9. Wskaźniki dla celów rewitalizacji

CEL 1. Pogłębienie spójności społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych

Sfera pomiaru: ubóstwo, patologie społeczne, bezrobocie, poziom kształcenia

Wskaźniki główne	bazowy 2015 ⁷	docelowy 2023
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy w ludności ogółem (średnia dla gminy w 2015: 3,42%)		
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	12,92	10,9
Okole	10,85	8,9
Wilczak-Jary	8,32	6,3
Stary Fordon	14,81	12,8
Zimne Wody-Czersko Polskie	12,94	10,9
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym ogółem (średnia dla gminy w 2015 r.: 0,024)		
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	0,038	0,037
Okole	0,030	0,029
Wilczak-Jary	0,041	0,040
Stary Fordon	0,079	0,078
Zimne Wody-Czersko Polskie	0,053	0,052
Wynik średni sprawdzianu (w placówkach działających na obszarze rewitalizacji) – w %	Średni wynik w 2015 r. (średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty szkół z obszaru rewitalizacji/ średni wynik dla gminy 2015 r.)	Wzrost średnich wyników w 2023 (średni wynik sprawdzianu ósmoklasisty szkół z OR/ średni wynik dla gminy 2023 r.)
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	82,8	2,2
Okole	86,6	2,2
Wilczak-Jary	95,5	2,2
Stary Fordon	85,8	2,2
Zimne Wody-Czersko Polskie	83,6	2,2
Wskaźniki pomocnicze (obszar rewitalizacji)	bazowy 2015	docelowy 2023
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w programie	0	2720
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projektach aktywizujących społecznie	0	1440
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych	0	550
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	0	160
Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	0	80
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych	0	20

⁷ Wartości bazowe wskaźników podano w oparciu o standardową metodę liczenia średniej wartości dla gminy (suma jednostek zjawiska problemowego w stosunku do ogółu tych jednostek w gminie).

istniejących po zakończeniu projektu		
Liczba opiekunów faktycznych osób niesamodzielných, którzy zostali objęci wsparciem	0	40
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	0	1000
Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy z zakresu profilaktyki zdrowotnej	0	210
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m2)	0	8425
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	12
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	10,48
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	12
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach (szt.)	0	8
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich (os./rok)	0	300 000
Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach (os./rok)	0	140 000
Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym (szt.)	0	28
Długość przebudowanych dróg gminnych (km)	0	0,9

CEL 2. Wzmocnienie inicjatywy gospodarczej

Sfera pomiaru: bezrobocie, aktywność gospodarcza, postawy przedsiębiorcze

Wskaźniki główne	bazowy 2015	docelowy 2023
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 osób w wieku produkcyjnym ogółem (średnia dla gminy w 2015 r.: 13,5)		
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	21,1	22
Okole	10,0	13,5
Wilczak-Jary	12,7	14
Stary Fordon	13,6	15
Zimne Wody-Czersko Polskie	19,3	20
Wskaźniki pomocnicze (obszar rewitalizacji)	bazowy 2015	docelowy 2023
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy zostali objęci wsparciem w programie	0	1700
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w programie	0	230
Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w programie	0	40
Liczba organizacji objętych wsparciem w programie	0	40
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach (szt.)	0	17
Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym (szt.)	0	24
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	9
Liczba obiektów, które wcześniej nie były dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	9
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich (os.)	0	100 700
Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach (os.)	0	36 000
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	0,83

CEL 3. Polepszenie stanu środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem jakości powietrza

Sfera pomiaru: zanieczyszczenie środowiska, zagospodarowanie przestrzeni

Wskaźniki główne	bazowy 2015	docelowy 2023
Udział gospodarstw domowych użytkujących tradycyjne piece na paliwa stałe ogółem (średnia dla gminy w 2015 r.: 29,4%)		
Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto	40,2	37,2
Okole	43,7	40,7
Wilczak-Jary	38,5	36,5
Stary Fordon	52,2	50,2
Zimne Wody-Czersko Polskie	55,4	54,4
Wskaźniki pomocnicze (obszar rewitalizacji)	bazowy 2015	docelowy 2023
Liczba zlikwidowanych źródeł ciepła na paliwa stałe	0	175
Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich (jednostki mieszkalne)	0	38
Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich (os.)	0	1350
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	12
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich (os.)	0	1500
Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym (szt.)	0	5

10. Lista planowanych przedsięwzięć/ projektów rewitalizacyjnych

Wyjaśnienia do tabeli:

1. Część projektów wykracza poza obszar rewitalizacji, co oznacza, że potrzeba ich realizacji ma szersze uzasadnienie i wynika z innych - miejskich czy branżowych strategii. Ujęcie tych projektów jako również istotnych dla rewitalizacji potwierdza faktyczne powiązanie GPR z innymi programami, jego integralność ze strategią rozwoju miasta.
2. Jednocześnie, na potrzeby monitorowania efektów GPR konieczne jest wykazanie, na ile wsparcie w ww. projektach celuje w OR, dlatego zróżnicowano dane w kolumnach 7: wskaźniki dla projektu ogółem oraz 9: wartości wyłącznie dla OR.
3. Projekty z tabeli zostały przyporządkowane do danego celu/kierunku/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego z uwagi na przeważający wpływ na ich realizację, ale projekty są kompleksowe, oddziałują na kilka problemów zdiagnozowanych w GPR. Niniejszą tabelę należy czytać łącznie z zamieszczoną na s. 69 (Rozdział 6.) **Matrycą logiczną**, gdzie do każdego projektu przypisano problemy.
4. Uzasadnieniem realizacji projektów jest przede wszystkim ich wpływ na rozwiązywanie ww. problemów, a nie przełożenie na wzrost wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia OR. Wskaźniki te były jedynie mierzalnym symptomem problemów.
5. W GPR główną rolę odgrywają projekty społeczne. Projekty inwestycyjne muszą być z nimi powiązane, a w przypadku inwestycji aplikujących o dofinansowanie unijne z RPO (Poddziałanie 6.4.1) wymagane jest ich zintegrowanie ze społecznymi (pokazane w Tabeli 13, kol. 17), tj. wykorzystanie infrastruktury, wykazanie konieczności jej powstania dla realizacji projektu społecznego.
6. Okres realizacji projektów podany jest w latach i w związku z tym moment następowania działań społecznych po inwestycyjnych nie zawsze jest widoczny. Wyjaśnia się, że w projektach zintegrowanych rozpoczęcie projektu społecznego nastąpi po ukończeniu prac inwestycyjnych lub po odbiorze części tych prac, umożliwiającym podjęcie działań przewidzianych w projekcie społecznym.
7. Nie należy traktować wymienionych w GPR projektów społecznych jako wyłącznego uzasadnienia dla zintegrowanej z nimi inwestycji, ani oceniać w ten sposób efektywność kosztową infrastruktury. Zakłada się, że tego typu działalność będzie kontynuowana i rozszerzana z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania.

Lista projektów

Nr projektu*	Obszar rewitalizacji (nr / nazwa)	Projekt (nazwa)	Typ projektu**	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący /e projekt	Opis projektu				
						Zakres realizowanych prac	Miejsce realizacji	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów	Szacunkowa wartość projektu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Cel rewitalizacji 1. Pogłębienie spójności społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych										
Kierunek działań: 1.1 Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia										
S1	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole – Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czernsko Polskie	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim (III)	S	1.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej oraz ich otoczenia	PUP Bydgoszcz	Projekt mający na celu zwiększenie zatrudnienia osób młodych do 29 r. życia, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET), pozostających bez pracy w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim. Poradnictwo zawodowe – 1205 os. Pośrednictwo pracy – 995 os. Szkolenia – 68 os. Staże – 927 os. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 140 os. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 70 os.	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie: 1205 os.; w tym w obszarze rewitalizacji: 110 os. 2. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych, które po zakończeniu udziału w projekcie podjęły pracę: 35%, w tym w obszarze rewitalizacji: 15 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie dokumentów poświadcz. zatrudnienie, uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji	11 284 059 zł

S2	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czernsko Polskie	Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim (III)	S	1.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej oraz ich otoczenia	PUP Bydgoszcz	Projekt mający na celu zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 29 r. życia, dla których ustalono I profil pomocy (tzw. bezrobotni aktywni) lub II profil pomocy (tzw. wymagający wsparcia), w szczególności należących do jednej z poniższych grup: osób powyżej 50 r.ż, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach w Bydgoszczy i w powiecie bydgoskim. Poradnictwo zawodowe – 928 os. Pośrednictwo pracy – 659 os. Szkolenia – 120 os. Staże – 539 os. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 269 os.	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie - wartość docelowa: 928 osób, w tym w obszarze rewitalizacji: 81 osób 2. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych, które po zakończeniu udziału w projekcie podjęły pracę - mierzony zgodnie z kryterium efektywności zatrudnieniowej -wartość docelowa: 30%, w tym w obszarze rewitalizacji: 18 osób 3. Liczba os. pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu - wartość docelowa: 400 osób, w tym w obszarze rewitalizacji: 49	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie dokumentów poświadcz. zatrudnienie, uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji	9 616 746 zł
----	---	---	---	--	---------------	---	----------------------	---	---	--------------

1	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	BOSKA WENECJA I - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - Centrum Rozwoju Małego Dziecka	PF	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej	Fundacja 12 Kamienica	Utworzenie Centrum Rozwoju Małego Dziecka – wsparcie powrotu do pracy osób opiekujących się małymi dziećmi. Projekt niweluje problemy związane z bezrobociem, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji . Inwestycja obejmuje remont i adaptację budynku. Projekt zakłada m.in. remont elewacji, instalację systemu monitoringu, instalację gazową i centralnego ogrzewania, izolację termiczną dachu i oficyn, dodatkowe wyposażenie instalacji kanalizacji deszczowej, adaptację i remont pomieszczeń, elementy małej architektury, windę	ul. Poznańska 7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0, 0616ha 3. Otwarta przestrzeń utworzona/ rekultywowana na obszarach miejskich: 145,2 m² 4. Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 1 szt. 5. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 6. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 szt. 7. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich – 200 os./ m-c 8. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach: 1500 os. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie m.in. protokołów robót budowlanych; listy uczestników	759 000 zł
---	--	--	----	---	-----------------------	---	-----------------	--	--	------------

S3	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Mama wraca do pracy - wsparcie aktywizacji zawodowej osób pełniących funkcje opiekuńcze	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej	Fundacja 12 Kamienica	Projekt aktywizacji społeczno – obywatelskiej mieszkańców obszaru Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto pełniących funkcje opiekuńcze nad dzieckiem do lat 3, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • pokrycie bieżących kosztów opieki w żłobku lub wynagrodzenie dziennego opiekuna • utworzenie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 dostosowanych do dzieci niepełnosprawnych • organizację staży, szkoleń i kursów zawodowych dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci do lat 3 	ul. Poznańska 7	1. Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie: 20 os. 2. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek: 14 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacji działań	420 000 zł
S4	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Program edukacji rodzinnej i poradnictwa psycho - pedagogicznego	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej	WSG w Bydgoszczy	Projekt aktywizacji społeczno - zawodowej 10 osób samotnie wychowujących dzieci, w tym osób z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi należących do grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkujących osiedle Okole, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • organizację działań z zakresu opieki nad dzieckiem • aktywizację społeczną rodziców i opiekunów • działania uświadamiające, kształcące prawidłowe postawy rodzicielskie • działania doradczo-szkoleniowe • działania z zakresu aktywizacji zawodowej 	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w programie: 10 os. 2. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek: 4 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacji działań	210 000 zł

S5	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Społecznie odpowiedzialni - Śródmiejska Świetlica Środowiskowa	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Browar Wyspa Młyńska Sp. z o.o.	Projekt aktywizacji społeczno – zatrudnieniowej mieszkańców obszaru Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto, poprzez działania z zakresu resocjalizacji i zapobiegania ubóstwu tj.: <ul style="list-style-type: none"> • realizację kompleksowego programu wsparcia dla rodzin dotkniętych alkoholizmem • uruchomienie poradni dietetycznej • uruchomienie świetlicy środowiskowej • uruchomienie kawiarni społecznej • realizację aktywizujących kursów, szkoleń i warsztatów oraz spotkań z psychologiem 	Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w programie: 20 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem, pracujących po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek: 8 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacji działań	150 000 zł
S6	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Bydgoskie Żłobki Plus	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Miasto Bydgoszcz	Projekt dotyczy wsparcia powrotu do pracy osób opiekujących się małymi dziećmi. Polega na utworzeniu 100 miejsc w 5 bydgoskich żłobkach miejskich, m.in. dzięki adaptacji dodatkowych pomieszczeń i przekształceniu istniejących na wielofunkcyjne. Projekt zakłada realizację prac remontowych, doposażenie żłobków oraz dofinansowanie kosztów utrzymania przez 2 lata. W obszarze rewitalizacji znajduje się 1 żłobek - przy ul. Stawowej 1c, w którym zostanie utworzonych 16 nowych miejsc dla dzieci w wieku do 3 lat	ul. Stawowa 1c	1. Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie: 100 os., w tym na obszarze rewitalizacji: 16 os. 2. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu: 70 os. (w tym z OR 11 os.)	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacji działań	2 393 337,18 zł

S7	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Centrum Rozwoju Małego Dziecka z kompleksowym programem wsparcia opiekunów	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 m-cy i dłużej	WSG w Bydgoszczy	Projekt aktywizacji społeczno-zawodowej 60 osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 lub starszymi z barierami rozwojowymi, zamieszkujących osiedle Okole, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym do III kwartału 2020 r., poprzez realizację następujących działań: <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie dodatkowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 • rozszerzenie specjalistycznych programów opieki i rehabilitacji dla dzieci z problemami rozwojowymi • realizację programów profilaktycznych • opracowanie programów szkoleniowo - aktywizacyjnych dla opiekunów • promocję postaw mikroprzedsiębiorczych 	Okole	1. Liczba osób opiekujących się dziećmi do lat 3 objętych wsparciem w programie: 60 os. 2. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu: 36 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacji działań	821 000 zł
S8	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Polskie	Witalni	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia	Miasto Bydgoszcz /MOPS Bydgoszcz	Grupa docelowa projektu: 115 osób Działania: <ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług opiekuńczych (zwykłych) • świadczenie usług specjalistycznych • świadczenie usług asystenckich dla osób niesamodzielnych, w tym osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych (w tym dzieci i dorosłych) • wsparcie opiekunów faktycznych w formie warsztatów edukacyjnych w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej oraz w zakresie podstawowych czynności pielęgnacyjnych dla osoby niesamodzielnej 	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie: 75 os. 2. Liczba opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych, którzy zostali objęci wsparciem: 40 os. 3. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu: 20 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, certyfikaty, dokumentacja działań	1 753 224 zł

S9	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Kompleksowe wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przebywających w Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Pracownia Subsidium - Ośrodek Wsparcia Psychologiczno-Prawnego Ewelina Kalczyńska-Wrzeszcz	Projekt aktywizacji społeczno-obywatelskiej osób bezdomnych przebywających w obszarze południowego Śródmięścia poprzez organizację spotkań indywidualnych i grupowych z lekarzem, pielęgniarką, psychologiem, prawnikiem, doradcą zawodowym i coachem	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 22 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji, ankiety, IPD	50 000 zł
S10	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Pole	Kompleksowe wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym - podopiecznych MOPS w Bydgoszczy	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Pracownia Subsidium - Ośrodek Wsparcia Psychologiczno-Prawnego Ewelina Kalczyńska-Wrzeszcz	Projekt aktywizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym na obszarze rewitalizacji, będących pod opieką MOPS w Bydgoszczy, poprzez: organizację spotkań indywidualnych i grupowych z psychologiem, prawnikiem, doradcą zawodowym i pedagogiem	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 60 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw przedsiębiorczych: 8 os. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 8 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji, podjęcie zatrudnienia	50 000 zł

S11	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Klucz do lepszego życia ŚRÓDMIEŚCIE	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Miasto Bydgoszcz/ MOPS Bydgoszcz	Projekt skierowany jest do 20 osób, które zamieszkują Śródmieście, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • doradztwa i poradnictwa zawodowego • warsztatów kompetencji społecznych i kompetencji zwiększających samodzielność życiową • staży zawodowych, przygotowania zawodowego • działań integrujących społeczność lokalną 	Podobszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 15 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): 5 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji, podjęcie zatrudnienia	250 000 zł
S12	2. Stary Fordon	Klucz do lepszego życia STARY FORDON	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Miasto Bydgoszcz/ MOPS Bydgoszcz	Projekt skierowany jest do 20 osób, które zamieszkują Stary Fordon, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • doradztwa i poradnictwa zawodowego • warsztatów kompetencji społecznych i kompetencji zwiększających samodzielność życiową • staży zawodowych, przygotowania zawodowego • działań integrujących społeczność lokalną 	Podobszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 15 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): 5 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji, podjęcie zatrudnienia	250 000 zł

2	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Przebudowa zdegradowanych lokali zasobu komunalnego Bydgoszczy w celu ich adaptacji na mieszkania wspomagane	PF	<p>1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia</p> <p>1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</p>	Miasto Bydgoszcz	Przebudowa 5 zdegradowanych lokali zasobu komunalnego Bydgoszczy w celu ich adaptacji na 6 mieszkań wspomaganych. Jest to niezbędna infrastruktura do realizacji projektu społecznego w zakresie usług społecznych świadczonych osobom zagrożonym wykluczeniem. Usługi będą świadczone w środowisku lokalnym, umożliwią beneficjentom powrót do samodzielnego życia i aktywności społeczno-zawodowej. Wszystkie lokale znajdują się w obszarze rewitalizacji.	ul. Kanałowa 2/4; ul. Nakiejska 22/3; ul. Chełmińskiej9/2; ul. Grunwaldzkiej 7; ul. Długosza 16/6	<p>1. Liczba osób korzystających z przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno – zawodowej: 25 os.</p> <p>2. Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno - zawodowej: 5 szt.</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: m.in. protokoły odbioru robót, umowy przydziału mieszkań	790 619,53 zł
---	---	--	----	---	------------------	---	---	---	--	---------------

S13	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	ZaDOMowieni	S	<p>1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia</p> <p>1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</p>	Fundacja Inkubator Społeczny (Partner: MOPS Bydgoszcz)	Projekt skierowany jest do 19 osób niesamodzielnych, w tym 4 osób bezdomnych i 10 osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu zostanie utworzonych 19 nowych miejsc realizacji usług opiekuńczych w mieszkaniach wspieranych dla osób doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. Uczestnicy zostaną objęci kompleksowym wsparciem: treningiem podniesienia kompetencji życiowych, Indywidualnym Programem Wychodzenia z Bezdomności i usługami świadczonymi w lokalnej społeczności	ul. Kanałowa 2/4; ul. Nakieńska 22/3; ul. Chełmińska 9/2; ul. Grunwaldzka 7; ul. Długosza 16/6	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie: 19 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, IPD, certyfikaty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji	884 437,50 zł
Kierunek działań: 1.2 Podniesienie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej, w tym zwiększenie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk defaworyzowanych										

S14	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Po co? Dlaczego? Jak? - kształtowanie kompetencji poznawczych uczniów	S	1.2.1 Programy edukacyjne w szkołach podstawowych wspierające rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych	Miasto Bydgoszcz	Celem głównym projektu jest poprawa efektywności i jakości kształcenia w 21 szkołach podstawowych prowadzących kształcenie ogólne na terenie miasta Bydgoszczy poprzez realizację wysokiej jakości zajęć dla 3302 uczniów oraz podniesienie kompetencji i kwalifikacji 273 nauczycieli i pracowników pedagogicznych. W obszarze rewitalizacji projektem zostało objętych 7 szkół podstawowych (SP 2, SP 10, SP 22, SP 37, SP 45, SP 47, SP 58)	ul. Hetmańska 34; Śląska 7; Hutnicza 89; Gdańska 122; Staroszkolna 12; Czartoryskiego 18; Gdańska	1. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie - 2729 os. - w obszarze rewitalizacji: 1108 os. 2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu - 2313 os. - w obszarze rewitalizacji: 1108 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji	5 328 011,79 zł
S15	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	KLUB ORION 1 - integracja, organizowanie społeczności lokalnej i animacje społeczne w zakresie edukacji, doradztwa zawodowego, coachingu rówieśniczego na terenie osiedla Śródmieście	S	1.2.1 Programy edukacyjne w szkołach podstawowych wspierające rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Dom Kultury BSM "Orion"	Animacje społeczne w zakresie edukacji, doradztwa zawodowego, coachingu rówieśniczego w tym: • zajęcia edukacyjne dla najmłodszych • organizacja spotkań plenerowych: pokazy filmowe, występy kapel podwórkowych, pikniki • poradnictwo zawodowe • wystawy w plenerze • organizacja spotkań integracyjnych	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie: 80 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw przedsiębiorczych: 60 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	18 000 zł

S16	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	URBEX "Młodzi w poszukiwaniu miasta" - aktywizacja społeczno-kulturowa dzieci ze szkół podstawowych	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych	Projekt aktywizacji społeczno – kulturalnej dzieci ze szkół podstawowych z obszaru objętego rewitalizacją, poprzez: • organizację warsztatów badawczo- terenowych dla uczniów szkół podstawowych- poznawanie tożsamości miasta (obiekty i miejsca utracone) • „tropienie” swojej dzielnicy podczas spacerów • opracowanie utworu artystycznego w postaci videoartu • organizację wernisażu i pokazu videoartu w Kinie Pomorzanie	Śródmieście – realizacja: cały obszar rewitalizacji – nabór uczestników	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 84 os. 2. Liczba spacerów aktywizująco – edukacyjnych w ramach programu: 12 3. Liczba nakręconych filmów o bydgoskich podwórkach: 12	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	45 526,80 zł
S17	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Żyj aktywnie w realu - cykl spotkań i zajęć dla dzieci i młodzieży w formie klubu młodzieżowego przy wykorzystaniu elementów metody harcerskiej	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Kujawsko-Pomorski	Projekt, którego celem jest zapobieganie wykluczeniu oraz promocja aktywnych postaw u dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez: • organizację zajęć na świetlicy środowiskowej • warsztaty z zakresu budowania zespołu, funkcjonowania w grupie oraz rozwiązywania konfliktów • spotkania grupowe • organizację ogólnodostępnych akcji • uruchomienie ogólnodostępnej kawiarni społecznej z salą konferencyjną • realizację edukacji pozaszkolnej dla dzieci i młodzieży	ul. Terasy 2	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie: 100 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 100 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	61 000 zł

3	3. Zimne Wody – Cz ersko Polskie	Reaktywacja świetlicy opiekuńczo - wychowawczej "Marzenia"	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ CIS Bydgoszcz	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji Zakłada głównie wyposażenie sali komputerowej i zagospodarowanie otoczenia (podwórze, plac zabaw) w budynku CIS, na potrzeby reaktywacji świetlicy opiekuńczo-wychowawczej prowadzącej zajęcia edukacyjne i integracyjne	ul. Smoleńska 43	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 15 os. 3. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 1 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu; listy uczestników	150 000 zł
S18	3. Zimne Wody – Cz ersko Polskie	Działalność świetlicy opiekuńczo - wychowawczej "Marzenia"	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ CIS Bydgoszcz/ MOPS Bydgoszcz	Wznowienie działalności świetlicy opiekuńczo – wychowawczej „Marzenia” poprzez realizację dodatkowych, pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz działań integracji społecznej mieszkańców jednostki Zimne Wody – Cz ersko - Polskie	ul. Smoleńska 43	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 15 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	30 000 zł

S19	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Lokalny Integrator Społeczny z centrum wolontariatu i mentoringu rówieśniczego	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	WSG w Bydgoszczy	Projekt aktywizacji społeczno-obywatelskiej 15 os. zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia aktywizacyjne i warsztaty kreatywne dla młodzieży • warsztaty kompetencyjne i zawodowe dla młodzieży • popularyzację ekonomii społecznej jako integracji społecznej i działalności gospodarczej • zajęcia integracyjne i rekreacyjne dla środowiska lokalnego, w tym młodzieży niepełnosprawnej • promocję wolontariatu • realizację mini-projektów społecznych na rzecz społeczności lokalnej z zaangażowaniem osób niepełnosprawnych 	ul. A. Naruszewicza 11, budynek Centrum Integracji „OKOLICA 3.0”	1. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestniczących w projekcie, u których nastąpi rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 15 os. 2. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, którzy nabyli kwalifikacje i umiejętności w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej: 15 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, ankiety, certyfikaty udziału, dokumentacja działań	50 000 zł
4	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Stworzenie ośrodka inicjatyw społecznych, jako ogólnodostępnej bazy do wspólnego działania dla dobra społeczności lokalnej (młodzież, społecznicy, grupy sąsiedzkie) - rozbudowa historycznego budynku przy ul. Terasy 2 (kawiarenka społeczna wraz ze świetlicą - salą konferencyjną)	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Kujawsko-Pomorski	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje remont i modernizację budynku przy ul. Terasy 2 , na potrzeby realizacji działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu, promocji aktywnych postaw u dzieci i młodzieży wywodzących się ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Inwestycja obejmuje m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowę budynku • uporządkowanie podwórka • małą architekturę • wyposażenie sali konferencyjnej • promocja projektu 	ul. Terasy 2	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 1 szt. 3. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich (os./rok): 1200 os. 4. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 2 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, protokoły odbioru sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	1 117 000 zł

5	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Poszerzenie oferty kulturalnej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy poprzez dostosowanie lokalu przy ul. Gdańskiej 5 i obiektu przy ul. Mennica 6 na potrzeby muzealne	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje remont i wyposażenie lokalu przy ul. Gdańskiej 5 i obiektu przy ul. Mennica 6 na potrzeby prowadzenia działań edukacyjno-muzealnych, m.in. dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji. W obu budynkach planowane jest prowadzenie działań mających na celu kształcenie kompetencji kluczowych i uniwersalnych u dzieci i młodzieży (eksperyment matematyczny i przyrodniczy) oraz aktywizację różnych grup wiekowych. W lokalu przy ul. Gdańskiej 5 funkcjonować będzie Muzeum Farmacji, a w budynku przy ul. Mennica 6 utworzona zostanie ekspozycja poświęcona działalności M. Rejewskiego.	ul. Gdańska 5, ul. Mennica 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,736 ha 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 2 szt. 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 2 szt. 4. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 13 tys. os./rok 5. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 13 tys. os. 6. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 2 szt. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	2 500 000 zł
---	--	--	----	--	---	--	------------------------------	---	---	--------------

S20	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Dawna apteka „Pod Łabędziem” w Bydgoszczy jako miejsce rewitalizacji społecznej i wspierania grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	Projekt zakłada prowadzenie warsztatów i spotkań o charakterze kulturalnym, edukacyjnym m.in. dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji. Planowana jest realizacja: <ul style="list-style-type: none"> • cyklu spotkań tematycznych o charakterze otwartym skierowanych do lokalnej społeczności, w tym dzieci i młodzieży (tematyka poświęcona historii farmacji, tożsamości lokalnej, problemom życia codziennego) • zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji (4 bloki tematyczne związane z farmacją) • warsztatów rodzinnych 	ul. Gdańska 5	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 500 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 200 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
S21	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Centrum Edukacji Muzealnej - przestrzeń aktywizacji społecznej i uzyskania nowych kompetencji społecznych	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy	Projekt obejmuje organizację warsztatów i spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji.	ul. Mennica 6	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 500 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 200 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł

S22	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Polskie	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zajęcia z improwizacji artystycznej dla dzieci	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	Realizacja twórczych warsztatów z improwizacji dla dzieci w zakresie: muzyki, malarstwa, rzeźby. Zajęcia będą realizowane 2 razy w m-cu przez okres roku.	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 30 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	80 000 zł
6	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Centrum Edukacji i Wiedzy o Mózgu – Młody Zdolny Mózg	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Zakłada remont, adaptację i wyposażenie części zabytkowego Spichrza Mącznego Młynów Rothera na potrzeby prowadzenia działań edukacyjno-warsztatowych, w tym dla dzieci i młodzieży z obszarów rewitalizacji. W Centrum planowane jest prowadzenie szeroko zakrojonych działań edukacyjnych, w oparciu o eksperyment, metody interaktywne, nowe technologie w nauczaniu.	ul. Mennica , Wyspa Młyńska	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 1 szt. 4. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 10 tys. os./rok 5. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 10 tys. os. 6. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 2 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: m.in. protokoły odbioru robót/sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	8 000 000 zł

S23	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Zajęcia edukacyjne w tym przyrodniczo-matematyczne dla dzieci i młodzieży	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	Projekt zakłada organizację w Centrum Edukacji i Wiedzy o Mózgu zajęć/warsztatów dla dzieci i młodzieży, w tym z obszaru rewitalizacji. Dzieci i młodzież, poprzez uczestnictwo w eksperymentach, interaktywnych wystawach, grach i zabawach będą aktywnie rozwijać wiedzę i umiejętności, uzyskują informacje na temat znaczenia uwagi, zapamiętywania, powstawania uczuć i emocji, odkryją potencjał własnego umysłu.	ul. Mennica 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 500 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 500 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy obecności, dokumentacja działań	55 556 zł
Kierunek działań: 1.3 Rozwój oferty włączającej środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym										
S24	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żimne Wody – Cz ersko Polskie	CO MNIE KRĘCI? - aktywizacja społeczno-kulturalna młodzieży z obszaru objętego rewitalizacją	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja Kultury Rozruch	Projekt aktywizacji społeczno – kulturalnej młodzieży z obszaru rewitalizacji, poprzez: • organizację warsztatów filmowych dla młodzieży w wieku 14-23 lat • realizację krótkometrażowych filmów fabularnych, dokumentalnych lub animowanych przez uczestników warsztatów • pokaz zrealizowanych przez młodzież filmów w Kinie Pomorzanie z udziałem publiczności	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 36 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 36 os. 3. Liczba spotkań w ramach warsztatów: 36	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	105 089,40 zł
S25	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żimne Wody – Cz ersko Polskie	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - film	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	Kreatywne działania edukacyjno-kulturalne dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji: • realizacja cyklu warsztatów z filmowcami, na których zostanie przedstawiona technika kręcenia filmów za pomocą smartfonów • nakręcenie filmów przez dzieci i młodzież	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 30 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 30 os. 3. Liczba nakręconych filmów: 30	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	83 400 zł

S26	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rzemieśnicze dziedzictwo Bydgoszczy	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Browar Wyspa Młyńska Sp. z o.o.	<p>Projekt zakłada aktywizację społeczno- obywatelską osób zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym. Wsparciem zostaną objęte osoby dorosłe oraz młodzież i dzieci.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty i szkolenia aktywizujące z zakresu dziedzictwa kulturowego, przyczyniające się do wykreowania nowych liderów społ. lokalnej • wycieczki krajoznawcze po obiektach związanych z przemysłowym i rzemieślniczym dziedzictwem miasta • utworzenie multifunkcyjnej i interdyscyplinarnej ekspozycji historii rzemiosła i browarnictwa Bydgoszczy 	ul. Poznańska 8 i 14	<p>1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w programie: 20 os.</p> <p>2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem zaktywizowana kulturalnie z wykorzystaniem dziedzictwa lokalnego: 15 os.</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł
-----	---	-------------------------------------	---	--	---------------------------------	--	----------------------	---	---	-----------

7	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Adaptacja pustostanu przy ul. Staroszkolnej 10 na potrzeby utworzenia Centrum Edukacyjno-Społecznego	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ NGO	<p>Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Remont oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt zdegradowanego budynku wraz z zagospodarowaniem otoczenia (ogród/ podwórko) na potrzeby utworzenia Centrum Edukacyjno-Społecznego.</p> <p>W obiekcie będzie się mieściło Muzeum Kanału Bydgoskiego (ekspozycja stała). Ponadto realizowane będą wystawy dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • historii Kanału Bydgoskiego, kanałów w Polsce, a w dalszej perspektywie dróg wodnych na całym świecie, • historii tras żeglownych na ziemiach polskich, w szczególności w Bydgoszczy • historii mieszkańców Bydgoszczy i okolic • tradycji filmowych w Bydgoszczy. 	ul. Staroszkolna 10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich: 700 m² 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 szt. 4. Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich : 10 000 os./ rok 5. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach: 10 000 os. 6. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 7 szt. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	2 200 000 zł
---	---	--	----	---	--------------------------	--	---------------------	---	---	--------------

S27	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Zajęcia edukacyjne dla młodzieży. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ NGO	Zajęcia w ramach edukacji pozaformalnej dot. nauk humanistycznych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	ul. Staroszkolna 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 5 000 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 5 000 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
S28	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rozwój usług społecznych Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ NGO	Spotkania informacyjne oraz warsztaty służące aktywizacji społecznej obszaru - rozwój i zaangażowanie sektora NGO w życie lokalnej społeczności, szczególnie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z ich otoczenia	ul. Staroszkolna 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 100 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł

S29	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rozwój postaw społeczno-obywatelskich. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ NGO	Zajęcia (warsztaty, debaty obywatelskie) skierowane do dzieci i młodzieży, kształcące postawy obywatelskie	ul. Staroszkolna 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 150 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 150 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
S30	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Kultura od podstaw		1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ NGO	Projekt zakłada realizację zajęć dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia i warsztaty "okazjonalne" w tym: <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia plastyczne, taneczne /umykalniające • warsztaty rękodzielnicze np.: wikliniarskie, garncarskie Proponowane warsztaty mają na celu rozwijanie umiejętności artystycznych, historycznych i manualnych dzieci i młodzieży.	ul. Staroszkolna 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 5000 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 5000 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	75 000 zł

S31	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Aktywizacja społeczności lokalnej południowego Śródmieścia - podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej mieszkańców oraz ich formalnych i nieformalnych przedstawicielstw (wspólnoty mieszkaniowe, grupy sąsiedzkie, małe stowarzyszenia etc.)	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Kujawsko-Pomorski	Projekt aktywizacji społeczno-obywatelskiej społeczności lokalnej południowego Śródmieścia, poprzez: • organizację szkoleń z zakresu wsparcia prawno-księgowego • organizację spotkań w ogólnodostępnej kawiarence społecznej • organizację cyklicznych „urodzin podwórka” z najstarszą stolarnią w Bydgoszczy (kameralne koncerty i emisja filmów) - w celu budowania historycznej tożsamości i promocji dawnego rzemiosła	ul. Terasy 2	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 30 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 20 os. 3. Liczba wyemitowanych filmów i/lub innych przedsięwzięć aktywizacyjnych: 24 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	60 000 zł
8	2. Stary Fordon	Adaptacja zabytkowej synagogi w Starym Fordonie na potrzeby centrum kultury i aktywności społecznej	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje adaptację zabytkowej synagogi w Starym Fordonie na cele edukacyjno-kulturalne, w tym dla dzieci i młodzieży. Zakres inwestycji: • remont budynku • wyposażenie centrum kultury i aktywności społecznej • zagospodarowanie otoczenia synagogi (ogród społeczny) Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 10 000 os./rok	ul. Bydgoska 22	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich: 800 m ² 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 szt. 4. Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 2 079 os./rok W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	4 400 000 zł

S32	2. Stary Fordon	Promocja lokalnego dziedzictwa Starego Fordonu	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	Projekt promocji i edukacji dot. dziedzictwa obszaru: • „ARTYŚCI DLA STAREGO FORDONU” – wystawa artystów polskich związanych z Bydgoszczą • „STARY FORDON - MIASTO TRZECH KULTUR” - ekspozycja stała o historii dawnego miasteczka. Wystawie towarzyszyć będą cykliczne lekcje historii dla grup szkolnych i indywidualnych, połączone ze zwiedzaniem Starego Fordonu Liczba uczestników ogółem: 20 000 os.	ul. Bydgoska 22	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 150 os. 2. Liczba uczestników ogółem: 2 079 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
S33	2. Stary Fordon	Włączenie społeczne poprzez muzykę	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	Realizacja działań kulturalno – edukacyjnych z wykorzystaniem obiektu odrestaurowanej synagogi: • „UWAGA !!! KLASYKA” – cykl koncertów muzyki klasycznej ze szczególnym uwzględnieniem potencjału bydgoskiej sceny muzycznej związanej z Filharmonią Pomorską, Akademią Muzyczną oraz Operą Nova • „BYDGOSKIE FORUM MUZYCZNE” - wydarzenie w formie festiwalu muzycznego promującego bydgoską scenę jazzową i yassową oraz muzykę eksperymentalną • „OBRZĘDY MUZYCZNE W STARYM FORDONIE. W oczekiwaniu na nadchodzące lato” – koncerty zespołów i artystów inspirowanych się kulturą ludową i tradycyjną Liczba uczestników ogółem: 2 000 os.	ul. Bydgoska 22	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 150 os. 2. Liczba uczestników ogółem: 1 000 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł

S34	2. Stary Fordon	PROGRAM EDUKACYJNO - WARSZTATOWY	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	Projekt zakłada realizację zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • sztuk plastycznych • tradycyjnych technik tworzenia nowych form: cykliczne warsztaty dla młodzieży (m.in. pracownie – ceramiki, szkła oraz biżuterii) 	ul. Bydgoska 22	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 50 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 50 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
S35	2. Stary Fordon	REWITALIZACJA SPOŁECZNA	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	<ul style="list-style-type: none"> • „STARY FORDON – MIASTECZKO SZTUKI” – organizacja wydarzenia w okresie wakacyjnym. Celem jest organizacja kompleksowego wydarzenia o charakterze wielopokoleniowym - od koncertów, pokazów filmowych i teatralnych do warsztatów twórczych w zakresie sztuk wizualnych, teatralnych i muzycznych: półkolonie dla dzieci w ramach programu „Lato w teatrze”. „KULTURA W PUDLE”, „SZTUKA W AKCJI RESOCJALIZACJI” oraz „SENIOR W AKCJI RESOCJALIZACJI” Liczba uczestników ogółem: 5 000 os.	ul. Bydgoska 22	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 150 os. 2. Liczba uczestników ogółem: 2079 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł

9	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Modernizacja i przebudowa infrastruktury Teatru Polskiego	PF	<p>1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę</p> <p>1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji</p>	Teatr Polski im. Hieronima Konieczki	<p>Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Polega na modernizacji, renowacji i przebudowie będącej w złym stanie infrastruktury TPB, w celu stworzenia szeroko dostępnej oferty kulturalno-edukacyjnej. Cała inwestycja obejmuje nieznaczne nadbudowanie głównej bryły budynku, wymianę stolarki okiennej oraz drzwiowej, poprawę jakości sanitarnej oraz dostępności pomieszczeń, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych dzięki zastosowaniu wind, podjazdów, urządzeń sanitarnych oraz mobilnych foteli teatralnych. Realizacja projektu jest niezbędna do podjęcia przez instytucję działań z zakresu aktywizacji społeczno-kulturalnej w obiekcie (obecny stan techniczny budynku uniemożliwia podjęcie tego rodzaju inicjatyw). Przeprowadzenie poszczególnych prac budowlano-remontowych pozwoli na organizowanie wysokiej jakości działań - cyklicznych warsztatów, słuchowisk, spotkań dla dzieci i młodzieży (także osób z niepełnosprawnością), z zapewnieniem bezpieczeństwa i odpowiednich warunków. Więcej – Rozdział 7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji</p>	ul. Aleje Adama Mickiewicza 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0, 32131 ha 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 szt. 4. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 33 000 os., w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których zaadresowano ofertę: 500 5. Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 7 szt. 	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	21 000 000 zł
---	---	---	----	---	--------------------------------------	--	-------------------------------	---	--	---------------

S36	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji - spektakl i warsztaty	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Teatr Polski im. Hieronima Konieczki	Projekt zakłada realizację działań z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty edukacyjne, teatralne dla dzieci i młodzieży • spektakle • konferencja metodyczna dla nauczycieli ze szkół z obszaru rewitalizacji 	ul. Aleje Adama Mickiewicza 2	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 1 000 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 90 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
S37	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Aktywizacja społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – warsztaty teatralne, cykl słuchowisk	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Teatr Polski im. Hieronima Konieczki	Projekt zakłada aktywizację społeczno-kulturalną mieszkańców obszaru rewitalizacji, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • cykliczne warsztaty edukacyjne • produkcje, pokazy i rejestracje słuchowisk performatywnych Realizacja projektu przyczyni się m.in. do rozwoju umiejętności komunikacyjnych uczestników, kreatywności, samoekspresji, umiejętności uniwersalnych, integracji społecznej	ul. Aleje Adama Mickiewicza 2	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 200 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 20 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł

10	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja nieruchomości dawnego Teatru Kameralnego przy ul. Grodzkiej w Bydgoszczy	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	Projekt obejmuje przebudowę i rozbudowę zespołu budynków dawnego Teatru Kameralnego w Bydgoszczy i przystosowanie ich do pełnienia funkcji kulturalno-edukacyjnych. W obiekcie zostanie utworzona druga scena teatralna w mieście, w tym dla teatru dziecięcego	ul. Grodzka 14-16	1. Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 22 898 os./rok 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	29 649 786,35 zł
11	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Park Kultury. Rewitalizacja Młynów Rothera na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy – etap 1	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	Przebudowa, rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego, zdegradowanego Spichrza Zbożowego w kompleksie budynków Młyna Rothera. W obiekcie planowane jest m.in. uruchomienie części ekspozycyjno-edukacyjnej „Ogrody Wody” - nawiązującej do „tradycji nadrzecznych” miasta, ale też naukowych doświadczeń związanych z wodą (interaktywne wystawy i zajęcia dot. zjawisk fizycznych). Będą tu realizowane zajęcia dla dzieci i młodzieży, w tym z obszaru rewitalizacji, a także udostępniane powierzchnie na działania kulturalno-edukacyjne różnych podmiotów	ul. Mennica, Wyspa Młyńska	1. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 98 989 os/rok 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/ sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	21 777 509,07 zł

S38	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Polskie	IMPRESARIAT DOSTĘPNY - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Program zwiększenia aktywności i uczestnictwa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, realizowany poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • organizację kameralnych spotkań teatralnych, koncertów, monodramatów oraz innych wydarzeń aktorskich • inscenizacje polskich twórców 	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych projektem: 189 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zaktywizowana kulturalnie z wykorzystaniem kulturowego dziedzictwa lokalnego: 189 os. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw przedsiębiorczych: 19 os. 4. Liczba zorganizowanych wydarzeń: 90 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	58 073,23 zł
12	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Modernizacja przestrzenno-funkcjonalna ośrodka sztuki współczesnej "Mózg"	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Inwestycja służy poprawie warunków realizacji i zwiększeniu dostępności oferty kulturalno-edukacyjnej ośrodka sztuki (w tym na potrzeby realizacji projektów społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem, dzieci i młodzieży), poprzez m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych • stworzenie zewnętrznej Galerii Sztuki, kina letniego • renowację wejścia do budynku • renowację sal prób, studia nagraniowego, sali koncertowo – wystawienniczej • zakup sprzętu • renowację części socjalnej obiektu 	ul. Gdańska 10	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,0786 ha 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1szt. 4. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 1000 os./rok W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	852 000 zł

13	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Remont konserwatorski i rozbudowa budynku Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	Projekt polega na przeprowadzeniu kompleksowego remontu konserwatorskiego oraz niezbędnej rozbudowy zabytkowego budynku siedziby Muzeum, wraz z zakupem wyposażenia dla prowadzenia działalności kulturalnej w zakresie prezentacji sztuki współczesnej i zajęć kulturalno-edukacyjnych, w tym dla dzieci i młodzieży	ul. Gdańska 4	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem: 12 190 os./rok 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	22 987 025,09 zł
S39	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Cz ersko Polskie	Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanałem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap II	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BON-TON	Program działań na rzecz aktywizacji społeczno – kulturalnej środowisk zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym, poprzez: • organizację warsztatów edukacyjnych oraz animacji kulturalnych na rzecz dzieci i młodzieży • udział młodzieży w akcjach charytatywnych • organizację spektakli, koncertów i innych imprez dla dzieci i młodzieży • organizację małych form teatralnych, teatrów kukiełkowych i zajęć baletowych dla dzieci i młodzieży • współpracę z ośrodkami wsparcia bibliotekami i organizacjami pozarządowymi	ul. Wrocławska 7	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 250 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zaktywizowana kulturalnie z wykorzystaniem kulturalnego dziedzictwa lokalnego: 250 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł

14	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanalem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap I	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BON-TON	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Zakłada remont i wyposażenie budynku zabytkowego teatru (obecnie obiekt nieużytkowany) na potrzeby m.in. aktywizacji społeczno-kulturalnej dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji.	ul. Wrocławska 7	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 120 000 os. 3. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 120 000 os. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	6 000 000 zł
----	---	--	----	--	--	--	------------------	--	--	--------------

S40	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Muzeum Fotografii - żywe dziedzictwo Bydgoszczy	S	<p>1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę</p> <p>1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji</p>	WSG w Bydgoszczy	<p>Projekt ma na celu aktywizację społeczno –zawodową 45 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, obejmie też dzieci i młodzież zamieszkującą osiedle Okole, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty tożsamościowe i aktywizujące, zachęcające do aktywnego poznania historii i dziedzictwa kulturowego miejsca zamieszkania • promocję wolontariatu kulturalnego • wykłady i prelekcje o charakterze popularnonaukowym z dziedziny fotografii i sztuk wizualnych • promocję fotografii jako dziedziny sztuki utrwalającej tożsamość kulturową miejsca i społeczności • organizację lokalnych eventów historycznych • popularyzację międzypokoleniowych form edukacji i integracji kulturalnej • organizację konkursów fotograficznych • tworzenie stałych grup rówieśniczych zaangażowanych w promocję • wydawanie materiałów i publikacji promujących dziedzictwo kulturowe 	ul. Królowej Jadwigi 14	<p>1. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 45 os.</p> <p>2. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zaktywizowanych społecznie i lokalnie w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 30 os.</p> <p>3. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zaktywizowana kulturalnie z wykorzystaniem kulturowego dziedzictwa lokalnego: 30 os.</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł
-----	---	---	---	---	------------------	--	-------------------------	---	---	-----------

S41	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2.Stary Fordon 3. Żimne Wody – Czerno Polskie	KINO STUDYJNE+ - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt mający na celu zwiększenie aktywności i uczestnictwa osób zagrożonych wykluczeniem społ. w życiu społecznym i kulturalnym. Skoncentrowany jest na promocji kultury wysokiej, obejmuje m.in. pokazy filmów o wysokich walorach artystycznych, będzie realizowany we współpracy z MOPS Bydgoszcz	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych projektem: 288 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 58 os. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zaktzywizowana kulturalnie z wykorzystaniem kulturowego dziedzictwa lokalnego: 288 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	65 291,30 zł
15	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	POMORZANIN REAKTYWACJA - ochrona cennej przestrzeni publicznej i nadanie jej funkcji kulturotwórczych, miastotwórczych, edukacyjnych i społecznych	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Dotyczy rewitalizacji zdegradowanego obiektu kultury (dawne kino), będącego częścią tożsamości historycznej, kulturalnej miasta. Projekt zakłada reaktywację działalności obiektu, w oparciu o dawne funkcje. Inwestycja, która jest niezbędna do realizacji szeregu projektów społecznych GPR, obejmuje: • remont budynku • wyposażenie we współczesne systemy audiowizualne i wielofunkcyjne systemy organizacji wnętrza • utworzenie sali koncertowej, teatru, galerii sztuki oraz centrum szkoleniowo-konferencyjnego • zagospodarowanie przyległego terenu	ul. Gdańska 10	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Otwarta przestrzeń utworzona/rekultywowana na obszarach miejskich: 400 m ² 3. Liczba przedsiębiorstw na obszarze rewitalizowanym: 3 szt. 4. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych:1 szt. 5. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 23 000 os./rok 6. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 23 000 os. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	6 000 000 zł

S42	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Międzypokoleniowa integracja mieszkańców Śródmieścia	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja 12 Kamienica	Projekt aktywizacji społeczno – obywatelskiej osób zamieszkujących obszar Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto poprzez działania z zakresu integracji międzypokoleniowej i działalności twórczej tj.: <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty kreatywne dla dzieci i młodzieży • promocja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży • organizacja cyklu szkoleń integracyjnych dla dzieci i młodzieży 	ul. Poznańska 12	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych formach kulturalnych z wykorzystaniem dziedzictwa lokalnego: 40 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 30 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł
S43	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	PRZEBOJOWE KINO - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt mający na celu zwiększenie aktywności i uczestnictwa osób zagrożonych wykluczeniem społ. w życiu społecznym i kulturalnym. Skoncentrowany jest na promocji kultury wysokiej, obejmuje m.in. pokazy filmów, spotkania, dyskusje, będzie realizowany we współpracy z MOPS Bydgoszcz	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych projektem: 400 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 120 os. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zaktywizowana kulturalnie z wykorzystaniem kulturowego dziedzictwa lokalnego: 400 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	28 736,08 zł

16	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rozwój infrastruktury Muzeum Fotografii wraz z utworzeniem Izby Pamięci Osiedla Okole	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	WSG w Bydgoszczy	<p>Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Dotyczy modernizacji obiektów infrastruktury kulturalnej przy ul. Królowej Jadwigi, umożliwiającą prowadzenie działań z zakresu edukacji kulturalnej, historycznej, warsztatów dla dzieci i młodzieży z obszaru. Obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naprawę ciągów komunikacyjnych • rewitalizację nawierzchni z zachowaniem walorów kult. i ekol., • modernizację urządzeń rekreacyjnych • rozwój infrastruktury sztuki i kultury • modernizację oświetlenia i monitoringu • modernizację ogrodzeń • instalacje kultury • częściowe prace adaptacyjne dotyczące obiektów w powiązaniu z funkcjami przestrzeni publicznej • ograniczenie barier architektonicznych dla os. niepełnosprawnych 	ul. Królowej Jadwigi 14	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,43 ha 3. Otwarta przestrzeń utworzona/rekultywowana na obszarach miejskich: 400 m² 4. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 3 szt. 5. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 szt. 6. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 1500 os./m-c 7. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 10 388 os. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	555 000 zł
----	--	---	----	--	------------------	--	-------------------------	---	--	------------

S44	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Wychowanie przez sport - organizacja zajęć sztuk walki dla dzieci z obszarów objętych Gminnym Programem Rewitalizacji	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację	Gripland s.c. Sylwia Tazbir Tomasz Grykałowski	Projekt aktywizacji dzieci i młodzieży z obszarów objętych GPR, w zakresie nauki zachowań prozdrowotnych, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • realizację zajęć sportowych w zakresie korygowania wad postawy, technik samoobrony • realizację zajęć z zakresu radzenia sobie z agresją w szkole i poza nią • konsultacje z dietetykiem w zakresie nawyków żywieniowych • konsultacje z fizjoterapeutą w zakresie wad postawy i wad rozwojowych • konsultacje z psychologiem, specjalistą od bezpieczeństwa 	Obszar rewitalizacji	1. Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 50 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł
S45	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	KLUB ORION 2 - animacje społeczne w zakresie propagowania bezpieczeństwa mieszkańców, postępowania w sytuacjach zagrożenia, praktycznych działań w przypadku niebezpieczeństw (samoobrona oraz prewencja na terenie osiedla Śródmieście)	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Dom Kultury BSM "Orion"	Projekt animacji społecznej w zakresie propagowania bezpieczeństwa mieszkańców Śródmieścia (w tym dzieci i młodzieży) - postępowania w sytuacjach zagrożenia, samoobrona oraz prewencja. Realizowane działania: <ul style="list-style-type: none"> • panele dyskusyjne o bezpieczeństwie • organizacja zajęć z samoobrony • organizacja zajęć z poradnictwa w zakresie bezpieczeństwa • organizacja zajęć z prewencji 	Podobszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie: 60 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 55 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	18 000 zł

S46	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Akcja Rehabilitacja! Aktywizacja przez sport i rekreację	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację	Fundacja 12 Kamienica	Projekt aktywizacji społeczno – obywatelskiej mieszkańców obszaru Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto (w tym dzieci i młodzież), poprzez działania z zakresu sportu, rekreacji i rehabilitacji tj.: <ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług rehabilitacyjnych skierowane do dzieci i młodzieży • świadczenie poradnictwa dietetycznego skierowanego do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z ich otoczenia • działania szkoleniowe z zakresu prozdrowotnego stylu życia • zorganizowane formy aktywności ruchowej 	Śródmieście – realizacjaCały obszar rewitalizacji – nabór uczestników	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w projekcie: 20 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 15 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł
S47	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Akademickie Centrum Medyczne - rozwój kompleksowych usług prozdrowotnych w zakresie edukacji, profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji skierowanych do osób z barierami rozwojowymi i zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich otoczenia	S	1.3.3 Programy profilaktyki zdrowotnej	WSG w Bydgoszczy	Projekt ma na celu zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych, w tym dla 150 os. zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zamieszkujących os. Okole, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • działania edukacyjno – informacyjne – spotkania z rodzicami i opiekunami • badania kwalifikacyjne - decyzje o skierowaniu dziecka do terapii specjalistycznej • kompleksowe diagnozy i oceny rozwoju ruchowego oraz leczenie dziecka i działania wspierające rodziców (spotkania cykliczne) 	ul. A.Naruszewicza 11	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestniczących w projekcie: 250 os. 2. Liczba osób które podniosły poziom wiedzy z zakresu wad rozwojowych: 150 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	5 500 000 zł

S48	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2.Stary Fordon 3. Zimne Wody – Cz ersko Polskie	Z PODWÓRKA NA PODWÓRKO "POTWORAKI Z NASZEJ PAKI"	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych	Projekt aktywizacji społeczno – kulturalnej dzieci ze szkół podstawowych z obszaru objętego rewitalizacją, poprzez: • organizację prac podwórkowych – 12 zdegradowanych podwórek • list do mieszkańców – poetycki przekaz zawierający obawy i potrzeby młodzieży, o jakich nie mówi się w szkole • instalacje „potworaków” na podwórkach – warsztaty artystyczne, warsztaty Eko-art., instalacje w różnych technikach plastycznych • cykl warsztatów z projektowania wybranych podwórek i warsztaty ogrodnicze • pokaz filmów i albumu fotograficznego zawierającego dokumentację z przeprowadzonych warsztatów podwórkowych w Kinie Pomorzanie	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 228 os. 2. Liczba podwórek na obszarze rewitalizacyjnym, na których przeprowadzono działania aktywizujące: 12 szt. 3. Liczba nakręconych filmów o bydgoskich podwórkach: 12	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	56 971,20 zł
S49	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2.Stary Fordon 3. Zimne Wody – Cz ersko Polskie	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - historia	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	Projekt mający na celu podniesienie wiedzy historycznej dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, poprzez realizację zajęć z udziałem ciekawych osób, zaproszonych prelegentów - dostarczenie w niestandardowy sposób informacji o regionie, o historii dzielnicy oraz poszczególnych ulic. Zajęcia będą realizowane raz w tygodniu przez 6 m-cy.	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 50 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	66 000 zł

S50	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Polskie	JESTEM STĄD! - Integracja i budowanie więzi społecznych oraz wzrost aktywności społecznej i kulturowej	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt mający na celu integrację i budowanie więzi społecznych w obszarze rewitalizacji, wzrost aktywności społecznej i kulturowej oraz poczucia tożsamości lokalnej osób z grup defaworyzowanych, poprzez: • organizację 24 spotkań (raz w m-cu) ze znanymi bydogoszczanami – ludźmi, którzy osiągnęli sukces i się nim dzielą • realizację i emisję krótkich filmików -wizytówek promujących osiągnięcia bydogoszczan	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych projektem: 180 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 45 os. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zaktywizowana kulturalnie z wykorzystaniem kulturowego dziedzictwa lokalnego: 90 os. 4. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym u których nastąpił rozwój postaw przedsiębiorczych: 18 os. 5. Liczba zorganizowanych spotkań: 24	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	68 711,28 zł
S51	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Polskie	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zewnętrzna przestrzeń integracyjna: galeria sztuki i kino	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	Projekt edukacyjno-kulturalny dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, polegający na: • utworzeniu na podwórku zewnętrznej przestrzeni sztuki • realizacji wystaw rzeźb i instalacji wizualno – dźwiękowych • utworzeniu letniego kina	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 70 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	63 800 zł

S52	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Na bydgoskim szlaku TeH2O	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	WSG w Bydgoszczy	<p>Projekt aktywizacji społeczno-obywatelskiej dla 15 os. zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (dzieci i młodzież), zamieszkujących os. Okole, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania tożsamościowe • organizację eventów turystyczno - kulturalnych • wyznaczenie centrotwórczych funkcji kampusu akademickiego WSG • aktywne uczestnictwo w kulturze (edukacja kulturalna) • dziedzictwo kulturowe w przedsiębiorczości społecznej • popularyzację nauki jako narzędzia aktywizacji społecznej • promocję lokalnych produktów turystycznych • wydawnictwo materiałów promocyjnych dot. Szlaku TH2O • realizację konkursów szkolnych poświęconych tematyce TeH2O • wykłady i prelekcje popularnonaukowe 	ul. Królowej Jadwigi 14	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestniczących w aktywizacji społecznej prowadzonej w formach kulturalnych z wykorzystaniem dziedzictwa lokalnego: 15 os. 2. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, którzy nabyli kwalifikacje i umiejętności w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej: 12 os. 3. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 12 os. 4. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zaktywizowanych społecznie i lokalnie w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 12 os. 	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł
-----	---	---------------------------	---	---	------------------	---	-------------------------	---	---	-----------

17	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Nasza najpiękniejsza ulica. Rewitalizacja kulturowa i społeczna ulicy Augusta Cieszkowskiego	PF	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Stowarzyszenie Mieszkańców ul. Augusta Cieszkowskiego (SMAC) w Bydgoszcy	Projekt niweluje problemy związane z niskim poziomem edukacji i uczestnictwa w kulturze, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje prace „dopełniające” przeprowadzoną rewitalizację zabytkowej ulicy A. Cieszkowskiego 1-24, secesyjnej wizytówki Bydgoszczy. Projekt dotyczy zagospodarowania przestrzeni wspólnych-integracyjnych, elementów małej architektury i identyfikacji wizualnej. Stworzy przestrzeń dla społecznych działań integracyjnych (m.in. Święto ulicy) oraz punkt na szlaku bydgoskiego dziedzictwa kulturowego. Zakres inwestycji: <ul style="list-style-type: none"> • renowacja lub rekonstrukcja 8 ogródków • renowacja lub rekonstrukcja 3 ogrodzeń przedogródków • rekonstrukcja i nasadzenie zieleni przyulicznej i przyogrodowej • zaprojektowanie i wykonanie elementów małej architektury i szaty informacyjno-ikonicznej ulicy • restauracja wejść, bram i drzwi wejściowych 8 kamienic • monitoring ulicy • stylizowana i ujednolicona informacja wizualna • „Bajeczny ogród” – aranżacja • rewitalizacja 3 podwórek 	ul. Cieszkowskiego 1-24	<p>1. Liczba wyremontowanych/odnowionych ogródków: 8 szt.</p> <p>2. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 3 szt.</p> <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia/usług	258 000 zł
----	---	--	----	---	--	---	-------------------------	--	--	------------

18	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Rynku	PF	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	<p>Przedmiotem projektu jest odnowienie i zagospodarowanie centralnego terenu publicznego - płyty Starego Rynku (plac miejski). Obejmuje wymianę nawierzchni, zniwelowanie barier w dostępie dla osób niepełnosprawnych, wycofanie ruchu samochodowego, zaznaczenie historycznych miejsc, ujednolicenie estetyczne, założenia dla ogródków letnich, przyjazne oświetlenie. Inwestycja o charakterze prestiżowym, reprezentacyjnym – kontynuacja i domknięcie wcześniejszych działań rewitalizacyjnych w otoczeniu, impuls dla powstania nowych usług, ale przede wszystkim szeroko dostępna przestrzeń dla działań integracji społecznej mieszkańców.</p> <p>Więcej – Rozdział 7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji</p>	Płyta Starego Rynku	<p>1. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach : 49 872 os., w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których zaadresowano ofertę związaną z wykorzystaniem modernizowanej infrastruktury: 1000 .(Projekt społeczny nr S53)</p> <p>2. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich : 7500m2</p> <p>3. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,75 ha</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót	16 500 000 zł
----	---	---	----	---	------------------	--	---------------------	--	---	---------------

S53	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2.Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Polskie	Zintegrowany projekt działań społecznych w przestrzeni miejskiej	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Miasto Bydgoszcz	Program działań integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych realizowany na miejskich terenach objętych rewitalizacją (plac, nabrzeża, tereny rekreacyjne, podwórka), finansowany ze środków budżetu miasta Bydgoszczy Więcej - Rozdział 7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	1. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach: 49 000 os., w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których zaadresowano ofertę: 1000	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: dokumentacja wydarzeń, dokumentacja działań	500 000 zł
46	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewaloryzacja Parku Ludowego im. Wincentego Witosa w Bydgoszczy - I etap	PF,Ś	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	Projekt dotyczy rewaloryzacji przestrzeni parku, wzmocnienia ochrony różnorodności biologicznej oraz rozwoju funkcji rekreacyjnych. Przewiduje się m.in.: nasadzenia, zabiegi pielęgnacyjno-ochronne istniejącej roślinności, wyposażenie w elementy małej architektury, oświetlenie, wykonanie nowych nawierzchni, stworzenie ścieżki edukacyjnej	Śródmieście	1. Powierzchnia wspartych miejskich terenów zieleni: 4,08 ha 2. Powierzchnia obszarów na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów: 4,08 ha	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót	8 241 121,52 zł

47	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja Placu Kościeleckich	PF,Ś	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	<p>Projekt dotyczy rewitalizacji zielonego placu w centrum miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie instytucji kultury i obiektów usługowych. Inwestycja obejmuje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbiórki i demontaże zdegradowanych elementów wprowadzenie nowego zagospodarowania (nowe murki, instalacje, wykonanie ciągów komunikacji pieszej wraz z oświetleniem, nowe latarnie parkowe, nasadzenia zieleni, montaż wiat przystankowych z elektronicznymi nośnikami informacji, montaż ławek z wbudowanymi śmietnikami, montaż monitoringu terenowego, ew. budowa fontanny. <p>Więcej - Rozdział 7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji</p>	Plac Kościeleckich	<p>1. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich: 3700 m²</p> <p>2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją : 0,37 ha</p> <p>3. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach: 29 802 os., w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których zaadresowano ofertę związaną z wykorzystaniem modernizowanej infrastruktury: 300 .(Projekt społeczny nr S53)</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót	1 800 000 zł
48	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja bulwarów Brdy	PF,Ś	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	<p>Projekt, którego celem jest udostępnienie mieszkańcom kolejnych odcinków bulwarów nadrzecznych. W jego zakresie jest: przebudowa umocnień brzegowych, w tym wyznaczenie miejsca dla cumowania małych jednostek, przebudowa/budowa ścieżek pieszych, rowerowych lub pieszo-rowerowych, budowa nowego oświetlenia terenu, rewaloryzacja zieleni, montaż nowych elementów małej architektury: ławki, kosze, stojaki na rowery.</p> <p>Więcej – Rozdział 7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji</p>	Odcinek od Mostu Bernardyńskiego do ul. Uroczej	<p>1. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich: 5000 m²</p> <p>2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,5000 ha</p> <p>3. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/ rekultywowanej przestrzeni w miastach: 29 802 os., w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których zaadresowano ofertę związaną z wykorzystaniem modernizowanej infrastruktury: 100 .(Projekt społeczny nr S53)</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót	8 000 000 zł

49	2. Stary Fordon	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Fordonu – etap I	PF,Ś	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ ZDMiKP	<p>Projekt ma na celu udostępnienie mieszkańcom terenu rekreacji i integracji społecznej oraz poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru. Zakres inwestycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie terenów zieleni, utworzenie miejsc rekreacyjnych • przebudowa, modernizacja infrastruktury dróg lokalnych • budowa umocnionego nabrzeża • ogólnodostępna strefa sportowa • pola rekreacyjne, park przyrodniczy. <p>Więcej - Rozdział 7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji</p>	bulwary nad Wisłą - Stary Fordon ul. Promenada na odcinku od	<p>1. Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 2079 os., w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których zaadresowano ofertę związaną z wykorzystaniem modernizowanej infrastruktury: 100</p> <p>2. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich : 48 000 m²</p> <p>3. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 6 szt.</p> <p>4. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 4,8 ha</p> <p>5. Długość przebudowanych dróg gminnych: 0,9 km</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	28 450 859 zł
----	-----------------	--	------	---	-----------------------------	--	---	--	--	---------------

S72	2. Stary Fordon	Przywrócić Wisłę - fordońska łódź drewniana	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Stowarzyszenie Miłośników Starego Fordonu	Ideą projektu jest odbudowa i wzmocnienie poczucia kulturowo-społecznej tożsamości mieszkańców Starego Fordonu oraz integracja społeczności lokalnej wokół budowy repliki drewnianej łodzi wiślanej. Budowie łodzi będzie towarzyszył program edukacyjny dotyczący: <ul style="list-style-type: none"> • historii tradycyjnego szutnictwa wiślanego • tradycji pływania, flisu wiślanego, umiejętności tzw. „czytania rzeki” • specyfiki i bogactwa wiślanego ekosystemu • historii Fordonu i jego związków z Wisłą • zasad bezpiecznego poruszania się po rzece i nad rzeką 	bulwary nad Wisłą - Stary Fordon ul. Promenada na odcinku od ul. Nad Wisłą do ul Rybaki	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 150 os. 2. Liczba uczestników ogółem: 2000 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
-----	-----------------	---	---	---	---	---	--	--	---	-----------

S73	2. Stary Fordon	Zajęcia sportowo - integracyjne dla dzieci	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację	Fordoński Klub Sportowy Wisła Fordon	Projekt zakłada organizację cyklu zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży z jednostki Stary Fordon, zakończonego spotkaniem sportowo-integracyjnym	bulwary nad Wisłą - Stary Fordon ul. Promenada na odcinku od ul. Nad Wisłą do ul. Rybaki	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 50 os. 2. Liczba uczestników ogółem: 150 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
S74	2. Stary Fordon	Warsztaty integracyjne dla dzieci i ich rodziców z terenu Starego Fordonu	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fordoński Klub Sportowy Wisła Fordon	Projekt zakłada realizację warsztatów na świeżym powietrzu dla dzieci i ich rodziców z różnych dziedzin, warsztaty będą prowadzone przez trenerów/graczy/przedstawicieli dyscypliny, którą można uprawiać na otwartej przestrzeni np. piłki ręcznej plażowej, crossfitu, calisteniki	bulwary nad Wisłą - Stary Fordon ul. Promenada na odcinku od ul. Nad Wisłą do	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 50 os. 2. Liczba uczestników ogółem: 150 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł

S75	2. Stary Fordon	Zajęcia pozaformalne - kształcenie dzieci z zakresu nauk przyrodniczo - geograficznych	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ SP 4/NGO	Projekt edukacji ekologicznej w ramach pozaformalnego szkolenia dzieci - przeprowadzenie warsztatów przyrodniczo-geograficznych dla uczniów szkoły podstawowej	bulwary nad Wisłą - Stary Fordon	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 20 os. 2. Liczba uczestników ogółem: 20 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	55 556 zł
-----	-----------------	--	---	---	----------------------------	--	----------------------------------	---	---	-----------

50	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy - szersze udostępnienie przestrzeni na rzecz lokalnej społeczności i przedsiębiorczości	PF,Ś	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego	Projekt wpisuje się w sfery problemowe, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji, związane z edukacją, i integracją społeczną . Przebudowa 2 budynków na cele dydaktyczno-kulturalne oraz zagospodarowanie i udostępnienie przestrzeni ogrodu botanicznego UKW: <ul style="list-style-type: none"> • remont/modernizacja budynku na cele dydaktyczno – kulturalne • remont/modernizacja budynku nad stawem • budowa 2 wiat • wymiana pokrycia dachowego w budynku przy ul. Niemcewicza 2 • budowa pomostu na staw • ogrodzenie domku nad stawem • place i chodniki • oświetlenie parkowe i in. instalacje 	między ulicami Chodkiewicza, Niemcewicza, Placem Weysenhoffa i Aleją Powstańców Wielkopolskich	1. Budynek publiczny lub komercyjny wybudowany lub wyremontowany na obszarach miejskich: 403,6 m ² 2. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 3. Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków i rewitalizowanych obszarów w trakcie roku: 1500 osób W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; listy uczestników, dokumentacja działań	1 084 612 zł
----	---	--	------	---	----------------------------------	---	--	---	---	--------------

S76	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Nauki przyrodnicze dla miasta i regionu	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego	Projekt przewiduje działania edukacyjne skierowane głównie do dzieci i młodzieży. W projekcie planowane są zajęcia dydaktyczne na terenie i w budynkach Ogrodu Botanicznego, po ich dostosowaniu do tego celu. Projekt obejmuje przygotowanie pomocy dydaktycznych dla uczniów z niepełnosprawnościami, w tym niedowidzących	pomiędzy ulicami Chodkiewicza, Niemcewicza, Placem Weysenhoffa i Aleją Powstańców Wielkopolskich	1. Liczba osób biorących udział w projekcie: 150 os. 2. Liczba osób, które podniosły kompetencje w ramach projektu: 145 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	600 000 zł
-----	---	---	---	---	----------------------------------	--	--	--	---	------------

S54	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Czas seniora	S	1.3.5 Programy wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów	Miasto Bydgoszcz/ MOPS Bydgoszcz	Projekt ma na celu wsparcie aktywności, wyrównywanie szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów, poprzez utworzenie Klubów Seniora na osiedlach: Śródmieście, Okole, Wilczak-Jary i Stary Fordon, Zimne Wody-Czersko Polskie (obszary objęte GPR). Odbiorcami bezpośrednimi projektu będą mieszkańcy Bydgoszczy w wieku 60+, korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej, do których będą kierowane działania organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z partnerami projektu	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie: 60 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	300 000 zł
S55	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	TEATR GDAŃSKA 10 - aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów z obszaru objętego rewitalizacją	S	1.3.5 Programy wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów	Fundacja Kultury Rozruch	Projekt aktywizacji społeczno – kulturalnej seniorów korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z obszaru objętego rewitalizacją, poprzez: • organizację warsztatów teatralnych dla seniorów • stworzenie scenariusza przedstawienia wraz ze scenografią przez uczestników warsztatów • organizację publicznego przedstawienia z udziałem seniorów w Kinie Pomorzanie • dokumentowanie projektu w formie fotograficznej i filmowej	ul. Gdańska 10, nabór- cały obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 40 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 40 os. 3. Liczba spotkań w ramach warsztatów: 40 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	118 212,12 zł

S56	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żimne Wody – Czerno Polskie	KINO 60+ - aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów z obszaru rewitalizacji	S	1.3.5 Programy wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt mający na celu wzrost aktywności i uczestnictwa społecznego oraz kulturalnego osób z obszarów zdegradowanych, przez promocję kultury wysokiej: • organizację pokazów filmów dla bydgoskich seniorów wraz z dyskusjami, panelami, mini wykładami, warsztatami twórczymi pobudzającymi aktywność, kreatywność, chęć realizacji pasji i marzeń • promocję Bydgoszczy jako ośrodka o dużych tradycjach filmowych, wraz z prezentacją filmów tu realizowanych	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych projektem: 300 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 30 os. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zaktywizowana kulturalnie z wykorzystaniem kulturowego dziedzictwa lokalnego: 180 os. 4. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym u których nastąpił rozwój postaw przedsiębiorczych: 6 os. 5. Liczba zorganizowanych wydarzeń: 12 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	74 289,80 zł
-----	--	--	---	--	---	--	----------------	---	---	--------------

19	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Klub Seniora +	PF	1.3.5 Programy wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów	Miasto Bydgoszcz	Projekt zwiększenia aktywności życiowej seniorów korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Zostanie utworzony klub seniora przy ulicy Fredry 3, w dawnym budynku szkoły. Inwestycja obejmuje remont i wyposażenie obiektu w niezbędny sprzęt. W klubie znajdować się będzie m.in.: pomieszczenie ogólnodostępne, aneks kuchenny, sala do zajęć rehabilitacyjno-ruchowych oraz miejsce relaksu dla klubowiczów. Wszystkie pomieszczenia zostaną dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Klub będzie miał powierzchnię 100 m2 i składał się z trzech pomieszczeń, w których będzie realizowana oferta edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna i opiekuńcza	ul. Fredry 3	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 15 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	145 893 zł
Cel rewitalizacji 2. Wzmocnienie inicjatywy gospodarczej										
Kierunek działań: 2.1 Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców										
S57	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	EduAkcja w technikach	S	2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży	Miasto Bydgoszcz	Współpraca 12 techników z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wsparciem objętych zostanie 1236 uczniów, 80 nauczycieli kształcenia zawodowego, 6 opiekunów stażystów. W Bydgoszczy wsparcie uzyskają: ZS Chemicznych, ZS Samochodowych, ZS Mechanicznych nr 2 i ZS Elektronicznych. W projekcie w obszarze rewitalizacji ujęto 1 technikum tj. ZS Mechanicznych nr 2 przy ul. Słonecznej 19	ul. Słoneczna 19	1. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy zostali objęci wsparciem w programie: 1236 os., w obszarze rewitalizacji: 260 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	2 801 911 zł

S58	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Akcja – kwalifikacja	S	2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży	Miasto Bydgoszcz	Podniesienie jakości i efektywności kształcenia zawodowego w Bydgoszczy poprzez kompleksową współpracę 14 zespołów szkół prowadzących kształcenie zawodowe (w obszarze rewitalizacji: Zespół Szkół Mechanicznych nr 1, Zespół Szkół Mechanicznych nr 2, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół nr 1) - realizacja zajęć dodatkowych, kursów i szkoleń dla uczniów, studiów podyplomowych, kursów i szkoleń dla nauczycieli, staży dla uczniów i nauczycieli, doradztwo zawodowe, zakup pomocy dydaktycznych do pracowni zawodowych	ul. Św. Trójcy 37, ul. Słoneczna 19, ul. Nakiejska 11, ul. Konarskiego 5	1. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy zostali objęci wsparciem w programie: 1755 os., w tym w obszarze rewitalizacji: 340 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	4 395 909,35 zł
S59	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Młody - zdolny - kreatywny!	S	2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży	Nad Starym Kanałem Sp. z o.o.	Projekt aktywizacji społeczno – zatrudnieniowej mieszkańców obszaru Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto przy wykorzystaniu form edukacji pozaszkolnej i pozasystemowej tj.: • warsztaty kreatywności • zajęcia specjalistyczne w laboratoriach np.: plastyczne, lekcje gry na instrumentach muzycznych	Śródmieście – realizacja Cały obszar rewitalizacji – nabór uczestników	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacji i wychowawczych: 20 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem, u których nastąpił rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności w życiu lokalnej społeczności: 15 os. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem zaktywizowana społecznie i lokalnie w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 15 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł

S60	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czernsko Polskie	Bydgoski Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Kobiet GINEKA	Projekt dot. rozwoju przedsiębiorczości społecznej na terenach objętych GPR, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • działania animacyjno-partnerskie - spotkania i wizyty studyjne • działania promocyjno – informacyjne – portal sprzedaży i kampania medialna • działania edukacyjne – publikacje internetowe CC, zeszyty edukacyjne oraz zajęcia edukacyjne • wsparcie szkoleniowe – szkolenia prawne, księgowo, zawodowe i branżowe • doradztwo biznesowe i specjalistyczne • dotacje i wsparcie pomostowe • usługi marketingowe i księgowo • wizyty branżowe 	ul. Gdańska 5	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu: 20 os. 2 Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych: 20 szt. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 30 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	2 496 000 zł
-----	--	--	---	---	---	--	---------------	--	---	--------------

20	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole – Wilczak-Jary	Adaptacja pomieszczeń przy ul. Gdańskiej 5 w Bydgoszczy na potrzeby Bydgoskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu	G, PF	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	Projekt , poprzez utworzenie i udostępnienie bazy dla rozwoju inicjatyw społecznych, przyczyni się do zniwelowania wszystkich problemów sfery społecznej i gospodarczej, wskazanych na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji Obejmuje remont oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt zdegradowanego lokalu na cele społeczne, w tym utworzenie Bydgoskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu. W ramach projektu powstanie niezbędna infrastruktura, odpowiednia baza lokalowa udostępniana rotacyjnie organizacjom pozarządowym na potrzeby realizacji ich działań; miejsce wsparcia organizacyjnego i merytorycznego NGO.	ul. Gdańska 5	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,1076 ha 3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 szt. 4. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach: 2 szt. 5. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 1500 os./rok 6. Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 3 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia/usług, listy uczestników/ NGO korzystających ze wsparcia	3 400 000 zł
S61	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole – Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Młodzi, zdolni, kompetentni Wolontariusze	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	Celem głównym projektu jest przygotowanie osób młodych od 15 do 29 lat, do działań wolontariackich, m.in. poprzez szkolenia z zakresu kompetencji społecznych w pracy zespołowej, umiejętności komunikacyjnych, technik współpracy, kompetencji międzykulturowych	ul. Gdańska 5	1. Liczba młodych osób poniżej 30 lat, które podniosły kompetencje społeczne przydatne na rynku pracy: 108 os. 2. Liczba osób młodych poniżej 30 lat objętych wsparciem w programie: 120 os. 3. Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie: 20% uczestników projektu	Sprawozdanie z realizacji projektu na podstawie: m.in. listy uczestników, dokumentacja działań	568 850 zł

S62	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czerno Polskie	Centrum Efektywności Lokalnej CEL: REWITALIZACJA - stworzenie podmiotów działających na rzecz rewitalizacji w celu aktywizacji osób z grup defaworyzowanych na obszarze rewitalizacji i stworzenia społeczności partycypacyjnej	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt stworzenia sieci podmiotów, działającej na rzecz aktywizacji grup defaworyzowanych na obszarze rewitalizacji i stworzenia społeczności partycypacyjnej, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • udostępnienie powierzchni biurowo- konferencyjnych, zasobów organizacyjnych i technicznych • organizację targów pożytku publicznego • organizację cyklicznych spotkań dla podmiotów GPR 	ul. Gdańska 10	1. Liczba organizacji pożytku publicznego objętych wsparciem w programie: 40 2. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w programie: 12 3. Liczba spotkań w ramach projektu: 24	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy podmiotów sieci, listy uczestników, dokumentacja działań	85 404 zł
21	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	BOSKA WENECJA II - zintegrowany projekt rewitalizacyjny Bydgoska Przestrzeń Integracji i Animacji Społecznej	G, PF	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Nad Starym Kanałem Sp. z o.o.	Projekt niweluje problemy związane z ubóstwem i bezrobociem wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji Projekt mający na celu stworzenie możliwości rozwoju lokalnych małych przedsiębiorstw, ekologicznego rolnictwa i wytwórstwa oraz rękodzielnictwa. Inwestycja obejmuje modernizację budynku, w tym termomodernizację oraz modernizację instalacji grzewczej, wraz z zagospodarowaniem podwórka i modernizacją kanalizacji deszczowej, a także nasadzeniem zieleni ogólnodostępnej przy tarasach i nabrzeżu rzeki Młynówki i wykonaniem oświetlenia.	ul. Poznańska 10	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,0786 ha 3. Otwarta przestrzeń utworzona/ rekultywowana na obszarach miejskich: 306,3 m ² 4. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 1 szt. 5. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 6. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 500 os./m-c 7. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 700 os. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia, lista uczestników	1 057 000 zł

S63	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Kreatywne Przechylenie Kultury - zintegrowany program wspierania przemysłów kreatywnych jako narzędzia wspierania integracji społecznej i aktywizacji przedsiębiorczej	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	WSG w Bydgoszczy	<p>Projekt mający na celu zwiększenie dostępu do usług rozwojowych pracowników i właścicieli przedsiębiorstw z sektora MŚP funkcjonujących na obszarze Bocianowo- Śródmieście - Stare Miasto, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania szkoleniowe – doradcze dla pracowników • działania aktywizujące nakierowane na pobudzenie kreatywności i inicjatywności pracowników średniego i niższego szczebla • studia podyplomowe z zakresu przemysłów kreatywnych i usług kultury • wsparcie doradczo – szkoleniowe dla właścicieli i kadry zarządzającej przedsiębiorstw • promocję uczestnictwa w kulturze jako narzędzia pobudzania kreatywności • promocję usług rozwojowych w nowych sektorach gospodarki • wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorczości, w tym sektorach kreatywnych • wsparcie rozwoju ekonomii społecznej w przemysłach kreatywnych 	ul. Dworcowa 65A – realizacja Cały obszar rewitalizacji – nabór uczestników	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba os., które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu: 30 os. 2. Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie: 20 3. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek: 4 os. 4. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, która nabyła lub podniosła poziom kwalifikacji zawodowych i/lub kompetencji niezbędnych na rynku pracy: 6 os. 	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, certyfikaty udziału, dokumentacja działań	100 000 zł
-----	---	--	---	---	------------------	---	--	---	--	------------

S64	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czernsko Polskie	gdanska10.pl edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych oraz komunikacja, integracja, budowanie więzi społecznych i promocja projektów społecznych na obszarze rewitalizacji	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt mający na celu nabycie, uzupełnienie lub podwyższenie kwalifikacji lub kompetencji cyfrowych oraz komunikację, integrację, budowanie więzi społecznych i promocję projektów społecznych na obszarze rewitalizacji, poprzez: • utworzenie i uruchomienie platformy gdanska10.pl – dedykowanej projektom realizowanym przez Kino Pomorzanie • utworzenie strony i fanpage na portalach społecznościowych • organizację szkoleń cyfrowych dla osób z grup defaworyzowanych • organizację indywidualnych i grupowych szkoleń cyfrowych dla osób w wieku 25-67 lat	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie: 60 os. 2. Liczba osób i niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu: 36 os. 3. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek: 5 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, certyfikaty udziału, dokumentacja działań	146 863 zł
S65	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czernsko Polskie	KINO NA JĘZYKACH - edukacja dorosłych w zakresie kompetencji językowych	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	Projekt mający na celu nabycie, uzupełnienie lub podwyższenie kwalifikacji / kompetencji w zakresie języków obcych, poprzez: • projekcję filmów w oryginalnych wersjach językowych • realizację zajęć dodatkowych przed / po projekcji filmu Projektu planowany do realizacji we współpracy z MOPS Bydgoszcz, PUP Bydgoszcz.	ul. Gdańska 10	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w pozaszkolnych i pozasystemowych formach edukacyjnych i wychowawczych: 84 os. 2. Liczba osób w wieku 25 lat i które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu: 80 os. 3. Liczba osób o niskich kwalifikacjach które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu: 15 os. 4. Liczba zorganizowanych wydarzeń w ramach programu: 20 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	214 100,20 zł

S66	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Ekonomia społeczna szansą rozwoju Śródmieścia! Utworzenie spółdzielni socjalnej KAMIENICA	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Fundacja 12 Kamienica	Projekt aktywizacji społeczno – gospodarczej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zamieszkujących obszar Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto, poprzez.: • działania z zakresu inkubacji przedsiębiorstw i animacji • działania szkoleniowe z zakresu prowadzenia przedsiębiorstwa społecznego • wsparcie finansowe na rozwój i funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej • prowadzenie sklepu charytatywnego w ramach spółdzielni • działania integracyjno animacyjne np. warsztaty czytelnicze	Śródmieście – realizacja Cały obszar rewitalizacji – nabór uczestników	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu łącznie z pracującymi na własny rachunek: 20 os. 2. Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych: 5	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, certyfikaty udziału, dokumentacja działań	500 000 zł
S67	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Powołanie Bydgoskiej Przestrzeni Integracji i Animacji Społecznej	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Nad Starym Kanałem Sp. z o.o.	Projekt aktywizacji społeczno – gospodarczej, poprzez zwiększenie dostępności usług rozwojowych skierowanych do sektora MŚP z obszaru Śródmieście – Bocianowo – Stare Miasto: • działania szkoleniowe, doradcze oraz studia podyplomowe w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej • działania uświadamiające i doradcze skierowane do kadry MŚP w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem • udostępnienie otwartej przestrzeni coworkingowej na potrzeby lokalnych przedsiębiorstw	Śródmieście – realizacja: cały obszar rewitalizacji – nabór uczestników	1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu: 20 os. 2. Liczba MŚP, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie: 15 3. Liczba nowoutworzonych miejsc pracy: 5	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy obecności, ankiety, certyfikaty udziału, dokumentacja działań	500 000 zł

22	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Stworzenie Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości – Dworcowa 19 Etap I	PF,G	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Stowarzyszenie Śródmiejskie	Projekt niweluje problemy związane z ubóstwem i bezrobociem wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji Obejmuje remont zdegradowanej oficyny i przeznaczenie jej na siedziby stowarzyszeń, siedzibę Instytutu Badań nad Archiwaliami Regencji Bydgoskiej (IBARB), miejsce realizacji programu dokumentacji wspomnień działaczy opozycji antykomunistycznej z Bydgoszczy oraz cyklu kursów/doradztwa w zakresie przedsiębiorczości dla osób bezrobotnych	ul. Dworcowa 19	1. Powierzchnia budynku objęta projektem: 95,05 m2 2. Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków: 100 os. /mc W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	350 000 zł
----	--	--	------	---	-----------------------------	---	-----------------	--	---	------------

S68	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Kompleksowe działanie społeczne związane z projektem inwestycyjno-rewitalizacyjnym dotyczącym budynku przy ul. Dworcowej 19	S	<p>2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze</p> <p>1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji</p> <p>1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę</p>	Stowarzyszenie Śródmiejskie	Realizacja przez funkcjonujące w obiekcie NGO szkoleń dla osób bezrobotnych (rozwój przedsiębiorczości), zajęcia dla dzieci i młodzieży (rozwój kompetencji społecznych), stworzenie ścieżki dydaktyczno-historycznej, tworzenie publikacji historycznych skierowanych do młodzieży, utworzenie programu wspomnień działaczy opozycji antykomunistycznej (program łączący pokolenia, wzmacniający wiedzę historyczną dzieci i młodzieży), stworzenie Instytutu Badań nad Regencją Bydgoską	ul. Dworcowa 19	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 350 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	3 213 000 zł
Kierunek działań: 2.2 Uruchomienie nowych działalności gospodarczych, wykorzystujących i wzmacniających atuty obszaru										

23	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	BOSKA WENECJA III - zintegrowany projekt rewitalizacyjny Lokalne Centrum Przemysłów Kreatywnych, Integracji Międzypokoleniowej, Usług i Przedsiębiorczości Społecznej	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Fundacja 12 Kamienica	<p>Projekt niweluje problemy związane z ubóstwem i bezrobociem wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji</p> <p>Obejmuje przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Poznańskiej 12 na potrzeby lokalnego centrum usług wsparcia przedsiębiorczości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymiana eternitu dachowego na poszycie z blachy • zakończenie termomodernizacji budynku • wybudowanie antresoli na poddaszu budynku o pow. 150 m² • częściowa wymiana stolarki okiennej • montaż instalacji wentylacji i klimatyzacji • modernizacja instalacji C.O. • rozbudowa oficyny kamienicy o dodatkowe ok. 128 m² • adaptacja istniejących pomieszczeń • instalacja monitoringu 	ul. Poznańska 12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,0786 ha 3. Otwarta przestrzeń utworzona/ rekultywowana na obszarach miejskich: 306,3 m² 4. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 1 szt. 5. Liczba przedsięwzięć ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 6. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 500 os./m-c 7. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 700 os. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; liczba uczestników	1 096 000 zł
----	---	---	-------	---	-----------------------	--	------------------	---	--	--------------

24	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Remont budynku przy ul. A. Naruszewicza 11 na potrzeby działalności Centrum Integracji OKOLICA 3.0	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	<p>Projekt niweluje problemy związane z ubóstwem i bezrobociem wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji</p> <p>Obejmuje remont oraz adaptację części budynku przy ul. Naruszewicza 11 wraz z otoczeniem, na potrzeby Centrum integracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont elewacji • dokończenie i poprawa jakości termomodernizacji wraz z systemem odpływu wód deszczowych • poprawa jakości oświetlenia w budynku i otoczeniu • zagospodarowanie i adaptacja patio i podwórza • aranżacja ciągów komunikacyjnych • dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych 	ul. Naruszewicza 11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanym obszarze: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,05 ha 3. Otwarta przestrzeń utworzona /rekultywowana na obszarach miejskich: 50 m² 4. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 5 szt. 5. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 szt. 6. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich : 2000 os./m-c 7. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 10 388 os. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/wyposażenia; liczba uczestników	560 000 zł
----	---	--	-------	---	------------------	--	---------------------	---	---	------------

25	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	BOSKA WENECJA IV - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - interaktywna przestrzeń bydgoskiego dziedzictwa przemysłowo-kulturowego na szlaku TeH2O wraz z centrum społecznej odpowiedzialności biznesu	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Browar Wyspa Młyńska Sp. z o.o.	<p>Projekt niweluje problemy związane z ubóstwem i bezrobociem wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji</p> <p>Obejmuje remont i modernizację 2 budynków- utworzenie przestrzeni bydgoskiego dziedzictwa przemysłowego i rozwoju usług:</p> <p>1) przy ul. Poznańskiej 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacja i nowa konstrukcja pokrycia dachowego • wymiana stolarki okiennej i drzwiowej • elementy małej architektury wraz z tarasami nad brzegiem rzeki Młynówki • modernizacja systemu monitoringu • modernizacja instalacji wentylacji, klimatyzacji i centralnego ogrzewania, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii <p>2) Remont i modernizacja budynku przy ul. Poznańskiej 14:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa wraz z renowacją zabytkowej substancji budynku poprzemysłowego wraz z wymianą stropu • nadbudowa istniejącego budynku o 145 m² • nowe niezbędne instalacje wewnętrzne i zewnętrzne sanitarne, elektryczne, teleinformatyczne i przeciwpożarowe • nowa stolarka okienna i drzwiowa 	ul. Poznańska 8 i 14	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 2 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – Poznańska 14: 0,00193 ha Poznańska 8: 0,0519 ha 3. Otwarta przestrzeń utworzona/ rekultywowana na obszarach miejskich: 100 m² 4. Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 1 szt. 5. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 6. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 500 os./m-c 7. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 700 os. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; listy uczestników	1 398 500 zł
----	---	---	-------	---	---------------------------------	---	----------------------	---	---	--------------

26	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rozwój Centrum Usług Społecznych - rozbudowa budynku przy ul. Garbary 2	PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	<p>Projekt niweluje problemy związane z ubóstwem i bezrobociem wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji</p> <p>Obejmuje rozbudowę budynku przy ul. Garbary 2 oraz adaptacja otoczenia tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa i adaptacja obiektu • remont elewacji budynku • readaptacja i rewitalizacja wewnątrz • zabezpieczenie wysokiego nabrzeża Brdy z udostępnieniem funkcji rekreacyjnych • rozbudowa funkcjonalna zespołu placu zabaw dostosowanych do rozwoju poszczególnych grup wiekowych oraz dzieci z dysfunkcjami • system monitoringu • elementy małej architektury i zieleni dostosowane do pełnienia funkcji rekreacji rodzinnej • dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych 	ul. Garbary 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,21 ha 3. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 4 szt. 4. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 szt. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/ wyposażenia; rejestracja usług	1 085 000 zł
----	---	---	----	---	------------------	---	---------------	---	---	--------------

27	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Remont budynku przy ul. Dworcowej 65A na potrzeby utworzenia Centrum Przemysłów Kreatywnych	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	Remont oraz adaptacja budynku przy ul. Dworcowej 65A na centrum rozwoju przemysłów kreatywnych, wraz z otoczeniem: <ul style="list-style-type: none"> • naprawa dachu • modernizacja, rozbudowa i adaptacja pomieszczeń • modernizacja przyłączy • remont elewacji • podniesienie efektywności energetycznej • zagospodarowanie terenu • likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych 	ul. Dworcowa 65A	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury: 1 szt. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,15 ha 3. Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizacyjnym: 3 szt. 4. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 szt. 5. Liczba osób korzystających z nowo wyremontowanych budynków komercyjnych lub publicznych na obszarach miejskich: 1000 os./m-c 6. Liczba korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: 29 802 os. <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; rejestracja usług, listy uczestników	1 605 000 zł
S69	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rozwój Programu Integracji Społecznej OKOLICA - działania na rzecz integracji społeczności lokalnej, o charakterze tożsamościowym, społecznym, kulturalnym i przedsiębiorczym	S	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	Projekt aktywizacji społeczno-obywatelskiej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zamieszkujących osiedle Okole, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • działania warsztatowe (szkolenia, warsztaty ukierunkowane na podniesienie wiedzy z zakresu ekonomii społ.) • działania zewnętrzne w formie wizyt studyjnych w podmiotach ekonomii społ. • doradztwo skierowane do osób fizycznych oraz podmiotów ekonomii społ. 	Okole – realizacja Cały obszar rewitalizacji – nabór uczestników	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestniczących w szkoleniach, warsztatach i doradztwie z zakresu ekonomii społ. w tym przedsiębiorczości społ.: 25 os. 2. Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznemu u których nastąpił rozwój postaw przedsiębiorczych: 15 os. 3. Liczba wspartych podmiotów ekonomii społecznej: 5 4. Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych: 3 	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy obecności, certyfikaty dokumentacja działań	100 000 zł

28	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja Miejskiej Hali Targowej	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Miasto Bydgoszcz	Projekt niweluje problemy związane z bezrobociem. Obejmuje .remont nieczynnej Miejskiej Hali Targowej, celem ożywienia tradycji handlu i stworzenia wielofunkcyjnej infrastruktury dla potrzeb rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalne potencjały	ul. Podwale 5	<p>1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 2 szt.</p> <p>2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,1076 ha</p> <p>3. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 2 szt.</p> <p>4. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach: 15 szt.</p> <p>5. Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 5 000 os/m-c</p> <p>6. Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 10 szt.</p> <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; rejestracja usług/podmiotów o gosp.; dokumentacja działań i uczestnictwa	8 000 000 zł
----	--	---------------------------------------	-------	---	------------------	--	---------------	---	--	--------------

Cel rewitalizacji 3. Polepszenie stanu środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem jakości powietrza

Kierunek działań: 3.1 Poprawa jakości czystości powietrza

29	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Wymiana systemów ogrzewania w budynkach - likwidacja źródeł ciepła opartych na spalaniu paliw stałych wraz z modernizacją oświetlenia, a także adaptacja budynku po hydroforni wraz z rewitalizacją jego otoczenia na cele społeczno-kulturalne	PF, Ś	3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne 3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje remont z termomodernizacją 21 cennych historycznie, zaniedbanych budynków, w tym: <ul style="list-style-type: none"> wymiana systemów ogrzewania w budynkach - likwidacja źródeł ciepła opartych na spalaniu paliw stałych modernizacja oświetlenia adaptacja budynku po hydroforni wraz z rewitalizacją jego otoczenia na cele społeczno-kulturalne	ul.: Bocianowo 20A - hydrofornia, Bocianowo 41, 43 i 45, Chrobrego 2, 4 i 6, Pomorska 31 i 33, Garbary 26 i 28, Cieszkowskiego 13 i 15, Krasieńskiego 13,15 i 17,	1. Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich: 21 szt. 2. Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich: 700 os. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; dokumentacja działań	1 508 340,97 zł
30	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Budowa mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach publicznych w Bydgoszczy	PF, Ś	3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne 3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	Przedmiotem projektu jest montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii na dachach budynków użyteczności publicznej M. Bydgoszczy (13 mikroinstalacji na 12 obiektach). W obszarze rewitalizacji znajdują się 4 lokalizacje: SP 10 przy ul. Śląskiej 7 oraz Zespół Szkół nr 25 przy ul. Czartoryskiego 18 , LO 4 przy Stawowej 39, UM Bydgoszcz przy ul. Grudziądzkiej 9-15	ul. Śląska 7, Czartoryskiego 18, Stawowa 39, Grudziądzka 9-15	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 4 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/ wyposażenia	1 067 986,26 zł

31	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	EKOpiec – program dofinansowania wymiany indywidualnych źródeł ciepła na ekologiczne	PF, Ś	3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne	Miasto Bydgoszcz	Celem programu priorytetowego „EKOpiec 2018” jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, związanych z ogrzewaniem budynków i lokali mieszkalnych położonych na terenie Bydgoszczy. Dotacji podlega zakup, montaż i uruchomienie ekologicznego źródła ciepła. Dofinansowaniem objęte są przedsięwzięcia związane z wymianą istniejącego źródła ciepła zasilanego paliwem stałym na: <ul style="list-style-type: none"> • kotły gazowe, • kotły olejowe, • kotły elektryczne, • podłączenie do sieci ciepłowniczej 	Obszar rewitalizacji	1. Liczba zlikwidowanych źródeł ciepła na paliwa stałe, węglowe: 245 szt. 2. Liczba nowych, ekologicznych źródeł ciepła: 175 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru sprzętu/wyposażenia; dokumentacja przyznania dotacji	700 000 zł
32	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Termomodernizacja Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	Kompleksowa termomodernizacja budynku Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy – największego ośrodka działań edukacyjno-kulturalnych dla dzieci i młodzieży, wraz z przebudową infrastruktury technicznej	ul. Jagiellońska 27	1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót sprzętu/wyposażenia	6 113 308,28 zł

33	2. Stary Fordon	Rewitalizacja społeczno - gospodarcza Starego Fordonu – gminne budynki mieszkalne	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ ADM	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje remont z kompleksową termomodernizacją i zagospodarowaniem otoczenia zdegradowanych, komunalnych budynków mieszkalnych	Bydgoska 26, Bydgoska 29, Rynek 3, Sikorskiego 2, Kapeluszników 2, Bydgoska 23, Bydgoska 42	1. Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich: 2 szt. 2. Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich : 7 szt. 3. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,453377 ha 4. Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich: 94 os. 5. Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym: 2 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: faktury, protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; dokumentacja działań	7 723 949 zł
S70	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2.Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Nasze podwórko 1	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ NGO	Działania szkoleniowe dla miejscowych liderów – animatorów jednostek strukturalnych oraz umożliwienie przeprowadzenia działań pilotażowych z zakresu aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 50 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł

S71	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Nasze podwórko 2	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ NGO	Przeprowadzenie cyklu działań o charakterze edukacyjno-integracyjnym w przestrzeniach otwartych. Działania animowane będą poprzez liderów wykreowanych w ramach projektu Nasze podwórko 1. Działania koncentrować się będą na przestrzeniach upublicznionych w ramach realizowanych działań inwestycyjnych (podwórka, ogródki, przedogródki, otwarta przestrzeń publiczna)	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projekcie: 50 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	50 000 zł
34	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/ Sienkiewicza - stworzenie Centrum Usług dla osób wykluczonych społecznie	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Chrobrego 19	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje kompleksową termomodernizację budynków przy ul. Chrobrego 19 w zakresie elewacji budynków oficyn oraz tylnej części budynku głównego, remont klatki schodowej, rewitalizacja Centrum Usług – budynek w oficynie. Celem projektu jest stworzenie Centrum Usług dla osób wykluczonych społecznie prowadzonego przez Fundację Inkubator Społeczny. Projekt wpłynie także na podniesienie wydajności termoeenergetycznej budynków. Wspólnota udostępni mieszkania dla Fundacji Inkubator Społeczny na pomoc osobom bezdomnym	ul. Chrobrego 19	1. Powierzchnia zrewitalizowanego budynku (elewacji) : 800 m ² 2. Liczba zrewitalizowanych obiektów: 2 szt. 3. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 2 szt. 5. Utworzenie Centrum Usług dla osób wykluczonych: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót/sprzętu/ wyposażenia; dokumentacja działań	185 700 zł

35	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Stworzenie centrum integracyjno-kulturalnego dla dzieci i młodzieży "Gdańska 67" - rewitalizacja traktu handlowego ul. Gdańska	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Gdańska 67	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje remont i termomodernizację budynku, wymianę okien wystawowych, remont klatki schodowej, adaptację pomieszczeń na potrzeby centrum „Gdańska 67” (wymiana posadzki, instalacji elektrycznej i wod. – kan., remont ścian i sufitów). Celem projektu jest stworzenie centrum integracyjno-kulturalnego, które zorganizuje czas wolny dla dzieci i młodzieży zamieszkujących okolice. Wspólnota udostępni mieszkania dla Fundacji Inkubator Społeczny na pomoc osobom bezdomnym	ul. Gdańska 67	1. Powierzchnia zrewitalizowanego budynku (elewacji): 2000 m ² 2. Liczba zrewitalizowanych obiektów: 2 szt. 3. Liczba zrewitalizowanych budynków: 1 szt. 4. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 2 szt. 5. Utworzenie Centrum Integracyjno – kulturalnego: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	375 000 zł
36	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/Sienkiewicza - ul. Sienkiewicza 26, organizacja społecznego punktu napraw sąsiedzkich, rewitalizacja podwórka	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Sienkiewicza 26	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Zakłada kompleksową rewitalizację podwórka, remont pomieszczeń przeznaczonych na społeczny punkt napraw sąsiedzkich, remont i ocieplenie elewacji budynku przy ul. Sienkiewicza 26.	ul. Sienkiewicza 26	1. Powierzchnia zrewitalizowanego budynku (elewacji): 550 m ² 2. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 1 szt. 3. Liczba zrewitalizowanych budynków: 3 szt. 4. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 1 szt. 5. Liczba punktów przeznaczonych na cele społeczne – sąsiedzki punkt napraw: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; dokumentacja działań	137 000 zł

37	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Termomodernizacja ściany wielorodzinnego budynku wraz z wykonaniem wielkoformatowego muralu w budynku wspólnoty przy ul. Śląskiej 24 wraz z wymianą poszycia dachowego oraz zagospodarowanie podwórka na cele społeczne	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Śląska 24 w Bydgoszczy	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje termomodernizację ściany wielorodzinnego budynku przy ul. Śląskiej 24 wraz z wykonaniem wielkoformatowego muralu, wymiany poszycia dachowego wraz z termoizolacją, zagospodarowanie podwórka i jego udostępnienie na cele społeczne	ul. Śląska 24	1. Powierzchnia zrewitalizowanego budynku : 220 m ² 2. Powierzchnia nowo utworzonej przestrzeni wspólnej : 100 m ² 3. Liczba zrewitalizowanych obiektów: 1 szt. 4. Liczba zrewitalizowanych budynków: 1szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: faktury, protokoły odbioru robót, protokoły odbioru sprzętu/wyposażenia; dokumentacja działań	250 000 zł
38	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie miasta Bydgoszczy tj. SP nr 2, Zespół Szkół nr 15, Zespół Szkół nr 23	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	Kompleksowa termomodernizacja będących w złym stanie technicznym placówek oświatowych w Bydgoszczy w tym na terenach objętych rewitalizacją: Zespołu Szkół nr 35 ul. Nakielska 273 oraz SP nr 2 ul. Hetmańska 34	ul. Nakielska 273, ul. Hetmańska 34	1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków: 3 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót	8 108 893 zł
39	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie miasta Bydgoszczy tj.: Szkoła Podstawowa nr 37, Zespół Szkół nr 6, Szkoła Podstawowa nr 32, Szkoła Podstawowa nr 64	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	Kompleksowa termomodernizacja będących w złym stanie technicznym placówek oświatowych w Bydgoszczy, w tym na terenach objętych rewitalizacją Gimnazjum nr 24 – ul. Kościuszki 37A (od 1.09.17 włączone do SP 37); Zespół Szkół nr 6 ul. Staroszkolna 12	ul. Kościuszki 37a, ul. Staroszkolna 12	1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków: 2 szt.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót	16 736 922,10 zł

40	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Remont elewacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego wraz z oficyną przy ul. Nakielskiej 15 wraz z zagospodarowaniem podwórka na cele społeczne	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Nakielska 15	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje kompleksową termomodernizację budynków przy ul. Nakielskiej 15 - remont elewacji budynku głównego, termomodernizacja oficyny, przyłączenie do sieci miejskiej KPEC, zagospodarowanie podwórka na cele społeczne wraz z rozbiórką pustostanu, wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych.	ul. Nakielska 15	1. Liczba zrewitalizowanych budynków: 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków w obszarach miejskich: 30 os. 3. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót; dokumentacja działań	518 938,50 zł
41	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Teatru Polskiego i Parku Kochanowskiego - stworzenie ogródka społecznego przeznaczonego dla osób starszych mogących realizować swoje pasje związane z pielęgnacją roślin i kwiatów	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa 20 stycznia 22	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje kompleksową termomodernizację budynku przy ul. 20 Stycznia 22 - remont i termomodernizacja elewacji budynku, a także rewitalizacja podwórka, stworzenie w obrębie pierzei 20 Stycznia ogródka społecznego. Rewitalizacja podwórka i elewacji budynku przyczyni się do poprawy estetyki, a także zintensyfikowania życia społecznego okolicy. Wspólnota udostępni mieszkania dla Fundacji Inkubator Społeczny na pomoc osobom bezdomnym	Ul. 20 stycznia 22	1. Liczba zrewitalizowanych obiektów: 1 szt. 2. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 2 szt. 3. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót; dokumentacja działań	177 000 zł

42	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zdegradowanych okolic ul. Gdańskiej - stworzenie podwórka otwartego z placem zabaw i piaskownicą dla dzieci	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Gdańska 89	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje kompleksową termomodernizację budynków przy ul. Gdańskiej 89 - remont i termomodernizacja elewacji budynków oficyn oraz tylnej części budynku głównego oraz rewitalizacji podwórka. Celem projektu jest stworzenie podwórka otwartego – miejsca spotkań (budowanie relacji sąsiedzkich, zapewnienie miejsca do zabawy i aktywnej integracji dzieci). Wspólnota udostępni mieszkania dla Fundacji Inkubator Społeczny na pomoc osobom bezdomnym	Ul. Gdańska 89	1. Liczba zrewitalizowanych obiektów: 3 szt. 2. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 1 szt. 3. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót; dokumentacja działań	170 000 zł
----	---	---	-------	---	-----------------------------------	---	----------------	---	---	------------

43	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - punkt wsparcia zatrudnienia - budynek Dworcowa 79	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Dworcowa 79	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje kompleksową termomodernizację budynków przy ul. Dworcowej 79 - remont i termomodernizacja elewacji budynku oraz wymiana okien. Celem projektu jest stworzenie warunków sprzyjających rozwiązywaniu problemów społecznych. Utworzenie punktu wsparcia zatrudnienia we współpracy z firmą pośrednictwa pracy (wykorzystanie lokalu na parterze budynku) ma zapewnić praktyczną pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej/znalezieniu zatrudnienia. Wspólnota udostępni mieszkania dla Fundacji Inkubator Społeczny na pomoc osobom bezdomnym	Ul. Dworcowa 79	1. Liczba zrewitalizowanych obiektów: 1 szt. 2. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 3 szt. 3. Powstanie punktu wsparcia zatrudnienia: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót; dokumentacja działań	179 300 zł
44	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Sienkiewicza/Chrobrego - stworzenie podwórka otwartego dla miłośników gry w szachy i warcaby	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Sienkiewicza 32	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje kompleksową termomodernizację budynku przy ul. Sienkiewicza 32 - remont i termomodernizacja elewacji budynku oraz rewitalizacja podwórka. Celem projektu jest stworzenie podwórka otwartego - miejsca spotkań mieszkańców. Wspólnota udostępni mieszkania dla Fundacji Inkubator Społeczny na pomoc osobom bezdomnym	ul. Sienkiewicza 32	1. Liczba zrewitalizowanych obiektów: 1 szt. 2. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 2 szt. 3. Liczba zrewitalizowanych podwórek:: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót; dokumentacja działań	139 300 zł

45	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - przywrócenie użyteczności społecznej nieruchomości przy ul. Unii Lubelskiej 5 poprzez stworzenie integracyjnego podwórka otwartego dla miłośników gry w szachy i warsztaty remontu elewacji	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Unii Lubelskiej 5	Projekt niweluje problemy związane z jakością powietrza, a także realizuje cele integracji społecznej, wskazane na etapie delimitacji i w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji. Obejmuje kompleksową termomodernizację budynków przy ul. Unii Lubelskiej 5 - elewacja budynku i rewitalizacja podwórka. Celem projektu jest stworzenie warunków sprzyjających rozwiązywaniu problemów społecznych. Otwarte podwórko dla mieszkańców okolicznych nieruchomości pomoże odbudować relacje sąsiedzkie i międzypokoleniowe	Ul. Unii Lubelskiej 5	1. Liczba rewitalizowanych obiektów: 1 szt. 2. Liczba mieszkań przeznaczonych dla Fundacji Inkubator Społeczny: 2 szt. 3. Liczba rewitalizowanych podwórek: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót; dokumentacja działań	172 800 zł
----	---	---	-------	---	--	---	-----------------------	---	---	------------

Kierunek działań: 3.2 Rozwój oferty edukacji ekologicznej

S77	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	KLUB ORION 3 - animacje społeczne w zakresie edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju na terenie osiedla Śródmieście	S	3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Dom Kultury BSM "Orion"	Projekt animacji społecznych w zakresie edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju na terenie osiedla Śródmieście (w tym skierowane do dzieci i młodzieży): • zajęcia edukacyjne z ekologii • zajęcia praktyczne, poradnictwo ekologiczne	Obszar rewitalizacji	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie: 50 os. 2. Liczba osób u których wzrosła wiedza z zakresu edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju: 50 os.	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: listy uczestników, dokumentacja działań	18 000 zł
-----	---	--	---	--	--	--	----------------------	---	---	-----------

* Nr projektu - oznaczenie dla projektów inwestycyjnych (liczbowe - np. „1”) i społecznych (numeracja poprzedzona literą S, np. „S1”).

** Typy projektów rewitalizacyjnych: S - społeczne, G- gospodarcze, Ś - środowiskowe, PF - przestrzenno-funkcjonalne

PROJEKTY INWESTYCYJNE ZOSTAŁY DODATKOWO OZNACZONE:

Na niebiesko – projekty inwestycyjne w ramach działania 6.4.1 RPO

Na szaro – pozostałe projekty inwestycyjne

Lista projektów rezerwowych

Nr projektu*	Obszar rewitalizacji (nr / nazwa)	Projekt (nazwa)	Typ projektu**	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Opis projektu				
						Zakres realizowanych prac	Miejsce realizacji	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów	Szacunkowa wartość projektu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Cel rewitalizacji 1. Pogłębienie spójności społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych										
Kierunek działań: 1.3 Rozwój oferty włączającej środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym										
51	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Stworzenie przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców Bydgoszczy na zdegradowanych obszarach przemysłowych w Śródmieściu - muzyczny park przy ul. Chodkiewicza 9-9	PF, Ś	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy	Budowa kompleksu akademicko – kulturalnego wraz z adaptacją przyległej przestrzeni na ogólnodostępny park przy ul. Chodkiewicza 9-11	ul. Chodkiewicza 9-9	1. Otwarta przestrzeń utworzona bądź rekultywowana na obszarach miejskich: 27 055 m ² 2 Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach: 2 000 osób/rok W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia; dokumentacja działań	13 083 908,52 zł
52	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-	Zadaszenie jednego kortu tenisowego przy ul. Nakielskiej 70 - Działania na rzecz integracji i budowa więzi społecznych na obszarze rewitalizacji	PF	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko TKKF ŚWIT	Zadaszenie kortu tenisowego przy ul. Nakielskiej 70: • zakup 2 gotowych elementów namiotu wraz z montażem • przygotowanie fundamentów • podłączenie energii elektrycznej	ul. Nakielska 70	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury na zrewitalizowanych obszarach: 1 szt. 2. Powierzchnia wyremontowanego obiektu sportowego: 640 m ² W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	230 000 zł

53	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Docieplenie elewacji południowej i zachodniej, remont klatki schodowej, remont drzwi wejściowych i na dziedzińcu, wymiana 4 okien na elewacji południowej i 8 okien na elewacji frontowej, zagospodarowanie terenu podwórza i ogrodu - Wspólnota Mieszkaniowa ul. Bolesława Chrobrego 5	PF	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Bolesława Chrobrego 5	Kompleksowa termomodernizacja budynków przy ul. Chrobrego 5 : <ul style="list-style-type: none"> • docieplenie elewacji południowej i zachodniej • remont klatki schodowej • remont drzwi wejściowych • wymiana 4 okien na elewacji południowej i 8 okien na elewacji frontowej oraz odnowienie podwórka i ogrodu 	ul. Bolesława Chrobrego 5	1. Liczba zrewitalizowanych budynków: 1 szt. 2. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	134 889,84 zł
54	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Rewitalizacja dzielnicy Okole - remont elewacji wraz z termomodernizacją budynku przy ul. Grunwaldzkiej 53	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Grunwaldzka 53	Kompleksowa termomodernizacja budynków przy ul. Grunwaldzkiej 53: <ul style="list-style-type: none"> • elewacja frontowa z wymianą okien • elewacja szczytowa wraz z ociepleniem • elewacja południowa od podwórza wraz z ociepleniem oraz uporządkowanie podwórka 	ul. Grunwaldzka 53	1. Liczba zrewitalizowanych budynków: 1 szt. 2. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	227 900 zł

55	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Renowacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Świętej Trójcy 12	Kompleksowa termomodernizacja budynków przy ul. Św. Trójcy 12 : <ul style="list-style-type: none"> wymiana drzwi wejściowych budynku głównego remont dachu oraz zagospodarowanie powierzchni podwórza – wymiana nawierzchni	ul. Świętej Trójcy 12	1. Liczba zrewitalizowanych budynków: 2 szt. 2. Liczba zrewitalizowanych podwórek: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	70 000 zł
56	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Renowacja secesyjnej kamienicy wraz z zabudowaniami - remont zabytkowej elewacji budynku przy ul. Sowińskiego 12 wraz z odzyskiem wody deszczowej i budową zielonych dachów na budynkach gospodarczych	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sowińskiego 12	Kompleksowa termomodernizacja budynków przy ul. Sowińskiego 12: <ul style="list-style-type: none"> remont elewacji budynku remont dachu przygotowanie projektu budowlanego budowa zielonego dachu na budynkach gospodarczych budowa systemu odzyskiwania wody deszczowej 	ul. Sowińskiego 12	1. Liczba zrewitalizowanych budynków: 1 szt. W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	405 000 zł

CEL 2. Wzmocnienie inicjatywy gospodarczej

Kierunek działań: 2.1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców

57	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Stworzenie Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości - Dworcowa 19 – Etap II	PF, G	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Stowarzyszenie Śródmiejskie	Remont 2 zdegradowanych zabytkowych kamienic z pustostanami - po remoncie przeznaczenie na funkcje rozwoju przedsiębiorczości, mieszkaniowe, handlowo-usługowe	ul. Dworcowa 19	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zrewitalizowana powierzchnia budynków: 1692,40 m2 2. Powierzchnia zrewaloryzowanego terenu- . 150 m2 3. Oszczędności zużycia energii: 25-30 %. 4. Liczba nowych stanowisk pracy: 12-15 5. Liczba nowych przedsiębiorstw ulokowanych budynku: 3 6. Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków: 2000-3500 osób/rocznie, 7. Liczba nowo utworzonych usług: 3 <p>W aplikacji o dofinansowanie z RPO oraz w trakcie monitorowania projektu beneficjent odniesie się/uwzględni osoby z obszaru rewitalizacji, w tym osoby zagrożone wykluczeniem, do których skieruje wsparcie</p>	Sprawozdanie realizatora projektu na podstawie: protokoły odbioru robót, sprzętu/wyposażenia	2 485 000 zł
----	---	--	-------	---	-----------------------------	--	-----------------	--	--	--------------

Tabela Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne			
Lp	Typ projektu *	Obszar rewitalizacji (nr / nazwa)	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1		2	5
Cel 1. Pogłębienie spójności społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych			
Kierunek działań 1.2 Podniesienie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej ukierunkowanej na zwiększenie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk defaworyzowanych			
1	S	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Edu(R)Ewolucje
2	S	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	Akcja – Kwalifikacja 2
3	PF	2. Stary Fordon	Rewitalizacja zabytkowego spichrza w Starym Fordonie
4	S	2. Stary Fordon	Zajęcia edukacyjne i integracyjne dla dzieci w Starym Fordonie
5	S	2. Stary Fordon	Zajęcia włączające dla grup międzypokoleniowych w Starym Fordonie

Kierunek działań 1.3 Rozwój oferty na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym			
6	PF	2. Stary Fordon	Rewitalizacja rynku w Starym Fordonie
7	S	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Centrum Inicjatyw Senioralnych
Cel 2. Wzmocnienie inicjatywy gospodarczej			
Kierunek działań 2.1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców			
8	G, PF	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Przemysły kreatywne Forget Heritage
Kierunek działań 2.2. Uruchomienie nowych działalności gospodarczych, wykorzystujących i wzmacniających atuty obszaru			
9	S	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	Bydgoskie Centrum Wolontariatu

* Typy projektów rewitalizacyjnych: S - społeczne, G- gospodarcze, Ś - środowiskowe, PF - przestrzenno-funkcjonalne

11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami, projektami rewitalizacyjnymi oraz działaniami różnych podmiotów i funduszy

Komplementarność przestrzenna

Podjęmowane działania będą miały istotny wpływ na uporządkowanie ładu przestrzennego na całym rewitalizowanym obszarze. Skoncentrowane na najbardziej zdegradowanych jego fragmentach, poprawią nie tylko funkcjonalność i estetykę obszaru, ale wyraźnie podniosą standard życia jego mieszkańców i przyczynią się do rozwoju przedsiębiorczości. Komplementarność przestrzenną obrazuje **Zał. nr 1 do GPR – Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji**. W podobszarze Zimne Wody - Czersko-Polskie, w ramach GPR nie planuje się inwestycji mających znaczący wpływ na jego charakter funkcjonalno-przestrzenny, wzmacnia się tu działania społeczne.

W podobszarze „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary” działania skupiają się na budowie przestrzeni otwartej i dostępnej dla wszystkich użytkowników, tworzącej ciąg projektów o charakterze kluczowym dla całego obszaru, jak i pilotażowych przedsięwzięć angażujących podmioty prywatne w tworzenie przestrzeni społecznej, np. współpraca spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych i przedsiębiorców z sektorem NGO.

Priorytetowo potraktowano obszar staromiejski oraz lokalizacje i projekty społeczne nawiązujące do historycznej tożsamości miejsca.

W podobszarze „Stary Fordon” działania prowadzone będą wzdłuż południowej granicy podobszaru (nabrzeże Wisły) i przechodzić będą stopniowo w kolejne partie terenu. Na północy zaplanowana interwencja nie przekracza wysokości ul. Targowisko, na zachodzie jest to początek ul. Bydgoskiej, a na wschodzie ul. Kapeluszników. Stanowi to niewielką, ale najstarszą i najcenniejszą część podobszaru Stary Fordon, zamykającą się w granicach planowanego szlaku kulturowego Starego Fordonu. Południowa granica stanowi także panoramę widokową Starego Fordonu.

Realizowane w ramach GPR zadania infrastrukturalne dotyczące adaptacji obiektu na potrzeby stworzenia centrum kulturalno-edukacyjnego (synagoga), remontów budynków mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia oraz tworzenia miejsc rekreacji publicznej (nabrzeża), w połączeniu z remontem i przebudową dróg dostępnych do tego terenu, tworzą efekt spójnego działania. W dalszej przyszłości planuje się także rewitalizację rynku oraz prace adaptacyjne zdegradowanego, zabytkowego spichlerza z przeznaczeniem na cele społeczne.

W podobszarze „Zimne Wody – Czersko Polskie” działania rewitalizacyjne koncentrują się na poprawie jakości życia najbardziej potrzebujących, tzn. mieszkańców osiedla socjalnego przy ul. Smoleńskiej. Miasto reaktywuje działalność świetlicy środowiskowej przy ul. Smoleńskiej - doposaży oraz zagospodaruje przyległą przestrzeń w infrastrukturę rekreacyjno-integracyjną. Świetlica będzie zlokalizowana w tym samym miejscu, co Centrum Integracji Społecznej oraz Bydgoska Spółdzielnia Socjalna „Bydgoszczanka” – uzupełnione więc i wzmocnione zostaną działania blisko sąsiadujących ze sobą podmiotów. Ponadto, ze środków budżetu miasta zrealizowane zostaną inwestycje drogowe służące poprawie bezpieczeństwa, również na ul. Smoleńskiej.

Przedsięwzięcia GPR stanowią element szeroko zakrojonego, dynamicznego procesu zmian przestrzenno-funkcjonalnych obszaru rewitalizacji. Ważne jest też ich powiązanie z innymi inwestycjami, które przykładowo, poglądowo, zostały wskazane w dalszej części tego rozdziału - „Komplementarność źródeł finansowania”.

Komplementarność problemowa

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą powiązane, wzajemnie się dopełniają, tworzą synergiczny efekt. Oddziałują na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenną, środowiskową. Są odpowiedzią na zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji problemy. Celują w ograniczenie negatywnego rezultatu, ale także w przyczynę zjawisk kryzysowych, by zapobiegać ich powielaniu i utrwalaniu. Komplementarność problemową przedstawia opis/rozwińnięcie wskaźników w Rozdz. 4 *Obszar zdegradowany* oraz Rozdz. 7 *Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji z Matrycą logiczną działań*.

Matryca ilustruje też komplementarność projektów inwestycyjnych z działaniami „miękkimi” - wszystkie przedsięwzięcia infrastrukturalne mają powiązania z projektami społecznymi.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Za prawidłowość realizacji GPR odpowiada Zespół ds. rewitalizacji powołany 26 sierpnia 2015 r. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Skupia on przedstawicieli różnych, merytorycznie i organizacyjnie powiązanych z tematyką GPR, wydziałów Urzędu Miasta Bydgoszczy i innych instytucji samorządowych, uczestniczących w całym procesie tworzenia programu (por. Rozdz.14: *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* oraz Rozdz. 16: *System monitoringu ...*).

Ze względu na konieczność i wolę włączania w cały proces rewitalizacji wszystkich jego interesariuszy zagwarantowano partycypację społeczną na każdym etapie GPR. W aspekcie instytucjonalnym szczególne znaczenie ma planowane po przyjęciu GPR przez Radę Miasta Bydgoszczy powołanie Komitetu Rewitalizacji, w którego skład wejdą m.in. przedstawiciele NGO, przedsiębiorców oraz mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przewiduje się, że Komitet będzie zaangażowany w cały proces wdrażania, monitoringu i ewaluacji zadań.

W celu zachowania komplementarności proceduralno – instytucjonalnej określone zostały zasady partycypacji społecznej, w tym realizacji projektów beneficjentów innych niż Miasto oraz system zarządzania i monitorowania. Zostały one opisane w Rozdz. 12: *Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji* oraz w ww. Rozdz. 14 i 16.

Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa zachodzi w przypadku części obszaru, tzn. obejmuje Śródmieście wraz ze Starym Miastem. Obszar ten objęty był Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Bydgoszczy na lata 2007-2015 (LPR-B). W ramach poddziałania 7.1 RPO WK-P 2007-2013 zrealizowano tam inwestycje mające na celu ożywienie społeczne, w tym sfery kultury i gospodarki. Projekty realizowane były przez Miasto oraz tzw. beneficjentów zewnętrznych (Diecezja Bydgoska, uczelnie i jednostki edukacyjne, przedsiębiorcy). Wartość całkowita projektów miejskich wyniosła 105 231 524 zł (dofinansowanie 58 297 906 zł), a beneficjentów zewnętrznych 10 440 525 zł (dofinansowanie 2 444 879 zł).

Zrealizowano m.in. projekt pn. *Miejskie Centrum Kultury - przebudowa budynku przy ul. Marcinkowskiego w Bydgoszczy, z przeznaczeniem na nową siedzibę Miejskiego Ośrodka Kultury*, który polegał na rewitalizacji kompleksu budynków dawnego kina Orzeł. W ramach prac inwestycyjnych odtworzono secesyjną elewację budynku, przywrócono funkcje kinowo-widowiskową oraz stworzono pomieszczenia na działalność kulturalno-edukacyjną. W ramach GPR

dalszemu wzmocnieniu ulegnie wymiar społeczny oraz edukacyjny kultury w Śródmieściu poprzez realizację projektów: *Rewitalizacja nieruchomości dawnego Teatru Kameralnego przy ul. Grodzkiej w Bydgoszczy* oraz *Modernizacja i przebudowa infrastruktury Teatru Polskiego*, a także *Poszerzenie oferty kulturalnej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy poprzez dostosowanie lokalu przy ul. Gdańskiej 5 i obiektu przy ul. Mennica 6 na potrzeby muzealne* wraz z projektami społecznymi. Beneficjenci zewnętrzni zamierzają objąć działaniami społeczno-kulturalnymi środowiska wykluczone m.in. w projekcie *POMORZANIN REAKTYWACJA - ochrona cennej przestrzeni publicznej i nadanie jej funkcji kulturotwórczych, miastotwórczych, edukacyjnych i społecznych*.

W ramach LPR-B zrewitalizowano także centralnie położoną Wyspę Młyńską (projekty: *Wyspa Młyńska III etap – Budowa infrastruktury rekreacyjnej Wyspy Młyńskiej i jej najbliższego otoczenia* oraz *Wyspa Młyńska IV etap - Rewitalizacja zdegradowanych terenów sportowych na terenie Wyspy Młyńskiej, polegająca na budowie: przystani jachtowej z bazą noclegową, niezbędnej infrastruktury oraz zjazdów z ul. Tamka*). Aktualnie realizowany jest tam projekt pn. *Park Kultury. Rewitalizacja Młynów Rothera na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy – etap 1*.

W poprzedniej perspektywie UE wdrożono również projekt pn. *Bydgoski Węzeł Wodny – rewitalizacja bulwarów i nabrzeży, polegająca na przebudowie i budowie umocnień nabrzeży, przebudowie oświetlenia, przebudowie ścieżek rowerowych i pieszych, budowie obiektów małej architektury, przebudowie układu komunikacyjnego i budowie przystanków tramwaju wodnego – I etap*. W obecnym okresie programowania zaplanowano jego kontynuację – dalszą *Rewitalizację bulwarów Brdy*. Ponadto zrealizowane zostanie czteroetapowe przedsięwzięcie pn. *BOSKA WENECJA*. Infrastruktura objęta tymi projektami tworzy ciąg budynków, które zlokalizowane są na terenie tzw. Wenecji Bydgoskiej (nad rz. Młynówką przepływającą przez Wyspę Młyńską).

Projekt pn. *Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Rynku* jest kontynuacją przedsięwzięcia ujętego w LPR-B pn. *Rewitalizacja Starego Rynku wraz z przyległymi ulicami oraz ulicy Mostowej wraz z ciągiem komunikacyjnym Mostu Sulimy Kamińskiego*. W ramach LPR-B zrealizowano podprojekty: *Przebudowa ulic w rejonie starego rynku: Trybunalska, Batorego, Niedźwiedzia, Jezuicka, Ku Młynom, Farna, Spichlerna* oraz *Przebudowa obiektów mostowych, polegający na przebudowie 3 obiektów mostowych wokół Starego Rynku w Bydgoszczy, tj. most na jazie w ciągu ul. Tamka, most przez rzekę Brdę w ciągu ul. Ku Młynom, most Jerzego Sulimy-Kamińskiego przez rzekę Brdę w ciągu ul. Mostowej*. Komplementarną inwestycją był zrealizowany w ramach LPR-B projekt pn. *Przebudowa ul. Marszałka Focha w Bydgoszczy na odcinku od skrzyżowania z ul. Gdańską do mostów na rzece Brdzie*.

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty umieszczone w GPR są przewidziane do finansowania z różnych źródeł. Łączą finansowanie z funduszy unijnych (w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), budżetu Miasta Bydgoszczy oraz środków prywatnych.

Kluczowe znaczenie mają środki EFS i EFRR. Priorytetowe zadania ujęte w pakiecie zintegrowanym będą aplikowały o wsparcie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Komplementarność źródeł finansowania obrazują Tabele dot. harmonogramu realizacji GPR i ram finansowych głównych i uzupełniających przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych. W celu lepszego pokazania powiązań projektów, przyjęto w zestawieniach różne oznaczenie dla projektów inwestycyjnych (liczbowe - np. „1”) i społecznych (numeracja poprzedzona literą S, np. „S1”). W ten sposób można łatwo prześledzić zintegrowanie projektów.

Szacunkowa suma kosztów 50 projektów inwestycyjnych z listy podstawowej wynosi 256 034 363,67 zł, przy docelowej wartości dofinansowania 121 806 344,29 zł (w tym w ramach 6.4.1 RPO 55 423 727,90 zł (w ramach dostępnej alokacji dla M. Bydgoszczy 13 337 760,00 € - przelicznik € przyjęty z dn. 5 I 2018r. tj. 1€ - 4,1554 zł).

Dla 77 projektów „społecznych” (w tym 54 beneficjentów innych niż Miasto) szacunkowy koszt całkowity wynosi 58 115 850,23 zł, a dofinansowanie 52 782 726,01 zł.

Komplementarność i synergię przestrzenną oraz finansową należy też pokazać w kontekście innych, poza GPR, działań podejmowanych w obszarze.

Z budżetu Miasta, w okresie 2017/2018, w ramach dotacji udzielanych przez Miejskiego Konserwatora Zabytków, udzielono wsparcia na remonty części zewnętrznych następujących cennych obiektów:

- w podobszarze „Bocianowo - Śródmieście – Stare Miasto, Okole, Wilczak – Jary”: 3 kamienice przy ul. Gdańskiej, 2 kamienice przy ul. Królowej Jadwigi, kamienica przy ul. Garbary oraz budynek dawnego teatru przy ul. Wrocławskiej. Ponadto dotowano renowację polichromowanego stropu w Kościele pw. Miłosierdzia Bożego

Rozpoczęto też gruntowny remont śluzy Okole (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu).

- w podobszarze „Stary Fordon”: udzielono dotacji dla Kościoła pw. św. Jana Apostoła i Ewangelisty na renowację elewacji.

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. zamierza realizować inwestycje wodno-kanalizacyjne w podobszarach w ramach „Wieloletniego Planu Inwestycyjnego MWiK na lata 2018-2022” oraz „Budowy i przebudowy kanalizacji deszczowej i dostosowania sieci kanalizacji deszczowej do zmian klimatycznych na terenie miasta Bydgoszczy”:

- w podobszarze „Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto – Okole – Wilczak – Jary”:
  - przebudowa sieci wodociągowej w ul. Królowej Jadwigi, Długiej i Wały Jagiellońskie (koordynacja z budową linii tramwajowej)
  - budowa sieci wodociągowej w drodze dojazdowej (18.KD-D) od ul. Chodkiewicza
  - budowa kanalizacji sanitarnej w drodze dojazdowej (18.KD-D) od ul. Chodkiewicza
  - renowacja kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Grunwaldzkiej – Wrocławskiej
  - renowacja kanalizacji piętrowej w ul. Dworcowej i Zygmunta Augusta
  - przebudowa przyłączy kanalizacyjnych do budynków przy ul. Stawowej nr 7, 38, 40-42, 47 ÷ 53, 55, 57, 59, 63, 68, 78, 80, 82, 96, 98, 100, 104, 108, 110
  - renowacja kanalizacji sanitarnej Stary Rynek, w ul. Chełmińskiej
  - renowacja kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Placu Chełmińskim
  - renowacja kanalizacji deszczowej ul. Śląskiej
  - budowa kanalizacji deszczowej w Placu Kościeleckich
  - przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Długiej
  - budowa kanalizacji deszczowej (odwodnień) w ul. Grunwaldzkiej, Focha, Kruszwickiej
  - budowa retencji kanałowej w ul. Zygmunta Augusta, Matejki, Wileńskiej, Sowińskiego, Placu Piastowskim, Sienkiewicza, Hetmańskiej, Kościuszki, Pomorskiej, Warmińskiego, Reja, Parku Witosa, Lubelskiej, Kordeckiego, Dolina
  - budowa retencji liniowej w ul. Mazowieckiej, Bocianowo, Fredry, Zygmunta Augusta
  - budowa zbiorników retencyjnych w ul. Żółkiewskiego, Hetmańskiej, Sobieskiego, Raclawickiej, Lipowej, Świętojańskiej, Słowackiego, Chocimskiej, Mazowieckiej, Świeckiej, Bocianowo, Hetmańskiej, Krasińskiego, Parku Kazimierza Wielkiego, Artyleryjskiej, Kopernika, Skwerze Leszka Białego, Markwarta, Alejach Mickiewicza, w

Parku Witosa, Placu Waysenhoffa, Stawowej, Stromej, Grudziądzkiej, Kruszwickiej, Św. Trójcy, Podgórznej, Przy Zamczysku, Wałach Jagiellońskich

- w podobszarze 'Stary Fordon':
  - przebudowa sieci wodociągowej w ul. Bydgoskiej
  - budowa wodociągu w ul. Rybaki
  - budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Rybaki
- w podobszarze „Zimne Wody – Czersko Polskie”:
  - budowa sieci wodociągowej w ul. Chemicznej.

Administracja Domów Miejskich „ADM” Sp. z o.o. zarządza komunalnym zasobem mieszkaniowym. Zgodnie z wykazem wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę, w latach 2017 - 2018 spółka realizuje:

- 30 inwestycji w podobszarze Bocianowo - Śródmieście – Stare Miasto, Okole, Wilczak - Jary: po 3 budynki przy ul. Długosza oraz Na Wzgórzu, po 2 budynki przy ul. Chełmińskiej, Piotra Skargi, Paderewskiego, Łokietka, Dworcowej, Gdańskiej oraz po 1 budynku przy ul. Hetmańskiej, Śląskiej, Stary Port, Jasnej, Nowogrodzkiej, Siemiradzkiego, 3 Maja, Grunwaldzkiej, Nakielskiej, Jackowskiego, Sienkiewicza, Pomorskiej.
- 9 inwestycji w podobszarze Stary Fordon: 5 budynków przy ul. Bydgoskiej, po 1 budynku przy ul. Kapeluszników, Rynek, Sikorskiego oraz Wyzwolenia.

Prace dotyczą najczęściej termomodernizacji, remontu elewacji, przebudowy oraz rozbudowy instalacji gazowej, przebudowy i remontu mieszkań.

Bydgoskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (BTBS) – spółka utworzona przez Miasto buduje zarówno na osiedlach mieszkaniowych w Bydgoszczy (również w Fordonie), jak i w samym centrum miasta. Budynki w centrum to głównie tzw. plomby w zwartej zabudowie (np. przy ul. Grunwaldzkiej).

Aktualnie w zasobach BTBS znajduje się 25 budynków, w których zlokalizowanych jest 1266 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 63.157,82 m² oraz 21 lokali użytkowych, 135 garaży i 104 miejsca postojowe w dwóch podziemnych parkingach wielostanowiskowych. Spółka planuje kolejne inwestycje w zdegradowanym centrum Bydgoszczy - planuje włączyć się w proces ożywiania centrum miasta. W grudniu 2017 r. rozstrzygnięty został konkurs architektoniczny na zabudowę wielorodzinną przy ulicach Zygmunta Augusta i Rycerskiej. Tuż obok realizację bardzo dużego projektu mieszkaniowego rozpoczyna spółka Moderator Inwestycje. Deweloper planuje na tym terenie wybudować 1500 mieszkań. Jednym z elementów nowego projektu ma być zachowanie jego cech historycznych, charakterystycznych dla obszaru Bocianowa.

Bydgoski Budżet Obywatelski (BBO) to kwota roczna w wys. co najmniej 5 mln zł z budżetu miasta przeznaczana na realizację zadań zgłaszanych przez mieszkańców. Kwota ta jest dzielona proporcjonalnie do liczby osób zameldowanych na pobyt stały na obszarze każdej z 29 rad osiedli.. W roku 2017 do podziału przeznaczona została dwukrotnie większa kwota - 10 mln zł, co zapewni realizację min. 30 inwestycji.

W ramach dotychczasowych edycji BBO zbudowano/zagospodarowano m.in.: 50 placów zabaw, 40 siłowni plenerowych, 28 chodników, 23 tereny zielone, 21 tablic, neonów, instalacji artystycznych, 23 boiska, 20 parkingów, 8 placów do street workoutu, 4 skateparki, 2 sceny plenerowe.

Przykłady inwestycji zrealizowanych w obszarze rewitalizacji w ramach BBO 2017:

1. Podobszar I „Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary”:

- wymiana chodników na ul. Mazowieckiej (733 888 zł)
- siłownia przy ul. Granicznej (65 000 zł)
- rewitalizacja Placu Chełmińskiego (293 274 zł)

- budowa ul. Hożej (251 471 zł)

2. Podobszar II „Stary Fordon”:

- budowa ul. Celnej (478 257 zł)

3. Podobszar III „Zimne Wody – Czersko Polskie”:

- rozbudowa chodnika wzdłuż ul. Smoleńskiej (79 908 zł)

- budowa wiaty przystankowej służącej poprawie bezpieczeństwa na skrzyżowaniu ulic Kieleckiej i Smoleńskiej,

- przejścia dla pieszych w obrębie skrzyżowania ul. Smoleńskiej z Kielecką.

Ze środków budżetu miasta przebudowane zostało skrzyżowanie ulicy Smoleńskiej z Kielecką. Na budowę nowego odcinka chodnika zarezerwowano 80 tys. zł. Inwestycja ta została zrealizowana m.in. w wyniku spotkań partycypacyjnych na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji.

W 2018 r. na BBO ma być przeznaczonych ponad 13 mln zł.

Duże zmiany w przestrzeni i jakości życia wynikają z zaangażowania prywatnych inwestorów w budowę lub modernizację nieruchomości w obszarze rewitalizacji. Zgodnie z wykazem wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 2017 - 2018 (stan na 30 marca 2018 r.)⁸ prywatni inwestorzy planują m.in.:

- w podobszarze „Bocianowo - Śródmieście – Stare Miasto, Okole, Wilczak – Jary”:
  - budowę 7 budynków mieszkalnych wielorodzinnych (ul. Kościuszki, Czerwonego Krzyża, Poznańskiej, Na Wzgórzu, Grunwaldzkiej, Huzarskiej, Stary Port),
  - przebudowę i adaptację 6 budynków na cele mieszkaniowe (ul. Dworcowej, Stary Rynek, Krasieńskiego, Libelta, Gdańskiej),
  - budowę budynku hotelowego przy ul. Gdańskiej,
  - zmianę sposobu użytkowania pomieszczeń biurowo-usługowych na parterze budynku przy ul. Garbary na przedszkole,
  - remont i docieplenie elewacji z elementami wymiany stolarki okiennej oraz remont dachu w 23 budynkach (ul. Poznańska, Dworcowa, Cieszkowskiego, Jagiellońska, Marcinkowskiego, Piotrowskiego, Św. Trójcy, Królowej Jadwigi, Weyssenhoffa, Gimnazjalna, Rejtana, Jana Kazimierza, Gdańska, Garbary, Floriana, Kołłątaja),
  - zmianę sposobu użytkowania obiektu na cele usługowe, edukacyjne lub gastronomiczne i związane z tym prace budowlane w 10 budynkach (na ul. Kraszewskiego, Nakielskiej, Stary Port, Piotrowskiego, Długiej, Gdańskiej, Stary Port, Gimnazjalnej, Podolskiej, Magdzińskiego),
  - rozbudowę kamienicy przy ul. Mickiewicza 1 od strony dziedzińca poprzez dobudowę szybu windowego i klatki schodowej, przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku mieszkalno-usługowego na hotel z częścią gastronomiczną, rekreacyjną i handlową,
  - rozbudowę, nadbudowę i przebudowę budynku hotelowego przy ul. Wrocławskiej 3 wraz ze zmianą sposobu użytkowania hali wystawowej budynku na pokoje hotelowe wraz z przebudową sieci wodociągowej,
  - przebudowę i renowację w zakresie posadzki i ścian wewnętrznych do wysokości 4,5 metra w części prezbiterium budynku kościoła katedralnego,
  - rekonstrukcję stanu pierwotnego wieży kościelnej poprzez przywrócenie jej historycznego kształtu – Plac Zbawiciela 2.
- w podobszarze „Stary Fordon”:
  - budowę zewnętrznej i wewnętrznej instalacji gazowej 3 budynków zlokalizowanych przy ul. Rynek, Patrolowej oraz Bydgoskiej,

⁸ Opracowanie własne Wydziału Administracji Budowlanej Urzędu Miasta Bydgoszczy.

- w podobszarze „Zimne Wody – Czersko Polskie”:
  - budowę budynku mieszkalnego przy ul. Okulskiej,
  - rozbudowę, przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku technicznego i gospodarczego przy ul. Smoleńskiej na zakład rzemieślniczych usług stolarskich,
  - zmianę sposobu użytkowania wraz z nadbudową zakładu produkcji opakowań na zakład stolarski z częścią ekspozycji mebli przy ul. Smoleńskiej,
  - przebudowę i zmianę sposobu użytkowania części magazynowej przy ul. Toruńskiej na funkcję produkcyjną - produkcja i konfekcjonowanie przetworów warzywnych.

Ponadto, prywatni inwestorzy podjęli prace związane z renowacją i utrzymaniem 73 obiektów budowlanych na podstawie decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w istotnych dla procesu rewitalizacji lokalizacjach⁹ w podobszarze Bocianowo - Śródmieście – Stare Miasto, Okole, Wilczak – Jary (na ul. Długiej w 18 obiektach, ul. Dworcowej w 10 obiektach, po 5 obiektów na ul. Królowej Jadwigi, Kordeckiego oraz Gdańskiej, 4 obiekty na ul. Poznańskiej, 3 obiekty na ul. Św. Trójcy, po 2 obiekty na ul. Jezuickiej, Zduny oraz Śniadeckich, a także po 1 obiekcie na ul. Unii Lubelskiej, Chrobrego, Długosza, Łokietka, Podwale, Mostowej, Magdzińskiego, Przysięcze, Zbożowy Rynek, Stary Port, Chwytwo, Wierzbickiego, Kujawskiej, Siemiradzkiego, Jackowskiego, Pomorskiej, Garbary).

---

⁹ Opracowanie własne – Informacja dot. prowadzonych przez PINB dla Miasta Bydgoszczy działań związanych z utrzymaniem obiektów (art. 66 Prawa budowlanego) na terenie Miasta Bydgoszczy na dzień 5.04.2018 r. Decyzje wykonane i w trakcie realizacji (dot. postępowań wszczętych do dnia 31.12.2017 r.)

12. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Przy tworzeniu i realizacji GPR przestrzegane są m.in. poniższe zasady:

- partycypacja społeczna obejmuje cały proces rewitalizacji,
- dąży się do poznania potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzi się skierowane do interesariuszy działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjuje się, umożliwia i wspiera działania służące rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnia się udział interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- wspiera się inicjatywy zmierzające do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnia się interesariuszom możliwość wypowiedzenia się w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny procesu rewitalizacji.

GPR był poddany konsultacjom społecznym na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego/rewitalizacji oraz na etapie projektu pełnego dokumentu. Przedłożono go do zaopiniowania wszystkim podmiotom wymienionym w art. 17 Ustawy o rewitalizacji.

Udział społeczny będzie zapewniony do zamknięcia programu, m.in. poprzez współpracę z Komitetem Rewitalizacji. Wszystkie istotne informacje z każdego etapu programu są i będą publikowane na stronie internetowej, interesariusze mają możliwość zgłoszenia swoich uwag w każdej chwili - w formie mailowej, pisemnej, osobistej.

W czasie tworzenia GPR były prowadzone działania informacyjne, w tym dystrybucja drukowanych materiałów informacyjnych, spotkania, warsztaty, spacerki badawcze.

Przeprowadzono nabór projektów rewitalizacyjnych dla podmiotów spoza struktury organizacyjnej Miasta, w wyniku czego beneficjenci „zewnętrzni” uzyskali dostęp do funduszy unijnych, a program tworzony jest w partnerstwie wielosektorowym.

Podsumowanie konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne projektu *Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Bydgoszczy* prowadzone były od 8 września do 12 października 2016 r.

Doboru form konsultacji dokonano zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 3 Ustawy o rewitalizacji. W przeprowadzonych konsultacjach społecznych zastosowano następujące formy:

- 1) zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (11 pism, 2 interpelacje i 1 wniosek Radnych Rady Miasta Bydgoszczy, 1 petycja oraz 4 uwagi elektroniczne);
- 2) spotkania (zorganizowano 25 spotkań), ankiety (zebrano 570 ankiet), wykorzystanie grup przedstawicielskich (Bydgoska Rada Seniorów, Młodzieżowej Rady Miasta Bydgoszczy, Rada Działalności Pożytku Publicznego Miasta Bydgoszczy) oraz zbieranie uwag ustnych (10 osób zgłosiło uwagi podczas dyżuru konsultacyjnego).

Konsultacje społeczne prowadzone były w sposób ułatwiający zrozumienie prezentowanych treści i odniesienie się do nich, z użyciem wizualizacji oraz materiału informacyjnego w języku niespecjalistycznym.

Po zakończeniu konsultacji społecznych i uzyskaniu niezbędnych informacji i uzgodnień opublikowano raport z konsultacji wraz z zestawieniem zebranych uwag i opinii. Wszystkie powyższe dokumenty zostały opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Bydgoszczy oraz na miejskim portalu informacyjnym www.bydgoszcz.pl

W kwietniu 2017 r. w ramach realizacji projektu pn. *Wsparcie przygotowawcze Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Bydgoszczy* dofinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 przeprowadzono działania partycypacyjne - z zastosowaniem tych samych metod i scenariusza - w 5 jednostkach strukturalnych obszaru rewitalizacji w Bydgoszczy. Informacje o działaniach były przekazywane wielotorowo: poprzez plakaty, ulotki, ogłoszenia na stronie internetowej urzędu miasta, ogłoszenia w BIP, ogłoszenia na profilu FB UM, kampanię reklamowa na FB, ogłoszenia prasowe, ogłoszenia radiowe, zaproszenia bezpośrednie.

Celem 5 spotkań otwartych było wprowadzenie mieszkańców w tematykę rewitalizacji oraz diagnoza problemów i potrzeb interesariuszy na danym obszarze. Celem 5 spacerów badawczych było lepsze poznanie sposobów użytkowania przestrzeni, wizualizacja problemów oraz wskazanie preferowanych kierunków zmian. Celem 5 warsztatów przyszłościowych było wypracowanie wizji danego obszaru rewitalizacji i wstępnych założeń do projektów rewitalizacyjnych w oparciu o aktywny udział uczestników warsztatów oraz dane zebrane na etapie wcześniejszych konsultacji, diagnoz i analiz. Konsultacje społeczne, w których czynny udział w ww. formach wzięło 94 uczestników, miały służyć także poszukiwaniu lokalnych liderów i tworzeniu sojuszy czy grup nieformalnych, które będą angażować się w realizację projektów rewitalizacyjnych.

Efektom przeprowadzonych działań jest raport przedstawiający zindywidualizowane, charakterystyczne dla każdego z obszarów elementy:

- potrzeby i problemy wskazywane przez interesariuszy,
- wizję obszaru po rewitalizacji,
- cele, które przyczynią się do osiągnięcia tego stanu,
- wstępne założenia do projektów rewitalizacyjnych,
- opis przeprowadzonych konsultacji.

Od 4 maja do 5 czerwca 2018 r. prowadzone były konsultacje społeczne projektu GPR. Wykorzystano następujące metody i narzędzia:

- 1) zbieranie uwag, opinii i propozycji w postaci papierowej lub elektronicznej za pomocą formularza konsultacyjnego;
- 2) spotkania otwarte (po jednym w każdym z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji);
- 3) uzgodnienia z grupami przedstawicielskimi: Bydgoską Radą Seniorów, Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz Młodzieżową Radą Miasta Bydgoszczy;
- 4) spotkania z członkami Bydgoskiej Lokalnej Grupy Działania „Dwie Rzeki”, Radami Osiedla: Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto, Okole, Wilczak – Jary, Stary Fordon, Zimne Wody – Czersko Polskie;
- 5) zbieranie uwag ustnych do protokołu.

W spotkaniach łącznie wzięło udział 61 osób. W spotkaniach z mieszkańcami uczestniczyli również przedstawiciele Urzędu Miasta Bydgoszczy i jednostek/spółek miejskich (m.in. Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Administracji Domów Miejskich).

Uwagi ustne i pisemne wraz z odniesieniem się do nich zostały przedstawione i opublikowane w Raporcie z konsultacji społecznych w czerwcu 2018 r. Większość uwag została uwzględniona i wyjaśniona. Najwięcej pytań i wniosków o zmiany w GPR dotyczyło planowanych projektów. Efektem konsultacji było więc głównie doprecyzowanie przedsięwzięć i uwzględnienie nowych projektów, w większości nieinwestycyjnych, które wzmocniły efekt społeczny GPR i uzasadnienie potrzeby realizacji powiązanych z nimi projektów infrastrukturalnych.

Wpłynęły też pozytywne opinie pisemne Bydgoskiej Rady Seniorów, Młodzieżowej Rady Miasta Bydgoszczy oraz Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Bydgoszczy. Równolegle konsultowane były zasady wyboru i działania Komitetu Rewitalizacji, dzięki czemu mieszkańcy mieli udział w określeniu reguł powoływania i funkcjonowania tego ciała doradczego.

Inne, niepowiązane bezpośrednio z zakresem GPR problemy zgłoszone przez mieszkańców w trakcie spotkań, zostały zgłoszone do odpowiednich służb.

Dokonano również zmian redakcyjnych, uspojono dane, usunięto powtórzenia, wykonano korektę stylistyczną i edytorską dokumentu.

W dniu 12 czerwca 2018r. opublikowano raport z konsultacji: http://bip.um.bydgoszcz.pl/struktura_miasta/wydzialy_urzedu_miasta/biuro_komunikacji_spoicznej/komunikaty/Gminny_Program_Rewitalizacji_projekt_po_konsultacjach_12_06_2018.aspx#0

Tym samym proces konsultacji społecznych zakończono i projekt GPR rozpoczął kolejną fazę postępowania w sprawie sporządzania i uchwalania GPR, wynikającą z art. 17 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, tj. procesu uzgodnienia projektu GPR z ustawo wskazanymi organami administracji publicznej oraz operatorami sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządcami dróg oraz linii i terenów kolejowych.

Termin nadsyłania uwag upłynął w dniu 5 lipca 2018r. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie, zgodnie z art. 18 ust. 3 ww. ustawy uważane było za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu dokumentu.

Opiniowanie odbyło się zgodnie z określonym w ustawie o rewitalizacji sposobem ich przeprowadzenia. Projekt dokumentu wysłano łącznie do 26 podmiotów opiniujących, z czego:

- uzyskano 14 pozytywnych opinii,
- 9 podmiotów nie przekazało opinii – uznaje się to jako tzw. zgodę milczącą,
- 1 podmiot uznał, że sprawa nie podlega jego kompetencji,
- 2 podmioty odmówiły zaopiniowania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy – prócz pozytywnej opinii projektu GPR w zakresie form ochrony przyrody - uznał, że realizacja założeń GPR nie powinna znacząco oddziaływać na środowisko. Tym samym odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu GPR. Takie samo zdanie wyraził Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, który również zaopiniował projekt GPR pozytywnie.

Raport z procesu opiniowania projektu dostępny jest na: <http://www.bydgoszcz.pl/rozwoj/rewitalizacja/>

Założenia Programu Komunikacji

W trosce o właściwy, zgodny z oczekiwaniami mieszkańców sposób angażowania społeczności w rewitalizację zlecone zostały analizy dotyczące skutecznej komunikacji społecznej.

Program komunikacji i włączania w proces rewitalizacji lokalnej społeczności powstał w ramach projektu pn. Wsparcie przygotowawcze Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Bydgoszczy, dofinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Z prowadzonych w obszarze rewitalizacji Bydgoszczy badań wśród interesariuszy rewitalizacji, jak również warsztatów z mieszkańcami wynikają oczekiwania społeczne dot. dobrej komunikacji, tj.:

- informacja musi być powszechna, dostępna, zrozumiała i musi przyciągać uwagę,
- komunikat musi być interesujący, tzn. powinien wskazywać na istotne dla interesariusza aspekty, korzyści, wpływ tematu na interesariusza,
- informacja musi spełniać warunki pozwalające dotrzeć do tej grupy odbiorców, którą osoba tworząca komunikat określiła,
- komunikat musi być zrozumiały dla wszystkich grup odbiorców,
- włączanie mieszkańców w proces rewitalizacji powinno opierać się na wielu narzędziach komunikacji, zarówno elektronicznych jak również stacjonarnych,
- należy zadbać o dobre warunki spotkań dla mieszkańców.

Sformułowane zostały następujące wytyczne programu komunikacji, które będą stosowane podczas wdrażania GPR:

Narzędzia komunikacji z mieszkańcami

Nazwa narzędzia	Zasady funkcjonowania
Dedykowana rewitalizacji strona www	Dedykowana rewitalizacji strona www, która oprócz wszystkich informacji na temat rewitalizacji, będzie zawierała wyczerpującą informację opracowaną w przystępnym języku dot. procesu rewitalizacji prowadzonego w każdym z podobszarów, jego harmonogramu i aktualności, będzie zawierała informację jak można włączyć się w proces, jakie przedsięwzięcia są aktualnie realizowane, a jakie planowane, kontakt i miejsce biura rewitalizacji. Strona powinna być również wykorzystywana jako narzędzie, dzięki któremu mieszkańcy mogą się wypowiedzieć. Na stronie powinny pojawiać się wyczerpujące, zawsze aktualne informacje.
Punkt informacyjny	Powinien istnieć punkt, w którym mieszkańcy uzyskują informacje nt. prowadzonej rewitalizacji, będą mogli zgłosić swoje problemy i wnioski. Takim punktem może stać się siedziba Rady Osiedla.
Media społecznościowe	Punkty informacji powinny komunikować się z mieszkańcami za pośrednictwem mediów społecznościowych, co najmniej Facebook'a.
Media lokalne: prasa, radio, TV i portale	Jeśli rewitalizacja ma być odbierana jako ważny element w strategii miasta, powinna pojawiać się informacja na jej temat w lokalnych mediach. Przed i po każdym istotnym dla mieszkańców wydarzeniu, etapie, należy również informować za pośrednictwem mediów. Proponuje się przygotowywanie dla mediów gotowych informacji prasowych lub organizację konferencji prasowych.

Otwarte spotkania informacyjne dla mieszkańców	Otwarte spotkania z mieszkańcami należy organizować na różnych etapach procesu, w zależności od potrzeb, w celu informowania mieszkańców o postępach programu.
--	--

Narzędzia i techniki włączające lokalną społeczność w proces rewitalizacji

Nazwa narzędzia	Zasady funkcjonowania
Punkt informacyjny – miejsce spotkań, prowadzenia warsztatów	Punkty informacji jako miejsca spotkań, prowadzenia warsztatów, animacji (np. kawiarnia obywatelska). Dzięki nadaniu im również takiej funkcji, staną się narzędziem włączającym mieszkańców w proces rewitalizacji.
Identyfikacja i wsparcie liderów społecznych	Istotnym ogniwem angażowania mieszkańców są liderzy społeczni z obszaru rewitalizacji. Należy zidentyfikować takie osoby, wzmacniać je poprzez dedykowane szkolenia, warsztaty dla liderów społecznych i tworzyć warunki do prowadzenia działań rewitalizacyjnych i angażujących mieszkańców (np. poprzez miejsca prowadzenia działań).
Budowanie lokalnej tożsamości wśród mieszkańców	Zaangażowanie mieszkańców będzie możliwe tylko wówczas, jeśli będą się oni identyfikowali ze swoim miejscem zamieszkania, będzie ono dla nich ważne. Dlatego należy wspierać realizację projektów budujących tożsamość z miejscem, jego historią, projekty sąsiedzkie, budujące więzi społeczne, np. święta ulicy, tablice informujące o historii danej ulicy, kamienicy, skweru.
Komitet Rewitalizacji	Wymagany ustawowo Komitet Rewitalizacji będzie organem opiniodawczym i doradczym, w skład którego wejdą przedstawiciele gminy i lokalnej społeczności. Zgodnie z ustawą, Komitet opiniuje okresowe oceny z realizacji programu rewitalizacji, projekt miejscowego planu rewitalizacji oraz prognozę skutków finansowych jego uchwalenia. Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą dla Prezydenta Miasta.
Otwarte spotkania z mieszkańcami	Otwarte spotkania z mieszkańcami należy organizować na różnych etapach procesu, w zależności od potrzeb, w celu informowania mieszkańców o postępach programu.
Zespoły robocze	To najlepszy mechanizm do wypracowania złożonych, wieloaspektowych rozwiązań - metoda wypracowania programu, regulaminu, koncepcji zagospodarowania przestrzeni, np. ulicy, z udziałem wszystkich interesariuszy. Rewitalizacja dotyczy przede wszystkim wszystkich mieszkańców danego obszaru. Muszą zacząć być traktowani jak podmiot. Skuteczność rewitalizacji zależy od ich aktywności i zaangażowania na każdym etapie. Dzięki wspólnej pracy budują się relacje między interesariuszami i lokalna wspólnota. Niniejsza technika zespołów roboczych, opiera się o grupy zbudowane z reprezentantów interesariuszy, uwzględniające także różnice wiekowe i płeć mieszkańców. Każda grupa robocza w formie warsztatowej wypracowuje rozwiązania dla konkretnego obszaru problemowego.

Opisane narzędzia komunikacji i włączania mieszkańców w proces rewitalizacji uzupełniają regulamin konsultacji społecznych „Bydgoskie Konsultacje”, przyjęty Uchwałą Rady Miasta Bydgoszczy nr XLI/879/17 z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Bydgoszczy.

Ponadto, Prezydent Bydgoszczy Zarządzeniem Nr 723/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. powołał Radę ds. Partycypacji Społecznej. Dzięki obecności w Radzie przedstawicieli wielu środowisk: Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Seniorów, Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, Młodzieżowej Rady Miasta, Rad Osiedli, Radnych czy pracowników urzędu, rozwinię się współpraca partnerska i metody partycypacyjne.

13. Harmonogram i szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów / przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Główne projekty przedsięwzięcia rewitalizacyjne -harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Lp.	Obszar rewitalizacji (nr / nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacunkowa wartość projektu	Poziom dofinansowania		Źródła finansowania				Działanie SZOOP	Poddziałanie SZOOP	Zintegrowane projekty
								%	zł	Środki publiczne			Środki własne			
										EFIS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
S1	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2017 - 2018	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim (III) Przyznane dofinansowanie z POWER	S	1.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej oraz ich otoczenia	PUP Bydgoszcz	11 284 059 zł	92%	10 368 922 zł	10 368 922 zł	0 zł	915 137 zł	0 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	POWER Działanie 1.1 Poddziałanie 1.1.2
S2	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2018	Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim (III) Przyznane dofinansowanie z RPO	S	1.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej oraz ich otoczenia	PUP Bydgoszcz	9 616 746 zł	100%	9 616 746 zł	9 616 746 zł	0 zł	0 zł	0 zł	8.1	nie dotyczy	

1	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	BOSKA WENECJA I - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - Centrum Rozwoju Małego Dziecka	PF	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej	Fundacja 12 Kamienica	759 000 zł	50%	379 000 zł	0 zł	379 000 zł	0 zł	380 000 zł	6.4	6.4.1	S3,,S46
S3	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Mama wraca do pracy - wsparcie aktywizacji zawodowej osób pełniących funkcje opiekuńcze	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej	Fundacja 12 Kamienica	420 000 z	85%	357 000 zł	357 000 zł	0 zł	0 zł	63 000 zł	9.2	9.2.1	
S4	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Program edukacji rodzinnej i poradnictwa psychopedagogicznego	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej	WSG w Bydgoszczy	210 000 zł	85%	178 500 zł	178 500 zł	0 zł	0 zł	31 500 zł	8.4	8.4.1	

55	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Społecznie odpowiedzialni - Śródmiejska Świetlica Środowiskowa	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej	Browar Wyspa Młyńska Sp. z o.o.	150 000 zł	85%	127 500 zł	127 500 zł	0 zł	0 zł	22 500 zł	9.3	9.3.2
56	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2018	Bydgoskie Żłobki Plus Przyznane dofinansowanie z RPO	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej	M. Bydgoszcz	2 393 337,18 zł	85%	2 034 336,60 zł	2 034 336,60 zł	0 zł	0 zł	359 000,58 zł	8.4	8.4.3
57	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Centrum Rozwoju Małego Dziecka z kompleksowym programem wsparcia opiekunów	S	1.1.2 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12-m-cy i dłużej	WSG w Bydgoszczy	821 000 zł	85%	697 850 zł	697 850 zł	0 zł	0 zł	123 150 zł	8.4	8.4.1

S8	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2017- 2019	Witalni Przyznane dofinansowanie z RPO	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia	Miasto Bydgoszcz/ MOPS	1 753 224 zł	80%	1 577 901,60 zł	1 577 901,60 zł	0 zł	0 zł	175 322,40 zł	9.1	9.1.2
S9	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018	Kompleksowe wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przebywających w Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Pracownia Subsidiów - Ośrodek Wsparcia Psychologiczno-Prawnego Ewelina Kalczyńska-Wrzeszcz	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy

S10	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czrsko - Polskie	2018	Kompleksowe wsparcie specjalistyczne dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym - podopiecznych MOPS w Bydgoszczy	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Pracownia Subsidiów - Ośrodek Wsparcia Psychologiczno-Prawnego Ewelina Kalczyńska-Wrzeszcz	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy
S11	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 -2020	Klucz do lepszego życia ŚRÓDMIEŚCIE	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Miasto Bydgoszcz/ MOPS	250 000 zł	85%	212 500 zł	212 500 zł	0 zł	0 zł	37 500 zł	9.1.	9.1.1.

S12	2. Stary Fordon	2018 - 2019	Klucz do lepszego życia STARY FORDON	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Miasto Bydgoszcz/ MOPS	250 000 zł	85%	212 500 zł	212 500 zł	0 zł	0 zł	37 500 zł	9.1.	9.1.1.
2	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2016 - 2018	Przebudowa zdegradowanych lokali zasobu komunalnego Bydgoszczy w celu ich adaptacji na mieszkania wspomagane Przyznane dofinansowanie z RPO	PF	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Miasto Bydgoszcz	790 619,53 zł	85%	672 026,60 zł	0 zł	672 026,60 zł	0 zł	118 592,93 zł	6.1	6.1.2

S13	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	ZaDOMowieni Przyznane dofinansowanie z RPO	S	1.1.3 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ich otoczenia 1.1.4 Programy przeciwdziałające zwiększeniu liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Fundacja Inkubator Społeczny (Partner: MOPS) Bydgoszcz	884 437,50 zł	92%	813 682,50 zł	813 682,50 zł	0 zł	0 zł	70 755 zł	9.3	9.3.2
S14	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żimne Wody - Czersko - Polskie	2017 - 2018	Po co? Dlaczego? Jak? - kształtowanie kompetencji poznawczych uczniów Przyznane dofinansowanie z RPO	S	1.2.1 Programy edukacyjne w szkołach podstawowych wspierające rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych	Miasto Bydgoszcz	5 328 011,79 zł	95%	5 061 611,19 zł	5 061 611,19 zł	0 zł	0 zł	266 400,60 zł	10.1	10.1.2

S15	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019- 2020	KLUB ORION 1 - integracja, organizowanie społeczności lokalnej i animacje społeczne w zakresie edukacji, doradztwa zawodowego, coachingu rówieśniczego na terenie osiedla Śródmieście	S	1.2.1 Programy edukacyjne w szkołach podstawowych wspierające rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkalniowa - Dom Kultury BSM "Orion"	18 000 zł	85%	15 300 zł	15 300 zł	0 zł	0 zł	2 700 zł	11.1	nie dotyczy
S16	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2017- 2019	URBEX "Młodzi w poszukiwaniu miasta" - aktywizacja społeczno-kulturowa dzieci ze szkół podstawowych	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych	45 526,80 zł	85%	38 697,78 zł	38 697,78 zł	0 zł	0 zł	6 829,02 zł	11.1	nie dotyczy
S17	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2018 - 2019	Żyj aktywnie w realu - cykl spotkań i zajęć dla dzieci i młodzieży w formie klubu młodzieżowego przy wykorzystaniu elementów metody harcerskiej	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Kujawsko-Pomorski	61 000 zł	82%	49 980 zł	49 980 zł	0 zł	0 zł	11 020 zł	11.1	nie dotyczy

3	3. Zimne Wody – Czernsko Polskie	2018	Reaktywacja świetlicy opiekuńczo - wychowawczej "Marzenia"	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/CIS	150 000 zł	85%	127 500 zł	0 zł	127 500 zł	0 zł	22 500 zł	6.4	6.4.1	S18
S18	3 Zimne Wody – Czernsko Polskie	2019 - 2020	Działalność świetlicy opiekuńczo - wychowawczej "Marzenia" Planowane finansowanie ze środków własnych tj. w ramach budżetu Miasta Bydgoszczy.	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ CIS /MOPPS	30 000 zł	0%	0 zł	0 zł	0 zł	0 zł	30 000 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	Budżet M. Bydgoszczy
S19	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Lokalny Integrator Społeczny z centrum wolontariatu i mentoringu rówieśniczego	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	WSG w Bydgoszczy	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy	

4	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2021	Stworzenie ośrodka inicjatyw społecznych, jako ogólnodostępnej bazy do wspólnego działania dla dobra społeczności lokalnej (młodzież, społecznicy, grupy sąsiedzkie) - rozbudowa historycznego budynku przy ul. Terasy 2 (kawiarenka społeczna wraz ze świetlicą - salą konferencyjną)	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Kujawsko-Pomorski	1 117 000 zł	60%	670 200 zł	0 zł	670 200 zł	0 zł	446 800 zł	6.4	6.4.1	S17; S31
5	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Poszerzenie oferty kulturalnej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy poprzez dostosowanie lokalu przy ul. Gdańskiej 5 i obiektu przy ul. Mennica 6 na potrzeby muzealne.	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	2 500 000 zł	85%	2 125 000 zł	0 zł	2 125 000 zł	0 zł	375 000 zł	6.4	6.4.1	S20;S21
S20	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019-2020	Dawna apteka „Pod łabędziem” w Bydgoszczy jako miejsce rewitalizacji społecznej i wspierania grup	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru	Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	11.1	nie dotyczy	

			zagrożonych wykluczeniem społecznym		rewitalizacji												
S21	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019-2020	Centrum Edukacji Muzealnej - przestrzeń aktywizacji społecznej i uzyskania nowych kompetencji społecznych	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Muzeum Okregowe im. Leona Wyczółkowskiego	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	11.1	nie dotyczy		
S22	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2019	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zajęcia z improwizacji artystycznej dla dzieci	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	80 000 zł	63%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	30 000 zł	11.1	nie dotyczy		
6	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 -2020	Centrum Edukacji i Wiedzy o Mózgu – Młody Zdolny Mózg	PF	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	8 000 000 zł	85%	6 800 000 zł	0 zł	6 800 000 zł	0 zł	1 200 000 zł	6.4 Budżet Miasta/Inne	6.4.1/Budżet Miasta/Inne	S23	

S23	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2020 - 2021	Zajęcia edukacyjne, w tym przyrodniczo – matematyczne dla dzieci i młodzieży	S	1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	11.1	nie dotyczy
S24	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Pańskie	2017 - 2021	CO MNIE KRĘCI? - aktywizacja społeczno-kulturalna młodzieży z obszaru objętego rewitalizacją	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja Kultury Rozruch	105 089,40 zł	85%	89 326 zł	89 326 zł	0 zł	0 zł	15 763,40 zł	9.1	9.1.1
S25	Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody -	2018	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - film	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	83 400 zł	60%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	33 400 zł	11.1	nie dotyczy
S26	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Rzemieślnicze dziedzictwo Bydgoszczy	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Browar Wyspa Młyńska Sp. z o.o.	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy

7	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Adaptacja pustostanu przy ul. Staroszkolnej 10 na potrzeby utworzenia Centrum Edukacyjno-Społecznego	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz / NGO	2 200 000 zł	85%	1 870 000 zł	0 zł	1 870 000 zł	0 zł	330 000 zł	6.4	6.4.1	S27;S28; S29;S30
S27	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019-2020	Zajęcia edukacyjne dla młodzieży. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz / NGO	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	
S28	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Rozwój usług społecznych Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz / NGO	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	

S29	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019-2020	Rozwój postaw społeczno-obywatelskich. Centrum Edukacyjno-Społeczne przy ul. Staroszkolnej 10	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz / NGO	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy
S30	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019-2020	Kultura od podstaw	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz / NGO	75 000 zł	67%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	25 000 zł	nie dotyczy	nie dotyczy

S31	1. Bocianowo – Śródmieście Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2022	Aktywizacja społeczności lokalnej południowego Śródmieścia - podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej mieszkańców oraz ich formalnych i nieformalnych przedstawicielstw (wspólnoty mieszkaniowe, grupy sąsiedzkie, małe stowarzyszenia etc.)	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Kujawsko-Pomorski	60 000 zł	83%	49 980 zł	49 980 zł	0 zł	0 zł	10 020 zł	11.1	nie dotyczy	
8	2. Stary Fordon	2017 - 2019	Adaptacja zabytkowej synagogi w Starym Fordonie na potrzeby centrum kultury i aktywności społecznej	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	4 400 000 zł	18%	800 000 zł	0 zł	800 000 zł	0 zł	3 600 000 zł	6.4	6.4.1	S32;S33; S34;S35

S32	2. Stary Fordon	2019-2020	Promocja lokalnego dziedzictwa Starego Fordonu	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	
S33	2. Stary Fordon	2019-2020	Włączenie społeczne poprzez muzykę	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	
S34	2. Stary Fordon	2019-2020	PROGRAM EDUKACYJNO - WARSZTATOWY	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	

S35	3. Stary Fordon	2019-2020	REWITALIZACJA SPOŁECZNA	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	
9	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2021	Modernizacja i przebudowa infrastruktury Teatru Polskiego	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy	21 000 000 zł	33%	7 000 000 zł	0 zł	7 000 000 zł	0 zł	14 000 000 zł	6.4 Budżet Miasta/Inne	6.4.1 Budżet Miasta/Inne	S36;S37
S36	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2021	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji - spektakl i warsztaty	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	

S37	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2021	Aktywizacja społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – warsztaty teatralne, cykl słuchowisk	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy
10	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2019	Rewitalizacja nieruchomości dawnego Teatru Kameralnego przy ul. Grodzkiej w Bydgoszczy Przyznane dofinansowanie z RPO	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	29 649 786,35 zł	35%	10 377 283 zł	0 zł	10 377 283 zł	0 zł	19 272 503,35 zł	4.6	4.6.2

11	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2019	Park Kultury. Rewitalizacja Młynów Rothera na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy – etap 1 Przyznane dofinansowanie z POIiŚ	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	21 777 509,07 zł	69%	15 052 073,02 zł	0 zł	15 052 073,02 zł	0 zł	6 725 436.05 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	PO I i Ś Priorytet VIII Działanie 8.1
S38	Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody -	2017 - 2022	IMPRESARIAT DOSTĘPNY - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	58 073,23 zł	70%	40 923,96 zł	40 923,96 zł	0 zł	0 zł	17 149,27 zł	11.1	nie dotyczy	
12	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Modernizacja przestrzenno-funkcjonalna ośrodka sztuki współczesnej "Mózg"	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	852 000 zł	60%	511 200 zł	0 zł	511 200 zł	0 zł	340 800 zł	6.4	6.4.1	S22; S25; S49; S51
13	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2016 - 2018	Remont konserwatorski i rozbudowa budynku Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy Przyznane dofinansowanie z POIiŚ	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Muzeum Okręgowe	22 987 025,09 zł	63%	14 519 840,34 zł	0 zł	14 519 840,34 zł	0 zł	8 467 184,75 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	PO I i Ś Priorytet VIII Działanie 8.1

S39	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2019	Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanałem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap II	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BON-TON	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11,1	nie dotyczy	
14	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Rewitalizacja zabytkowego teatru, funkcjonującego nad Starym Kanałem Bydgoskim w latach 1882-1910 - etap I	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BON-TON	6 000 000 zł	13%	800 000 zł	0 zł	800 000 zł	0 zł	5 200 000 zł	6.4	6.4.1	S39
S40	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Muzeum Fotografii - żywe dziedzictwo Bydgoszczy	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	WSG w Bydgoszczy	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy	

S41	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Woody - Czersko - Polskie	2017 - 2022	KINO STUDYJNE+ - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanin Sp. z o.o.)	65 291,30 zł	73%	47 411,69 zł	47 411,69 zł	0 zł	0 zł	17 879,61 zł	11.1	nie dotyczy	
15	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2019	POMORZANIN REAKTYWACJA - ochrona cennej przestrzeni publicznej i nadanie jej funkcji kulturotwórczych miastotwórczych edukacyjnych i społecznych	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanin Sp. z o.o.)	6 000 000 zł	13%	800 000 zł	0 zł	800 000 zł	0 zł	5 200 000 zł	6.4	6.4.1	S16; S24; S38; S41,S43, S48; S50; S55; S56; S62; S64; S65
S42	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Międzypokoleniowa integracja mieszkańców Śródmieścia	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Fundacja 12 Kamienica	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy	

S43	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Cz ersko - Polskie	2017 - 2022	PRZEBOJOWE KINO - wzrost aktywności społecznej i kulturowej osób z grup defaworyzowanych	S	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzahn Sp. z o.o.)	28 736,08 zł	71%	20 523,28 zł	20 523,28 zł	0 zł	0 zł	8 212,80 zł	11.1	nie dotyczy	
16	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Rozwój infrastruktury Muzeum Fotografii wraz z utworzeniem Izby Pamięci Osiedla Okole	PF	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	WSG w Bydgoszczy	555 000 zł	60%	333 000 zł	0 zł	333 000 zł	0 zł	222 000 zł	6.4	6.4.1	S40, S52
S44	1. Bocianowo – Śródmięcie – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Cz ersko - Polskie	2019	Wychowanie przez sport - organizacja zajęć sztuk walki dla dzieci z obszarów objętych Gminnym Programem Rewitalizacji	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację	Gripland s.c. Sylwia Tazbir Tomasz Grykałowski	50 000 zł	95%	47 500 zł	47 500 zł	0 zł	0 zł	2 500 zł	11.1	nie dotyczy	

S45	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	KLUB ORION 2 - animacje społeczne w zakresie propagowania bezpieczeństwa mieszkańców, postępowania w sytuacjach zagrożenia, praktycznych działań w przypadku niebezpieczeństw samoobrona oraz prewencja na terenie osiedla Śródmieście	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Dom Kultury BSM "Orion"	18 000 zł	85%	15 300 zł	15 300 zł	0 zł	0 zł	2 700 zł	11.1	nie dotyczy
S46	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Akcja Rehabilitacja! Aktywizacja przez sport i rekreację	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację	Fundacja 12 Kamienica	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy
S47	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Akademickie Centrum Medyczne - rozwój kompleksowych usług prozdrowotnych w zakresie edukacji, profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji skierowanych do osób z barierami rozwojowymi i	S	1.3.3 Programy profilaktyki zdrowotnej	WSG w Bydgoszczy	5 500 000 zł	85%	4 675 000 zł	4 675 000 zł	0 zł	0 zł	825 000 zł	9.3	9.3.1

			zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich otoczenia													
S48	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Srąry Fordon 3. Żimne Wody - Czersko - Polskie	2017 - 2020	Z PODWÓRKA NA PODWÓRKO "POTWORAKI Z NASZEJ PAKI"	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych	56 971,20 zł	85%	48 158 zł	48 158 zł	0 zł	0 zł	8 813,20 zł	11.1	nie dotyczy	
S49	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żimne Wody - Czersko - Polskie	2019	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - historia	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	66 000 zł	76%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	16 000 zł	11.1	nie dotyczy	

S50	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2017 -2021	JESTEM STĄD! - integracja i budowanie więzi społecznych oraz wzrost aktywności społecznej i kulturowej	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	68 711,28 zł	73%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	18 711,28 zł	11.1	nie dotyczy
S51	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2019	Działania aktywizujące z zakresu pozasystemowych form edukacyjnych - zewnętrzna przestrzeń integracyjna: galeria sztuki i kino	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Mózg Foundation - Fundacja Muzyki Współczesnej i Form Interdyscyplinarnych	63 800 zł	78%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	13 800 zł	11.1	nie dotyczy

S52	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Na bydgoskim szlaku TeH2O	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	WSG w Bydgoszczy	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy	
17	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	Nasza najpiękniejsza ulica. Rewitalizacja kulturowa i społeczna ulicy Augusta Cieszkowskiego	PF	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Stowarzyszenie Mieszkańców ul. Augusta Cieszkowskiego (SMAC) w Bydgoszczy	258 000 zł	60%	154 800 zł	0 zł	154 800 zł	0 zł	103 200 zł	6.4	6.4.1	S70; S71

18	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2015 - 2019	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Rynku	PF	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	16 500 000 zł	85%	14 025 000 zł	0 zł	14 025 000 zł	0 zł	2 475 000 zł	6.4	6.4.1	S53
----	---	-------------	---	----	---	------------------	---------------	-----	---------------	------	---------------	------	--------------	-----	-------	-----

S53	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żimne Wody - Czersko - Polskie	2020-23	Zintegrowany projekt działań społecznych w przestrzeni miejskiej Planowane finansowanie ze środków własnych tj. w ramach budżetu Miasta Bydgoszczy.	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Miasto Bydgoszcz	500 000 zł	0%	0 zł	0 zł	0 zł	0 zł	500 000 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	Budżet M. Bydgoszczy
S54	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żimne Wody - Czersko - Polskie	2019 - 2020	Czas seniora	S	1.3.5 Program wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów	Miasto Bydgoszcz/MOPS	300 000 zł	90%	270 000 zł	270 000 zł	0 zł	0 zł	30 000 zł	9.1.	9.1.2.	

S55	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2017 - 2022	TEATR GDAŃSKA 10 - aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów z obszaru objętego rewitalizacją	S	1.3.5 Program wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów	Fundacja Kultury Rozruch	118 212,12 zł	80%	94 468,66 zł	94 468,66 zł	0 zł	0 zł	23 743,46 zł	9.3	9.3.2
S56	Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak- Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko -	2017 - 2022	KINO 60+ - aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów z obszaru rewitalizacji	S	1.3.5 Program wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanin Sp. z o.o.)	74 289,80 zł	67%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	24 289,80 zł	11.1	nie dotyczy

19	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018	Klub Seniora + Przyznane dofinansowanie z Programu Wieloletniego MRPiPS "Senior+"	PF	1.3.5 Program wsparcia integracji oraz aktywizacji seniorów	Miasto Bydgoszcz	145 893 zł	80%	116 714,40 zł	0 zł	0 zł	116 714,40 zł	29 178,60 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	Program Wieloletni MRPiPS "Senior+" na lata 2014-2020
S57	1. Bocianowo – 1.1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2019	EduAkcja w technikach Przyznane dofinansowanie z RPO	S	2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży	Miasto Bydgoszcz	2 801 911,00 zł	95%	2 661 815,00 zł	2 661 815,00 zł	0 zł	0 zł	140 096,00 zł	10.2	10.2.3	

S58	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2018	Akcja – kwalifikacja Przyznane dofinansowanie z RPO	S	2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży	Miasto Bydgoszcz	4 395 909,35 zł	95%	4 176 113,88 zł	4 176 114,88 zł	0 zł	0 zł	219 795,47 zł	10.1	10.1.3
S59	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Młody - zdolny - kreatywny!	S	2.1.1 Programy edukacyjne kształtujące postawę przedsiębiorczą i umiejętności uniwersalne u dzieci i młodzieży	Nad Starym Kanałem Sp. z o.o.	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy
S60	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Żymne Wody - Czersko - Polskie	2019 - 2020	Bydgoski Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Kobiet GINEKA	2 496 000 zł	95%	2 371 200 zł	2 371 200 zł	0 zł	0 zł	124 800 zł	8.3	nie dotyczy

20	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2019	Adaptacja pomieszczeń przy ul. Gdańskiej 5 w Bydgoszczy na potrzeby Bydgoskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu.	G, PF	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	3 400 000 zł	85%	2 890 000 zł	0 zł	2 890 000 zł	0 zł	510 000 zł	6.4	6.4.1	S60;S61
S61	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2018-2020	Młodzi, zdolni, kompetentni Wolontariusze Planowane pozyskanie dofinansowania z POWER	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	568 850 zł	97%	551 784,50 zł	551 784,50 zł	0 zł	0 zł	17 065,50 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	Działania 1.4 POWER

S62	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Srały Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2017 - 2020	Centrum Efektywności Lokalnej CEL: REWITALIZACJA - stworzenie podmiotów działających na rzecz rewitalizacji w celu aktywizacji osób z grup defaworyzowanych na obszarze rewitalizacji i stworzenia społeczności partycypacyjnej	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	85 404 zł	59%	49 984 zł	49 984 zł	0 zł	0 zł	35 420 zł	11.1	nie dotyczy	
21	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2022	BOSKA WENECJA II - zintegrowany projekt rewitalizacyjny Bydgoska Przestrzeń Integracji i Animacji Społecznej	G, PF	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Nad Starym Kanałem Sp. z o.o.	1 057 000 zł	60%	634 200 zł	0 zł	634 200 zł	0 zł	422 800 zł	6.4	6.4.1	S59; S67

S63	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Kreatywne Przestrzenie Kultury - zintegrowany program wspierania przemysłów kreatywnych jako narzędzia wspierania integracji społecznej i aktywizacji przedsiębiorczej	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	WSG w Bydgoszczy	100 000 zł	85%	85 000	85 000	0 zł	0 zł	15 000 zł	8.5	8.5.1
S64	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2017- 2020	gdanska10.pl edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych oraz komunikacja, integracja, budowanie więzi społecznych i promocja projektów społecznych na obszarze rewitalizacji	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	146 863 zł	78%	115 283,37 zł	115 283,37 zł	0	0	31579,63	10.4	10.4.1
S65	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2019 - 2020	KINO NA JĘZYKACH - edukacja dorosłych w zakresie kompetencji językowych	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Moderator Inwestycje Sp. z o.o. (projekt będzie realizowany przez spółkę Pomorzanie Sp. z o.o.)	214 100,20 zł	74%	158 576 zł	158 576 zł	0 zł	0 zł	55 524,20 zł	10.4	10.4.1

S66	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Ekonomia społeczna szansą rozwoju Śródmieścia! Utworzenie spółdzielni socjalnej KAMIENICA	S	2.1.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Fundacja 12 Kamienica	500 000 zł	85%	425 000 zł	425 000 zł	0 zł	0 zł	75 000 zł	9.2	9.2.1	
S67	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Powołanie Bydgoskiej Przestrzeni Integracji i Animacji Społecznej	S	2.1.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Nad Starym Kanałem Sp. z o.o.	500 000 zł	85%	425 000 zł	425 000 zł	0 zł	0 zł	75 000 zł	8.3	nie dotyczy	

22	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	Stworzenie Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości - Dworcowa 19 Etap I	PF, G	2.1.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Stowarzyszenie Śródmiejskie	350 000 zł	73%	257 064,60 zł	0 zł	257 064,60 zł	0 zł	92 935,40 zł	6.4	6.4.1	S68
S68	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2020 - 2023	Kompleksowe działanie społeczne związane z projektem inwestycyjno-rewitalizacyjnym dotyczącym budynku przy ul. Dworcowej 19 Planowane pozyskanie dofinansowania z Funduszy europejskich np., (POWER i PO iR)	S	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę	Stowarzyszenie Śródmiejskie	3 213 000 zł	85%	2 731 050 zł	2 731 050 zł	0 zł	0 zł	481 950 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	Planowane pozyskanie dofinansowania z Funduszy europejskich np., (POWER i PO iR)

23	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	BOSKA WENECJA III - zintegrowany projekt rewitalizacyjny Lokalne Centrum Przemysłów Kreatywnych, Integracji Międzypokoleniowej, Usług i Przedsiębiorczości Społecznej	PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Fundacja 12 Kamienica	1 096 000 zł	60%	658 080 zł	0 zł	658 080 zł	0 zł	437 920 zł	6.4	6.4.1	S42,S66
24	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Remont budynku przy ul. A. Naruszewicza 11 na potrzeby działalności Centrum Integracji OKOLICA 3.0	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	560 000 zł	60%	336 000 zł	0 zł	336 000 zł	0 zł	224 000 zł	6.4	6.4.1	S19; S47; S69
25	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	BOSKA WENECJA IV - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - interaktywna przestrzeń bydgoskiego dziedzictwa przemysłowo-kulturowego na szlaku TeH2O wraz z Centrum Społecznej odpowiedzialności biznesu	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Browar Wyspa Młyńska Sp. z o.o.	1 398 500 zł	45%	632 700 zł	0 zł	632 700 zł	0 zł	765 800 zł	6.4	6.4.1	S5, S26

26	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Rozwój Centrum Usług Społecznych - rozbudowa budynku przy ul. Garbary 2	PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	1 085 000 zł	40%	434 000 zł	0 zł	434 000 zł	0 zł	651 000 zł	6.4	6.4.1	S4; S7
27	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Remont budynku przy ul. Dworcowej 65A na potrzeby utworzenia Centrum Przemysłów Kreatywnych	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	1 605 000 zł	28%	449 135,21 zł	0 zł	449 135,21 zł	0 zł	1 155 864,79 zł	6.4	6.4.1	S63
S69	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Rozwój Programu Integracji Społecznej OKOLICA - działania na rzecz integracji społeczności lokalnej o charakterze tożsamościowym społecznym, kulturalnym i przedsiębiorczym	S	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	WSG w Bydgoszczy	100 000 zł	85%	85 000 zł	85 000 zł	0 zł	0 zł	15 000 zł	11.1	nie dotyczy	

28	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	Rewitalizacja Miejskiej Hali Targowej	G, PF	2.2.1 Programy rozwoju gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, w tym przystosowanie infrastruktury do wprowadzenia nowych usług	Miasto Bydgoszcz	8 000 000 zł	76%	6 064 323,26 zł	0 zł	6 064 323,26 zł	0 zł	1 935 676,74 zł	6.4	6.4.1	S53
29	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	Wymiana systemów ogrzewania w budynkach - likwidacja źródeł ciepła opartych na spalaniu paliw stałych wraz z modernizacją oświetlenia, a także adaptacja budynku po hydroforni wraz z rewitalizacją jego otoczenia na cele społeczno-kulturalne	PF, Ś	3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne 3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa	1 508 340,97 zł	40%	603 336,39 zł	0 zł	603 336,39 zł	0 zł	905 004,58 zł	6.4	6.4.1	S15; S45; S77
30	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2018	Budowa mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach publicznych w Bydgoszczy Przyznane dofinansowanie z RPO	PF, Ś	3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne 3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	1 067 986,26 zł	44%	474 314,85 zł	0 zł	474 314,85 zł	0 zł	593 671,41 zł	3.1.	nie dotyczy	

31	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Cz ersko - Polskie	2018	EKOpiec – program dofinansowania wymiany indywidualnych źródeł ciepła na ekologiczne Przyznane dofinansowanie z Programu priorytetowego EKOpiec 2018 - WFOŚiGW	PF, \$	3.1.1 Wymiana źródeł ciepła z tradycyjnych na ekologiczne	Miasto Bydgoszcz	700 000 zł	50%	350 000 zł	0 zł	350 000 zł	0 zł	350 000 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	Program priorytetowy EKOpiec 2018 - WFOŚiGW
32	1. Bocianowo – Śródmięście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2018	Termomodernizacja Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy Przyznane dofinansowanie z RPO	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	6 113 308,28 zł	68%	4 131 845,20 zł	0 zł	4 131 845,20 zł	0 zł	1 981 463,08 zł	3.5	3.5.1	
33	2. Stary Fordon	2019 - 2021	Rewitalizacja społeczno - gospodarcza Starego Fordonu – gminne budynki mieszkalne	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ ADM	7 723 949 zł	38%	2 901 552 zł	0 zł	2 901 552 zł	0 zł	4 822 397 zł	6.4	6.4.1	S70; S71

S70	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2019 - 2022	Nasze podwórko 1	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	M. Bydgoszcz/ NGO	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy
S71	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2. Stary Fordon 3. Zimne Wody - Czersko - Polskie	2019 - 2022	Nasze podwórko 2	S	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	M. Bydgoszcz/ NGO	50 000 zł	85%	42 500 zł	42 500 zł	0 zł	0 zł	7 500 zł	11.1	nie dotyczy

34	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/Sienkiewicza - stworzenie Centrum Usług dla osób wykluczonych społecznie	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Chrobrego 19	185 700 zł	40%	74 280 zł	0 zł	74 280 zł	0 zł	111 420 zł	6.4	6.4.1	S70; S71
35	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Stworzenie centrum integracyjno-kulturalnego dla dzieci i młodzieży "Gdańska 67" - rewitalizacja traktu handlowego ul. Gdańska	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Gdańska 67	375 000 zł	40%	150 000 zł	0 zł	150 000 zł	0 zł	225 000 zł	6.4	6.4.1	S70; S71
36	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Chrobrego/Sienkiewicza - ul. Sienkiewicza 26, organizacja społecznego punktu napraw sąsiedzkich, rewitalizacja podwórka	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Sienkiewicza 26	137 000 zł	40%	54 800 zł	0 zł	54 800 zł	0 zł	82 200 zł	6.4	6.4.1	S70; S71

37	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Termomodernizacja ściany wielorodzinnego budynku wraz z wykonaniem wielkoformatowego muralu w budynku wspólnoty przy ul. Śląskiej 24 wraz z wymianą poszycia dachowego oraz zagospodarowanie podwórka na cele społeczne	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Śląska 24 w Bydgoszczy	250 000 zł	40%	100 000 zł	0 zł	100 000 zł	0 zł	150 000 zł	6.4	6.4.1	S70; S71
38	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2018	Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie miasta Bydgoszczy tj. SP nr 2, Zespół Szkół nr 15, Zespół Szkół nr 23 Przyznane dofinansowanie z RPO	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	8 108 893 zł	72%	5 813 837,20 zł	0 zł	5 813 837,20 zł	0	2 295 055,80 zł	3.5	3.5.1	
39	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2018	Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie miasta Bydgoszczy tj.: Szkoła Podstawowa nr 37, Zespół Szkół nr 6, Szkoła Podstawowa nr 32, Szkoła Podstawowa nr 64 Przyznane dofinansowanie z RPO	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji	Miasto Bydgoszcz	16 736 922,10 zł	68%	11 409 679,80 zł	0 zł	11 409 679,80 zł	0 zł	5 327 242,30 zł	3.5	3.5.1	

40	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Remont elewacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego wraz z oficyną przy ul. Nakielskiej 15 wraz z zagospodarowaniem podwórka na cele społeczne	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Nakielska 15	518 938,50 zł	40%	207 575,40 zł	0 zł	207 575,40 zł	0 zł	311 363,10 zł	6.4	6.4..1	S70; S71
41	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2020	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Teatru Polskiego i Parku Kochanowskiego - stworzenie ogródka społecznego przeznaczony dla osób starszych mogących realizować swoje pasje związane z pielęgnacją roślin i kwiatów	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa 20 stycznia 22	177 000 zł	40%	70 800 zł	0 zł	70 800 zł	0 zł	106 200 zł	6.4	6.4..1	S70; S71

42	1. Bodanowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2020	Rewitalizacja zdegradowanych okolic ul. Gdańskiej - stworzenie podwórka otwartego z placem zabaw i piaskownicą dla dzieci	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Gdańska 89	170 000 zł	40%	68 000 zł	0 zł	68 000 zł	0 zł	102 000 zł	6.4	6.4..1	S70; S71
43	1. Bodanowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2020	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - punkt wsparcia zatrudnienia - budynek Dworcowa 79	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Dworcowa 79	179 300 zł	40%	71 720 zł	0 zł	71 720 zł	0 zł	107 580 zł	6.4	6.4..1	S70; S71
44	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Sienkiewicza/Chrobrego - stworzenie podwórka otwartego dla miłośników gry w szachy i warcaby	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Sienkiewicza 32	139 300 zł	40%	55 720 zł	0 zł	55 720 zł	0 zł	83 580 zł	6.4	6.4..1	S70; S71

45	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Rewitalizacja zdegradowanych okolic Dworca kolejowego - przywrócenie użyteczności społecznej nieruchomości przy ul. Unii Lubelskiej 5 poprzez stworzenie integracyjnego podwórka otwartego dla miłośników gry w szachy i warszaty i remontu elewacji	PF, \$	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Unii Lubelskiej 5	172 800 zł	40%	69 120 zł	0 zł	69 120 zł	0 zł	103 680 zł	6.4	6.4..1	S70; S71
46	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2019	Rewaloryzacja Parku Ludowego im. Wincentego Witosa w Bydgoszczy - I etap Przyznane dofinansowanie z RPO	PF, \$	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	8 241 121,52 zł	42%	3 465 001,98 zł	0 zł	3 465 001,98 zł	0 zł	4 776 119,54 zł	4.6	4.6.3	
47	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 -2020	Rewitalizacja Placu Kościeleckich	PF, \$	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz	1 800 000 zł	85%	1 530 000 zł	0 zł	1 530 000 zł	0 zł	270 000 zł	6.4 Budżet Miasta/Inne	6.4.1/ Budżet Miasta/Inne	S53

48	1. Bocianowo – Śródmiście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018-2020	Rewitalizacja bulwarów Brdy	PF, \$	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji .	Miasto Bydgoszcz	8 000 000 zł	85%	6 800 000 zł	0 zł	6 800 000 zł	0 zł	1 200 000 zł	6.4 Budżet Miasta/Inne	6.4.1/ Budżet Miasta/Inne	S53
49	2. Stary Fordon	2015 -2021	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Fordonu – etap I	PF, \$	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Miasto Bydgoszcz/ ZDMiKP	28 450 859 zł	50%	14 237 666 zł	0 zł	14 237 666 zł	0 zł	14 213 193 zł	6.4	6.4.1	S12; S72; S73; S74; S75

S72	3. Stary Fordon	2020-2021	Przywrócić Wisłę - fordońska łódź drewniana	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Stowarzyszenie Miłośników Starego Fordonu	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy
S73	3. Stary Fordon	2020-2021	Zajęcia sportowo - integracyjne dla dzieci	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla	Fordoński Klub Sportowy Wisła Fordon	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy

					dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji 1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację											
S74	3. Stary Fordon	2020-2021	Warsztaty integracyjne dla dzieci i ich rodziców z terenu Starego Fordonu	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Fordoński Klub Sportowy Wisła Fordon	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	
S75	3. Stary Fordon	2020-2021	Zajęcia pozaformalne - kształcenie dzieci z zakresu nauk przyrodniczo - geograficznych	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	M. Bydgoszcz/ SP 4/NGO	55 556 zł	90%	50 000 zł	50 000 zł	0 zł	0 zł	5 556 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	

50	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2020	Rewitalizacja Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy - szersze udostępnienie przestrzeni na rzecz lokalnej społeczności i przedsiębiorczości	PF, \$	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju.	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego	1 084 612 zł	58%	625 268,40 zł	0 zł	625 268,40 zł	0 zł	459 343,60 zł	6.4	6.4.1	S76
S76	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 - 2021	Nauki przyrodnicze dla miasta i regionu. Planowane pozyskanie dofinansowania z POWER	S	1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji 3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju. 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego	600 000 zł	85%	510 000 zł	510 000 zł	0 zł	0 zł	90 000 zł	nie dotyczy	nie dotyczy	Działania 3.1 POWER

S77	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	KLUB ORION 3 - animacje społeczne w zakresie edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju na terenie osiedla Śródmieście	S	3.2.1 Programy edukacji ekologicznej i promocji zrównoważonego rozwoju 1.2.2 Programy zajęć pozaszkolnych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Dom Kultury BSM "Orion"	18 000 zł	85%	15 300 zł	15 300 zł	0 zł	0 zł	2 700 zł	11.1	nie dotyczy
-----	---	-------------	--	---	--	--	-----------	-----	-----------	-----------	------	------	----------	------	-------------

* Nr projektu - oznaczenie dla projektów inwestycyjnych (liczbowe - np. „1”) i społecznych (numeracja poprzedzona literą S, np. „S1”).

** Typy projektów rewitalizacyjnych: S - społeczne, G- gospodarcze, Ś - środowiskowe, PF - przestrzenno-funkcjonalne.

PROJEKTY INWESTYCYJNE ZOSTAŁY DODATKOWO OZNACZONE:

[Na niebiesko](#) – projekty inwestycyjne w ramach działania 6.4.1 RPO

[Na szaro](#) – pozostałe projekty inwestycyjne

Szacunkowa suma docelowego dofinansowania 39 podstawowych projektów inwestycyjnych w ramach Poddziałania 6.4.1 RPO zamieszczonych na liście głównej wynosi 76 371 041,26 zł. Tym samym przekracza dostępną alokację środków dla Miasta Bydgoszczy w 6.4.1. tj. 13 337 760,00 € czyli 55 423 727,90 zł - przelicznik € przyjęty z dn. 5 I 2018 r. tj. 1€ - 4,1554 zł). Dla części projektów zaznaczono więc finansowanie alternatywnie 6.4.1/budżet miasta/inne. Założenie wyższej wartości/większej liczby projektów zapewnia Miastu elastyczność w aplikowaniu (np. wybór projektów w zależności od stopnia gotowości; wykorzystanie oszczędności z innych projektów, przeliczeń kursowych; złożenie projektu w miejsce odrzuconego podczas oceny itd.). W przypadku wyczerpania dostępnej puli w Poddziałaniu 6.4.1 RPO, Miasto Bydgoszcz zrealizuje pozostałe projekty własne ze środków budżetu miasta i/lub innych, poza 6.4.1 RPO, źródła.

Kwota dofinansowania ujęta w kolumnach nr 10 oraz 12 nie uwzględnia ewentualnego źródła finansowania, jakim jest Budżet Państwa (BP). W przypadku wystąpienia takiej możliwości, Wnioskodawcy ujmą dodatkowo BP w montażu finansowym w sekcji H.4 wniosku o dofinansowanie.

Szacunkowa suma docelowego dofinansowania 77 projektów „społecznych” (w tym 54 beneficjentów innych niż Miasto) zamieszczonych na liście głównej wynosi 52 782 726 ,01 zł.

Lista rezerwowa - Główne projekty przedsięwzięcia rewitalizacyjne -harmonogram i szacunkowe ramy finansowe																
Lp.	Obszar rewitalizacji (nr / nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacunkowa wartość projektu	Poziom dofinansowania		Źródła finansowania					Zintegrowane projekty	
								%	zł	Środki publiczne			Środki własne	Działanie SZOOP		Poddziałanie SZOOP
										EFRR	Inne					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
51	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2019 -2020	Stworzenie przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców Bydgoszczy na zdegradowanych obszarach przemysłowych w Śródmieściu - muzyczny park przy ul. Chodkiewicza 9-9	PF, Ś	1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy	13 083 908,52 zł	6 %	800 000 zł	0 zł	800 000 zł	0 zł	12 283 908,52 zł	6.4	6.4.1	S70; S71
52	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Zadaszenie jednego kortu tenisowego przy ul. Nakielskiej 70 - Działania na rzecz integracji i budowa więzi społecznych na obszarze rewitalizacji	PF	1.3.2 Programy włączenia społecznego poprzez sport i rekreację 1.3.1 Programy włączenia społecznego poprzez kulturę 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy	Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko TKKF ŚWIT	230 000 zł	60%	138 000 zł	0 zł	138 000 zł	0 zł	92 000 zł	6.4	6.4.1	S70; S71

					rewitalizacji												
53	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Docieplenie elewacji południowej i zachodniej, remont klatki schodowej, remont drzwi wejściowych i na dziedzińcu, wymiana 4 okien na elewacji południowej i 8 okien na elewacji frontowej, zagospodarowanie terenu podwórza i ogrodu - Wspólnota Mieszkaniowa ul. Bolesława Chrobrego 5	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Bolesława Chrobrego 5	134 889,84 zł	40%	53 955,94 zł	0 zł	53 955,94 zł	0 zł	80 933,90 zł	6.4	6.4.1	S70; S71	
54	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2017 - 2019	Rewitalizacja dzielnicy Okole - remont elewacji wraz z termomodernizacją budynku przy ul. Grunwaldzkiej 53	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Grunwaldzka 53	227 900 zł	40%	91 160 zł	0 zł	91 160 zł	0 zł	136 740 zł	6.4	6.4.1	S70; S71	

55	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018	Renowacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa Świętej Trójcy 12	70 000 zł	40%	28 000 zł	0 zł	28 000 zł	0 zł	42 000 zł	6.4	6.4.1	S70; S71
56	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2019	Renowacja secesyjnej kamienicy wraz z zabudowaniami - remont zabytkowej elewacji budynku przy ul. Sowińskiego 12 wraz z odzyskiem wody deszczowej i budową zielonych dachów na budynkach gospodarczych	PF, Ś	3.1.2 Programy termomodernizacji 1.3.4 Programy „adopcji” przestrzeni rewitalizowanych na rzecz interesariuszy rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sowińskiego 12	405 000 zł	40%	162 000 zł	0 zł	162 000 zł	0 zł	243 000 zł	6.4	6.4.1	S70; S71
57	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	2018 - 2020	Stworzenie Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości - Dworcowa 19 – Etap II	PF, G	2.1.2 Programy wsparcia działalności gospodarczej, w tym ekonomii społecznej, szkoleniowe, doradcze	Stowarzyszenie Śródmiejskie	2 485 000 zł	22%	542 935,40 zł	0 zł	542 935,40 zł	0 zł	1 942 064,60 zł	6.4	6.4.1	S70; S71

* Nr projektu - oznaczenie dla projektów inwestycyjnych (liczbowe - np. „1”) i społecznych (numeracja poprzedzona literą S, np. „S1”).

** Typy projektów rewitalizacyjnych: S - społeczne, G- gospodarcze, Ś - środowiskowe, PF - przestrzenno-funkcjonalne.

Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe								
Lp.	Obszar rewitalizacji (nr / nazwa)	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne (zł)			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2.Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	S	Edu(R)Ewolucje	5.400.000,00	5.130.000,00	0	270.000,00	0
2	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary 2.Stary Fordon 3. Zimne Wody – Czersko Polskie	S	Akcja – Kwalifikacja 2	4.500,000,00	4.275.000,00	0	225.000,00	0

3	2. Stary Fordon	PF	Rewitalizacja zabytkowego spichrza w Starym Fordonie	2.200.000,00	0	1.870.000,00	330.000,00	0
4	2. Stary Fordon	S	Zajęcia edukacyjne i integracyjne dla dzieci w Starym Fordonie	55.556,00	50.000,00	0	0	556,00
5	2. Stary Fordon	S	Zajęcia włączające dla grup międzypokoleniowych w Starym Fordonie	55.556,00	50.000,00	0	0	556,00
6	2. Stary Fordon	PF	Rewitalizacja rynku w Starym Fordonie	3.500.000,00	0	2.975.000,00	525.000,00	0
7	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	S	Centrum Inicjatyw Senioralnych	500.000,00	425.000,00	0	75.000,00	0
8	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	G, PF	Przemysł kreatywny Forget Heritage	200.000,00	0	170.000,00	300.000,00	0

9	1. Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto- Okole - Wilczak-Jary	S	Bydgoskie Centrum Wolontariatu	500.000,00	425.000,00	0	75.000,00	0
---	---	---	--------------------------------------	------------	------------	---	-----------	---

* Typy projektów rewitalizacyjnych: S - społeczne, G- gospodarcze, Ś - środowiskowe, PF - przestrzenno-funkcjonalne

14. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

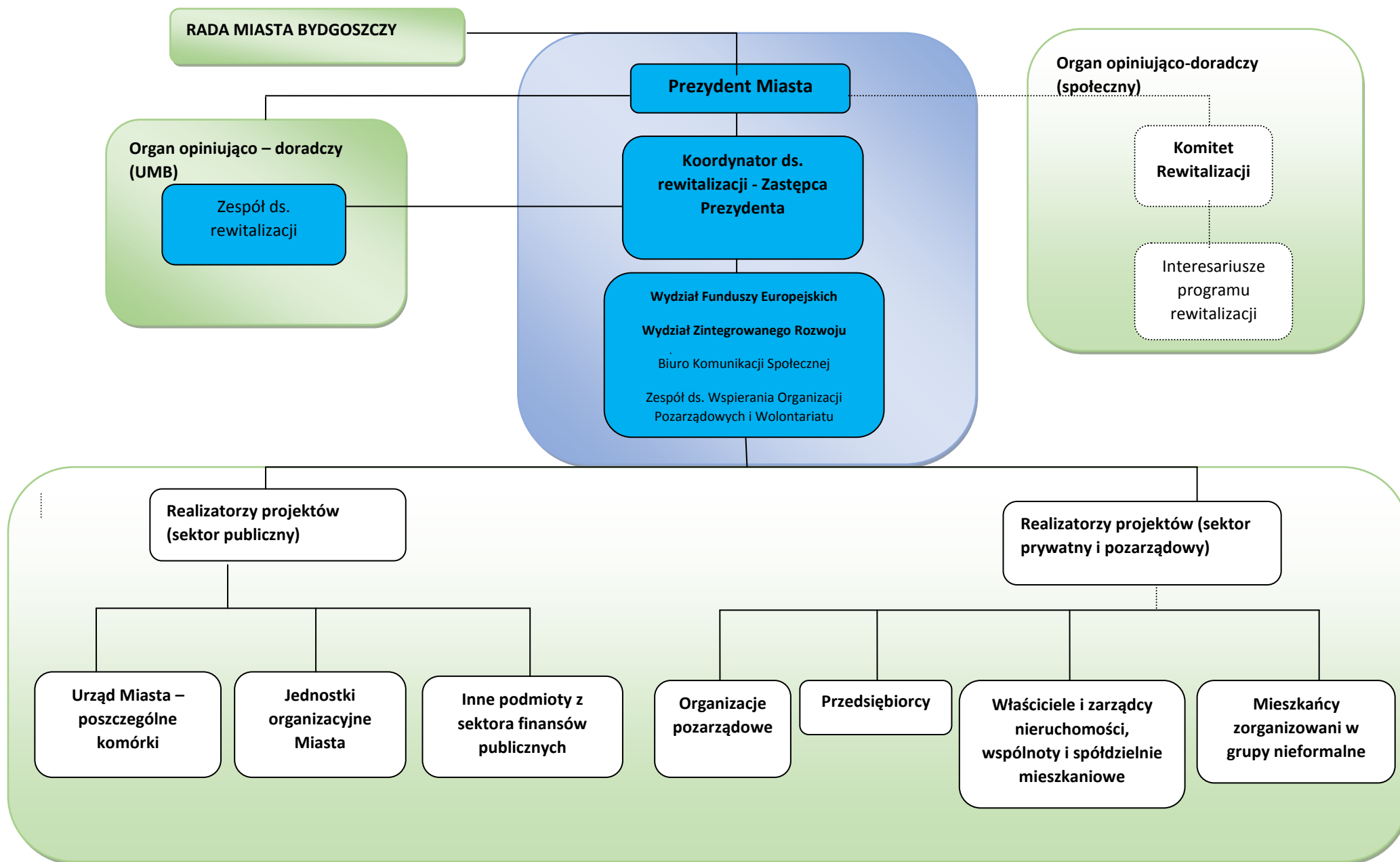
Kompleksowa rewitalizacja łączy w sobie działania z różnych sfer i wymaga zaangażowania licznych osób, podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz osób odpowiedzialnych za przygotowanie, realizację oraz koordynację wdrażania i monitorowanie GPR oraz realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zapisy Ustawy o rewitalizacji stanowią, że przygotowanie, prowadzenie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji stanowi zadanie własne gminy - zarządzanie GPR odbywać się więc będzie w oparciu o struktury organizacyjne Urzędu Miasta Bydgoszczy.

System zarządzania GPR obejmuje zarówno projekty realizowane przez samorząd miasta Bydgoszczy, jak i projekty innych interesariuszy: organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych i podmiotów gospodarczych. Na samorządzie miasta Bydgoszczy spoczywa koordynacja całości procesu i dbałości o jego spójność, w tym komplementarność przedsięwzięć.

W strukturze zarządzania zostały wyznaczone także społeczne organy opiniujące. Są nimi wszyscy interesariusze rewitalizacji, zakłada się też powołanie ciała doradczego przy Prezydencie Miasta, złożonego z przedstawicieli strony społecznej tzw. Komitetu Rewitalizacji. Kolejną grupą podmiotów wyodrębnioną w strukturze zarządzania będą podmioty będące realizatorami projektów rewitalizacyjnych. Podmioty te mogą samodzielnie realizować poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne bądź w partnerstwie. Poszczególni realizatorzy projektów będą składać sprawozdania z realizacji ich projektów do Wydziału Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Bydgoszczy.

Strukturę zarządzania wdrażaniem GPR przedstawia poniższy schemat.

Program uchwała Rada Miasta Bydgoszczy. Koordynatorem zadań związanych z wdrażaniem GPR jest wskazany przez Prezydenta Bydgoszczy właściwy Zastępca Prezydenta Miasta, któremu podlega m.in. Wydział Funduszy Europejskich (WF) oraz Wydział Zintegrowanego Rozwoju (WZR), czyli główne podmioty koordynujące proces rewitalizacji. Ciałami doradczymi Prezydenta Miasta w sprawach rewitalizacji są powołany już na etapie tworzenia GPR Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji, złożony z przedstawicieli wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz Komitet Rewitalizacji złożony z przedstawicieli mieszkańców podobszarów, ich organizacji i innych lokalnych interesariuszy. Komitet powołuje się w trybie przewidzianym w ustawie.

Niezależnie od wewnętrznej procedury monitoringu i oceny przewidzianej w systemie zarządzania, zewnętrznej oceny postępów procesu rewitalizacji dokonują mieszkańcy i ich organizacje, poprzez mechanizmy właściwe dla społeczeństwa obywatelskiego (coroczna analiza jakościowa i ilościowa procesu wdrażania GPR – informacje pochodzące z badań ankietowych, obserwacji i wywiadów z interesariuszami rewitalizacji).

Za system informacji i promocji GPR odpowiadać będzie Biuro Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Bydgoszczy.

Za współpracę z sektorem organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów społecznych odpowiadać będzie Zespół ds. Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu, we współpracy z WF oraz WZR.

Zakres obowiązków Wydziału Funduszy Europejskich:

I. etap wyznaczenia obszaru rewitalizacji:

- a) inicjowanie analiz Miasta niezbędnych do przeprowadzenia procesu rewitalizacji
- b) inicjowanie i koordynacja opracowań studialnych związanych z tematyką rewitalizacji
- c) przeprowadzenie działań partycypacyjnych, konsultacji społecznych służących wyznaczeniu obszaru rewitalizacji
- d) przygotowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru rewitalizacji
- e) procedowanie uchwały wyznaczającej obszar rewitalizacji

II. etap sporządzenia GPR:

- a) procedowanie uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR
- b) udział w działaniach partycypacyjnych oraz konsultacjach społecznych
- c) przygotowanie i przeprowadzenie naboru projektów beneficjentów innych niż Miasto i jego jednostki organizacyjne
- d) udział w opracowaniu GPR

III. etap wdrażania GPR:

- a) monitorowanie GPR oraz jego aktualizacja, w tym:
  - sporządzanie kwartalnych raportów z realizacji projektów wdrażanych w ramach GPR
  - rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o zmiany w zapisach GPR
  - sporządzanie raportów okresowych i raportu końcowego z realizacji GPR
  - przygotowanie aktualizacji GPR
- b) inicjowanie, koordynowanie, organizowanie i obsługa prac Zespołu ds. rewitalizacji oraz innych zaangażowanych gremiów społecznych (Komitet Rewitalizacji)
- c) inicjowanie i koordynowanie programowania oraz planowania finansowego, rozliczanie projektów rewitalizacyjnych Miasta
- d) stała współpraca z wydziałami i jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz podmiotami zewnętrznymi w programowaniu, planowaniu i realizacji projektów
- e) współpraca z Bydgoską Lokalną Grupą Działania Dwie Rzeki przy realizacji instrumentu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność

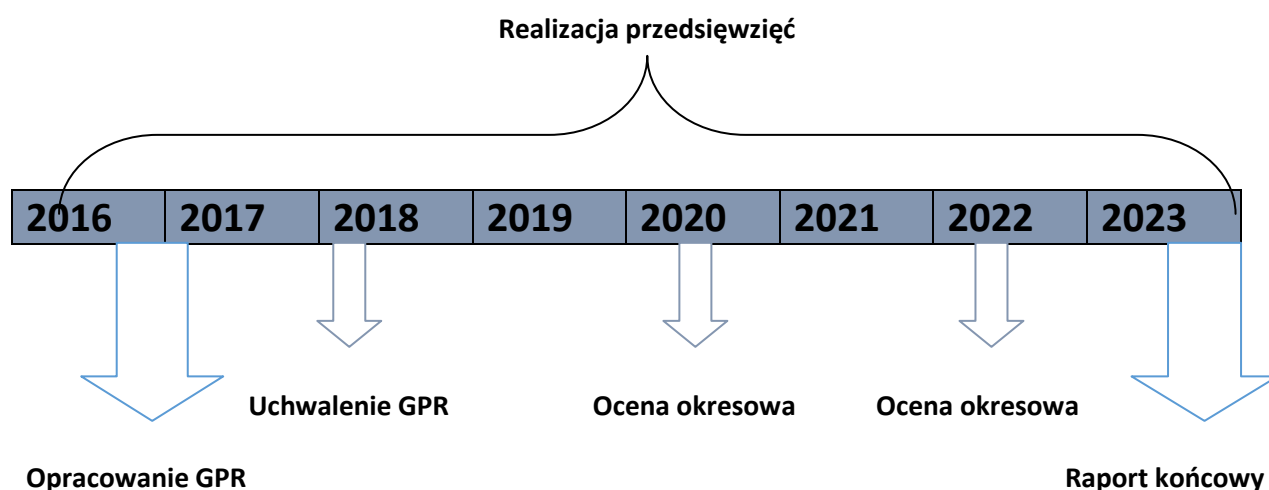
Zakres obowiązków Wydziału Zintegrowanego Rozwoju:

- I. etap wyznaczenia obszaru rewitalizacji:
  - a) udział w działaniach partycypacyjnych, konsultacjach społecznych
  - b) udział w przygotowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru rewitalizacji
- II. etap sporządzenia GPR:
  - a) udział w działaniach partycypacyjnych, konsultacjach społecznych
  - b) udział w redagowaniu treści GPR
- III. etap wdrażania GPR
  - a) analiza realizacji celów GPR, monitorowanie wskaźników
  - b) analiza kryteriów stanu kryzysowego, na podstawie których wyodrębniono obszar rewitalizacji,
  - c) prowadzenie strony internetowej na portalu Miasta.

Realizacja GPR planowana jest w oparciu o obecną strukturę organizacyjną. Nie ma konieczności przeznaczenia dodatkowych nakładów finansowych na zarządzanie programem.

15. Ramowy harmonogram realizacji GPR

Schemat. Ramowy harmonogram realizacji programu

16. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzenia modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR

Za monitoring i ocenę GPR odpowiedzialne są komórki organizacyjne Urzędu Miasta Bydgoszczy Wydział Funduszy Europejskich (WF) oraz Wydział Zintegrowanego Rozwoju (WZR). Dyrektorzy tych Wydziałów zobowiązani będą do składania corocznych raportów Koordynatorowi procesu rewitalizacji – właściwemu Zastępcy Prezydenta.

Wnioski z tych raportów Koordynator przedstawiać będzie Zespołowi ds. rewitalizacji oraz Komitetowi Rewitalizacji. Następnie przekazywane będą Prezydentowi Miasta.

Monitorowanie, prowadzone w całym okresie realizacji GPR, odbywać się będzie wielotorowo:

1. Analiza realizacji celów GPR – na podstawie przyjętych w GPR wskaźników głównych i pomocniczych. Analiza efektu synergii i komplementarności między działaniami, przyczyn problemów w uzyskaniu zakładanych efektów programu. Jednostka odpowiedzialna: WZR.
2. Analiza kryteriów stanu kryzysowego, na podstawie których wyodrębniono obszar rewitalizacji. Sprawozdania zawierające informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego (wraz z podaniem wartości aktualnej, wartości bazowej oraz wyjaśnieniem w przypadku, gdy analizowane wskaźniki stanu kryzysowego będą wskazywały na niską efektywność prowadzonych działań rewitalizacyjnych) będą przekazywane do IZ RPO raz na dwa lata. Jednostka odpowiedzialna: WZR.
3. Analiza realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych - monitoring rzeczowy i finansowy. Ocena zgodności realizacji z założonym harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami (wskaźniki produktu i rezultatu) będzie prowadzona na bieżąco. Sprawozdania z osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu określonych działań/poddziałów RPO WK-P będą przekazywane w okresach kwartalnych do IZ RPO. Jednostka odpowiedzialna: WF.

Do gromadzenia i porównania danych specyficznych dla obszaru rewitalizacji wykorzystane będzie narzędzie elektroniczne wykonane w ramach projektu pn. Wsparcie przygotowawcze Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Bydgoszczy, dofinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Narzędzie służyć będzie pozyskiwaniu, aktualizacji i kompilacji danych statystycznych oraz ich wizualizacji w systemie informacji geoprzestrzennej stosowanym przez UM Bydgoszcz. Dane statystyczne pozyskiwane będą zarówno z jednostek własnych Miasta (Urząd Miasta Bydgoszczy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej) jak i instytucji zewnętrznych np. Policji lub Powiatowego Urzędu Pracy.

4. Coroczna analiza jakościowa i ilościowa procesu wdrażania GPR – informacje pochodzące z badań ankietowych, obserwacji i wywiadów z interesariuszami rewitalizacji.

Na podstawie pozyskanych raportów z analiz wskazanych w pkt 1-4 Prezydent Miasta przygotowuje ocenę aktualności i stopnia realizacji raz na 3 lata. Ocena ta podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Bydgoszczy.

GPR może być aktualizowany w celu dostosowania jego zapisów do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej miasta lub w przypadku problemów z osiągnięciem celów GPR.

Koszty całkowite zaplanowanych do realizacji projektów są szacunkowe i mogą ulec zmianie po sporządzeniu pełnej dokumentacji technicznej i aplikacyjnej. W związku z tym, że pula środków UE dedykowanych Bydgoszczy na inwestycje została wydzielona w ramach RPO Poddziałania 6.4.1, część z niej, decyzją Prezydenta Miasta Bydgoszczy (10 mln zł) została udostępniona podmiotom spoza jednostek komunalnych drogą naboru propozycji do GPR. W związku z taką dyspozycją, beneficjenci „zewnętrzni” GPR (czyli niebędący jednostkami ze struktur organizacyjnych Miasta Bydgoszczy), nie mogą ubiegać się o wyższe dofinansowanie z funduszy UE w ramach RPO Poddziałania 6.4.1 niż kwota wsparcia zapisana w GPR. W przypadku uwolnienia się środków z listy podstawowej przedsięwzięć, np. na skutek rezygnacji lub oszczędności, Miasto będzie dokonywało przesunięć między projektami, dbając o efektywne wykorzystanie całej kwoty wsparcia.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana GPR w trybie, w jakim został on uchwalony:

- co najmniej z dwóch raportów rocznych będzie wynikało, że sytuacja na obszarze rewitalizacji nie poprawia się (nie poprawiają się wartości żadnych wskaźników) i konieczne jest wprowadzenie istotnej modyfikacji założeń GPR, które zapewnią jego większą skuteczność,
- wprowadzenie nowego projektu (nieujętego wcześniej na liście podstawowej/rezerwowej lub uzupełniającej),
- wyznaczenia nowego/zmiany granic obszaru wsparcia objętego GPR.

W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, Prezydent Miasta wystąpi do Rady Miasta z takim wnioskiem. Do wniosku dołączona będzie opinia Komitetu Rewitalizacji nt. oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

Zmiana GPR nie wymaga uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 Ustawy o rewitalizacji, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Przy czym zmiany dot. poszczególnych projektów wpisanych do GPR na listę podstawową, rezerwową lub uzupełniającą (zmiana harmonogramu, przeniesienie pomiędzy listami, zmiana budżetu), o ile nie skutkują istotną modyfikacją zakresu i zmniejszeniem

wskaźników na poziomie całego przedsięwzięcia, nie traktuje się jako zmiany przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miasta może uchylić uchwałę w sprawie przyjęcia GPR w całości albo w części, tj. dot. danego podobszaru z własnej inicjatywy albo na wniosek Prezydenta Miasta. Uchylenie uchwały w sprawie GPR w odniesieniu do danego podobszaru może otworzyć możliwość podjęcia procesu rewitalizacji na kolejnych terenach, które zakwalifikowano jako obszary zdegradowane, ale nie włączono do obszaru rewitalizacji.

17. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR). Jeżeli w późniejszym terminie zajdzie konieczność utworzenia SSR, wprowadzona będzie ona w drodze uchwały, będącej aktem prawa miejscowego w procedurze określonej w Ustawie o rewitalizacji. Uchwała w każdym przypadku obowiązywać będzie czasowo, na okres nie dłuższy niż 10 lat.

18. Niezbędne zmiany w uchwałach Rady Miasta Bydgoszczy

Po przeanalizowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR ustalono, że nie ma konieczności ani potrzeby dokonywania zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 150 oraz z 2015 r., poz. 1322).

Realizacja GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego nie wymaga wprowadzania zmian w:

1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bydgoszczy (Uchwała nr L/756/09 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 15 lipca 2009 r.),
2. Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na podobszarach rewitalizacji

Zgodne z GPR są także plany miejscowe opracowywane na obszarze rewitalizacji w chwili uchwalania programu.

Nie przewiduje się też zmian w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bydgoszczy na lata 2016-2023” oraz w innych aktach prawa miejscowego.

Uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji

Nie będzie sporządzany miejscowy plan rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Załączniki:

Załącznik Graficzny Nr 1a do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych – podobszar Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary

Załącznik Graficzny Nr 1b do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych – podobszar Stary Fordon

Załącznik Graficzny Nr 1c do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych – podobszar Zimne Wody-Czersko Polskie

Załącznik Graficzny Nr 1a do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+ Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych - podobszar Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto, Okole, Wilczak – Jary

GPR - GŁÓWNE PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

CEL 1. POGŁĘBIENIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

1. Wsparcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia
2. BOSKA WENECJA I - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - Centrum Rozwoju Nalego Dziecka
3. Przebudowa zdegradowanych lokali zabudowy kameralnej Bydgoszczy w celu ich adaptacji na mieszkania wspomagane.
4. Podniesienie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej, ukierunkowanej na zwiększenie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk defaworyzowanych
5. Stworzenie sieciowa instytucji społecznych, jako ogólnodostępnej bazy do wspólnego działania dla dobra społeczności lokalnej (nieodpłatnie, społecznie, grupy sąsiedzkie) - rozbudowa historycznego budynku przy ul. Teresy 2 (kawiarenka społeczna wraz ze świetlicą - sala konferencyjna)
6. Poszerzenie oferty kulturalnej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy poprzez dostosowanie lokalu przy ul. Gdańskiej 51 do celów przy ul. Mendelskiego 9 na potrzeby muzeum.
7. Centrum Edukacji i Wiedzy o Mózgu - Młody Złoty Mózg (projekt zrealizowany na Wyspie Mysłajki - Młyn Rothera)
8. Rozwój oferty na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
9. Adaptacja zinstytucji przy ul. Starostwej 10 na potrzeby utworzenia Centrum Edukacyjno-Społecznego.
10. Modernizacja i przebudowa infrastruktury Teatru Polskiego.
11. Rewitalizacja nieuruchomionego teatru Kameralnego przy ul. Grodzkiej w Bydgoszczy.
12. Park Kultury Rewitalizacja Młynów Rothera na Wyspie Mysłajki w Bydgoszczy - etap 1.
13. Modernizacja przestrzeni rekreacyjnej obok siedziby wspólnoty "Młoty"
14. Remont konserwatorski i rozbudowa budynku Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.
15. Rewitalizacja zdegradowanego terenu funkcjonalnego na Starym Kanale w Bydgoszczy w latach 1850-1910 - etap 1
16. POMORZANIN REAKTYWACJA - ochrona cennej przestrzeni publicznej i nadanie jej funkcji kulturowych, miastotwórczych, edukacyjnych i społecznych.
17. Rozwój infrastruktury Muzeum Fotografii wraz z utworzeniem Izby Pamięci Dąbda Okole
18. Nasza ogólniejsza idea: Rewitalizacja kulturalna i społeczna ulicy Augusta Cieszkowskiego.
19. Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Ryńku.
20. Klub Seniors +.

CEL 2. WZMOCNIENIE INICJATYWY GOSPODARZEJ

21. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców
22. Adaptacja pomieszczeń przy ul. Gdańskiej 11 w Bydgoszczy na potrzeby Bydgoskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu.
23. BOSKA WENECJA II - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - Bydgoska Przeszłość Integracji i Aktywności Społecznej
24. Stworzenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości - Dąbrowska 19 - etap 1
25. Uruchomienie nowych działalności gospodarczych, wykorzystujących i wzmacniających atuty obszaru
26. BOSKA WENECJA III - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - Lokalne Centrum Przemysłów Kreatywnych, Integracji Międzypokoleń, Usług i Przedsiębiorczości Społecznej.
27. Remont budynku przy ul. A. Natuszowicza 11 na potrzeby szklanicy Centrum Integracji OKOŁA L.L.D.
28. BOSKA WENECJA IV - zintegrowany projekt rewitalizacyjny - interaktywna przestrzeń biologicznego dziedzictwa przemysłowo-kulturalnego na szlaku TeHCO wraz z centrum społecznej odpowiedzialności biznesu.
29. Rozwój Centrum Usług Społecznych - rozbudowa budynku przy ul. Garbary 2.
30. Remont budynku przy ul. Dąbrowskiej 83A na potrzeby utworzenia Centrum Przemysłów Kreatywnych.
31. Remont i modernizacja Miejskiej hali targowej.

CEL 3. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I DOSTĘPNOŚCI DO ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM JAKOŚCI POWIETRZA

32. Poprawa jakości powietrza
33. Wyłączenie gwałtownego ogrzewania w budynkach - Instalacja źródeł ciepła opartych na spalaniu paliw stałych wraz z modernizacją oświetlenia, a także adaptacja budynku po hydroforu wraz z rewitalizacją jego otoczenia na cele społeczno-kulturalne.
34. Budowa mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii z budynkami publicznymi w Bydgoszczy.
35. EKODzień - program odnawiania wytworzy indywidualnych źródeł ciepła na ekologiczne.
36. Termomodernizacja Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy.
37. Rewitalizacja zdegradowanych szkół: Chrobrego/Sienkiewicza - stworzenie Centrum Usług dla osób wykluczonych społecznie.
38. Stworzenie centrum integracyjno-kulturalnego dla dzieci i młodzieży "Gdańska 87" - rewitalizacja terenu handlowego ul. Gdańska.
39. Rewitalizacja zdegradowanych szkół: Chrobrego/Sienkiewicza - ul. Sienkiewicza 26, organizacja społecznego punktu napraw sąsiedzkich, rewitalizacja podwórka.
40. Termomodernizacja szklany wielokondygnacyjny budynku wraz z wykonaniem wielostanowiskowego systemu w budynku wspólny przy ul. Świątek 24 wraz z wymianą posadzi dachowego oraz zagospodarowanie podwórka na cele społeczne.
41. Termomodernizacja szklanych obiektów na terenie miasta Bydgoszczy (ul. SP nr 2, Zespół Szkół nr 14, Zespół Szkół nr 23).
42. Termomodernizacja szklanych obiektów na terenie miasta Bydgoszczy (ul. Szkoła Podstawowa nr 37, Zespół Szkół nr 6, Szkoła Podstawowa nr 32, Szkoła Podstawowa nr 64).
43. Remont elewacji wielostanowiskowego budynku mieszkalnego wraz z oknami przy ul. Nakielskiej 15 wraz zagospodarowaniem podwórka na cele społeczne ul. Nakielska 15).
44. Rewitalizacja zdegradowanych szkół: Fosy Pałaskiego/Parku Kochanowskiego - stworzenie ogrodu społecznego przeznaczonego dla osób starszych mogących realizować swoje pasje poprzez zainstalację ławek w ul. 20 stycznia 22).
45. Rewitalizacja zdegradowanych szkół: ul. Gdańskiej - stworzenie podwórka otwartego z placem zabaw i placówką dla dzieci (ul. Gdańska 89).
46. Rewitalizacja zdegradowanych szkół: Dworca kolejowego - paneli wsparcia zatrudnienia - budynek ul. Dąbrowska 79.
47. Rewitalizacja zdegradowanych szkół: Sienkiewicza/Chrobrego - stworzenie podwórka otwartego dla mieszkańców gry w szachy i warabki (ul. Sienkiewicza 32).
48. Rewitalizacja zdegradowanych szkół: Dworca kolejowego - przywrócenie użyteczności społecznej nieruchomości przy ul. Ul. Lubuskiej 5 poprzez stworzenie integracyjnego podwórka otwartego dla mieszkańców gry w szachy i warabki i remontu elewacji.
49. Poprawa dostępności do zasobów przyrodniczych
50. Rewitalizacja Parku Ludowego im. Wincentego Witosa w Bydgoszczy - I etap.
51. Rewitalizacja Placu Koscielnego.
52. Rewitalizacja buwarów Brdy.
53. Rewitalizacja Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy - szerokie udostępnienie przestrzeni na rzecz lokalnej społeczności i przedsiębiorczości.

- ELEMENTY (DOCELOWE) KOMPOZYCJI URBANISTYCZNEJ:**
- granicz obszaru rewitalizacji
  - prace priorytetowych działań rewitalizacyjnych
  - przeznaczenia publiczne (plac, skwery)
  - dominany przestrzenie i funkcjonalne
  - tereny wód powierzchniowych
  - ważne ciągi komunikacyjne
  - tereny zieleni publicznej (wzbogacenie programu funkcjonalno - użytkowego)
  - zieleni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym (nowe nasadzenia alejowe, szpalery, krzewy, rabaty)
  - tereny rewaloryzacji wewnątrz kwartałów (preferowana partycypacja mieszkańców w działaniach rewitalizacyjnych)
  - koncentracja działań rewitalizacyjnych w obszarze Starego Miasta o charakterze kulturowym
  - główne ciągi usługowo - handlowe
  - główne ciągi usługowo - handlowe - strefa aktywności gospodarczej

0m 100m 200m

SKALA OPRACOWANIA 1:5000

opracowanie mapy na podstawie danych z Urzędu Wydziału Amianstan

opracowanie mapy na podstawie danych z Urzędu Wydziału Amianstan

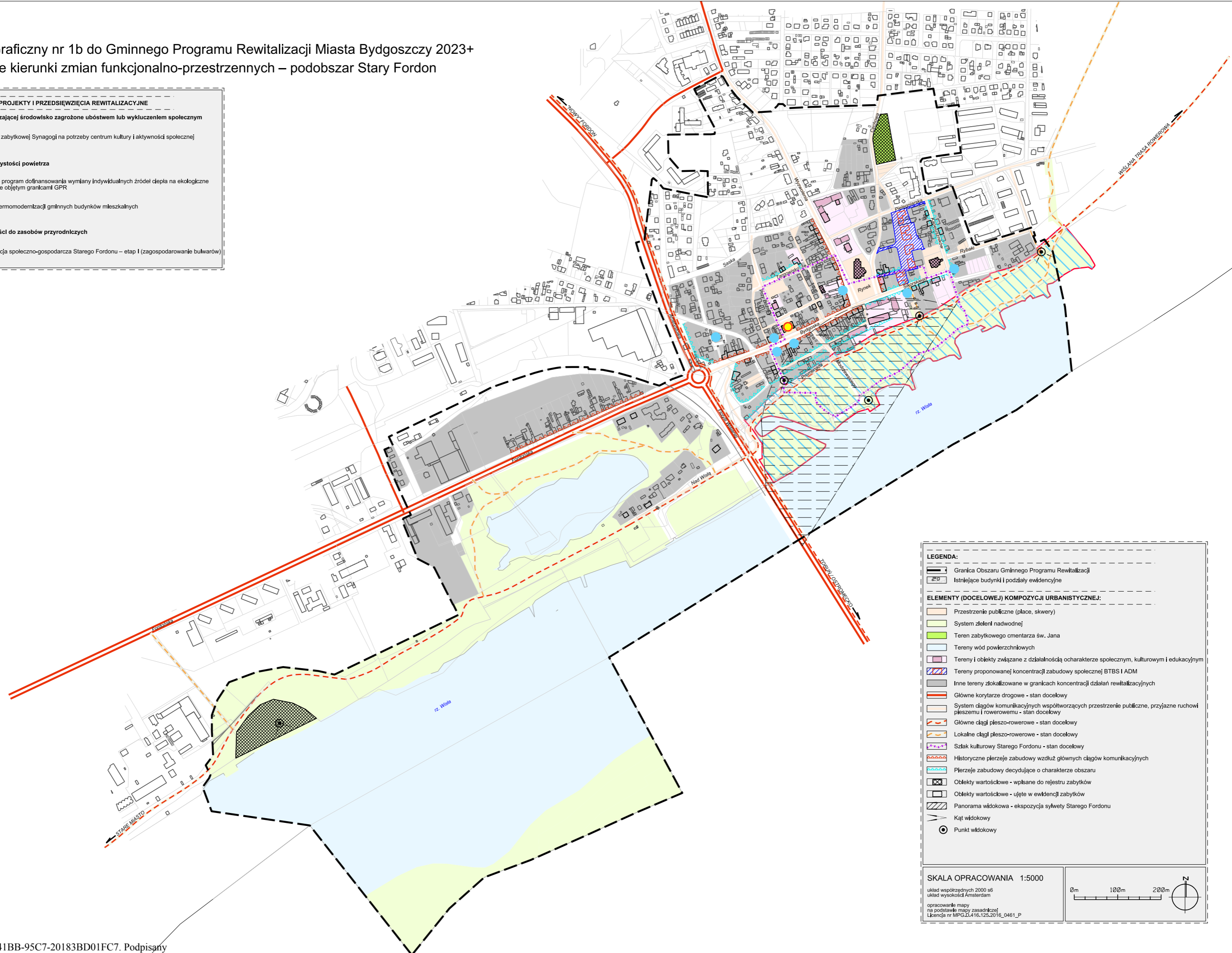
Załącznik Graficzny nr 1b do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+
 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych – podobszar Stary Fordon

GPR - GŁÓWNE PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

1.3 Rozwój oferty włączającej środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
 Projekt Nr.8
 Adaptacja zabytkowej Synagogi na potrzeby centrum kultury i aktywności społecznej

3.1 Poprawa jakości czystości powietrza
 Projekt Nr.31
 EKOpiec - program dofinansowania wymiany indywidualnych źródeł ciepła na ekologiczne w obszarze objętym granicami GPR
 Projekt Nr.33
 Program termomodernizacji gminnych budynków mieszkalnych

3.2 Poprawa dostępności do zasobów przyrodniczych
 Projekt Nr.49
 Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Fordonu – etap I (zagospodarowanie bulwarów)

LEGENDA:

- Granicz Obszaru Gminnego Programu Rewitalizacji
- Istniejące budynki i podziały ewidencyjne

ELEMENTY (DOCELOWEJ) KOMPOZYCJI URBANISTYCZNEJ:

- Przestrzenie publiczne (placze, skwery)
- System zieleni nadwodnej
- Teren zabytkowego cmentarza św. Jana
- Tereny wód powierzchniowych
- Tereny i obiekty związane z działalnością o charakterze społecznym, kulturowym i edukacyjnym
- Tereny proponowanej koncentracji zabudowy społecznej BTBS i ADM
- Inne tereny zlokalizowane w granicach koncentracji działań rewitalizacyjnych
- Główne korytarze drogowo - stan docelowy
- System ciągów komunikacyjnych współtworzących przestrzenie publiczne, przyjazne ruchowi pieszemu i rowerowemu - stan docelowy
- Główne ciągi pieszo-rowerowe - stan docelowy
- Lokalne ciągi pieszo-rowerowe - stan docelowy
- Szlak kulturowy Starego Fordonu - stan docelowy
- Historyczne pierzeje zabudowy wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych
- Pierzeje zabudowy decydujące o charakterze obszaru
- Obiekty wartościowe - wpisane do rejestru zabytków
- Obiekty wartościowe - ujęte w ewidencji zabytków
- Panorama widokowa - ekspozycja sylwetki Starego Fordonu
- Kąt widokowy
- Punkt widokowy

SKALA OPRACOWANIA 1:5000
 układ współrzędnych 2000 s6
 układ wysokości Amsterdam
 opracowanie mapy na podstawie mapy zasadniczej
 Licencja nr MPG.D.416.125.2016_0461_P

0m 100m 200m

Załącznik Graficzny nr 1c do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+ Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych – podobszar Zimne Wody – Czersko Polskie

LEGENDA:

- Granicz Obszaru Gminnego Programu Rewitalizacji
- Istniejące budynki i podziały ewidencyjne

GPR - GŁÓWNE PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

1.2 Podniesienie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej, w tym zwiększenie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk defaworyzowanych
Projekt.Nr.3

Reaktywacja świetlicy opiekuńczo - wychowawczej "Marzenia" przy ulicy Smoleńskiej 43, wraz z programem "adopcji" przestrzeni wokół świetlicy.

SKALA OPRACOWANIA 1:5000

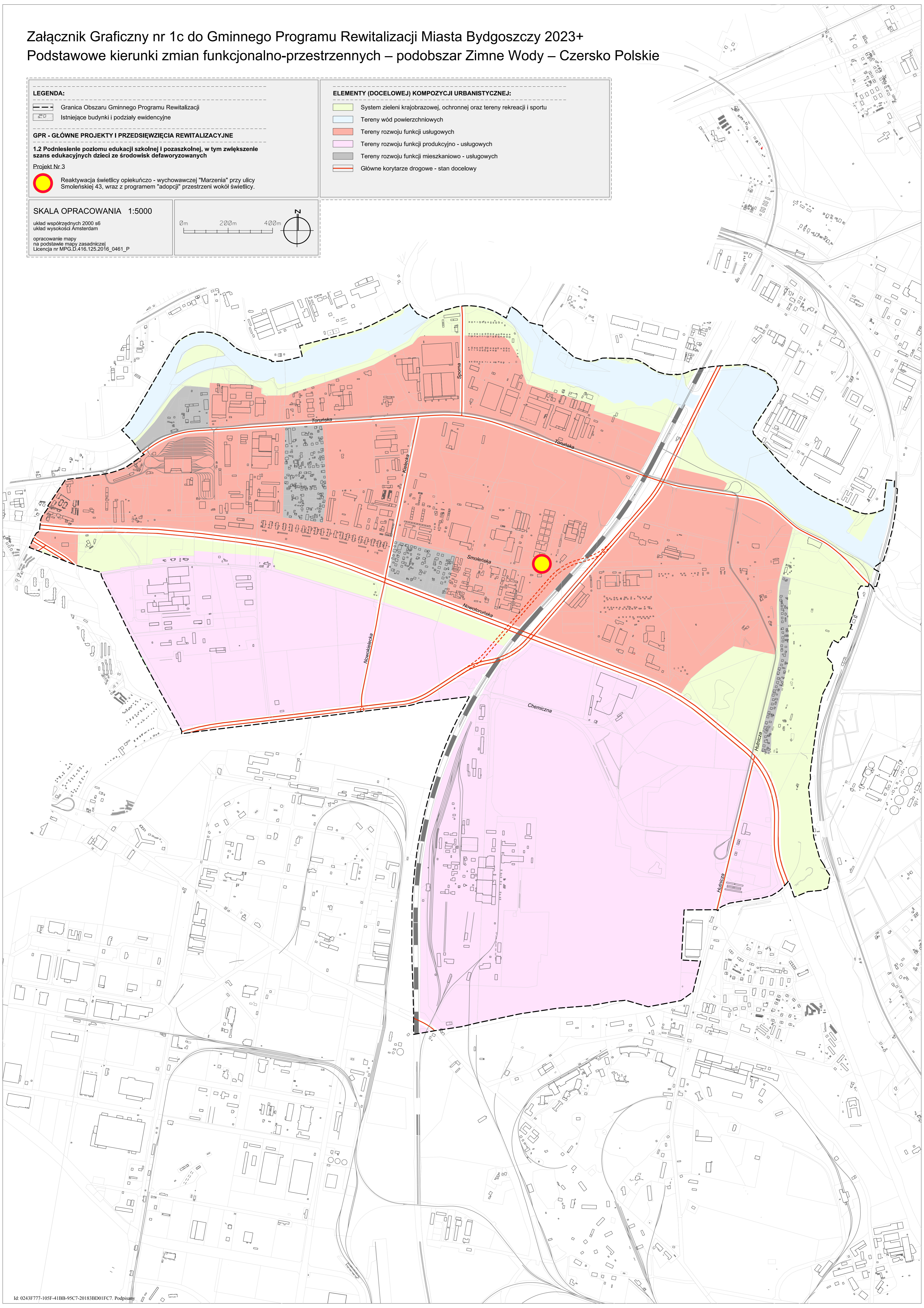
układ współrzędnych 2000 s6
układ wysokości Amsterdam

opracowanie mapy
na podstawie mapy zasadniczej
Licencja nr MPG.D.416.125.2016_0461_P

ELEMENTY (DOCELOWEJ) KOMPOZYCJI URBANISTYCZNEJ:

- System zieleni krajobrazowej, ochronnej oraz tereny rekreacji i sportu
- Tereny wód powierzchniowych
- Tereny rozwoju funkcji usługowych
- Tereny rozwoju funkcji produkcyjno - usługowych
- Tereny rozwoju funkcji mieszkaniowo - usługowych
- Główne korytarze drogowe - stan docelowy

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji

Uchwała ma na celu przyjęcie do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+ po zmianach, a tym samym traci moc uchwała Nr LXII/1372/18 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski jako organ nadzoru wniósł uwagę co do opiniowania projektu GPR przez właściwy organ ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa. GPR przyjęty uchwałą Nr LXII/1372/18 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 11 lipca 2018 r. posiadał opinię Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Bydgoszczy w tym zakresie. Uwaga Wojewody dotyczyła poszerzenia procesu opiniowania o opinie innych organów ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa. Mając powyższe na uwadze Miasto Bydgoszcz zaproponowało uchylenie obowiązującej uchwały i uzupełnienie procesu opiniowania GPR o opinie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straży Granicznej oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Żaden z ww. podmiotów nie wniósł uwag, a CBA przekazało odpowiedź, iż nie jest podmiotem uprawnionym do opiniowania dokumentu.

Potrzeba korekty GPR związana jest również z uwagami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przekazanymi w trybie procedowania wpisu do Wykazu programów rewitalizacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego, zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

2. Omówienie podstawy prawnej

W myśl art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy. Uchwała nie stanowi aktu prawa miejscowego.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w uchwale Nr LXII/1372/18 Rady Miasta Bydgoszczy są tożsame z przedsięwzięciami zawartymi w Gminnym Program Rewitalizacji Miasta Bydgoszczy 2023+, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały. Tym samym nie zmieniono liczbowo, rzeczowo ani kwotowo przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art.15 ust.1 pkt 5 lit.a ustawy o rewitalizacji. Uznaje się zatem za wiążące konsultacje społeczne projektu GPR, prowadzone od 4 maja do 5 czerwca 2018 r. w następujących formach:

1)zbierania uwag, opinii i propozycji w postaci papierowej lub elektronicznej za pomocą formularza konsultacyjnego,

2)trzech spotkań otwartych,

3)uzgodnień z grupami przedstawicielskimi: Bydgoską Radą Seniorów, Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz Młodzieżową Radą Miasta Bydgoszczy,

4)spotkania z członkami Bydgoskiej Lokalnej Grupy Działania „Dwie Rzeki” i Radami Osiedli,

5)zbierania uwag ustnych w Wydziale Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Bydgoszczy.

Raport z ich przebiegu, z odniesieniem się do zgłoszonych uwag, został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta. Następnie projekt GPR przedłożono do zaopiniowania podmiotom wymienionym w art. 17 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Korekty GPR wprowadzane niniejszą uchwałą nie zmieniają istoty, konstrukcji, cech GPR ani przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zasadniczo dotyczą uszczegółowienia uzasadnienia oraz opisu powiązań działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z przekazanymi przez Urząd Marszałkowski uwagami, pozwoli to na sprawne procedowanie wniosków o dofinansowanie tych projektów GPR, dla których planowane jest pozyskanie

wsparcia UE z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Przyjęcie GPR uruchamia szereg działań mających na celu wyprowadzenie obszaru uznanego za zdegradowany z sytuacji kryzysowej. Ponadto, stanowi podstawę do ubiegania się o zewnętrzne źródła finansowania dla zaprogramowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zgodnie z uchwałą nr XXXVII/734/16 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Bydgoszczy, obszar działań rewitalizacyjnych GPR obejmuje podobszary:

- 1) Bocianowo-Śródmieście-Stare Miasto, Okole, Wilczak-Jary
- 2) Stary Fordon
- 3) Zimne Wody-Czersko Polskie

5. Ocena skutków regulacji:

Zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji, niezwłocznie po uchwaleniu GPR, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, rada gminy wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.